

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KC

16123

NEEDLE TRANSFER

HN 527D E

~~Gx 9.144~~ KC16123

Harvard College Library.

THE PARKMAN COLLECTION.

BEQUEATHED BY

FRANCIS PARKMAN,
(H. C. 1844).

Received January 17, 1894.

XENOPHON.

0
XENOPHONTIS

QUAE EXSTANT

OPERA,

GRAECE & LATINE,

EX EDITIONIBUS

SCHNEIDERI ET ZEUNII.

ACCREDIT

INDEX LATINUS.

TOM. X.

EDINBURGI:

& PRESSO ACADEMICO.

IMPENSIS GULIELMI LAING.

MDCCCXI.

KC16123

~~EX 9.144~~

THE HOUSE OF COMMONS

COMMONS PARLIAMENT

17 Jan. 1901

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΟΡΟΙ,

Ἡ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΔΩΝ.

ΚΕΦ. 4.

Ἐγὼ τοῦτο μὲν αἰεὶ ποτε νομίζω, ὅποιοί τινες οἱ
προστάται ᾧσι, τοιαύτας καὶ τὰς πολιτείας
γίγνεσθαι. Ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηνῆσι προεστη-
κότων ἐλέγοντό τινες, ὥς γιγνώσκουσι μὲν τὸ
δίκαιον οὐδενὸς ἥττον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων,

XENOPHONTIS

DE REDITIBUS, SIVE VECTIGALIBUS

CIVITATIS ATHENIENSIS AUGENDIS.

CAP. I.

ἘQUIDEM in hac sententia sum perpetuo, quales sint praesides, tales et respublicas esse. Quia vero nonnulli ex	iis qui hactenus Atheniensium reipublicae praesunt, scire qui- dem illi, quid justum sit, non minus quam homines caeteri,
VOL. X.	A

διὰ δὲ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν ἀναγκάζεσθαι
 ἔφησαν ἀδικώτατοι εἶναι περὶ τὰς πόλεις· ἐκ
 τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν, εἴ πηδύναιντ' ἂν
 οἱ πολῖται διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν, ὅθεν
 περ καὶ δικαιοτάτον νομίζων, εἰ τοῦτο γένοι-
 το, ἅμα τῇ τε πενίᾳ αὐτῶν ἐπικεκουρῆσθαι
 ἂν, καὶ τῷ ἀνυπόπτους τοῖς Ἑλλησιν εἶναι.
 Σκοποῦντι δὴ μοι ἃ ἐπενόησα, τοῦτο μὲν ἐν-
 θὺς ἀνεφαίνετο, ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν οἷα
 πλείστας προσόδους παρέχεσθαι. Ὅπως δὲ
 γνωσθῇ, ὅτι ἀληθὲς τοῦτο λέγω, πρῶτον διη-
 γήσομαι τὴν φύσιν τῆς Ἀττικῆς. Οὐκοῦν
 τὸ μὲν τὰς ὥρας ἐνθάδε πραοτάτας εἶναι, καὶ
 αὐτὰ τὰ γιγνόμενα μαρτυρεῖ· ἃ γοῦν πολ-
 λαχοῦ οὐδὲ βλαστάνειν δύναιτ' ἂν, ἐνθάδε

perhibentur, at propter inopi-
 am plebis cogi ut paulo se ge-
 rant erga civitates suas iniqui-
 us: considerare mecum ipse
 adgressus sum, an aliqua ra-
 tione cives suis ex finibus alii
 possint: quae quidem ratio es-
 set justissima. Existimabam
 enim, si id accideret, eadem o-
 pera consultum inopiae ipso-
 rum esse; ipsosque Graecis
 aliis minime suspectos evadere.

Consideranti vero mihi ea,
 quae cogitaram, primum visa
 est ipsa regio esse talis a natu-
 ra, quae maximam proventuum
 vim suppeditare possit. At-
 que ut intelligatur, hoc vere
 me dicere; primum, quae At-
 ticae natura sit, commemora-
 bo. Anni ergo tempora heic
 admodum esse mitia, fructus
 ipsi, qui proveniunt, testantur.
 Etenim multa, quae alibi ne

καρποφορεῖ. Ὡς περ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ
περὶ τὴν χάραν θάλαττα καρπορωτάτη ἐστί.
Καὶ μὴν ὅσα περ οἱ θεοὶ ἐν ταῖς ὥραις ἀγα-
θὰ παρέχουσι, καὶ ταῦτα πάντα ἐνταῦθα
πρωϊαίτατα μὲν ἄρχεται, ὀψιαίτατα δὲ λή-
γει. Οὐ μόνον δὲ κρατεῖ τοῖς ἐπ' ἐνιαυτὸν
θάλλουσί τε καὶ γηράσκουσιν, ἀλλὰ καὶ αἰ-
δια ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα. Πίσυκε μὲν γὰρ
λίθος ἐν αὐτῇ ἄφθονος, ἐξ οὗ κάλλιστοι μὲν
ναοὶ, κάλλιστοι δὲ βαμοὶ γίνονται, εὐπρε-
πέστατα δὲ θεοῖς ἀγάλματα· πολλοὶ δ' αὐ-
τοῦ καὶ Ἕλληνες καὶ βάρβαροι προσδίδονται.
Ἔστι δὲ καὶ γῆ, ἥ σπειρομένη οὐ φέρει καρ-
πὸν, ὀρυττομένη δὲ πολλαπλασίους τρέφει, ἢ
εἰ σῖτον ἔφερε· καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι σα-

pullulare quidem possent, heic
fructus suos proferunt. Atque
ut solum ipsum, ita etiam
mare, quod regionem ambit,
omnium rerum feracissimum
est. Quinetiam quaecunque
bona Dei singulis anni tempo-
ribus suppeditant, ea bona om-
nia heic et tempestive admodum
incipiunt, et tardissime defici-
unt. Nequetantum potior est iis
quae in annos singulos et florent,

et senescunt: sed habet etiam
haec regio perpetua quaedam
bona. Nam saxi nativi perennis
est in ea copia, de quo sana pul-
cherrima, pulcherrimae arae,
signa Deorum maxime decora
sunt: quod quidem saxum
complures et Graeci et barbari
desiderant. Praeterea solum
quoddam est, quod aratum non
ferret fructum: at si fodiatur,
multo plures alit, quam si fru-

φᾶς θείᾳ μοίρᾳ. Πολλῶν γοῦν πόλεων παρ-
οικουσῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
εἰς οὐδεμίαν τούτων οὐδὲ μικρὰ φλῆξ ἀργυ-
ρίτιδος διήκει. Οὐκ ἂν ἀλόγως δέ τις οἴη-
θείη, τῆς Ἑλλάδος καὶ πάσης δὲ τῆς οἰκου-
μένης ἀμφὶ τὰ μέσα ἀκῆσθαι τὴν πόλιν.
Ὅσα γὰρ οὖν τινες πλεῖον ἀπέχουσιν αὐτῆς,
τοσοῦτῳ χαλεπωτέροις ἢ ψύχεσιν ἢ θάλπεσιν
ἐντυγχάνουσιν· ὅποσοι τ' ἂν βουλευθῶσιν, ἀπ'
ἐσχάτων τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἐσχατα ἀφικέσ-
θαι, πάντες οὗτοι, ὥσπερ κύκλου τόρνον, τὰς
Ἀθήνας ἢ παραπλέουσιν ἢ παρέρχονται. Καὶ
μὴν οὐ περιρρύτός γε οὔσα, ὅμως, ὥσπερ νῆ-
σος, πᾶσιν ἀνέμοις προσάγεται τε ὣν δεῖται,
καὶ ἀποπέμπεται ἃ βούλεται· ἀμφιθάλασ-

menti ferax esset. Etenim di-
vino quodam munere haud du-
bie sub eo est argentum. Quumque multae sint urbes
tum terra tum mari finitimae,
ne quidem in ullam earum vel
exigua terrae argentiferae ve-
na pertinet. Neque vero abs-
que ratione quis existimet, ur-
bem hanc Graeciae, imo vero
totius terrarum orbis in medio
sitam esse. Quanto scilicet

longius absunt aliqui ab ea,
tanto molestiora vel frigora
vel aestus experiuntur. Quo-
quot item ab extremis Grae-
ciae finibus ad alios itidem ex-
tremos pergere voluerint, om-
nes tanquam circuli umbilicum
Athenas vel praeternavigant,
vel praetereunt. Ac tametsi
aquis non circumfusa est, nihil-
ominus, tanquam insula, quo-
vis vento, quae necessaria sunt,

σος γάρ ἐστι. Καὶ κατὰ γῆν δὲ πολλὰ δέ-
χεται ἐμπόρια· ἡπειρος γάρ ἐστιν. Ἔτι δὲ
ταῖς μὲν πλείσταις πόλεσι βάρβαροι προσοι-
κοῦντες πράγματα παρέχουσιν Ἀθηναίοις δὲ
γειτονεύουσιν, αἱ καὶ αὐταὶ πλείστον ἀπέ-
χουσι τῶν βαρβάρων.

β'. Τούτων μὲν οὖν ἀπάντων, ὥσπερ εἶπον,
νομίζω αὐτὴν τὴν χώραν αἰτίαν εἶναι. Εἰ δὲ
πρὸς τοῖς αὐτοφύεσιν ἀγαθοῖς πρῶτον μὲν τῶν
μετοίκων ἐπιμέλεια γένοιτο· αὕτη γὰρ ἡ πρόσ-
οδος τῶν καλλίστων ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι· ἐπεί-
περ αὐτοὺς τρέφοντες, καὶ πολλὰ ὠφελοῦντες
τὰς πόλεις, οὐ λαμβάνουσι μισθὸν, ἀλλὰ
μετοίκιον προσφέρουσιν. Ἐπιμέλειά γε μὴν ἦδ

adfert; et quae vult, exportat; quippe quae a mari utrinque ambiatur. Etiam terra mercatus multos admittit, quod terra sit continens. Praeterea quum barbari plurimis urbibus vicini negotia facessant, Athenienses vicinas illas habent civitates, quae maximo a barbaris intervallo distant.

2. Horum igitur omnium causam, ut dixi, positam in

ipso esse solo arbitror. Quod si ad nativa bona, primum accedat advenarum cura. Nam hic mihi proventus ex optimis esse videtur. Quippe quum illi seipsos alant, et multis commodis civitates adficient; non tamen ullam mercedem accipiunt, sed potius etiam pensionem advenis impositam offerunt. Existimo autem curam eam suffecturam, si adimamus

ἂν ἀρκεῖν μοι δοκεῖ, εἰ ἀφέλοιμεν μὲν, ὅσα μη-
 δὲν ὠφελουῖντα τὴν πόλιν ἀτιμίας δοκεῖ τοῖς
 μετοίκους παρέχειν· ἀφέλοιμεν δὲ καὶ τὸ
 συστράτευσθαι ὀπλίτας μετοίκους τοῖς ἀσ-
 τοῖς. Μέγας μὲν γὰρ ὁ κίνδυνος ἀπάν· μέ-
 γα δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν τέκνων καὶ τῶν οἰκιῶν
 ἀπίεσαι. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ πόλις γ' ἂν
 ὠφεληθείη, εἰ οἱ πολῖται μετ' ἀλλήλων στρα-
 τεύοιντο μᾶλλον, ἢ εἰ συντάττοντο αὐτοῖς,
 ὥσπερ νῦν, Λυδοὶ, καὶ Φρύγες, καὶ Σύροι,
 καὶ ἄλλοι παντοδαποὶ βάρβαροι πολλοὶ
 γὰρ τοιοῦτοι τῶν μετοίκων. Πρὸς δὲ τῇ ἀ-
 γαθῇ τῇ τούτους ἐκ τοῦ συντάττεσθαι
 ἀφελθῆναι, καὶ κόσμος ἂν τῇ πόλει εἴη,
 εἰ δοκοῖεν Ἀθηναῖοι εἰς τὰς μάχας αὐ-

illa quaecunque reipublicae
 nulli sunt usui, ac potius adve-
 nis infamiae notam inurere vi-
 dentur: itemque si adinamur
 id, quod advenae una cum ci-
 vibus armati pedites militatum
 eant. Etenim magnam quid-
 dam est, si periculum ab eis
 abest; magnum, liberis et do-
 mo quemque sua discedere.
 Quinetiam utile civitati fuerit,
 si potius cives una militatum

eant, quam si, quod modo fit,
 eorum ordinibus adjungantur
 Lydi, Phryges, Syri, aliique di-
 versi generis barbari, cujusmo-
 di plerique sunt advenae.
 Praeter hoc vero bonum, quod
 his ordinum militarium socie-
 tate liberatis existeret; etiam
 ornamento esset civitati, si vi-
 derentur Athenienses in proe-
 liis sibi et ipsis potius fidere,
 quam exteris. Quod si cum

τοῖς μᾶλλον πιστεύειν, ἢ ἀλλοδαποῖς. Καὶ μεταδιδόντες δ' ἂν μοι δοκοῦμεν τοῖς μετοίκοις τῶν ἄλλων, ὥν καλὸν μεταδιδόναι, καὶ τοῦ ἵππικοῦ, εὐνουςτέρους ἂν ποιῆσθαι, καὶ ἄρμα ἰσχυροτέραι ἂν καὶ μείζω τὴν πόλιν ἐπιδεικνύναι. Εἴτα, ἐπειδὴ καὶ πολλὰ οἰκιῶν ἔρημά ἐστιν ἐντὸς τῶν τειχῶν καὶ οἰκόπεδα, εἰάν ἡ πόλις διδοίη οἰκοδομησαμένοις ἐγκεκτῆσθαι, οἳ ἂν αἰτούμενοι ἄξιοι δοκοῦσιν εἶναι, πολὺ ἂν οἶομαι καὶ διὰ ταῦτα πλείους τε καὶ βελτίους ὀρέγεσθαι τῆς Ἀθήνησιν οἰκῆσεως. Καὶ εἰ μετοικοφύλακας γε, ὥσπερ ὀρφανοφύλακας, ἀρχὴν καθισταῖμεν, καὶ τούτοις τιμὴ τις ἐπέη, οἵτινες πλείους μετοίκους ἀποδείξειαν, καὶ τοῦτο εὐνουςτέρους ἂν τοὺς

advenis communicemus praeter alia, quae communicari convenit, etiam rei equestris usum: arbitror nos id effecturos, ut magis benevolo sint animo, et civitas viribus augeatur majorque reddatur. Deinde quum magna pars urbis intra muros, et areae domorum vacuae sint, si decreto civitatis concederetur, ut domos exstructas possiderent, quicumque

hoc petentes digni esse viderentur: multo plures ac praestantiores etiam ob has causas arbitror expetituros, ut Athenis habitent. Quod si etiam magistratum institueremus, qui ut pupillorum sunt custodes, ita et ipse inquilinorum custos diceretur, atque illis praemium quoddam proponeretur, quorum opera plures inquilini existerent: hoc quoque inquilini

μακείαν ποιίη, καὶ, ὡς τὸ εἶπός, πάντες ἂν οἱ ἀπόλιδες τῆς Ἀθήνηθεν μετοικίας ὀρέγοντο, καὶ τὰς προσόδους ἂν αὖξοιεν.

γ'. Ὡς γε μὴν ἐμπορεύεσθαι ἡδίστη τε καὶ κερδαλεωτάτη ἡ πόλις, νῦν ταῦτα λέξω. Πρῶτον μὲν γὰρ δήπου ναῦς καλλίστας καὶ ἀσφαλεστάτας ὑποδοχὰς ἔχει, ὅπου γ' ἐστὶν εἰσπορμισθέντας ἡδέως ἕνεκα χειμῶνος ἀναπαύεσθαι. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς ἐμπόροις ἐν μὲν ταῖς πλείσταις τῶν πόλεων ἀντιφορτίζεσθαι τε ἀνάγκη· νομίσμασι γὰρ οὐ χρησίμοις ἔξω χρῶνται· ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις πλεῖστα μὲν ἐστὶν ἀντεξάγειν, ὧν ἂν δέωνται ἄνθρωποι· ἢν δὲ μὴ βούλονται ἀντιφορτίζεσθαι, καὶ αἱ ἀρ-

linos efficeret magis benevolos: et omnes, uti quidem consentaneum est, quotquot alibi cives non essent, Athenis consequi jus inquilinorum cuperent, et proventus augerent.

3. Urbem vero hanc nostram ad exercendam mercaturam tum optatissimam esse, tum maxime quaestuosam, nunc exponam. Primum enim navis quaelibet heic pulcherrimos

ac tutissimos receptus habet, ubi licet adpulsis tempestatis causa suaviter quiescere. Præterea mercatores plurimis in civitatibus commutare oneribus onera necesse est, quod nummis illae foris inutilibus utantur. Athenis vero maxima rerum est ad exportandum copia, quibus homines egent: sin onerare navem mercibus permutatis nolint, egergias ave-

γύριον ἐξάγουσιν καλὴν ἐμπορίαν ἐξάγουσιν.
 "Οποῦ γὰρ ἂν πωλῶσιν αὐτὸ, πανταχοῦ πλεί-
 ον τοῦ ἀρχαίου λαμβάνουσιν. Εἰ δὲ καὶ τῇ
 τοῦ ἐμπορίου ἀρχῇ ἅθλα προτιθείη τις, ὅστις
 δικαιότατα καὶ τάχιστα διαιροίη τὰ ἀμφί-
 λογα, ὡς μὴ ἀποκωλύεσθαι ἀποπλεῖν τὸν
 βουλόμενον, πολὺ ἂν καὶ διὰ ταῦτά πλείους
 τε καὶ ἥδιον ἐμπορεύοντο. Ἀγαθὸν δὲ καὶ
 καλὸν καὶ προεδρίας τιμᾶσθαι ἐμπόρους καὶ
 ναυπλήρους, καὶ ἐπὶ ξενία γ' ἔστιν ὅτε κα-
 λείσθαι, οἳ ἂν δοκῶσιν ἀξιολόγοις καὶ πλοίοις
 καὶ ἐμπορεύμασιν ὠφελεῖν τὴν πόλιν. Ταῦ-
 τα γὰρ τιμώμενοι, οὐ μόνον τοῦ κέρδους, ἀλ-
 λά καὶ τῆς τιμῆς ἔνεπεν, πρὸς φίλους ἐπισπιύ-

hant merces, quicunque argen-
 tam avehant. Nam ubicun-
 que tandem illud vendiderint,
 ubique plus recipiunt quam
 prius habebant. Quod si quis
 mercaturae praefecto praemia
 proponat, qui aequissime celer-
 rimeque dijudicet ea de quibus
 controvertitur, ut non impedi-
 antur ii, qui navigiis discedere
 volunt: etiam has ob causas,
 longe plures, et quidem liben-

tius heic negotiarentur. 'Esset
 etiam tum utile tum honestum,
 mercatores et naucleros loco
 magis honorato in consensibus
 ornari; atque illos etiam ad
 hospitii necessitudinem invita-
 ri, qui navibus ac mercibus e-
 gregiis civitati prodesse viderentur. Hoc enim honore ad-
 fecti, non tam quaestus quam
 honoris causa redire ad amicos
 properarent. Enimvero quo

δοιεν ἄν. "Ὅσα γε μὴν πλείονες εἰσοικίζονται
 τε καὶ ἀφικνοῦντο, δῆλον ὅτι τοσούτῳ ἂν
 πλεῖον καὶ εἰσάγοιτο, καὶ ἐξάγοιτο, καὶ ἐκ-
 πέμποιτο, καὶ πωλοῖτο, καὶ μισθοφοροῖτο, καὶ
 τελεσφοροῖη. Εἰς μὲν οὖν τὰς τοιαύτας αὐ-
 ξήσεις τῶν προσόδων οὐδέ πως δαπανῆσαι δεῖ
 οὐδέν, ἀλλὰ ψηφίσματά τε φιλάνθρωπα καὶ
 ἐπιμελείας. "Ὅσαι δ' ἂν ἄλλαι δοκοῦσί μοι
 πρόσοδοι γίνεσθαι, γινώσκω ὅτι ἀφορμῆς
 δέησει εἰς αὐτάς. Οὐ μέντοι δύσελπῆς εἰμι,
 τὸ μὴ οὐχὶ προθύμως ἂν τοὺς πολίτας εἰς τὰ
 τοιαῦτα εἰσφέρειν, ἐνθυμούμενος, ὥς πολλὰ
 μὲν εἰσήμεγεν ἡ πόλις, ὅτε Ἀρκάσιν ἐβόηθει
 ἐπὶ Λυσιστράτου ἡγουμένου, πολλὰ δὲ ἐπὶ
 Ἑγησίλῳ. Ἐπίσταμαι δὲ καὶ τριήρεις

plures in urbem admitterentur, Athenasque venirent, eo plus mercium importaretur, exportaretur, emitteretur, venderetur, tributū acciperetur. Nec ad haec proventuum incrementa sumtus ulli requirerentur, praeter decreta humanitatis plena, et ipsam diligentiam. Quotquot autem proventus alios nobis accedere posse puto,

ad eos impensis opus fore animadverto. Neque tamen despero, quin cives perlubenter ad has collaturi sint, quum mecum cogito, civitatem hanc multa contulisse, quum Lysistrato duce opem Arcadibus ferret: multa item, duce Hegesilao. Scio item, saepenumero triremes magno sumtu emissas esse, quum quidem il-

πολλάκις ἐκπεμπομένας σὺν πολλῇ δαπάνῃ, καὶ ταύτας γενομένας, τούτου μὲν ἀδήλου ὄντος, εἴτε βέλτιον εἴτε πᾶκιον ἔσται· ἐκείνου δὲ δήλου, ὅτι οὐδέποτε ἀπολήφονται ἂν ἂν εἰσενέγκωσιν, οὐδὲ μεθέξουσιν ἂν ἂν εἰσενέγκωσι. Κτῆσιν δὲ ἀπ' οὐδενὸς ἂν οὕτω καλὴν κτήσαιντο, ὥσπερ ἀφ' οὗ ἂν προτελίσωσιν εἰς τὴν ἀφορμὴν· ὃ μὲν γὰρ ἂν δέκα μναῖ εἰσφορὰ γένηται, ὥσπερ ναυτικὸν σχιδὸν ἐπίπεμποτον αὐτῷ γίγνεται τριώβολον τῆς ἡμέρας λαμβάνοντι· ὃ δὲ γ' ἂν πέντε μναῖ, πλείον ἢ ἐπίτριστον. Οἱ δὲ γε πλείστοι Ἀθηναῖων πλείονα λήφονται κατ' ἐνιαυτὸν, ἢ ὅσα ἂν εἰσενέγκωσιν. Οἱ γὰρ μναῖν προτελίσαντες, ἐγγυὲς δυοῖν μναῖν πρόσοδον ἔξουσιν· καὶ ταῦ-

his effectis esset obscurum, utrum id profuturum potius quam obfuturum esset: minime autem dubitaretur, nunquam recepturos quae contulissent, nec participes futuros eorum quae contribuissent. Neque vero tam egregium aliunde lucrum paraverint, quam ex illis ipsis in quae factae prius impensae fuerint. Etenim

qui decem minas contribueret, is singulos in dies sesquiquintum velut triobolum nauticum reciperet: qui vero quinque minas, amplius sesquitercio. Plurimi autem Athenienses quotannis plura recepturi essent, quam contribuerent. Nam qui minam prius expenderint, prope duarum minarum proventum habituri sunt, et eum

τὰ ἐν πόλει· ὃ δοκεῖ τῶν ἀνθρώπων ἀσφα-
λέστατόν τε καὶ πολυχρονιώτατον εἶναι. Οἷ-
μαι δὲ ἔγωγε, εἰ μέλλοιεν ἀναγραφῆσθαι
εὐεργέται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ ξένους
ἂν πολλοὺς εἰσενεγκεῖν· ἔστι δὲ ἄς ἂν καὶ
πόλεις, τῆς ἀναγραφῆς ὀρεγομένης. Ἐλπίζω
δὲ καὶ βασιλέας ἂν τινὰς καὶ τύραννους καὶ
σατράπας ἐπιθυμῆσαι μετασχεῖν ταύτης τῆς
χάριτος. Ὅποτε γε μὴν ἀφορμὴ ὑπάρχοι,
καλὸν μὲν καὶ ἀγαθὸν, ναυκλήροις οἰκοδομεῖν
καταγώγια περὶ λιμένας πρὸς τοῖς ὑπάρχου-
σι· καλὸν δὲ καὶ ἐμπόροις ἐπὶ προσήκοντας
τόπους ὠνῆ τε καὶ πράσει, καὶ τοῖς εἰσαφίκ-
νουμένοις δὲ δημόσια καταγώγια. Εἰ δὲ καὶ

quidem in urbe, quod humanis
in rebus tutissimum esse, ma-
ximeque durabile videtur. At-
que arbitror equidem, si litte-
ris mandaturi simus eorum no-
mina qui beneficium reipubli-
cae praestituri sint, ad omnem
posteritatem: etiam multos
hospites contributuros, et qui-
dem urbes quoque nonnullas
id expetituras, ut monumentis
litterarum inserantur. Quin-
etiam reges quosdam, et tyran-

nos, et satrapas fore spero, qui
desideraturi sint, ut hujus be-
neficii participes fiant. Caete-
rum ubi jam subsidium com-
paratum erit, bonum atque u-
tile fuerit, nauccleris diversoria
quaedam, praeter illa quae
jam facta sunt, exstrui propter
ipsos portus: bonum item
mercatoribus, ad loca emtionis
ac venditioni opportuna: de-
nique publica diversoria veni-
entibus [Athenas] adsignari.

τοῖς ἀγοραίοις οἰκήσεις τε καὶ πωλητήρια κατασκευασθείη καὶ ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐν τῇ ἄστει, ἅμα τ' ἂν κόσμος εἴη τῇ πόλει, καὶ πολλὰ ἂν ἀπὸ τούτων πρόσοδοι γίγνοιτο. Ἀγαθὸν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι πειραθῆναι, εἰ καὶ, ὥσπερ τριήρεις δημοσίας ἡ πόλις κέκτηται, οὕτω καὶ ὀλκάδας δημοσίας δυνατὸν ἂν γένοιτο κτήσασθαι, καὶ ταύτας ἐκμισθεῖν ἐπ' ἐγγυητῶν, ὥσπερ καὶ τᾶλλα δημόσια. Εἰ γὰρ καὶ τοῦτο οἷόν τε ὄν φανείη, πολλὰ ἂν καὶ ἀπὸ τούτων πρόσοδος γίγνοιτο.

δ. Τὰ γε μὴν ἀργύρια εἰ κατασκευασθείη ὡς δεῖ, πάμπολλα ἂν νομίζω χρήματα ἐξ αὐτῶν καὶ ἄνευ τῶν ἄλλων προσόδων προσίεναι. Βούλομαι δὲ καὶ τοῖς μὴ εἰδόσι

Quod si etiam nundinatoribus habitationes et tabernae vendendis mercibus idoneae tum in Piraeo tum in urbe parentur, simul id et civitati ornamento foret, et multi proventus inde perciperentur. Videtur etiam mihi conducere, ut periculum fiat, num quemadmodum triremes publicas habet civitas, ita et onerarias naves publicas parare possit, ut

eas acceptis fidejussoribus locet, velut alia quoque publica. Nam si hoc fieri posse videretur, magnus etiam hinc proventus accederet.

4. Praeterea si argenti fodinae instruerentur, ita ut debebant, existimarem ex iis insignem pecuniae vim praeter fructus caeteros proventuram. Lubet autem ignaris, quae potissimum vis atque commoditas

τὴν τούτων δύναμιν δηλῶσαι ταύτην γὰρ γνόντες, καὶ ὅπως χρῆσθαι δεῖ αὐτοῖς, ἄμεινον ἂν βουλευόισθε. Οὐκοῦν, ὅτι μὲν παλαιὰ ἐνεργὰ ἐστὶ, πᾶσι σαφές· οὐδεὶς γοῦν οὐδὲ πειρᾶται λέγειν, ἀπὸ ποίου χρόνου ἐπεχειρήθη. Οὕτω δὲ πάλαι ὀρυσσόμενης τε καὶ ἐκφορουμένης τῆς ἀργυρίτιδος, κατανοήσατε τί μέρος οἱ ἐκβεβλημένοι σωροὶ τῶν αὐτοφυῶν τε καὶ ὑπαργύρων λόφων. Οὐδὲ μὴν ὁ ἀργυρώδης τόπος εἰς μεῖον τι συστελλόμενος, ἀλλ' αἰεὶ ἐπὶ πλεῖον ἐκτεινόμενος φανερός ἐστιν. Ἐν ᾧ γε μὴν χρόνῳ οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐν αὐτοῖς, οὐδεὶς πάποτε ἔργου ἠπόρησεν, ἀλλ' αἰεὶ τὰ ἔργα τῶν ἔργαζομένων περιῆν. Καὶ νῦν δὲ οἱ κεκτημένοι ἐν

earum sit, exponere; qua cognita, rectius etiam iniri a vobis ratio poterit, quo pacto sit eis utendum. Ignotum autem nemini est, et veteres illos esse, et operas in eis fieri: ac ne conatur quidem indicare quisquam a quo tempore coeptae sint. Quam autem hoc modo jam ab antiquo argentifera terra fodiatur, et egeratur;

velim consideretis, quantula pars sint ejecti hactenus acervi collium sponte nascentium, quique subargentei sunt. Neque locum illum argento abundantem diminui constat, sed amplius semper extendi. Quo etiam tempore maxima hominum in eis copia fuit, nemini unquam defuit quod ageret: sed semper ea quae agenda e-

ταῖς μετάλλοις ἀνδράποδα, οὐδεὶς τοῦ πλή-
θους ἀφαιρεῖ, ἀλλ' αἰεὶ προσκτᾶται, ὅποσα
αὖν πλεῖστα δύνηται. Καὶ γὰρ δὴ ὅταν μὲν
ὀλίγοι ὀρύσσωσι καὶ ζητῶσιν, ὀλίγα, οἶμαι,
καὶ τὰ χρήματα εὗρίσκεται ὅταν δὲ πολ-
λοὶ, πολλαπλασία ἢ ἀργυρίτις ἀναφαίνεται.
Ὡστε ἐν μόνῳ τούτῳ, ᾧ ἐγὼ οἶδα, ἔργων
οὐδὲ φθανεῖ οὐδεὶς ταῖς ἐπισκευαζομένοις.
Ἔτι δὲ οἱ μὲν ἀγροὺς πεκτημένοι πάντες
ἔχοιεν αὖν εἰπεῖν, ὅποσα ζεύγη ἀρκεῖ εἰς τὸ
χωρεῖν, καὶ ὅποσαι ἐργάται· ἣν δ' ἐπὶ πλεῖον
τῶν ἱκανῶν ἐμβάλλῃ τις, ζημίαν λογίζονται·
ἐν δὲ τοῖς ἀργυρίοις ἔργοις πάντας δὴ φασὶν
ἐνδεῖσθαι ἐργατῶν. Καὶ γὰρ οὐδ' ὥσπερ, ὅ-
ταν [οἱ] πολλοὶ χαλκοτύποι γίνονται, ἀξίαν

rant, operarum numerum su-
perabant. Et nunc quoque il-
lorum qui in metallis habent
mancipia, nemo diminuerе nu-
merum cupit : sed plura potius,
quantum potest, acquirit. Ete-
nim quum pauci fodiunt et
quaerunt, etiam paucae (ut e-
quidem arbitror) opes repe-
riuntur : sin multi, multis par-
tibus copiosior argenti mate-
ries prodit. Quo fit, ut hoc

solo in opere, quod quidem
sciam, nemo fabricas novas in-
stituentibus invidet. Praete-
rea qui agros possident, norunt
omnes dicere, quot jumento-
rum juga, quot operarii ad fun-
dum colendum satis sint : ac si
plures, quam sufficiant, adhi-
beantur, hoc ipsum in damno
ponunt. At in his eruendi ar-
genti operibus omnes operariis
egere dicunt. Nec enim heic

γενομένων τῶν χαλκευτικῶν ἔργων, καταλύονται οἱ χαλκοτύποι, καὶ οἱ σιδηρεῖς γε ὡσαύτως· καὶ ὅταν γε πολὺς σῖτος καὶ οἶνος γένηται, ἀξίων ὄντων τῶν καρπῶν, ἀλυσιτελεῖς αἱ γεωργίαι γίνονται· ὥστε πολλοὶ, ἀφιέμενοι τοῦ τὴν γῆν ἐργάζεσθαι, ἐπ' ἐμπορίας καὶ καπηλείας καὶ τοκισμοὺς τρέπονται. Ἀργυρίτις δὲ ὅσα ἂν πλείων φαίνεται, καὶ ἀργύριον πλεῖον γίγνηται, τοσούτῳ πλείονες ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἔρχονται. Καὶ γὰρ δὴ ἐπιπλα μὲν, ἐπειδὴν ἱκανά τις κτήσεται τῇ οἰκίᾳ, οὐ μάλα ἔτι προσωνοῦνται ἀργύριον δὲ οὐδεὶς πω οὕτω πολὺ ἐκτήσατο, ὥστε μὴ ἔτι προσδεῖσθαι· ἀλλ' ἦν τισι γένηται παμπληθὲς, τὸ περιττεῦον κατορύττοντες οὐδὲν

idem accidit, quod in artificum aerariorum copia, ubi quum facta ex aere opera vili venduntur, everti fortunae horum solent, et ferrariorum similiter: itemque ubi magna frumenti vinique copia provenit, fructibus vili veneuntibus, agrorum culturae sunt inutiles; adeo quidem, ut multi relicta soli cultione ad mercaturam, ad cauponariam, ad usuras se

convertant. Nimirum argenti materies quanto copiosior extiterit, et argenti plus fuerit, tanto plures ad illud opus se conferre solent. Etenim supellectili familiae necessaria comparata, non multum ulterius coëmi solet: at argenti nemo adhuc tam multum habuit, ut nihil amplius requireret: sed si qui permultum nacti fuerint, quod redundat, defodiunt:

ἦττον ἡδονται, ἢ χροόμενοι αὐτῷ. Καὶ μὴν, ὅταν γε εὖ πράττωσιν αἱ πόλεις, ἰσχυρῶς αἱ ἄνθρωποι ἀργυρίου δέονται. Οἱ μὲν γὰρ ἄνδρες ἀμφὶ ὅπλα τε καλὰ, καὶ ἵππους ἀγαθοὺς τε, καὶ οἰκίας, καὶ κατασκευὰς μεγαλοπρεπῆς βούλονται δαπανᾶν· αἱ δὲ γυναῖκες εἰς ἐσθῆτα πολυτελῆ καὶ χρυσοῦν κόσμον τρέπονται. Ὅταν τε αὖ νοσήσωσι πόλεις ἢ ἀφορίαις καρπῶν ἢ πολέμων, ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἀργοῦ τῆς γῆς γιγνομένης, καὶ εἰς ἐπιτήδεια καὶ εἰς ἐπικούρους νομίσματος δέονται. Εἰ δέ τις φήσῃ, καὶ χρυσίον μᾶλλον ἦττον χρήσιμον εἶναι ἢ ἀργύριον, τοῦτο μὲν οὐκ ἀντιλέγω· ἐπεῖνο μέντοι οἶδα, ὅτι καὶ χρυσίον, ὅταν πολὺ παραφαίνη, αὐτὸ μὲν

quo quidem non minus delectantur, quam si eo uterentur. Quinetiam quum civitates secunda utuntur fortuna, tum civibus maxime argento est opus. Viri enim in arma elegantia, et generosos equos, in aedes et structuras magnificas pecuniam impendere volunt: mulieres vero ad cultum sumptuosum, et mundum aureum

Tom. X.

animos adjiciunt. Rursus quum civitates caritate annonae laborant, aut bello, quia terra nullo cultu adhibito otiosa est, tum ad commeatum tum ad auxiliares copias nummos requirunt. Quod si quis dixerit, aurum nihilo esse minus utile quam argentum; huic non repugnabo. Illud tamen scio, quod etiam aurum, si magna

B

ἀπαιμότερον χίγνεται, τὸ δὲ ἀργύριον τιμιώτερον πρὶεῖ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐδήλασα τούτων ἕνεκα, ὅπως θαρσοῦντες μὲν ὅτι πλείστους ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ ἀργύρια ἄγωμεν, θαρσοῦντες δὲ κατασκευαζόμεθα ἐν αὐτοῖς, ὥς οὔτε ἐπιλειψούσης ποτὲ ἀργυρίτιδος, οὔτε τοῦ ἀργυρίου ἀτίμου ποτὲ ἰσομένου. Δόκει δέ μοι καὶ ἡ πόλις προτέρα ἐμοῦ ταῦτα ἐγνωκέναι. Παρέχει γοῦν ἐπὶ ἰσοτελείᾳ καὶ τῶν ξένων τῇ βουλομένῃ ἐργάζεσθαι ἐν τοῖς μετάλλοις. Ἵνα δὲ καὶ σαφέστερον περὶ τῆς τροφῆς εἶπω, νῦν διηγῆσομαι, ὥς κατασκευασθέντά τὰ ἀργύρια ὠφελιμώτατ' ἂν εἴη τῇ πόλει. Ἀπ' αὐτῶν μὲν οὖν ἔγωγε, ἀφ' ὧν μέλλω λέγειν, οὐδέν τι ἀξιώθω θαυμάζεσθαι, ὥς θαυμάζε-

ejus esse copia videatur, minoris esse soleat aestimationis, et argentum reddat pretiosius. Atque haec a me idcirco explicata sunt, ut fidenter quamplurimos homines in argenti fodinas mittamus, atque illic substruamus haud dubitanter; quum neque argentifera terra defectura, neque futurum sit, ut argentum ullo unquam tempore vilescat. Videtur autem

mibi civitas ipsa haec ante me perspexisse. Nam peregrinis etiam, si qui velint, excolendi metalla, potestatem facit aequali pensione. Ut autem etiam apertius de acquirendo victu loquar, nunc exponam, qua ratione instauratae argenti fodinae civitati possint esse utilissimae. Nec ex iis, quae dicturus sum, ullam quaero mei admirationem, quasi ali-

τόν τι ἐξευρηκώς. Τὰ μὲν γὰρ, ὣν λέξω, καὶ νῦν ἔτι πάντες ὁρῶμεν, τὰ δὲ παροιχόμενα τῶν πραγμάτων κατὰ ταῦτ' ἂν ἀκούοιμεν. Τῆς μέντοι πόλεως πάνυ ἄξιον θαυμάσαι, τὸ αἰσθανομένην πολλοὺς πλουτιζομένους ἐξ αὐτῆς ιδιώτας, μὴ ριμειῖσθαι τούτους. Πάλαι μὲν γὰρ δήπου οἷς μεμέληκεν, ἀπηκόαμεν, ὅτι Νικίας ποτὲ ὁ Νικηράτου ἐκτήσατο ἐν τοῖς ἀργυρείοις χιλίους ἀνθρώπους, οὓς ἐκείνος Σωσία τῷ Θρακί ἐξεμίσθωσεν, ἐφ' ᾧ ὄβολον μὲν ἀτελῇ ἐκάστου τῆς ἡμέρας ἀποδιδόναι, τὸν δ' ἀριθμὸν ἴσως αἰεὶ παρέχειν. Ἐγένετο δὲ καὶ Ἰππονίκῳ ἑξακόσια ἀνδράποδα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον ἐκδεδομένα, ἃ προσέφερε μναῖν ἀτελῇ τῆς ἡμέρας. Φιλημο-

quid difficile repertu inven-
rim. Nam quae dicturus sum,
partim etiam nunc omnes cer-
nimus, partim vero eadem ra-
tione se habere praeterita, li-
cet audiendo cognoscere. Il-
lud admodum admiratione dig-
num est, quod quum sentiat
civitas multos privatos ex se
locupletatos esse, tales non
imitetur. Jampridem enim de
iis quibus ea res curae fuit,

audivimus; Niciam, Nicerati
filium, in argentifodinis mille
homines habuisse, quos Sosiae
Thraci locarit, qui ultra im-
pensas obolum pro singulis
quotidie persolveret, nume-
rumque semper parem exhibe-
ret. Fuerunt et Hipponico
sexcenta mancipia, eodem isto
modo elocata, quae quotidie
minam ferebant ultra impen-
sas; et Philemonidi mancipia

νίδη δὲ τριακόσια ἡμιμναῖον ἄλλοις δὲ γε, ὥς, οἶσθαι, δύναμις ἐκάστοις ὑπῆρχεν. Ἀτὰρ τί τὰ παλαιὰ δεῖ λέγειν; καὶ γὰρ νῦν πολλοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀργυρίοις ἄνθρωποι οὕτως ἐπιδεδομένοι. Περαινομένων γε μὴν ἂν λέγω, τοῦτ' ἂν μόνον καινὸν γένοιτο, εἰ, ὥσπερ οἱ ἰδιῶται κτησάμενοι ἀνδράποδα πρόσοδοι αἰέναν κατεσκευασμένοι εἰσὶν, οὕτω καὶ ἡ πόλις πᾶντο δημόσια ἀνδράποδα, ἕως γίγνοιτο τρία ἐκάστῳ Ἀθηναίων. Εἰ δὲ δυνατὰ λέγομεν, καὶ ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν σκοπῶν ὁ βουλόμενος κρινέτω. Οὐκοῦν τιμὴν μὲν ἀνθρώπων εὐδαλον ὅτι μᾶλλον ἂν τὸ δημόσιον δύναιτο, ἢ οἱ ἰδιῶται, παρασκευάσασθαι. Τῇ γε μὴν βουλῇ ῥάδιον καὶ κηρύξαι, ἄγειν τὸν βουλό-

trecenta minae semissem; aliis, ut cuique facultates suppetebant. Sed quid necesse est vetera commemorare? quum et hoc tempore multi sint homines in argenti fodinis ista ratione locati. Et haec quidem, quae a me dicuntur, si peragantur; illud tantum novi sit, ut quemadmodum privati comparatis mancipiis proven-

tum sibi perennem adquisiverunt; ita coëmat et ipsa civitas mancipia publica, donec unicuique Atheniensium tria contigerint. An haec autem, quae dicimus, fieri possint; secum de singulis cogitans qui volet, judicet. Hoc quidem plane perspicuum est, posse fiscum facilius quam privatos, pretium mancipiorum cogere.

μενον ἀνδράποδα, καὶ τὰ προσαχθέντα πρίασθαι. Ἐπειδὴν δὲ ἠνθῇ, τί ἂν ἦττον μισθοῖτό τις παρὰ τοῦ δημοσίου, ἢ παρὰ τοῦ ιδιώτου, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μέλλων ἔξειν; Μισθοῦνται γοῦν καὶ τεμένη, καὶ ἱερὰ, καὶ οἰκίας, καὶ τέλη ἠνθῶνται παρὰ τῆς πόλεως. Ὅπως γε μὴν τὰ ἠνθῆντα σώζεται, τῷ δημοσίῳ ἐστὶ λαμβάνειν ἐγγύους παρὰ τῶν μισθουμένων, ὥσπερ καὶ παρὰ τῶν ἠνθουμένων τὰ τέλη. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀδικῆσαί γε ῥᾶον τῷ τέλει πριαμένῳ, ἢ τῷ ἀνδράποδα μισθουμένῳ. Ἀργύριον μὲν γάρ πως καὶ φωράσειεν ἂν τις τὸ δημόσιον ἐξαγόμενον, ὁμοίου τοῦ ιδίου ὄντος αὐτῷ· ἀνδράποδα δὲ σισημασμένα τῷ δημοσίῳ σημάτων, καὶ προσκειμένης ζημίας τῷ

Senatui quidem certe facile est, per praeconem edicere, ut qui volet, adducat sua mancipia; atque ita quae oblata fuerint, pretio redimere. Posteaquam autem coempta fuerint, cur aliquis minus velit a republica conducere, quam a privato, quum iisdem conditionibus obtenturus sit? Conducunt enim a republica lucos, sacra, domos: et ab eadem vectigalia

redimunt. Ut autem redemptae res salvae sint, licet fisco fidejussores a conductoribus accipere, quemadmodum etiam ab iis qui vectigalia redimunt. Imo vero facilius est emtori vectigalis, fraudare, quam conductori mancipiorum. Nam quo pacto deprehendere quis possit, argentum publicum averti, quum sit huic simile privatum? Mancipia vero signo

τε πωλοῦντι καὶ τῷ ἐξάγοντι, πῶς ἂν τις ταῦτα κλέψειεν; Οὐκοῦν μέχρι μὲν τούτου δυνατόν ἐφάνη τῇ πόλει εἶναι, τὸ ἀνθρώπους καὶ κτήσασθαι καὶ φυλάξαι. Εἰ δ' αὖ τις τοῦτ' ἐνθυμεῖται, ὥς, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐργάται γένωνται, πολλοὶ φανοῦνται καὶ οἱ μισθωσάμενοι, ἐκεῖνο κατανοήσας θαρρῖείτω, ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν κατεσκευασμένων προσμισθώσονται τοὺς δημοσίους (πολλὰ γάρ ἐστι τὰ ὑπάρχοντα), πολλοὶ δ' εἰσὶ καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις γηρασπόντων, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι Ἀθηναῖοί τε καὶ ξένοι, οἳ τῷ σώματι μὲν οὔτε βούλονται ἂν, οὔτε δύναιντ' ἂν ἐργάζεσθαι, τῇ δὲ γνώμῃ ἐπιμελούμενοι ἡδέως ἂν τὰ ἐπιτήδεια πορίζοιντο. "Ἦν γε μέντοι τὸ πρῶ-

publico notata, si poena constituta sit et vendenti et exportanti, quomodo subduci furto possint? Atque hactenus civitatem et comparare huiusmodi homines, et conservare posse patuit. Si quis rursus cogitet, existentibus multis operariis, existituros etiam multos, qui mancipia locare velint; illud animadvertat et confidat fore ut multi jam a mancipiis in-

structi, alios insuper homines publicos conducant (nam magnae sunt opum facultates), et in ipsis operibus multi senescunt, et multi quoque alii tum Athenienses, tum peregrini, corpore quidem illi nec velint nec possint opus facere; sed animi tamen adhibita cura, libenter necessaria sibi adquisiverint. Itaque si primum cogantur mille ducenta mancipi-

τοι συστῇ διακόσια καὶ χίλια ἀνδράποδα, εἰκὸς. ἥδη ἀπ' αὐτῆς τῆς προσόδου ἐν ἔτεσι πέκτε ἢ ἕξ μὴ μείον αὐτῇ ἑξακισχιλίων γενέσθαι. Ἀπὸ γε μὴν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ ἦν ὁβαλὸν ἕκαστος ἀτελῇ τῆς ἡμέρας φέρη, ἢ μὲν πρόσοδος ἐξήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἀπὸ δὲ τούτων ἦν εἰς ἄλλα ἀνδράποδα τιθῆναι εἴκοσι, τοῖς τεσσαράκοντα ἥδη ἐξίσται τῇ πόλει χρῆσθαι εἰς ἄλλο, ὅ, τι ἂν δέη. Ὅταν δέ γε μύρια ἀναπληρωθῇ, ἑκατὸν τάλαντα ἡ πρόσοδος ἴσται. Ὅτι δὲ δέξεται πολλαπλάσια τούτων, μαρτυρῆσαιεν ἂν μοι, εἴ τινας ἔτι εἰσὶ τῶν μεμνημένων, ὅσον τὸ τέλος εὔρισκε τῶν ἀνδραπόδων πρὸ τῶν ἐν Δεκλείᾳ. Μαρτυρεῖ δὲ κακεῖνο, ὅτι, εἰργασμέ-

ria, conjici potest, intra quinque annos, aut sex, de hoc ipso proventu civitatem non pauciora sex millibus habituram. Jam ex hoc numero, si obolum unusquisque diebus singulis immunem adferat, sexaginta talentorum proventus annuus erit. Ex iis autem si viginti talenta in alia mancipia impendantur, reliqua quadraginta, prout res postulabit, in

aliū aliquem usum conferre civitati licebit. Quumque numerus ad decem millia excreverit, jam centum talentorum proventus existet. Verum longe plus accepturam rempublicam, testes mihi esse possunt, si qui sunt adhuc, qui meminere, quantum vectigal ex mancipiis civitas ante res ad Decleam gestas perceperit. Illud quoque testimonio est, quod

• των ἀνθρώπων ἐν τοῖς ἀργυρίοις ἐν τῇ παστί
 χρόνῳ ἀναριθμητῶν, νῦν οὐδὲν διαφέρει τὰ
 ἀργύρια, ἢ ἃ οἱ πρόγονοι ἡμῶν ὄντα ἐμνημό-
 νευον αὐτά. Καὶ τὰ νῦν δὲ γιγνόμενα πάν-
 τα μαρτυρεῖ, ὅτι οὐκ ἂν ποτε πλείω ἀνδρά-
 ποδα ἐκεῖ γένοιτο, ἢ ὅσων ἂν τὰ ἔργα δεῖται.
 Οὔτε γὰρ βάθους πέρας οὔτε ὑπονόμων οἱ
 ἀρύττοντες εὐρίσκουσι. Καὶ μὴν καινοτομεῖν
 γε οὐδὲν ἦττον ἔξεστι νῦν, ἢ πρότερον. Οὐ
 τοίνυν οὐδ' εἰπεῖν ἂν ἔχοι εἰδὼς οὐδεὶς, πότερον
 ἐν τοῖς κατατετμημένοις πλείων ἀργυρεῖται, ἢ
 ἐν τοῖς ἀτμήτοις ἐστί. Τί δῆτα, φαίη ἂν
 τις, οὐ καὶ νῦν, ὥσπερ ἔμπροσθεν, πολλοὶ
 καινοτομοῦσιν; "Οτι πεινέστεροι μὲν εἰσιν οἱ
 περὶ τὰ μέταλλα· νεωστὶ γὰρ πάλιν κατα-

quum innumerabiles omni tem-
 pore in argentifodinis opus
 fecerint, nihil hae tamen ab
 illis hoc tempore differant,
 quarum mentionem majores
 nostri fecerunt. Et ea qui-
 dem, quae nunc fiunt, omnia
 testantur; nunquam plura man-
 cipia illic esse posse, quam ipsa
 requirant opera. Nec enim
 illi, qui fodiunt, vel profundit-
 atis vel cuniculorum finem in-

veniunt. Atqui licet hoc tem-
 pore nihilo minus novum opus
 facere quam prius. Neque
 quisquam certo se scire possit
 dicere, num in locis hactenus
 excisus plus argenteae materiae
 sit, an necdum apertis. Cur
 igitur, dicat aliquis, non nunc
 etiam, sicut antea, multi no-
 vum opus faciunt? Quia pau-
 periores sunt, qui res metallicas
 faciunt, non ita pridem instau-

σπειράζονται κίνδυνος δὲ μέγας τῇ καινοτομοῦντι. Ὁ μὲν γὰρ εὐρὼν ἀγαθὴν ἐργασίαν, πλούσιος γίγνεται· ὁ δὲ μὴ εὐρὼν, πάντα ἀπόλλυσιν ὅσα ἂν δαπανήσῃ. Εἰς τοῦτον οὖν τὸν κίνδυνον οὐ μάλα πῶς ἐθέλουσιν οἱ νῦν ἵεσθαι. Ἐγὼ μέντοι ἔχειν μοι δοκῶ καὶ περὶ τούτου συμβουλευῆσαι, ὥς ἂν ἀσφαλίστατα καινοτομοῖτο. Εἰσὶ μὲν γὰρ δήπου Ἀθηναίων δέκα φυλαί· εἰ δὲ ἡ πόλις δοίῃ ἐκάστη αὐτῶν ἴσα ἀνδράποδα, αἱ δὲ ποινωσάμεναι τὴν τύχην καινοτομοῖεν· οὕτως ἂν, εἰ μία εὐροί, πάσαις ἂν λυσιτελεῖς ἀποδείξειεν. Εἰ δὲ δύο, ἢ τρεῖς, ἢ τέτταρες, ἢ αἱ ἡμίσειαι εὐροῖεν, δῆλον ὅτι λυσιτελέστερα ἂν τὰ ἔργα ταῦτα γίγνοιτο. Τό γε μὴν πάσας ἀποτυ-

rari coeptas. Operis etiam novi adgressio periculosa est. Nam qui fructuosum opus excolendam invenit, copiosus et dives efficitur: qui vero non invenit, ei sumptus impensi pereunt. Itaque periculum illud non admodum adire hujus aetatis homines volunt. Mihi tamen habere videor quod dem consilium in hoc quoque negotio, quomodo novum opus

tutissime instituat. Athenis enim decem sunt tribus, quarum cuique si civitas parem mancipiorum numerum concederet, ipsae vero fortuna communi novum opus adgrederentur: ita fieret, ut inventum ab una quidpiam, universis utilitatem exhiberet. Sin duae, aut tres, aut quatuor, aut etiam dimidia pars tribuum inveniret, haud dubie majores ex

χεῖν, οὐδενὶ τῶν παρεληλυθότων ἱοικός. Οἶόν τε δὴ, οὕτως καὶ ἰδιώτας συνισταμένους καὶ κεινουμένους τὴν τύχην ἀσφαλέστερον κινδυνεύειν· μηδὲν μέντοι τοῦτο φοβεῖσθαι, ὥς ἢ τὸ δημόσιον οὕτω κατασκευαζόμενον παραλυτήσῃ τοὺς ἰδιώτας, ἢ οἱ ἰδιῶται τὸ δημόσιον ἀλλ' ὥσπερ σύμμαχοι ὅσῳ ἂν πλείους συνῶσιν, ἰσχυροτέρους ἀλλήλους ποιοῦσιν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἀργυρίοις ὅσῳ περ ἂν πλείους ἐργάζωνται, τόσῳ πλεῖον τὰ γαθὰ εὐρήσουσί τε καὶ φορήσουσι. Καὶ ἐμοὶ μὲν δὴ εἴρηται, ὥς ἂν ἡγοῦμαι κατασκευασθείσης τῆς πόλεως ἱκανὴν ἂν πᾶσιν Ἀθηναίοις τροφὴν ἀπὸ κοινῆς γενέσθαι. Εἰ δέ τινες, λογιζόμενοι παμπόλλης ἂν δεῖν ἀφορμῆς εἰς ταῦτα πάντα, οὐχ

ejusmodi operibus utilitates caperentur. Omnes enim spes sua frustrari, praeteritorum exemplo caret. Possent etiam privati eadem ratione se conjungendo et consociando, fortunam tutius periclitari. Neque vero metuendum est, ne vel fiscus ita constitutus privatos laedat, vel privati fiscum: sed ut armorum ac belli socii,

quo plures conjuncti fuerint, hoc se mutuo firmiores reddunt, sic in argenti fodinis quo plures erunt, qui faciant opus, eo plus bonorum et reperient et reportabunt. Expositum, qua ratione constituta republica, universis Atheniensibus de publico ad victum necessaria suppeditari posse arbitrer. Quod si qui existiment, ad haec con-

ἡγοῦνται ἱκανὰ ἂν ποτε χρήματα εἰσενεχθῆ-
 ναι, μηδὲ οὕτως ἀθυροῦνται. Οὐ γὰρ οὕτως
 ἔχει, ὥς ἀνάγκη ἅμα πάντα ταῦτα γίγνεσ-
 θαι, ἢ μηδὲν ὄφελος αὐτῶν εἶναι· ἀλλ' ὅποσα
 ἂν ἢ οἰκοδομηθῇ, ἢ ναυπηγηθῇ, ἢ ἀνδράποδα
 ὠνηθῇ, εὐθὺς ταῦτα ἐν ὠφελείᾳ ἔσται. Ἀλ-
 λὰ μὴν καὶ τῇδε γε συμφωρότερον τὸ κατὰ
 μέρος, ἢ τὸ ἅμα πάντα πράττεσθαι. Οἰκο-
 δομοῦντές τε γὰρ ἀθρώοι, πολυτελέστερον ἂν
 καὶ οὐ κάλλιον, ἢ κατὰ μέρος, ἀποτελοῖμεν·
 ἀνδράποδα δὲ παμπληθῇ ζητοῦντες, ἀναγκα-
 ζοίμεθ ἂν καὶ χεῖρω καὶ τιμιώτερα ὠνεῖσθαι.
 Κατὰ γε μὴν τὸ δυνατόν περαίνοντες, τὰ μὲν
 καλῶς γνωσθέντα καὶ αὖθις ἂν ἀνύοιμεν εἰ

ficienda permagnis impensis o-
 pus esse, nec unquam satis
 magnam pecuniam conferri
 posse; ne sic quidem animum
 despondere debent. Non enim
 ita comparata res est, ut aut
 simul omnia fieri, aut ex eis
 utilitatem nullam capi necesse
 sit: sed ubi quaeque primum
 aedificata fuerint, vel domus,
 vel naves, vel emta fuerint
 mancipia, statim haec utilita-
 tem adlatura sunt. Quinetiam

vel ob hanc causam utilius e-
 rit haec particulatim, quam si-
 mul omnia fieri. Nam si subito
 aedificemus multi, majori cum
 sumtu, et pejus absolvemus,
 quam si res particulatim fiat.
 Mancipiorum autem permag-
 num quaerentes numerum, et
 deteriora, et carius emere co-
 gemur. Sin; vero pro ratione
 facultatum rem conficiemus
 quae erunt recte instituta, tur-
 sus imitari licebit: sin autem

δέ τι ἀμαρτηθείη, ἀπιχοίμεθα ἂν αὐτοῦ.
 Ἔτι δέ, πάντων ἅμα γιγνομένων, ἡμᾶς ἂν
 ἅπαντα δέοι ἐκπορίζεσθαι· εἰ δέ τὰ μὲν
 περαίνοιτο, τὰ δὲ μέλλοι, ἢ ὑπάρξουσα πρόσ-
 οδος τὸ ἐπιτήδειον συγκατασκευάζοι ἂν. Ὁ
 δὲ ἴσως φοβερύτατον δοκεῖ πᾶσιν εἶναι, μὴ, εἰ
 ἄγαν πολλὰ κτήσαιοτο ἢ πόλις ἀνδράποδα,
 ὑπεργεμισθῇ ἂν τὰ ἔργα· καὶ τούτου τοῦ
 φόβου ἀπηλλαγμένοι εἴημεν, εἰ μὴ πλείονας
 ἀνθρώπους, ἢ ὅσους αὐτὰ τὰ ἔργα προσαι-
 τοίη, κατ' ἐνιαυτὸν ἐμβάλοισιν. Οὕτως ἔμοι-
 γε δοκεῖ, ἥπερ ῥᾶστον, ταύτη καὶ ἄριστον εἶ-
 ναι ταῦτα πράσσειν. Εἰ δ' αὖ διὰ τὰς ἐν
 τῷ νῦν πολέμῳ γεγενημένας εἰσφορὰς νομίζετ'
 ἂν μὴδ' ὅ, τι οὖν δύνασθαι εἰσνεγκεῖν, ὑμεῖς

in aliquo peccatum fuerit, ab eo abstinēbimus. Praeterea si omnia simul fierent, paranda quoque nobis esset omnium copia. Sin alia perficiantur, alia differantur; adquisitus jam ante proventus necessaria suppedirabit. Illud fortasse videri possit summopere metuendum, ne, si civitas valde multa mancipia compararit, etiam opera

nimis magna copia onerentur. Verum hoc quoque metu liberati erimus, si non plures, quam ipsa requirunt opera, singulis annis immitteremus. Ita mihi quidem videtur in his rebus eam sequi rationem optissimum esse, quae sit facillima. Quod si rursus existimatis, ob tributa, hoc bello exacta, ne tantulum quidem posse contri-

δι, ὅσα μὲν πρὸ τῆς εἰρήνης χρήματα εὔρισκε
 τὰ τέλη, ἀπὸ τοσούτων καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος
 διοικεῖτε τὴν πόλιν ὅσα δ' ἂν ἐφευρίσκη διά
 τε τὸ εἰρήνην εἶναι, καὶ διὰ τὸ θεραπεύεσθαι
 μετοίκους καὶ ἐμπόρους, καὶ διὰ τὸ, πλειόνων
 συναγειρομένων ἀνθρώπων, πλείω εἰσάγεσθαι
 καὶ ἐξάγεσθαι, καὶ διὰ τὸ ἐν λιμένι καὶ τὰς
 ἀγορὰς αὐξάνεσθαι, ταῦτα λαμβάνοντες κα-
 τασκευάσασθε, ὥς ἂν πλείσται πρόσοδοι γίγ-
 νοίντο. Εἰ δέ τινες αὖ φοβοῦνται, μὴ μα-
 ταία ἂν γένοιτο αὕτη ἢ κατασκευή, εἰ πόλε-
 mos ἐγερθεῖ, ἐνοησάτωσαν, ὅτι, τούτων γιγνο-
 μένων, πολὺ φοβερώτερος ὁ πόλεμος τοῖς ἐπι-
 φέρουσιν ἢ τῇ πόλει. Τί γὰρ δὴ εἰς πόλε-
 μον κτῆμα χρησιμώτερον ἀνθρώπων; πολλὰς

bui: sane quantum ante fac-
 tam pacem vectigalia redde-
 bant, tantum in administratio-
 ne reipublicae anno proximo
 impendite: quae vero amplius
 illa reddent, tum propterea
 quia pax est, tum quia inqui-
 litorum et mercatorum ratio
 habebitur, ac pluribus huc
 confluentibus et importabun-

tur, et exportabuntur plurima,
 et ad portum mercatus erunt
 frequentiores; haec inquam re-
 cipientes, ut quam maximi sint
 proventus, efficere debetis. At
 si quis est, qui vereatur, ne si
 bellum ingruat, hoc sit inane
 institutum: is cogitare debe-
 bit, siquidem haec efficiantur,
 bellum fore formidolosius iis

μὲν γὰρ καὶς πληροῦν ἱκανοὶ ἂν εἶεν δημοσίαι· πολλοὶ δ' ἂν καὶ πεζοὶ δημοσίαι δύναιντ' ἂν βαρεῖς εἶναι ταῖς πολεμίοις, εἴ τις αὐτοὺς θεραπεύοι. Λογίζομαι δ' ἔγωγε, καὶ, πολέμου γιγνομένου, οἷόν τ' εἶναι μὴ ἐκλείπεσθαι τὰ ἀργύρια. Ἔστι μὲν γὰρ δήπου περὶ τὰ μέταλλα ἐν τῇ πρὸς μισημβρίαν θαλάττῃ τείχος ἐν Ἀναφλύστῃ, ἔστι δ' ἐν τῇ πρὸς ἄρπτον τείχος ἐν Θορικῷ· ἀπέχει δὲ ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα στάδια. Εἰ οὖν καὶ ἐν μέσῳ τούτων γένοιτο ἐπὶ τῷ ὑψηλοτάτῃ βήσσης τρίτον ἔρυμα, συνήκοιτ' ἂν τὰ ἔργα εἰς ἓν ἐξ ἀπάντων τῶν τειχῶν· καὶ εἴ τι αἰσθάνοιτο πολεμικόν, βραχὺ ἂν εἴη

ipsis, qui inferent, quam civitati nostrae. Quid enim ad belli usum hominum multitudine utilius? Nimirum hi multis reipublicae navibus explendis idonei fuerint, multi terra graves hostibus esse pro reipublica possint, modo quis eorum curam suscipiat. Mea quoque fert ratio, belli etiam tempore fieri posse, ut argentifodinae non deserantur; quum

non procul a metallis ad mare, quod meridiem versus extenditur, una sit munitio in Anaphausto, altera vero in Thorico, versus mare aquilonale: quorum locorum alter ab altero stadiis circiter LX distat. Si igitur inter haec duo tertium aliquod castellum in editissimo saltus loco excitetur, in unum locum ex omnibus his castellis operas convenire licebit; ac si

ἐκείνη εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρῆσαι. Εἰ δὲ καὶ ἔλθοιεν πλείους πολέμιοι, δῆλον ὅτι, εἰ μὲν σῖτον ἢ αἶνον ἢ πρόβατα ἔξω εὖροιεν, ἀφείλονται ἂν ταῦτα· ἀργυρίτιδος δὲ κρατήσαιτες, τί ἂν μᾶλλον ἢ λίθαις ἔχοιεν χρῆσθαι; Πῶς δὲ καὶ ὀρμήσειάν ποτε πολέμιοι πρὸς τὰ μέταλλα; Ἀπέχει μὲν γὰρ δήπου τῶν ἀργυρίων ἐγγύτατα πόλις Μέγαρα πολὺ πλείον τῶν πεντακοσίων σταδίων· ἀπέχει δὲ ἡ μετὰ ταῦτα πλησιαίτατα Θῆβαι πολὺ πλείον τῶν ἑξακοσίων. Ἦν οὖν κορεύωνται ἐντεῦθεν ποθεῖν ἐπὶ τὰ ἀργύρια, παρίεναι αὐτοὺς δεήσει τὴν πόλιν· καὶ μὲν ὧσιν ὀλίγοι, εἰκὸς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι καὶ ὑπὸ ἱππέων καὶ ὑπὸ περισσό-

quid hostile senserint, breve spatium quilibet ad tutum receptum habebit. Quod si majores hostium copiae irruerint, ac frumentum, aut vinum, aut pecudes invenerint extra munitiones; ea nimirum secum auferent. Si maxime argenti metallis potiti fuerint, quid aliud habituri sunt, quo utantur, nisi saxa? Et quo tandem modo in metalla hostes irrup-

tionem facere possint? abest enim a metallis ex intervallo proximo urbs Megara multo longius quingentis stadiis, abest deinde proximo ex intervallo Thebae multo amplius sexcentis. Itaque si ad argenti fodinas illinc alicunde venerint, ut ipsam urbem praetereant; necesse est: ac si pauci fuerint, ab equitibus, et illis, qui praesidii causa regionem cir-

λων. Πολλῇ γε μὴν δυνάμει πορεύεσθαι
 ἐξερημοῦντας τὰ ἑαυτῶν χαλεπόν· πολὺ γὰρ
 ἐγγύτερον ἂν εἴη ταῖς πόλεσιν αὐτῶν τὸ τῶν
 Ἀθηναίων ἄστν, ἢ αὐτοὶ οἱ πρὸς τοῖς μετάλ-
 λοις ὄντες. Εἰ δὲ καὶ ἔλθοιεν, πῶς ἂν καὶ
 δύναιτο μένειν, μὴ ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια;
 Ἐπισιτίζεσθαί γε μὴν μέρει μὲν, κίνδυνος καὶ
 περὶ τῶν μετιόντων καὶ περὶ ὧν ἀγωνίζον-
 ται. πάντες δὲ αἰεὶ μετιόντες πολιορκοῦντ'
 ἂν μᾶλλον ἢ πολιορκοῖεν. Οὐ τοίνυν μόνον
 ἢ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων εἰσφορὰ τὴν διατροφὴν
 τῇ πόλει αὐξοί ἂν, ἀλλὰ, πολυανθρωπίας
 περὶ τὰ μέταλλα ἀθροισμένης, καὶ ἀπ'
 ἀγορᾶς τῆς ἐκείνου αὖ, καὶ ἀπ' οἰκίων περὶ

cumeunt, eos interemtum iri
 consentaneum est. Ut vero
 deserta regione sua, cum mag-
 nis copiis e finibus suis exeant,
 non facile fuerit, propterea
 quod urbs Atheniensis ita
 longe propior esset futura ci-
 vitatibus eorum, quam illi ipsi
 qui ad metalla se conferrent.
 Si tamen accedant, quonam
 modo illic manere possint, a
 commeatu destituti? Quod si
 copiarum aliqua cum parte

pabulando necessaria parare
 velint, erunt in periculo tum
 pabulatores tum res ipsae, de
 quibus contendendum: sin exe-
 ant semper omnes, non tam
 oppugnabunt alios, quam ipsi
 oppugnabuntur. Non igitur
 illa tantum de mancipiis pensio
 civitati ad alendos suos incre-
 mentum adferet, verum etiam
 ubi magnus hominum ad me-
 talla concursus erit, plures et
 ex foro, quod illic instituetur,

τὰργύρια δημοσίων, καὶ ἀπὸ καμίνων, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων, πρόσοδοι ἂν πολλαὶ γίγνοιτο. Ἰσχυρῶς γὰρ καὶ αὕτη πολυάνθρωπος γένοιτο πόλις, εἰ οὕτω κατασπενυσθείη· καὶ οἷγε χῶροι οὐδὲν ἂν εἰς μείονος ἄξιοι τοῖς κερκτημένοις ἐνταῦθα, ἢ τοῖς περὶ τὸ αἶστυ. Πραχθέντων γε μὴν ὧν εἴρηκα, ξύμφημι ἐγὼ, οὐ μόνον ἂν χρήμασιν εὐπορωτέραν τὴν πόλιν εἶναι, ἀλλὰ καὶ εὐπειθεστέραν καὶ εὐτακτοτέραν καὶ εὐπολεματέραν γενέσθαι. Οἳ τε γὰρ ταχθέντες γυμνάζεσθαι, πολὺ ἂν ἐπιμελέστερον πράττοιεν τὰ ἐν τοῖς γυμνασίοις, τὴν τροφὴν ἀπολαμβάνοντες πλείω, ἢ ἐν ταῖς λαμπάσι γυμνασιαρχούμενοι· οἳ τε φρουρεῖν ἐν τοῖς φρουρίοις, οἳ τε πελτάζουσιν

et ex publicis ad argenti fodinas aedificiis, et ex fornacibus, et omnibus aliis, proventus accedent. Fiet enim et illic civitas admodum populosa, si ad hunc modum instructa fuerit: nec fundi minoris erunt istic dominis suis, quam heic ad urbem fundos possidentibus. Itaque, si quae dixi, facta fuerint, non solum pecuniis co-

Tom. X.

piosiore, verumetiam magis obedientem, magisque studiosam ordinis, et bellicosiore fore civitatem nostram confirmo. Nam qui se iussi fuerint exercere, multo diligentius obibunt in exercitiis peragenda, si victus eis copiosior suppetet, quam qui gymnasiarchae parent in decursione cum facibus: itidemque constituti ad

C

καὶ περιπολεῖν τὴν χώραν, πάντα ταῦτα
μᾶλλον ἂν πράττοιεν, ἐφ' ἑκάστοις τῶν ἔργων
τῆς τροφῆς ἀποδιδομένης.

εἰ. Εἰ δὲ σαφεῖς δοκεῖ εἶναι, ὥς, εἰ μέλλου-
σι πᾶσαι αἱ πρόσοδοι ἐκ πόλεως προσιέναι,
ὅτι εἰρήνην δεῖ ὑπάρχειν, ἅρ' οὐκ ἄξιον καὶ
εἰρηνοφύλακας καθιστάναι; Πολὺ γὰρ ἂν
καὶ αὕτη αἵρεθεῖσα ἡ ἀρχὴ προσφιλεστέραν
καὶ πυκνότεραν εἰσαφικνεῖσθαι πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις ποιήσῃ τὴν πόλιν. Εἰ δέ τινες οὕτω
γιγνώσκουσιν, ὥς, ἔαν ἡ πόλις εἰρήνην ἄγουσα
διατελῇ, ἀδυνατωτέρα τε καὶ ἀδοξοτέρα καὶ
ἥττον ὀνομαστή ἐν τῇ Ἑλλάδι ἔσται, καὶ οὐ-
τοί γε, ὥς ἐμῇ δόξῃ, παραλόγως σκοποῦσιν.
Εὐδαιμονέσταται μὲν γὰρ δήπου πόλεις λέ-

praesidia castellorum, et gesta-
re parmas, et regionem obire
jussi, haec omnia majore studio
facient, si victus cuique pro
laboribus suis tribuatur.

5. Quod si evidens esse vide-
tur, pace ad hoc opus fore, si
proventibus hisce potiri civitas
velit: an non par fuerit, etiam
pacia custodes quosdam consti-
tui? Nam delectus hic magis-

tratus efficiet ut omnes morta-
les et lubentius et frequentius
hanc urbem adeant. Si qui
vero judicant, eandem civita-
tem in pace perpetua minus
potentiae, gloriae, celebritatis
habituram in Graecia: hi sane
rem opinione mea non rite
considerant. Nam beatissimae
dicuntur respublicae, quae lon-
gissimo tempore in pace per-

γονται, αἱ ἂν πλείστον χρόνον ἐν εἰρήνῃ διασε-
 λῶσι· πασῶν δὲ πόλεων Ἀθῆναι μάλιστα
 πεφύκασιν ἐν εἰρήνῃ αὐξάνειν. Τίνες γάρ,
 ἥσυχίαν ἀγούσης τῆς πόλεως, οὐ προσδίδουσιν
 ἂν αὐτῆς; ἀρξάμενοι ἀπὸ ναυκλήρων καὶ
 ἐμπορέων, οὐχ οἱ πολύσιτοι; οὐχ οἱ πολυέ-
 νοι; οὐχ οἱ ἡδύοινοι; τί δὲ οἱ πολυέλαιαι;
 τί δὲ οἱ πολυπρόβατοι; οἱ δὲ γνώμη καὶ
 ἀργυρίῳ δυνάμενοι χρηματίζεσθαι; Καὶ μὴν
 χειροτέχναι γε, καὶ σοφισταί, καὶ φιλάσο-
 φοι· οἱ δὲ ποιηταί, οἱ δὲ τὰ τούτων μετα-
 χειρίζόμενοι, οἱ δὲ ἀξιοθεάτων ἢ ἀξιακούστων
 ἱερῶν ἢ ὁσίων ἐπιθυμοῦντες, ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ
 δεόμενοι πολλὰ ταχὺ ἀποδίδοσθαι ἢ πρίασ-
 θαι, ἢ οὐ τούτων μᾶλλον ἂν τύχαιεν Ἀθήνη-

manserint. Et Athenarum ea ratio est, ut in pace supra civitates alias omnes incrementum sumant. Quis est enim omnium, qui hujus urbis, si quiescit, adjumento non indigeat? Atque ut a naucleris et mercatoribus ordiamur, an non qui frumento, vino, eoque suavi, oleo, pecudibus abundant, item qui et consilio, et re quae.

stum facere possunt? His addantur opifices, sapientiae professores, philosophi, poëtae, quique istorum opera tractant, et qui rerum spectatu, qui auditu dignarum, qui sacrarum et religiosarum studio tenentur. Praeterea siqui multa cito vendere vel emere velint, ubi facilius quod cupiunt, adsequuntur, quam A-

σιν ; Εἰ δὲ πρὸς ταῦτα μὲν οὐδεὶς ἀντιλέγει, τὴν δὲ ἡγεμονίαν βουλόμενοί τινες ἀναλαβεῖν τῇ πόλει, ταύτην διὰ πολέμου μᾶλλον ἢ δι' εἰρήνης ἡγοῦνται ἂν καταπραχθῆναι, ἐννοησάτωσαν πρῶτον μὲν τὰ Μηδικὰ, πάτερον βιάζομενοι, ἢ εὐεργετοῦντες τοὺς Ἕλληνας, ἡγεμονίας τε τοῦ ναυτικοῦ καὶ Ἑλληνοταμίας ἐτύχομεν. Ἔτι δ', ἐπεὶ ὡμῶς ἄγαν δόξασα προστατεύειν ἡ πόλις ἰστερήθη τῆς ἀρχῆς, οὐ καὶ τότε, ἐπεὶ τοῦ ἀδικεῖν ἀπεςχόμεθα, πάλιν ὑπὸ τῶν νησιωτῶν ἐκόντων προστάται τοῦ ναυτικοῦ ἐγενόμεθα ; Οὐκοῦν καὶ Θεβαῖοι, εὐεργετούμενοι, ἡγεμονεύειν αὐτῶν ἴδωκαν Ἀθηναίοις ; Ἀλλὰ μὴν καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐ βιασθέντες ὑφ' ἡμῶν, ἀλλ' εὖ πάσχοντες,

athenis? Quod si nemo his contradicit, sed nonnulli dum civitati principatum recuperare cupiunt, bello magis, quam pace, id effici posse arbitrantur: ii velim primum Medica mihi bella considerent, utrum vi potius, an nostris erga Graecos beneficiis et maris principatum, et Graeciae quaesturam adepti simus. Praeterea quum

saevius uti hac praefectura visa civitas, imperium amisisset; an non tum quoque ab injuriis abstinentes, rursus ab insulaniis ad hoc sponte sua permotis navalem praefecturam consequuti sumus? Quid? an non Thebani quoque provocati beneficiis imperii summam Atheniensibus concesserunt? Quin et Lacedaemonii non vi coacti

ἐπίτρεψαν Ἀθηναίοις περὶ τῆς ἡγεμονίας θέσ-
θαι ὅπως βούλοιντο. Νῦν δὲ γε διὰ τὴν ἐν
τῇ Ἑλλάδι ταραχὴν παραπειστικῆναι μοι
δοκεῖ τῇ πόλει, ὥστε καὶ ἄνευ πόρων καὶ ἄνευ
κινδύνων καὶ ἄνευ δαπάνης ἀνακτᾶσθαι τοὺς
Ἕλληνας. Ἔστι μὲν γὰρ πειρᾶσθαι διαλ-
λάττειν τὰς πολεμούσας πρὸς ἀλλήλας πό-
λεις· ἔστι δὲ συναλλάττειν, εἴ τινες ἐν αὐ-
ταῖς στασιάζουσιν. Εἰ καὶ, ὅπως τὸ ἐν Δελ-
φοῖς ἱερὸν αὐτόνομον, ὥσπερ πρόσθεν, γένοιτο,
φανεροὶ εἴητε ἐπιμελούμενοι, μὴ συμπολε-
μοῦντες, ἀλλὰ πρεσβεύοντες ἀνὰ τὴν Ἑλλά-
δα, ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἂν οἶμαι θαυμαστὸν εἶναι,
εἰ καὶ πάντας τοὺς Ἕλληνας ὁμογνώμονάς τε
καὶ συνόρκους καὶ συμμάχους λάβοιτε ἐπ’

a nobis, sed beneficiis adfecti, Atheniensibus, ut quod vellent de principatu constituerent, permiserunt. Nunc vero propter hanc rerum in Graecia perturbationem hoc accidisse civitati nostrae videtur, ut nullo negotio, sine periculo, sine sumtu, Graecos sibi rursus adungere possit. Civitates e-

runt, niti licet ut reconcillemus: licet etiam, siqui in illis dissideant, in gratiam ut redeant, efficere. Si declaratis vobis esse curae, ut templo Delphico libertas pristina restitatur, idque efficiatis non belli cum aliis societate, sed mittendis per Graeciam legatis: nihil erit mirum, si Graecos omnes vobiscum unanimes,

ἐκείνους, οἳ τινες ἐκλιπόντων Φωκίων τὸ ἱερὸν καταλαμβάνειν ἐπειρῶντο. Εἰ δὲ καὶ, ὅπως ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν εἰρήνη ἔσται, φανεροὶ εἴητε ἐπιμελόμενοι, ἐγὼ μὲν οἶμαι, πάντας ἂν εὐχεσθαι, μετὰ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, Ἀθήνας μάλιστα σώζεσθαι. Εἰ δέ τις αὖ εἰς χρήματα περδαλεώτερον νομίζει εἶναι τῇ πόλει πόλεμον ἢ εἰρήνην, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, πῶς ἂν ἄμεινον ταῦτα κριθείη, ἢ εἴ τις τὰ προγεγενημένα ἔτι ἀνασκοποίη τῇ πόλει πῶς ἀποδέδωκεν. Εὐρήσει γὰρ τότε παλαιὸν ἐν εἰρήνῃ μὲν πάνυ πολλὰ χρήματα εἰς τὴν πόλιν ἀνενεχθέντα, ἐν πολέμῳ δὲ ταῦτα πάντα καταδαπανηθέντα· γνώσεται δὲ, ἣν σκοπῇ, καὶ ἐν τῷ νῦν χρόνῳ, διὰ μὲν τὸν πόλεμον,

confoederatos, socios habebitis adversus illos, qui templum Delphicum a Phocensibus desertum occupare conati sunt. Quod si etiam aperte detis operam, ut terra marique omnia pacata sint: equidem cunctos existimo votis experituros, ut Athenae, secundum patriam causasque suam, maxime salvae sint. Si rursus quisquam est, qui existimet, bellum, quam

pacem, esse reipublicae nostrae magis fructuosum ad pecuniam conficiendam: non video, qua ratione haec melius dijudicari possint, quam siquis res ante gestas consideret, qui fuerint earum eventus civitati nostrae. Reperiet enim, quondam in pace permultum pecuniae in urbem invectum, quae omnis bello absumpta fuerit. Intellegit etiam, si considerare volet,

καὶ τῶν προσόδων πολλὰς ἐκλείπουσας, καὶ τὰς εἰσελθούσας εἰς παντοδαπὰ πολλὰ καταδαπανηθείσας· ἐπεὶ δὲ εἰρήνη κατὰ θάλατταν γεγένηται, ἠϋξημένας τε προσόδους, καὶ ταύταις ἐξὸν τοῖς πολίταις χρῆσθαι, ὅ, τι βούλονται. Εἰ δέ τις με ἐπερωτήῃ, εἰ καὶ, ἂν τις ἀδικοίῃ τὴν πόλιν, λέγεις ὡς χρὴ καὶ πρὸς τοῦτον εἰρήνην ἄγειν; οὐκ ἂν φαίην· ἀλλὰ μᾶλλον λέγω, ὅτι πολὺ θᾶττον ἂν τιμαρξοίμεθα αὐτούς, εἰ μηδὲνα παρήχοιμεν ἀδικοῦντα· οὐδὲνα γὰρ ἂν ἔχοιεν σύμμαχον.

ς'. Ἀλλ' εἴ γε μὴν τῶν εἰρημένων ἀδύνατον μὲν μηδέν ἐστι μηδὲ χαλεπὸν, πραττομένων. δὲ αὐτῶν, προσφιλέστεροι μὲν τοῖς Ἑλ-

hoc quoque tempore multos proventus bello defecisse; et eos, qui percepti sint, in omnis generis usus exhaustos esse. Jam vero pacato mari, eosdem et auctos esse, et iis uti licere civibus arbitrato suo. Si quis autem me roget, an etiam aliquo injuria civitatem hanc adficiēte, censeam cum eo pacem colendam; equidem id dicere nolim, sed hoc potius ad-

firmiter, nos hostes facilius ulcisci posse, siquidem a nobis auctor injuriae nullus existat. Quippe sic adversarii nullos habebunt belli socios.

6. Sed enim si nihil est eorum, quae a me dicta sunt, quod fieri non possit, et quidem facile; ac istaec agendo si Graecis majores et gratiores erimus, urbem tutius incolemus, gloria majore frue-

λῃσι γειησόμεθα, ἀσφαλείστερον δὲ οἰκήσομεν, εὐπλείστεροι δὲ ἐσόμεθα, καὶ ὁ μὲν δῆμος τροφῆς εὐπορήσει, οἱ δὲ πλούσιοι τῆς εἰς τὸν πόλεμον δαπάνης ἀπαλλαγῇσονται, περιουσίας δὲ πολλῆς γενομένης, μεγαλοπρεπέστερον μὲν ἔτι ἢ νῦν ἑορτὰς ἄξομεν, ἱερὰ δ' ἐπισκευάσομεν, τείχη δὲ καὶ νεώρια ἀνερθᾶσομεν, ἱερεῦσι δὲ καὶ βουλῇ καὶ ἀρχαῖς καὶ ἰππεῦσι τὰ πάτρια ἀποδώσομεν· πῶς οὐκ ἄξιον ὥς τάχιστα τούτοις ἐγχειρεῖν, ἵνα ἔτι ἐφ' ἡμῶν ἐπιδώμεν τὴν πόλιν μετ' ἀσφαλείας εὐδαιμονοῦσαν; Εἴ γε μὴν ταῦτα δόξειεν ὑμῖν πράττειν, συμβουλευσάμ' ἂν ἔγωγε, πέμψαντας καὶ εἰς Δωδώνην καὶ εἰς Δελφοὺς ἐπίεσθαι τοὺς θεοὺς, εἰ λῶον καὶ ἄμει-

mur, plebs rebus omnibus ad victum necessariis abundabit, locupletes impensis bellicis liberabuntur: quumque futura sit major omnium rerum copia, magnificentius etiam quam nunc dies festos celebrabimus, et templa instaurabimus, itemque muros et navalia reficiemus; sacerdotibus, senatui, magistratibus, equitibus more

patrio praeberi solita restitueamus: quo pacto non fuerit operae pretium, nos haec quam primum adgredi, ut etiam nobis adhuc superstitibus rempublicam in tuto collocatam felicemque videamus? Quod si vobis haec agenda placuerit, equidem id consilii dederim, ut aliquibus Dodonam Delphosque missis, deos illos consula-

τον εἴη ἂν τῇ πόλει οὕτω κατασκευαζομένη,
καὶ αὐτίκα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον. Εἰ
δὲ ταῦτα συναινοῖεν, τότε ἂν αὖ φαίην χρῆναι
ἐπερωτᾶν, τίνας θεῶν προσποιούμενοι, ταῦτα
κάλλιστα καὶ ἄριστα πράττοιμεν ἂν· οὓς δ'
ἂν ἔλοιεν θεοὺς, τούτοις εἰπὸς καλλιερήσαντας
ἄρχεσθαι τοῦ ἔργου. Σὺν γὰρ θεῷ πραττο-
μένων εἰπὸς καὶ τὰς πράξεις προΐεναι ἐπὶ τὸ
λῶον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει.

tis : an satius meliusve sit huic
civitati, tam in praesentia,
quam in posterum, hanc ejus
formam institui. Si adnuerint,
censerem rursus interrogandos,
quosnam deos nobis concilian-
do, quam rectissime atque op-
time simus haec effecturi.

Quosunque vero deos illi cele-
gerint, iis litando placatis, rem
ordiri par erit. Nam quae res
numine propitio suscipiuntur,
eas semper reipublicae melius
feliciusque cessuras, consenta-
neum est.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΕΡΙ ἹΠΠΙΚΗΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ἘΠΕΙΔΗ, διὰ τὸ συμβῆναι ἡμῖν πολὺν χρόνον ἱππεύειν, οἰόμεθα ἔμπειροι ἱππικῆς γεγενῆσθαι, βουλόμεθα καὶ τοῖς νεωτέροις τῶν φίλων δηλῶσαι, ἥ ἂν νομίζωμεν αὐτοὺς ὀρθότατα ἵπποις προσφέρεσθαι. Συνέγραψε μὲν οὖν

XENOPHONTIS

DE

RE EQUESTRI.

PROOEMIUM.

QUONIAM rei nos equestris usum adaequatos inde ducimus, quod equitando sane longo tempore nos occupari contige-	rit: amicis etiam junioribus indicare volumus, qua ratione equos rectissime tractent. Scripsit quidem et Simo librum
---	--

καὶ Σίμων περὶ ἵππικῆς, ὃς καὶ τὸν κατὰ τὸ Ἐλευσίνιον Ἀθήνησιν ἵππον χαλκοῦν ἀνέθηκε, καὶ ἐν τῷ βάθρῳ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσε. Ἡμεῖς γε μέντοι, ὅσοις συνετύχομεν ταῦτα γνόντες ἐπείνω, οὐκ ἐξαλείφομεν ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ πολὺ ἥδιον παραδώσομεν αὐτὰ τοῖς φίλοις, νομίζοντες ἀξιοπιστότερα εἶναι, ὅτι καπεῖνος κατὰ ταῦτα ἡμῖν ἔγνω, ἵππικὸς ὢν· καὶ ὅσα δὴ παρέλιπεν, ἡμεῖς πειρασόμεθα δηλῶσαι.

ἀ. Πρῶτον δὲ γράψομεν, ὡς ἂν τις ἥπισ-
τα ἐξαπατῶτο ἐν ἵππωνείᾳ. Τοῦ μὲν τοίνυν
ἔτι ἀδαμάστου πάλλου δῆλον ὅτι τὸ σῶμα δεῖ
δοκιμάζειν· τῆς γὰρ ψυχῆς οὐ πάνυ σαφῇ
τεκμήρια παρέχεται ὁ μήπω ἀναβαινόμενος.

de re equestri, qui Athenis e-
quum aheneum in Eleusinio
dicatum posuit, et in basi ope-
ra ipsius et facta caelavit. Nos
autem, in quibus idem forte
cum illo sentimus, ea de nos-
tris haud expungimus: sed
multo libentius amicis haec
quoque trademus, eo quod ar-
bitremur fidem nos inde mayo-
rem inventuros, quia vir e-
questris rei peritus in eadem

nobiscum sententia fuerit.
Quaecunque vero praetermi-
sit, nos indicare conabimur.

1. Primum autem scribe-
mus, quonam modo minime
aliquis in equorum emtione
circumveniatur. Itaque pulli
necdum adhuc domiti corpus
explorandum esse constat. Nam
qui nondum consensiditur, ami-
mi satis clara non praebet in-
dicia. In corpore vero pedes

Τοῦ γε μὴν σώματος πρῶτόν φαμεν χρῆναι
 τοὺς πόδας σκοπεῖν. Ὡσπερ γὰρ οἰκίας
 οὐδὲν ὄφελος ἂν εἴη, εἰ τὰ ἄνω πάντα καλὰ
 ἔχοι, μὴ ὑποκειμένων, οἷων δεῖ, θεμελίων, οὕτω
 καὶ ἵππου πολεμιστηρίου οὐδὲν ἂν ὄφελος εἴη,
 οὐδ' εἰ τὰλλα πάντα ἀγαθὰ ἔχοι, κακόπους
 ὃ εἴη. οὐδενὶ γὰρ ἂν δύναίτο τῶν ἀγαθῶν
 χρῆσθαι. Πόδας ὃ ἂν τις δοκιμάζοι, πρῶ-
 τον μὲν τοὺς ὄνυχας σκοπῶν. Οἱ γὰρ πα-
 χεῖς πολὺ τῶν λεπτῶν διαφέρουσιν εἰς εὐποδί-
 αν· ἔπειτα οὐδὲ τοῦτο δεῖ λανθάνειν, πότερον
 αἱ ὀπλαὶ εἰσιν ὑψηλαὶ ἢ ταπειναί, καὶ ἔμ-
 προσθεν καὶ ὀπισθεν, ἢ χαμηλαί. Αἱ μὲν
 γὰρ ὑψηλαὶ πόρρω ἀπὸ τοῦ δαπέδου ἔχουσι
 τὴν χειλιδόνα καλουμένην· αἱ δὲ ταπειναί

primum spectandos dicimus.
 Sicut enim domus usui nulli
 fuerit, si pulchre structae sint
 partes ejus superiores, funda-
 mentis inferius haud locatis, ut
 oportebat: ita nec bellatoris
 equi fuerit usus ullus, si caete-
 ra bonus omnia, pedes malos
 habeat. Nequit enim dotibus
 illis alio uti. Pedes sic aliquis
 explorare queat, si angulas
 primum spectet. Praestant e-

nim pedes bonitate, si spissae
 potius ungulae sint, quam si
 tennes. Deinde nec illud ne-
 gligendum, an arduae sint ungu-
 lae, an depressae sive humiles,
 tam anteriorum quam posteriorum.
 Nam arduae remotam a solo
 testudinem, quam vocant, ha-
 bent, depressae vero, tam fir-
 missima, quam maxime tenera
 parte pedis pariter ingrediun-
 tur, ut inter homines qui valgi

ὁμοίως βαίνουσι τῷ τε ἰσχυροτάτῳ καὶ τῷ
μαλακωτάτῳ τοῦ ποδός, ὥσπερ οἱ βλαισοὶ
τῶν ἀνθρώπων καὶ τῷ ψόφῳ δέ φησι Σίμων
δήλους εἶναι τοὺς εὐποδας, καλῶς λέγων· ὥσ-
περ γὰρ κύμβαλον, φοβεῖ πρὸς τῇ δαπέδῳ
ἢ κοίλῃ ὀπλή. Ἐπεὶ δὲ ἡρξάμεθα ἐντεῦθεν,
ταύτῃ καὶ ἀναβησόμεθα πρὸς τὸ ἄλλο σῶμα.
Δεῖ τοίνυν καὶ τὰ ἀνωτέρω μὲν τῶν ὀπλῶν, κα-
τωτέρω δὲ τῶν κυνηπόδων, ὅστ᾽ αὖ μήτε ἄγαν ὀρθὰ
εἶναι, ὥσπερ αἰγός, (ἀντιτυπώτετρα γὰρ ὄντα
κόπτει τε τὸν ἀναβάτην, καὶ παρατίμπρεται
μᾶλλον τὰ τοιαῦτα σκέλη) οὐδὲ μὴν ἄγαν
ταπεινὰ τὰ ὅστ᾽ αὖ δεῖ εἶναι· ψιλοῖντο γὰρ αὖ
καὶ ἐλκοῖντο οἱ κυνήποδες, εἴτ' ἐν βώλοις εἴτ'
ἐν λίθοις ἐλαύνοιτο ὁ ἵππος. Τῶν γε μὴν

dicuntur. Etiam sonitu recte
memorat Simo pedum bonita-
tem prodi. Nam ungula con-
cava solo impacta velut cym-
balum resonat. Quia vero hinc
orsi sumus, indidem ad alias
partes corporis adscendemus.
Igitur ossa, quae supra ungu-
las sunt, infra tamen Cynepo-
das, nec admodum esse recta
debent, ut in capris; quia
quum duriora sint, equitem

succutiunt, et huiusmodi crura
facilius etiam inflammantur;
nec eadem ossa debent esse
valde depressa. Nam caste-
roqui cynepodes deglabraren-
tur, et exulcerarentur, sive per
glebas, seu per saxa sit equus
agendus. Ossa tibiærum opor-
tet esse crassa. Etenim ea
corporis fulcra sunt. Neque
tamen crassae sint aut vesae
aut carnes. Nam alioquin o-

πημαῖν τὰ ὀστέα παχία χρὴ εἶναι ταῦτα γὰρ ἐστὶ στήριγγες τοῦ σώματος· οὐ μέντοι φλεψί γε οὐδὲ σαρκί παχείαις. Εἰ δὲ μὴ, ὅταν ἐν σκληροῖς ἐλαύνηται, ἀνάγκη αἵματος ταῦτα πληροῦσθαι, καὶ πρυσοὺς γίγνεσθαι, καὶ παχύνεσθαι μὲν τὰ σκέλη, ἀφίστασθαι δὲ τὸ δέρμα. Χαλῶντος δὲ τούτου, πολλάκις καὶ ἡ περόνη ἀποστᾶσα χωλὸν ἀπέδειξε τὸν ἵππον. Τὰ γε μὴν γόνατα ἦν βαδίζων ὁ πᾶλος ὑγρῶς κάμπτη, εἰκάζοις ἂν καὶ ἱππεύοντα ὑγρὰ ἔξειν τὰ σκέλη. Πάντες γὰρ, προΐόντος τοῦ χρόνου, ὑγρατίως κάμπτουσιν ἐν τοῖς γόνασι. Τὰ δὲ ὑγρὰ δικαίως εὐδοκίμει· ἀπταιστότερον γὰρ καὶ ἀκοπώτερον τὸν ἵππον τῶν σκληρῶν σκελῶν παρέχει. Μηροὶ γε μέντοι οἱ ὑπὸ ταῖς ὠμοπλάταις, ἦν παχεῖς

quo per aspera gradiente necesse sit eas partes sanguine repleri, et tumores callosos existere, crassaque fieri crura, cum abscessu cutis: quae si laxior fiat, etiam sura saepius abscedit, et equo claudicandi causam praebet. Jam vero si genua pullus inter incedendum molli flexu moveat, hoc ipso conjecturam feceris, eum

etiam habiturum agilia crura, quum ad equitationis usum idoneus erit. Quippe solent omnes genua progressu temporis etiam mollius et agilius inflectere. Non autem abs re agilia crura laudantur. Quippe minus et offendit et fatigatur equus talis, quam cui rigida crura sunt. Femora sub armis si crassa sint, robustiora

ᾧσιν, ἰσχυρότεροί τε καὶ εὐπρεπέστεροι, ᾧσπερ
 ἄνδρες, φαίνονται. Καὶ μὴν στέρνα, πλατύ-
 τερα ὄντα, καὶ πρὸς κάλλος, καὶ πρὸς ἰσχὺν,
 καὶ πρὸς τὸ μὴ ἀπαλλὰξ, ἀλλὰ διὰ πολλοῦ
 τὰ σκέλη φέρειν, εὐφύστερα. Ἀπὸ γε μὴν
 τοῦ στέρνου ὁ μὲν αὐχὴν αὐτοῦ μὴ, ᾧσπερ
 κάπρου, προπετὴς πεφύκοι, ἀλλ', ᾧσπερ
 ἀλεκτρυόνος, ὀρθὸς πρὸς τὴν κορυφὴν ἦκοι,
 λαγαρὸς δὲ εἴη τὰ κατὰ τὴν συγκαμπήν.
 Ἡ δὲ κεφαλὴ ὁστάδης οὔσα μικρὰν σιαγόνα
 ἔχοι. Οὕτως ὁ μὲν τράχηλος πρὸ τοῦ ἀνα-
 βάτου ἂν εἴη, τὸ δὲ ὄμμα πρὸ τῶν ποδῶν
 ὀρώη. Καὶ βιάζεσθαι δὲ ἥκιστ' ἂν δύναίτο
 ὁ τοιοῦτον σχῆμα ἔχων, καὶ εἰ πάντῃ θυμοσι-
 δὴς εἴη· οὐ γὰρ ἐγκάμπτοντες, ἀλλ' ἐκτεί-
 νοντες τὸν τράχηλον καὶ τὴν κεφαλὴν, βιά-

pariter, et venustiora, sicut et-
 tiam in corpore virili, viden-
 tur. Pectora quo latiora sint,
 eo sunt melius structa, sive
 formam spectes, seu robur, et
 ut equus non variato motu, sed
 eodem diu continuato cruribus
 utatur. A pectore cervix ejus
 enata sit, non prona, sicut in
 verre; sed recta velut in gallo
 tendat ad verticem, et laxa sit,

qua incurvatur. Caput sit os-
 seum, idque mandibulam par-
 vam habeat. Sic equi collum
 ante sessorem erit, et oculus
 ante pedes spectabit. Formae
 vero talis equus minime vi co-
 gere sessorem poterit, etiam si
 valde sit animosus. Quippe
 quum equi vim moliuntur, non
 collum et caput insectunt, sed
 extendunt. Maxillae quoque

ζευθεσσοῖν ἵπποι ἀνιχνεύουσι. Σποκαῖς δὲ χρὴ καὶ εἰ ἀρσώτερας μαλακαῖ· αἱ γνάθαι αὖ σκληραὶ, ἢ ἑτεραί. Ἐτερόγναθοι γὰρ ὥς καὶ πολλὰ οἱ μὴ ὁμοίας τὰς γνάθους ἔχοντες γίνονται. Καὶ μὴν τὸ ἐξόφθαλμον εἶναι ἐγρήγορος μᾶλλον φαίνεται τοῦ κοιλοφθαλμου, καὶ ἐπὶ πλείον ὃ ἂν ὁ τοιοῦτος ὀρέγῃ. Καὶ μυκτῆρές γε οἱ ἀναπειπταμένοι τῶν συμπεπτακότων εὐπνοώτεροί τε ἅμα εἰσὶ, καὶ γοργότερον τὸν ἵππον ἀποδεικνύουσι. Καὶ γὰρ, ὅταν ὀργίζηται ἵππος ἵππῳ, ἢ ἐν ἰσχυασίᾳ θυμῶνται, εὐρύνει μᾶλλον τοὺς μυκτῆρας. Καὶ μὴν κορυφὴ μὲν μείζων, ὧσα δὲ μικρότερα ἱππαδιστέραν τὴν κεφαλὴν ἀποφαίνει. Ἡ δ' αὖ ὑψηλὴ ἀκρωμία τῇ τε ἀναβάτῃ ἀσ-

considerandae sunt, ambae tenerae sint, vel duriore, an alterutra. Nam qui maxillas dissimiles habent, ab oris altera parte contumaces fiunt. Indicia vigilantiae potiora sunt in oculis prominentibus, quam intra concavitatem abditis; et equus ejusmodi etiam longius prospexit. Nares patulae conspiciuntur ad respirandum

commodiores sunt, et equi speciem magis terribilem efficiunt. Nam et quum equus equo irascitur, et quam intes equitandum ferocior evadit, magis dilatat narea. Vertex major, aures minores, equinum caput elegantius reddunt. Si prominentium amorem ex- tremitas sit altior, et equi totidem magis tutam praebet, et

φαλιστίαν τὴν ἰδεῖν, καὶ τοῖς ἄμοις καὶ τῷ σώματι ἰσχυροτέραν τὴν πρόσφυσιν παρέχεται· ἢ διπλῇ τῆς ἀπλῆς καὶ ἰγκαθῆσθαι μαλακωτέρα καὶ ἰδεῖν ἠδύν. Καὶ πλευρὰ δὲ ἡ βαθυτέρα, καὶ πρὸς τὴν γαστέρα ὀγκωδεστέρα, ἅμα εὐδρότερόν τε καὶ ἰσχυρότερον καὶ ἐνχιλότερον ὥς ἐπὶ πολὺ τὸν ἵππον παρέχεται. Ὅσφύς γε μὴν ὅσῳ ἂν πλατύτερα καὶ βραχύτερα ᾖ, τοσούτῳ ῥᾶον μὲν ὁ ἵππος τὰ πρόσθεν αἵρεται, ῥᾶον δὲ τὰ ὀπισθεν προσάγεται· καὶ ὁ κενεὸν δὲ οὕτω μικρότατος φαίνεται, ὥσπερ, μέγας ὢν, μέρος μὲν τι καὶ αἰσχύνει, μέρος δέ τι καὶ ἀσθενέστερον καὶ δυσφορώτερον αὐτὸν τὸν ἵππον παρέχεται. Τὰ γε μὴν ἰσχία πλατέα εἶναι μὲν χρὴ καὶ

ut armi firmitus corpori adhaereant, facit. Eadem si duplex sit, ad insidendum mollior erit, quam simplex, et ad spectu gratior. Latera profundiora, et ad alvum turgidiuscula, simul efficiunt, ut equus ad insidendum plerumque commodior sit, et robustior, et pabulo melius fruatur. Lumbi quo latiores et breviores sunt, eo fa-

Tom. X.

cilius ad tollit partes equus anteriores, et posteriores facilius adtrahit: eodemque modo fit, ut venter quam minus adpareat, qui vastior partim deformat equum, partim debilitat, et ad gestandum minus aptum reddit. Coxas oportet esse latas et carnosas, ut lateribus et pectori respondeant. Quod si solida sint haec omnia, leviora

D

εὐσαρκὰ, ἵνα ἀκόλουθα ἦ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς στέγνοις· ἦν δὲ πάντα στερεὰ ἦ, κουφότερα ἂν τὰ πρὸς τὸν δρόμον εἶη, καὶ ὀξύτερον μᾶλλον αὖ τὸν ἵππον παρέχοιτο. Μηροὺς γε μὴν τοὺς ὑπὸ τῇ οὐρᾷ ἦν ἅμα πλατεῖα τῇ γραμμῇ διωρισμένους ἔχει, οὕτω καὶ τὰ ὀπισθεν σκέλη διὰ πολλοῦ ὑποθήσει· τοῦτο δὲ ποιῶν, ἅμα γοργοτέραν τε καὶ ἰσχυροτέραν ἔξει τὴν ὑπόδασίν τε καὶ ἵκασίαν, καὶ ἅπαντα βελτίω ἔσται ἑαυτῶν. Τεπμήραιο δ' ἂν καὶ ἀπ' ἀνθρώπων ὅταν γάρ τι ἀπὸ τῆς γῆς ἄρασθαι βούλονται, διαβαίνοντες πάντες μᾶλλον, ἢ συμβεβηκότες ἐπιχειροῦσιν αἵρεσθαι. Τούς γε μὴν ὄρχεις δεῖ μὴ μεγάλους τὸν ἵππον ἔχειν, ὃ οὐκ ἔστι πώλου κατιδεῖν.

simul ad cursum erunt, et equum magis acrem exhibebunt. Si femora equi sub cauda distincta fuerint linea latiori, etiam crura posteriora spatiosius subijciēt. Id vero si faciat, simul et perniciosus sub equite quum agitabitur, et firmius incēdet; et omnia, quam aliter, erunt meliora. Licebit ex ipsis hominibus hoc conijcias.

Quippe quum aliquid adtollere de terra volunt, magis omnes id crura divaricando, quam iisdem conjunctis, facere nituntur. Coleos equus grandes habere non debet, quod in pullo deprehendi nequit. De talis posterioribus, deque tibis, et callosis crurum partibus, quae cynepodes sunt, et de ungulis, eadem dicimus, quae de ante-

Περὶ γε μὴν τῶν κάτωθεν ἀστραγάλων, ἢ
 κνημῶν, καὶ κυνηπόδων, καὶ ὀπλῶν, τὰ αὐτὰ
 λέγομεν, ἅπερ περὶ τῶν ἔμπροσθεν. Γράψαι
 δὲ βούλομαι καὶ ἐξ ὧν ἂν περὶ μεγέθους
 ἥκιστα ἀποτυγχάνοι τις. Ὅτου γὰρ ἂν
 ᾧσιν αἱ κνήμαι εὐθὺς γιγνομένου ὑψηλότα-
 ται, οὗτος μέγιστος γίγνεται. Προϊόντος
 γὰρ τοῦ χρόνου, πάντων τῶν τετραπόδων αἱ
 μὲν κνήμαι εἰς μέγεθος οὐ μάλα αὖξονται,
 πρὸς δὲ ταύτας, ὥς ἂν συμμέτρως ἔχῃ, συν-
 αύξεται καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. Εἶδος μὲν δὴ
 πάλου οὕτω δοκιμάζοντες μάλιστ' ἂν ἡμῖν
 δοκοῦσι τυγχάνειν εὐποδος, καὶ ἰσχυροῦ, καὶ
 εὐσάρκου, καὶ εὐσχήμονος, καὶ εὐμεγέθους.
 Εἰ δὲ τινες αὖξανόμενοι μεταβάλλουσιν, ὅ-

rioribus. Nunc ea scribere
 volo, de quibus equi magnitu-
 dinem conjiciens, minime qui-
 piam aberraverit. Cujus e-
 nim pulli tibiae statim ab
 ortu fuerint altiores, is ma-
 ximus fieri solet. Nam omni-
 um quadrupedum tibiae pro-
 gressu temporis magnitudine
 non admodum crescunt, sed
 proportionem quadam apta cor-

pus etiam reliquum pro ratio-
 ne tibiarum sumit incremen-
 tum. Qui formam pulli ad
 hunc modum explorant, facile
 consecuturi nobis equum vi-
 dentur, qui pedes habeat bo-
 nos, et robustus sit, et corp-
 ulentus, et elegans, et justae
 magnitudinis. Si maxime qui-
 dam inter crescendum mutan-
 tur, nos tamen haec confiden-

μῶς αὖτω θαρρόυντες δοκιμάζοιμεν· πολλῶν γὰρ πλείους εὐχρόαστοι ἐξ αἰσχυρῶν, ἢ ἐκ ταπεινῶν αἰσχυροὶ γίνονται.

Β'. Ὅπως γε μὴν δεῖ πωλεῦειν, δοκεῖ ἡμῖν γραπτέον εἶναι. Τάττονται μὲν γὰρ δὴ ἐν ταῖς πόλεσιν ἱππεύειν οἱ τοῖς χρήμασί τε ἱκανώτατοι, καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἐλάχιστον μετέχοντες. Πολὺ δὲ κρεῖττον τοῦ πωλοδάμνην εἶναι, καὶ τῷ μὲν νέῳ εὐεξίας τε ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἑαυτοῦ καὶ ἱππικῆς, ἢ ἐπισταμένη ἤδη ἱππάζεσθαι μελετᾶν· τῷ τε πρεσβυτέρῳ τοῦ τε οἴκου, καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν πολιτικῶν, καὶ τῶν πολεμικῶν μᾶλλον, ἢ ἀμφὶ πώλεισιν διατρέβειν. Ὁ μὲν δὴ, ὥσπερ ἐγὼ, γιγνώσκων περὶ πωλείας, δῆλον ὅτι ἐκδώ-

ter in explorando sequi possimus. Nam longe plures ex deformibus pulchri, quam ex pulchris deformes fiunt.

2. Scribendum etiam nobis videtur, quomodo pulli sint instituendi. Res equestris in urbibus mandari solet iis, quibus opes imprimis idoneae sunt, et reipublicae pars non minima creditur. Longe vero sa-

tius est, ut juvenis quidem, tum valetudinis suae tum equestris rei studiosus sit, aut si jam equitare norit, ut exerceatur, quam ut pullorum sit domitor; provecior autem, ut domus, amicorum, civilium, bellicarumque rerum curam potius gerat, quam pullis instituendis occupetur. Si quis autem de pullis idem mecum

σει τὸν πῶλον. Χρὴ μέντοι, ὥσπερ τὸν παῖ-
θα ὅταν ἐπὶ τέχνην ἐκδῶ, συγγραψάμενον, ὃ
δεήσει ἐπιστάμενον ἀποδοῦναι, οὕτως ἐκδιδόν-
ναι. Ταῦτα γὰρ ὑποδείγματα ἔσται τῷ
πωλοδάμνῃ, ὃν δεῖ ἐπιμεληθῆναι, εἰ μέλλει
τὸν μισθὸν ἀπολήψεσθαι. Ὅπως μέντοι
πρᾶός τε καὶ χειροθήης καὶ φιλάνθρωπος ὁ
πῶλος ἐκδίδεται τῷ πωλοδάμνῃ, ἐπιμελητέον.
Τὸ γὰρ τοιοῦτον οἶκοι τε τὰ πλείστα καὶ διὰ
τοῦ ἱπποκόμου ἀποτελεῖται, ἣν ἐπίσσηται, τὸ
μὲν πεινῆν καὶ διψῆν καὶ [μὴ] ὀργίζεσθαι
παρασκευάζειν, μετ' ἡρεμίας γίγνεσθαι τῷ
πάλῳ· τὸ δὲ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ τῷ λυ-
πούντων ἀπαλλάττεσθαι, δι' ἀνθρώπων. Τού-
των γὰρ γιγνομένων, ἀνάγκη μὴ μόνον φι-

sentit; pullum instituendum
locabit, et ita quidem, ut non
aliter, ac si puerum artis alicu-
cujus discendae causa locet,
scripto complectatur, quomo-
do instructum sibi reddi velit.
Id enim ostendet domitori,
quid efficere studio suo debeat,
si mercede potiri velit. Ope-
ra vero danda, ut pullum do-
mitor mansuetum, tractabi-

lem, hominum amantem acci-
piat. Hoc plerumque domi
efficiunt equisones, si norint,
etiam sine labore famem, sitim,
irritationem in pullis existere:
sed eosdem non nisi per homi-
nes et pabulo, et potu potiri,
et rebus molestis liberari pos-
se. Nam hac ratione non tan-
tum a pullis homines diligī,
sed expeti quoque necesse est.

λεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ποθεῖσθαι ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων. Καὶ ἀπτεῖσθαι δὲ χρὴ, ὃν ψηλαίφωμένων ὁ ἵππος μάλιστα ἥδεται. Ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τε λασιώτατα, καὶ οἷς αὐτὸς ἥμιστα δύναται ὁ ἵππος, ἢν τι λυγῇ αὐτὸν, ἐπικουρεῖν. Προσπετάχθω δὲ τῷ ἵπποκόμῳ καὶ τὸ δι' ὄχλου διάγειν, καὶ παντοδαπαῖς μὲν ὄψεσι, παντοδαποῖς δὲ ψόφοις πλησιάζειν. Τούτων δὲ ὅποσα ἂν ὁ πῶλος φοβῇται, οὐ χαλεπαίνοντα δεῖ, ἀλλὰ πρᾶϋνοντα διδάσκειν, ὅτι οὐ δεινὰ ἐστὶ. Καὶ περὶ μὲν πωλείας ἀρκεῖν μοι δοκεῖ τῷ ἰδιώτῃ εἰπεῖν τοσαῦτα πράττειν.

γ'. "Όταν γέ μὴν ἵππαζόμενον ὠνῇται τις, ὑπομνήματα γράφομεν, ἃ δεῖ καταμανθάνειν

Etiam illa tangenda sunt, quorum contrectatione solet equus imprimis delectari. Sunt autem haec, quae spissitudine pilorum abundant, et quibus, si molestum aliquid accidat, opem ipse ferre nequit. Equisoni quoque praecipiat, ut pullum per turbam ducat, et ad varias species, varios sonos propius admoveat. Horum si

qua reformidat pullus, non a saeviente, sed deleniente doceri debet, esse illa minime terribilia. De pullis instituendis haec minus perito praescrip-
sisse, mea quidem opinione satis est.

3. Jam ubi quis equum comparare vult, qui agitari coeperit; admonitiones quasdam adscribemus, quas scire debet,

τὸν μέλλοντα μὴ ἐξαπατᾶσθαι ἐν ἵπκοναίῳ. Πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαβέτω αὐτὸν, τίς ἤλπισα· ὁ γὰρ μηκέτι ἔχων γνώμονας, αὐτ' ἐλπίσιν εὐφραίνει, αὐτὲ ὁμοίως εὐαπάλλακτος γίγνεται. Ὅποτε δὲ ἡ νεότης σαφής, δεῖ αὖ μὴ λαβεῖν, πῶς μὲν εἰς τὸ στόμα δέχεται τὸν χαλινόν, πῶς δὲ περὶ τὰ ὦτα τὴν κορυφαίαν. Ταῦτα δὲ ἥκιστ' ἂν λανθάνοι, εἰ ὀρῶντος μὲν τοῦ ἀκουμένου ἐμβάλλοιτο ὁ χαλινός, ὀρῶντος δ' ἐξαίροιστο. Ἐπειτα δὲ προσέχειν δεῖ τὸν κεῖν, πῶς ἐπὶ τὸν νῶτον δέχεται τὸν ἀναβάτην. Πολλοὶ γὰρ ἵπποι χαλεπῶς προσίενται, ἃ πρόδηλα αὐτοῖς ἐστίν, ὅτι προσέμενοι πονεῖν ἀναγκασθήσονται. Σκεπτέον δὲ καὶ τόδε, εἰ ἀναβαθεὺς ἐθέλει ἀφ' ἵππων ἀποχωρεῖν, ἢ

qui nolit equorum in emtione circumveniri. Primum non ignoret, quae sit aetas equi. Nam qui *dentes pullinos*, *aetatis* indices amisit; neque spe delectat, nec perinde revendibilis est. Ubi juvenem esse constiterit, cognoscendum est, quomodo fraenum ore, verticis habenas ad aures admittat. Id vero nequit obscurum esse, si

fraenum in conspectu emptoris et injiciatur, et eximatur. Hinc animadvertendum, quonam modo equitem dorso suscipiat. Ex equis enim plerique difficulter admittunt, quae jam ante intelligunt admissa laborandi necessitatem sibi adlatura. Hoc quoque considerandum, an consensus ab equis aliis digredi velit, vel an

ἐπὶ παρατηκότες ἱππεύον μὴ ἐκφύροι πρὸς τοῦ-
 τας. Εἰσὶ δὲ οἱ διὰ κακὴν ἀγωγὴν καὶ
 πρὸς τὰς οἰκάδας ἀφόδους φεύγουσιν ἐκ τῶν
 ἱππασιῶν. Τούς γε μὴν ἑτερογνάθους μὴνύει
 μὲν καὶ ἡ πέδη καλουμένη ἱππασία, πολλὸν δὲ
 μᾶλλον καὶ τὸ μεταβάλλεσθαι τὴν ἱππασίαν.
 Πολλοὶ γὰρ οὐκ ἐγχειροῦσιν ἐκφύσει, ἢ μὴ
 ἄμα συμβῇ ἢ τε ἄδικος γνάθος καὶ ἢ πρὸς
 οἶκον ἐκφορά. Δεῖ γε μὴν εἰδέναι, καὶ εἰ
 ἀφαιεῖς εἰς τάχος ἀναλαμβάνεται ἐν βραχέϊ,
 καὶ εἰ ἀποστρέφεται ἐθέλει. Ἀγαθὸν δὲ
 μὴ ἄπειρον εἶναι, εἰ καὶ πληγῇ ἐγερθεὶς ἐθέ-
 λει ὁμοίως κείθεσθαι. Ἀχρηστον μὲν γὰρ
 δήπου καὶ οἰκίτης καὶ στρατεύμα ἀπειθές·
 ἵππος δὲ ἀπειθής, οὐ μόνον ἄχρηστος, ἀλλὰ

equos adstantes inspectans, ad
 eos sessorem auferat. Sunt e-
 tiam, qui propter educationem
 malam ex ipsis agitationibus se
 fuga domum recipiunt. Ex
 oris altera parte duriores pro-
 dit equitatio, quae pedica no-
 minatur; ac multo magis, ipsa
 equitationis mutatio. Nam ple-
 rique sessorem auferre non co-
 nantur, nisi simul et ab impro-

biore maxilla juventur, et im-
 petus ipse domum tendat. E-
 tiam sciri oportet, an dimissus
 ad cursum celeriore paullo
 momento inhibeat, et an re-
 verti velit. Hoc quoque non
 ignorari conducit, an excitatus
 ictu perinde, ac prius, parere
 velit. Quippe nullius usus est
 et famulus, et exercitus contu-
 max. Equus vero contumax

πολλὰ καὶ ὅσπερ προδότῃ, διατρέττε-
ται. Ἐπεὶ δὲ πολιορκητῆριος ἵππον ὑπεύρ-
θεσιν ὄναι, ληπτέον πύργων ἀνάγκη, ὅθεν
καὶ ὁ πόλεμος πύργων λαμβάνει. Ἔστι
δὲ ταῦτα, τάφρους διακηδᾶν, τειχίας ὑπερ-
βαίνειν, ἐπ' ὄχθους ἀγορεύειν, ἀπ' ὄχθων κα-
θέλκεσθαι, καὶ πρὸς αἰαντες δὲ καὶ κατὰ
πραιῶς καὶ πλάγια ἐλαύνοντα, πύργων λαμ-
βάνειν. Πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὴν ψυχὴν,
εἰ καρτερὰ, καὶ τὸ σῶμα, εἰ ὑγιὲς, βασιλεί-
ζει. Οὐ μέντοι τὸν μὴ καλῶς πάνυ ταῦτα
ποιοῦντα ἀποδοκιμαστέον. Πολλοὶ γὰρ, οὐ
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄπειροι
εἶναι, τούτων ἐλλείπονται. Μαθόντες δὲ καὶ
ἐθισθέντες καὶ μελετήσαντες καλῶς ὦν ταῦτα

non tantum inutilis est, sed e-
tiam saepenumero perpetrat ea
quae proditor solet. Et quia
nobis equum bellatorem com-
parandum suscepimus, pericu-
lum ejus faciendum in omni-
bus, quae in bello tentari con-
sueverunt. Ea vero sunt, tran-
silire fossas, superare muros,
in tumultus evadere cum impe-
tu, de tumultibus desilire. Faci-
endum quoque periculum, et

sursum agitando per acclivia,
et per declivia, et per transver-
sa. Nam his omnibus et ani-
mus exploratur, an tolerans;
et corpus, an sanum sit. Non
tamen is, qui haec non admo-
dum bene praestat, rejiciendus
est. Etenim plerique, non
quia non possint, sed quia ru-
des sint, in his deficiunt. At
vero si didicerint, et adsueta
sint, et exercitati, haec omnia

πάντα ποιοῖεν, εἴ γ' ἄλλως ὑγιεῖς καὶ μὴ πα-
καὶ εἶεν. Τοὺς γε μέντοι ὑπόπτας φυλακτέ-
ον. Οἱ γὰρ ὑπέρφθοβοι βλάπτειν μὲν τοὺς
πολεμίους ἀφ' ἑαυτῶν οὐκ ἐῷσι, τὸν δὲ ἀνα-
βάτην ἐσφηλάν τε πολλάκις, καὶ εἰς τὰ χα-
λεπώτατα ἐνέβαλον. Δεῖ δὲ καὶ, εἴ τινα
χαλεπότητα ἔχοι ὁ ἵππος, καταμανθάνειν,
εἴτε πρὸς ἵππους, εἴτε πρὸς ἀνθρώπους, καὶ εἰ
δυσγάργαλῖς γε εἴη· πάντα γὰρ ταῦτα
χαλεπὰ τοῖς πεκτημένοις γίγνεται. Τὰς δὲ
γε τῶν χαλινώσεων καὶ ἀναβάσεων ἀποκαλύ-
ψεις, καὶ τᾶλλα δὴ νύματα, πολὺ ἂν ἔτι
μᾶλλον καταμάθοι τις, εἰ, πεποιηκότος ἤδη
τοῦ ἵππου, πάλιν πειρᾶτο ποιεῖν ταῦτα, ὅσα-
περ, πρὶν ἄρξασθαι ἱππεύειν. "Οσοι δ' ἂν

recte praestiterint; modo sani
sint, et non ignavi. Suspicious
tamen cavendi. Nam qui val-
de formidolosi sunt, ut hostem
de se laedi non sinunt, ita sae-
penumero etiam in gravissima
pericula conjecto sessori detri-
mentum adtulerunt. Cognos-
cendum quoque, num aliqua
saevities insit equo, vel ad-
versus equos, vel adversus
homines; et an se titillari

non patiat. Etenim haec
omnia non possunt non iis esse
gravia, qui equum talem pos-
sident. An autem se fraenari,
et conscendi, ac vel in gyrum,
vel aliter agitari recuset, mul-
to facilius cognoverit aliquis;
si post exhaustos ab equo labo-
res, rursus ea facere, quae pri-
us ante agitationem, adgredi-
atur. Quippe si qui laboribus
exhaustis, iterum labores su-

πειπονηκότες ἐθέλωσι πάλιν πόνους ὑποδύεσθαι, ἰκανὰ τεκμήρια παρέχονται τὰῦτα ψυχῆς καρτεριᾶς. Ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν ὅστις εὖπους μὲν εἴη, πρᾶος δὲ, ἀρκούντως δὲ ποδάκης, ἐθέλοι δὲ καὶ δύναιτο πόνους ὑποφέρειν, πείθοιτο δὲ μάλιστα, οὗτος ἂν εἰκότως ἀλυπότατός τ' εἴη, καὶ σωτηριώτατος τῷ ἀναβάτῃ ἐν τοῖς πολεμικοῖς. Οἱ δὲ, ἢ διὰ βλακειᾶν, ἐλάσεως πολλῆς δεόμενοι, ἢ, διὰ τὸ ὑπέρθυμοι εἶναι, πολλῆς θωπείας τε καὶ πραγματείας, ἀσχολίαν μὲν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀναβάτου παρέχουσιν, ἀθυμίαν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις.

δ. Ὅταν γε μὴν ἀγασθεὶς ἵππον πρίηται τις, καὶ οἴκαδε ἀγάγηται, καλὸν μὲν ἐν τοιούτῳ τῆς οἰκίας τὸν σταθμὸν εἶναι, ὅποι

bire volunt; indicia satis idonea firmi ac tolerantis animi praebeant. Ad summam, is equus, cui boni sunt pedes, qui mansuetus est, qui satis velox, qui sustinere labores et velit et possit, ac maxime qui pareat; in actionibus bellicis equiti haud dubie nec ullius rei gravis, et salutis auctor imprimis existet. Qui vero vel propter

sunt, vel propter animositatem nimiam magno cum labore demulcendi; pariter et negotium manibus equitis exhibent, et in periculis exanimant.

4. Jam ubi quis equum sibi probatum comparaverit, ac domum duxerit; commodum erit, ea parte domus esse stabulum, ubi dominus equum creberrime conspiciet; commodum, sic equile construi, ut non

πλειστάκις ὁ δισπότης ὄψεται τὸν ἵππον· ἀγαθὸν δὲ οὕτω κατεσκευάσθαι τὸν ἵπκῶνα, ὥστε μὴδὲν μᾶλλον οἷόν τ' εἶναι τὸν τοῦ ἵππου σῖτον κλαπῆναι ἐκ τῆς φάτνης, ἢ τὸν τοῦ δισπότου ἐκ τοῦ ταμείου. Ὁ δὲ τούτου ἀμελῶν, ἑμοὶ μὲν ἑαυτοῦ δοκεῖ ἀμελεῖν· δηλὸν γὰρ, ὅτι ἐν τοῖς κινδύνοις τὸ αὐτοῦ σῶμα τῷ ἵππῳ ὁ δισπότης παρακατατίθεται. Ἔστι δὲ οὐ μόνον τοῦ μὴ κλέπτεσθαι ἕνεκα τὸν σῖτον ἀγαθὸς ὁ ἐχυρὸς ἵπκων, ἀλλ' ὅτι καὶ, ὅταν μὴ ἐκκομίζῃ τὸν σῖτον ὁ ἵππος, φανερόν γίγνεται. Τούτου δ' ἂν τις αἰσθανόμενος γιγνώσκοι, ὅτι ἢ τὸ στόμα ὑπερεμοῦν δεῖται θεραπείας, ἢ κόπου ἐνότος δεῖται ἀναπαύσεως, ἢ κριθίαισις, ἢ ἄλλη τις ἀρρώστια ὑπο-

magis equi pabulum e praese-
pi, quam domini cibus e penu
subtrahi furto possit. Qua
quidem in re qui negligens est,
seipsum negligere mihi videretur.
Nam perspicuum est, domi-
num in periculis equo cor-
pus suum credere. Nec tan-
tum hanc commoditatem habet
equile munitum, ne pabulum
furto subtrahatur; sed etiam
ut constet, quando pabulum e-

quus e praesepti non egerat.
Id vero si quis sentiat, intelli-
gat licet, vel os ejus ad nause-
am usque humoris abundans,
remedii alicujus indigere, vel
lassum corpus quiete reficien-
dum, vel ordeï fastidium, vel
aliud quendam languorem ob-
reperere. Sunt autem omnia
non aliter ac in homine, magis
ab initio etiam in equo cura-
bilia, quam ubi vel inhaerere

δύεται. Ἔστι δὲ, ὥσπερ ἀνθρώπων, οὕτως καὶ ἵππων ἀρχόμενα πάντα εὐιατώτερα, ἢ ἐπειδὰρ ἐνσκιρρωθῇ τε καὶ ἐξαμαρτηθῇ τὰ νοσήματα. Ὡς περ δὲ τῷ ἵππῳ σίτου τε καὶ γυμνασίῳ ἐπιμελητέον, ὅπως ἂν τὸ σῶμα ἰσχύη, οὕτως καὶ τοὺς πόδας ἀσκητέον. Τὰ μὲν τοίνυν ὑγρὰ τε καὶ λεῖα τῶν σταθμῶν λυμαίνεται καὶ ταῖς εὐφύεσιν ὀπλαῖς. Δεῖ δὲ, ὥς μὲν μὴ ἢ ὑγρὰ, εἶναι ἀπόρρυτα· ὥς δὲ μὴ λεῖα, λίθους ἔχοντα κατορωρυγμένους πρὸς ἀλλήλους, παραπλησίους ὀπλαῖς τὸ μέγεθος. Τὰ γὰρ τοιαῦτα σταθμὰ καὶ ἐφειστηκότων ἅμα στερεοῖ τοὺς πόδας. Ἐπειτά γε μὴν τῷ ἵππῳ ἐξακτίον μὲν τὸν ἵππον, ὅπου ψήξει· μεταδετέον δὲ μετὰ τὸ ἄριστον ἀπὸ σῆς φάτνης, ἵνα ἥδιον ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἴη. Ὡς δ' ἂν

morbo firmitus, vel in eis peccatum fuerit. Quemadmodum vero et pabuli, et exercitiorum equi ratio haberi debet, ut corpus robustum efficiatur; ita pedes quoque muniendi sunt. Humida laeviaque stabula bonas etiam a natura corrumpunt ungulas. Itaque ne stabula sint humida, defluxum habere debent; ne laevia, lapides con-

junctim defossos, qui magnitudine pares sint ungulis. Nam huiusmodi stabula pedes insistentium lapidibus equorum solidiores efficiunt. Secundum haec in locum equus educendus curatori, quo destringatur; et post prandii pabulum solutis loris removendus a praesepi, quo jucundius ad pabulum vespertinum accedat. Ut au-

αὐτὸ ὁ ἕξω σταθμὸς βέλτιστος εἶη, καὶ τοὺς πόδας καταρρῶννύοι, εἰ λίθων στρόγγύλων ἀμφιδόχμων, ὅσον μνααίων, ἀμάξας τέτταρας καὶ πέντε χύδην καταβάλοι, περιχειλῶσας σιδήρῳ, ὡς ἂν μὴ σκεδαννύωνται. Ἐπὶ γὰρ τούτων ἑστηκώς, ὥσπερ ἐν ὁδῷ λιθάδει αἰεὶ μέρος τῆς ἡμέρας πορεύοιτο. Ἀνάγκη δὲ καὶ ψηχόμενον καὶ μυωπιζόμενον κεχρῆσθαι ταῖς ὀπλαῖς, καθάπερ ὅταν βαδίζῃ. Καὶ τὰς χελιδόνας δὲ τῶν ποδῶν οἱ οὕτω κεχυμένοι λίθοι στερεοῦσιν. Ὡς δὲ περὶ τῶν ὀπλῶν, ὅπως καρτεραὶ ἔσονται, οὕτως καὶ περὶ τῶν στομάτων, ὅπως μαλακὰ ἔσται, ἐπιμελεῖσθαι δεῖ. Τὰ δ' αὐτὰ ἀνθρώπου τε σάρκα καὶ ἵππου στόμα ἀπαλύνει.

tem et stabulum exterius optimum sit, et equi pedes corroboret; lapidum rotundorum palmarium, minae pondus habentium, plaustra quatuor aut quinque passim substernat, et ferreo labro includat, ne diffundantur. Quippe dum his institerit, nunquam non diei partem aliquam velut in via lapidea ingrediendo exiget.

Necesse est etiam, ut ungulis perinde utatur, dum et destringitur, et pungitur, atque inter incedendum. Pedum quoque testudines a lapidibus hoc modo substratis solidantur. Sicut autem ungularum, quo firmæ sint; ita etiam oris, ut sit tenerum, cura geri debet. Eadem vero et hominis carnem, et os equi tenerius efficiunt.

ε. Ἴππικοῦ δὲ ἀνδρὸς ἡμῖν δοκεῖ εἶναι, καὶ τὸν ἵπποκόμον πεπαιδεῦσθαι, ᾧ δὲ περὶ τὸν ἵππον πράττειν. Πρῶτον μὲν τοίνυν τῆς ἐπιφατινιδίας φορβιδᾶς ἐπίστασθαι αὐτὸν δεῖ, μή ποτε τὸ ἄμμα ποιῆσθαι, ἔνθα περ ἡ κορυφαία περιτίθεται. πολλάκις γὰρ κινῶν ὁ ἵππος ἐπὶ τῇ φάτῃ τὴν κεφαλὴν, εἰ μὴ ἀσινὴς ἡ φορβιδὰ περὶ τὰ ὦτα ἴσται, πολλάκις ἂν ἔλκη ποιοίῃ. Ἐλκουμένων γε μὴν τούτων, ἀνάγκη τὸν ἵππον καὶ περὶ τὸ χαλινοῦσθαι καὶ περὶ τὸ ψήχισθαι δυσκολώτερον εἶναι. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ τετάχθαι τῷ ἵπποκόμῳ, καθ' ἡμέραν τὴν κόπρον καὶ τὰ ὑποστρώματα τοῦ ἵππου ἐκφέρειν εἰς ἓν χωρίον. Τοῦτο γὰρ ποιῶν, αὐτός τ' ἂν ῥᾶστα ἀπαλλάττοι, καὶ ἄμμα

5. Videtur etiam nobis viri equestris esse, ut equisonem edoctum habeat, quomodo cum equo sit agendum. Ac primum scire hunc oportet, nunquam praeseptalis capistri nodum ea parte capitis adstringendum, cui verticis habenae adhiberi solent: Quum enim equus ad praesepe frequenter caput movere consueverit, nisi capistrum auribus ita sit adplicatum,

ut non noceat, saepenumero partes illas exulcerat. Ob eas autem exulcerationes fieri necesse est, ut equus et ad frangendum et ad destringendum se difficiliorem praebeat. Fuerit hoc quoque bonum, ut equiso mandatum efferendi quotidie fimi, et stramentorum equi, unum aliquem in locum, habeat. Id enim si faciat, simul eo labore nullo negotio defan-

τὸν ἵππον ὠφειλοίη. Εἰδέναι δὲ χρὴ τὸν ἵπποκόμον, καὶ τὸν κημὸν περιτιθέναι τῷ ἵππῳ, καὶ ὅταν ἐπὶ ψῆξιν, καὶ ὅταν ἐπὶ κυλίστραι ἐξάγῃ. Καὶ αἰεὶ δὲ, ὅποι αἶν ἀχαλίνωντον ἄγῃ, κημοῦν δεῖ. Ὁ γὰρ κημὸς ἀναπνεῖν μὲν οὐ καλύει, δάκνειν δὲ οὐκ ἔα· καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν δὲ περικείμενος μᾶλλον ἐξαιρεῖ τῶν ἵππων. Καὶ μὴν δισμεύειν τὸν ἵππον αἰσθῆναι τῆς κεφαλῆς δεῖ. Πάντα γὰρ, ὅποσα αἶν δυσκολαίη περὶ τὸ πρόσωπον, ὁ ἵππος ἐκνεύειν πέφυκεν αἶνω. Ἐκνεύων γε μὴν οὕτω δεδεμένος χαλαρὰ μᾶλλον ἢ διασπαρὰ τὰ δισμά. Ἐπειδὰν δὲ ψήχῃ, ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς χαίτης· μὴ γὰρ καθαρθῶν τῶν αἶνω ὄντων, μάταιον τὰ κάτω καθαίρειν.

getur, et equo proderit. Etiam sciat equiso camum equo admovendum, sive ad destructionem, seu ad volutabrum educat. Adeoque semper, quocunque duxerit equum sine fraeno, camum adhibere debet. Quippe camus ut respirationem non impedit, ita mordere non sinit: idemque si equis adhibitus sit, magis ab insidiis homini struendis avocatur.

Supra caput adligari debet equus. Nam omnia, quae circum os equo molesta contingunt, sursum elato capite declinare solet. Itaque sic adligatus si quid declinet, laxat potius vincula, quam rumpit. Strigili usus, a capite ac juba incipiat. Nam frustra sit inferiora purgare, si superiora necdum munda sint. Deinde reliquo corpore cunctis ad ex-

Ἐπειτα δὲ, κατὰ μὲν τὸ ἄλλο σῶμα, πᾶσι τοῖς τῆς καθάρσεως ὀργάνοις ἀνιστάντα δεῖ τὴν τρίχα, σοβεῖν τὴν κόνιν κατὰ φύσιν τῆς τριχός· τῶν δ' ἐν τῇ ράχει τριχῶν ἄλλα μὲν ὀργάνῳ οὐδενὶ δεῖ ᾧπτεσθαι, ταῖς δὲ χερσὶ τρίβειν καὶ ἀπαλύνειν, ἥπερ φύσει κέκλινται· ἥκιστα γὰρ ἂν βλάπτοι τὴν ἔδραν τοῦ ἵππου. Ὑδατι δὲ καταπλύνειν τὴν κεφαλὴν χρὴ· ὅσ- τῶδης γὰρ οὔσα, εἰ σιδήρῳ ἢ ξύλῳ καθαίροι- το, λυποῖ ἂν τὸν ἵππον. Καὶ τὸ προκόμιον δὲ χρὴ βρέχειν· καὶ γὰρ αὗται εὐμήκεις οὔσαι αἱ τρίχες, ὅρᾳ μὲν οὐ κωλύουσι τὸν ἵππον, ἀποσοβοῦσι δὲ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λυποῦντα. Καὶ τὸν θεὸν δὲ οἶσθαι χρὴ δε- δωκέναι ταύτας τὰς τρίχας ἵππῳ, ἀντὶ τῶν

purgandos equos factis instru-
mentis erigere pilos, et pulve-
rem extergere pro natura pilo-
rum debet: at spinæ pilos alio
nullo tanget instrumento, nisi
quod manibus eos fricabit, et
secundum naturalem eorum si-
tum emolliet. Quippe sic il-
lam in equo sellam quam mini-
mum læserit. Aqua caput e-
luendum est. Quum enim os-

seum sit, dolorem sentiet e-
quus, si ferro vel ligno purge-
tur. Juba quoque anterior hu-
mectanda. Quum enim prolixi
sunt hi capilli, sicut equum in
adspiciendo non impediunt: ita
depellunt ab oculis, si qua mo-
lesta iis accidunt. Deos quo-
que putandum, hos equo ca-
pillos aurium magnarum loco
dediisse, quas asinis et mulis ad-

μεγάλων ἄτων, ἀ ὄνοις τε καὶ ἡμίονοις ἔδοσαν
 ἀλεξητήρια πρὸ τῶν ὀμμάτων. Καὶ οὐρὰν
 δὲ καὶ χαίτην πλύνειν χρή· ἐπείπερ αὖξειν δεῖ
 τὰς τρίχας, τὰς μὲν ἐν τῇ οὐρᾷ, ὅπως ἐπὶ
 πλεῖστον ἐξικνούμενος ἀποσοβῇται ὁ ἵππος τὰ
 λυποῦντα· τὰς δὲ ἐν τῷ τραχήλῳ, ὅπως τῷ
 ἀναβάτῃ ὡς ἀφθονωτάτῃ ἀντίληψις ᾖ. Δέ-
 δοται δὲ παρὰ θεῶν καὶ, ἀγλαΐας ἕνεκα, ἵπ-
 πῳ χαίτη καὶ προκόμιόν τε καὶ οὐρά. Τεκ-
 μήριον δέ· αἱ γὰρ ἀγελαῖαι τῶν ἵππων οὐχ
 ὁμοίως ὑπομένουσι τοὺς ὄνους ἐπὶ τῇ ὀχείᾳ,
 ἕως ἂν κομῶσιν. Οὗ ἕνεκα καὶ ἀποκείρουσι
 πρὸς τὴν ὀχείαν τὰς ἵππους ἅπαντες οἱ ὀνοβα-
 τοῦντες. Τὴν γε μὴν τῶν σκελῶν κατάπλυ-
 σιν ἀφαιροῦμεν· ὠφελεῖ μὲν γὰρ οὐδὲν, βλάπ-

depellendas oculorum injurias
 concesserunt. Eluenda quoque
 cauda cum juba, quo capilli
 crescant; caudae quidem, ut
 eam longissime porrigens e-
 quus, abigere molesta possit;
 colli vero, ut adminiculum,
 quod adprehendat conscensor,
 copiosum habeat. Etiam ve-
 nustatis causa divinitus equo
 juba, capillus anterior, cauda

contigit. Ejus argumentum
 hoc fuerit, quod equae grega-
 riae non perinde asinos ad coi-
 tum admittant, dum comatae
 sunt. Propterea tondent ad
 coitum equas omnes illi, qui
 volunt, ut ab asinis ineantur.
 Crura caeteris membris ablu-
 endis eximimus. Ut enim uti-
 litatis nihil habet, ita etiam
 noxia est ungularum humecta-

τει δὲ τὰς ὄπλας ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέραν βρέ-
ξις. Καὶ τὴν ὑπὸ γαστέρα δὲ ἄγαν κάθα-
ρσιν μειοῦν χρή· αὕτη γὰρ λυπεῖ μὲν. μάλισ-
τα τὸν ἵππον· ὅσῳ δ' ἂν καθαρώτερα ταῦτα
γένηται, τοσοῦτ' αὖ πλείονα τὰ λυποῦντα ἀθροί-
ζει ὑπὸ τὴν γαστέρα. Ἦν δὲ καὶ πάνυ δια-
πονήσῃται τις ταῦτα, οὐ φθάνει τε ἐξαγόμε-
νος ὁ ἵππος, καὶ εὐθὺς ὁμοίος ἐστι τοῖς ἀκα-
θάργοις. Ταῦτα μὲν οὖν ἑῶν χρή· ἀρκεῖ δὲ
καὶ ἡ τῶν σκελῶν ψῆξις, αὐταῖς ταῖς χερσὶ
γιγνομένη.

ς'. Δηλώσομεν δὲ καὶ τοῦτο, ὡς ἂν ἀ-
βλαβέστατα μὲν τις ἑαυτῷ, τῷ δὲ ἵππῳ ὠφε-
λιμώτατα ψήχοι. Ἦν μὲν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ
βλέπων τῷ ἵππῳ καθαίρη, κίνδυνος καὶ τῷ

tio quotidiana. Nimia quoque
repurgatio eorum, quae sub
alvo sunt, moderanda. Nam
equo maximam illa molestiam
exhibet, et quo partes eae mun-
diores fuerint, eo plura sub al-
vo dolorem equo concitantia
colligunt. Quod si maxime
laborem in his perpetuum ali-
quis impenderit, non prius e-
ducitur equus, quin statim si-

milis sit immundis. Quapropter
haec omittenda sunt. Cru-
rum quoque detersio, quae
duntaxat fit ipsis manibus suf-
ficit.

6. Indicabimus hoc etiam,
quemadmodum aliquis suo cum
damno minimo, et equi com-
modo maximo, defricatione uta-
tur. Nam ita si detergat sordes,
ut in eandem cum equo spectet

γόνати καὶ τῇ ὀπλῇ ἐς τὸ πρόσωπον πληγῆσαι. Ἦν δὲ ἀντία τῷ ἵππῳ ὀρῶν καὶ ἔξω τοῦ σκέλους, ὅταν καθαίρη, κατὰ τὴν ὠμοπλάτην καθίζων ἀποτρίβῃ, οὕτω πάθοι μὲν ἂν οὐδέν, δύναιτο δ' ἂν καὶ τὴν χειλιδόνα τοῦ ἵππου θεραπεύειν, ἀναπτύσσων τὴν ὀπλήν. Ὡς δὲ αὐτως καὶ τὰ ὀπισθεν σκέλη καθαιρέτω. Εἰδέναι δὲ χρὴ τὸν περὶ τὸν ἵππον, ὅτι καὶ ταῦτα καὶ τᾶλλα πάντα ὅσα πράττειν δεῖ, ὡς ἥκιστα χρὴ κατὰ τὸ πρόσωπόν τε καὶ οὐρὰν ποιήσαντα προσείναι· ἦν γὰρ ἐπιχειρῇ ἀδικεῖν κατ' ἀμφοτέρα ταῦτα, κρείττων ὁ ἵππος ἀνθρώπου. Ἐκ πλαγίου δ' ἂν τις προσιῶν, ἀβλαβέστατα μὲν ἑαυτῷ, πλεῖστα δ' ἂν ἵππῳ δύναιτο χρῆσθαι. Ἐπειδὴν γε ἄγειν δεῖ τὸν

partem; periculum erit, ne in faciem ab equo tum genu tum ungula percutiatur. Sin adversus equum intuens, et extra crus ipsum inter detergendum ad scapulam constitutus defricuerit: nec ipse damni hoc modo quidquam acceperit, et possit itidem equi ungulam aperiendo testudini remedium adferre. Similiter et crura posteriora purget. Saltem id ob-

servet, qui versatur apud equum; et haec, et alia sane omnia, quae fieri oportet, minima sic faciunda ut a fronte et a tergo accedatur. Quippe si utraque parte nocere homini equus adgrediatur, viribus homine superior est. At si quis a latere adierit, is minimo cum damno suo, multa cum equo poterit agere. Jam ubi ducendus est equus, ut aliquis a tergo

ἵππον, τὴν μὲν ὀπισθεν ἀγωγὴν διὰ τὰδε οὐκ ἐπαινοῦμεν, ὅτι τῷ μὲν ἄγοντι οὕτως ἥκιστα ἐστὶ φυλάξασθαι, τῷ δὲ ἵπκῳ οὕτω μάλιστα ἔξεστι ποιῆσαι, ὅ, τι αὖ βούληται. Τῷ δ' αὖ ἐμπροσθεν μακρῷ ῥυταγωγεῖ προϊόντα διδάσκειν ὑφηγεῖσθαι τὸν ἵππον, διὰ τὰδε αὖ ψέγομεν. Ἐξεστι μὲν γὰρ τῷ ἵπκῳ, καθ' ὅποτέραν βούληται τῶν πλαγιῶν, κακουργεῖν ἔξεστι δὲ ἀναστρεφόμενον ἀντίον γίγνεσθαι τῷ ἄγοντι. Ἀθρόοι δὲ δὴ ἵπποι πῶς ἂν ποτε ἀλλήλων δύναιτο ἀπέχεσθαι οὕτως ἀγόμενοι; Ἐκ πλαγίου δὲ ἵππος ἐθισθεὶς παράγισθαι, ἥκιστα μὲν αὖ καὶ ἵππους καὶ ἀνθρώπους δύναται αὖ κακουργεῖν, κάλλιστα δ' αὖ παρσκευασμένος τῷ ἀναβάτῃ εἶη, καὶ εἴ ποτε ἐν

sequens eum ducat, propterea non probamus, quia ductor hoc modo minime sibi cavere potest, et equo facere nullo negotio licet omnia quae vult. Rursus ut aliquis antecedens a fronte, longo cum loro ductorio, doceat equum subsequi, propter has causas reprehendimus, quod equo nocere liceat, utrocumque velit a latere, at-

que etiam se convertere possit, et in ductorem adversum irruere. Quod si plures equi sic ducantur, quinam fiet ut a se invicem abstineant? Qui vero a latere duci consuevit equus, is minime nec equos nec homines laedere possit, et equi commodissime paratus ad manum fuerit, si quando celerriter in eum sit ascendendum.

τάχει ἀναβῆναι δεήσειεν. Ἴνα δὲ ὁ ἵπποκόμος καὶ τὸν χαλινὸν ὀρθῶς ἐμβάλη, πρῶτον μὲν προσίτω κατὰ τὰ ἀριστερὰ τοῦ ἵππου ἔπειτα τὰς μὲν ἡνίας περιβαλὼν περὶ τὴν κεφαλὴν καταθέτω ἐπὶ τῇ ἀκρωμῖα, τὴν δὲ κορυφαίαν τῇ δεξιᾷ αἰρέτω, τὸ δὲ στόμιον τῇ ἀριστερᾷ προσφερέτω. Κἂν μὲν δέχεται, δῆλον ὅτι περιτιθέναι δεῖ τὸν κεκρύφαλον· ἐὰν δὲ μὴ ὑποχάσκη, ἔχοντα δεῖ πρὸς τοῖς ὁδοῦσι τὸν χαλινὸν, τὸν μέγαν δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἶσω τῆς γνάθου τῷ ἵππῳ ποιῆσαι. Οἱ γὰρ πολλοὶ, τούτου γιγνομένου, χαλῶσι τὸ στόμα. Ἦν δὲ μὴδὲ οὕτω δέχεται, πιεσάτω τὸ χεῖλος περὶ τῷ κυνόδοντι καὶ πάνυ τινὲς ὀλίγοι οὐ δέχονται τοῦτο πάσχοντες.

Ut autem curator equo fraenum etiam recte injiciat, ad laevum latus equi primum accedat; deinde circum caput habenas injiciens, in summis armis eas deponat, verticisque lorum dextra tollat, laeva lupos admoveat. Hos si admittat, totum fraeni reticulum ei scilicet induendum erit. Sin os pandere nolit, fraenum e-

qui dentibus adhibendo digitus maximus sinistrae buccae inseratur. Nam plerique, si hoc fiat, os laxant. Si ne ita quidem admittat, labrum ad dentem, qui caninus dicitur, premit. Paucissimi quidem, si hoc eis accidat, fraenum non recipiunt. Etiam in his instructus sit curator. Primum, ne ducat equum habenis. Sic

Δεδιδάχθω δὲ καὶ τάδε ὁ ἵπποκόμος. Πρῶτον μὲν, μὴ ποτε ἄγειν τῆς ἡνίας τὸν ἵππον τοῦτο γὰρ ἑτερογνάθους ποιεῖ. Ἐπειτα δὲ, ὅσον δεῖ, ἀπέχειν τὸν χαλινὸν τῶν γνάθων. Ὁ μὲν γὰρ ἄγαν πρὸς αὐταῖς τυλοῖ τὸ στόμα, ὥστε μὴ ἀναίσθητον εἶναι· ὁ δὲ ἄγαν εἰς ἄκρον τὸ στόμα καθιέμενος ἐξουσίαν παρέχει συνδάκνοντι τὸ στόμιον μὴ πείθεσθαι. Χρὴ δὲ τὸν ἵπποκόμον καὶ τὰ τοιάδε παροξύνθαι, εἴ τι δεῖ πονεῖν. Οὕτω γὰρ δὴ μέγα ἐστὶ, τὸ λαμβάνειν ἐθέλειν τὸν ἵππον τὸν χαλινὸν, ὥς ὁ μὴ δεχόμενος παντάπασιν ἄχρηστος. Ἦν δὲ, μὴ μόνον ὅταν πονεῖν μέλλῃ, χαλινῶται, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ ὅταν ἐξ ἵκασίας εἰς οἶκον ἀπάγῃται, οὐδὲν ἂν εἴη

enim pars oris altera fit durior. Deinde, ut a maxillis intervallo conveniente fraenum sic absit, ut sensus ejus equum non fugiat: Nam si valde maxillis incumbat, ori callum obducit. At si nimis ad os extremum demittatur, potestatem praebet equo se contumaciter gendi, si fraenum simul mordeat. Et in his acrem esse cu-

ratores convenit, si qua alia in re sit elaborandum. Quippe tantum in hoc momenti situm est, ut equus admittere fraenum velit; ut si quis non admittat, omnino inutilis sit. Quod si non tantum fraenetur, ubi laborandum est equo, verumetiam quum ad pabulum ducitur, et quum ex agitatione domum reducitur; mirum non

θαυμαστὸν, εἰ ἀρπάζει τὸν χαλινὸν αὐτόμα-
τος προτεινόμενον. Ἀγαθὸν δὲ, τὸν ἵππομό-
μον καὶ ἀναβάλλειν ἐπίστασθαι τὸν Περσικὸν
τρόπον, ὅπως αὐτός τε ὁ δεισπότης, ἢν ποτε
ἀρρώσθησῃ ἢ πρεσβύτερος γίγνηται, ἔχῃ τὸν
εὐπειῶς ἀναβιβάζοντα, καὶ ἄλλω, ἢν τινι
βούληται, τὸν ἀναβαλοῦντα ἐπιχαρίσσηται.
Τὸ δὲ μὴ ποτε σὺν ὀργῇ τῷ ἵππῳ προσφέρεσ-
θαι, ἐν τούτῳ καὶ δίδαγμα καὶ ἔθισμα πρὸς
ἵππον ἄριστον. Ἀπρονόητον γὰρ ἡ ὀργή, ὥστε
πολλάκις ἐξεργάζεται, ὣν μεταμελεῖν ἀνάγ-
κη. Καὶ ὅταν δὲ ὑποπτεύσας τι ὁ ἵππος μὴ
θέλῃ πρὸς τοῦτο προσίειναι, διδάσκειν δεῖ, ὅτι
οὐ δεινὰ ἐστὶ, μάλιστα μὲν οὖν ἵππῳ εὐκαρ-
δίῳ· εἰ δὲ μὴ, ἀπτόμενον αὐτὸν τοῦ δεινοῦ

sit, fraenum oblatum ab eo
sponte rapi. Bonum hoc quo-
que, scire curatorem, quo pac-
to sessor more Persico in e-
quum sustollendus sit: ut et
ipse dominus, si morbo langue-
rit, aut provectior fiat, habeat
hominem, a quo facile impo-
natur in equum; et alteri, cui
velit, gratificari queat, homi-
nem concedendo a quo sustol-

latur. Unum autem hoc ad e-
quos et praeceptum et institu-
tum est optimum; nunquam
ut iracunde cum equo agatur.
Nam ira quiddam est inconsi-
deratum. Itaque saepenumero
facit ea quorum poenitere ne-
cesse sit. Quum etiam suspec-
tum aliquid habens equus, id
adire non vult; docendus est,
in eo nihil esse terribile, prae-

δοκοῦντος εἶναι, καὶ τὸν ἵππον πρᾶως προσάγοντα. Οἱ δὲ πληγαῖς ἀναγκάζοντες, ἔτι πλείω φόβον παρέχουσιν. Οἴονται γὰρ οἱ ἵπποι, ὅταν τὶ χαλεπὸν πάσχωσιν ἐν τῇ τοιούτῳ, καὶ τούτου τὰ ὑποκτευόμενα αἷτια εἶναι. Ἐπειδὴν γε μὴν ὁ ἵπποκόμος τὸν ἵππον παραδιδῶ τῇ ἀναβάτῃ, τὸ μὲν ἐπίστασθαι ὑποβιβάζεσθαι τὸν ἵππον, ὥστε εὐπετὲς εἶναι ἀναβῆναι, οὐ μεμφόμεθα· τὸν γε μέντοι ἱππία νομίζομεν χρῆναι μελετᾶν, καὶ μὴ παρέχοντος ἵππου, δύνασθαι ἀναβαίνειν. Ἄλλοτε μὲν γὰρ ἄλλοιός ἵππος παρακίπτει, ἄλλοτε δὲ ἄλλῳ ὁ αὐτὸς ὑπηρετεῖ.

Ζ'. "Όταν γε μὴν παραδέξῃται τὸν ἱππία ὥς ἀναβησόμενον, νῦν αὖ γράψομεν, ὅσα

sertim equo animoso: sin id fieri nequeat, equitem ipsum adtingere oportet id, quod terribile videtur, equum leniter adducendo. Qui vero verberibus eos cogunt, etiam metum majorem incutiunt. Putant enim equi, quum interim aliquid grave ferunt, etiam id ab illo, quod suspectum habent, proficisci. Quum sessori curator equum tradit, non impro-

bamus sane, si norit equum sic ei subicere, quo facilis adensus sit. Ipsum tamen equitem in hoc exercere se debere ducimus, ut etiam equo se non praebente conscendere possit. Nam aliquando alius atque alius equus offertur, et idem equus alias alii inservit.

7. Jam quum eques aliquis acceperit equum, tanquam in eum conscensurus; scribendum

ποιῶν ὁ ἵππεὺς καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ ἵππῳ ὠφελιμώτατος ἂν ἐν τῇ ἵππικῇ εἴη. Πρῶτον μὲν τοίουν τὸν ῥυταγωγέα χρῆ ἐκ τῆς ὑποχαλινιδίας, ἢ ἐκ τοῦ ψαλίου ἡρτημένον, εὐτρεπῇ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα λαβεῖν, καὶ οὕτω χαλαρὸν, ὡς μήτ', ἂν ἀνιμῶν τῶν τριχῶν παρὰ τὰ ὦτα λαβόμενος μέλλῃ ἀναβῆσθαι, μήτε, ἂν ἀπὸ δόρατος ἀναπηδᾷ, σπᾷν τὸν ἵππον. Τῇ δεξιᾷ δὲ τὰς ἡνίας παρὰ τὴν ἀκρωμίαν λαμβανέτω ὁμοῦ τῇ χαίτῃ, ὅπως μὴδὲ καθ' ἓνα τρόπον ἀναβαίνων σπάσῃ τῷ χαλινῷ τὸ στόμα τοῦ ἵππου. Ἐπειδὰν δὲ ἀνακουφίσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀνάβασιν, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἀνιμάτω τὸ σῶμα, τὴν δὲ δεξιὰν ἐκτείνων συνεπαιρέτω ἑαυτὸν, (οὕτω γὰρ ἀνα-

modo, quae facere debeat eques, ut in re equestri tam sibi quam equo plurimum conferat. Primo lorum ductorium, ad inferiorem fraeni partem, vel ad menti catenam religatum, commodè manu sinistra sumat, et ita laxum, ut nec in adscendendi conatu, sublevandi sui causa jubar equinas ad aures prehensens, nec ab hasta insi-

liens, equam convellat. Dextra sumat habenas juxta summos armos, una cum juba: ne ullo modo inter adscendendum os equi fraeno torqueat. Posteaquam ad consensum se leviores reddiderit, sinistra corpus sublevet; simul dextram extendens, se sustollat. Nam ita conscendens, ne quidem a tergo deforme spectaculum ex-

βαίνων οὐδὲ ὀπίσθεν αἰσχροὺς θέαν παρέξει) συγκεκαμμένω δὲ τῷ σκέλει, καὶ μήτε τὸ γόνυ ἐπὶ τὴν ῥάχιν τοῦ ἵππου τιθέντω, ἀλλ' ὑπερβησάτω ἐπὶ τὰς δεξιάς πλευράς τὴν κνήμην. "Όταν δὲ περιενέγκῃ τὸν πόδα, τότε καὶ τὰ γλουτὰ καταθέτω ἐπὶ τὸν ἵππον. "Ἦν δὲ τύχῃ ὁ ἵππεὺς τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἄγων τὸν ἵππον, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ δόρυ ἔχων, ἀγαθὸν μὲν ἡμῖν δοκεῖ εἶναι, τὸ καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν μελετῆσαι ἀναπηδᾶν. Μαθεῖν δ' οὐδὲν δεῖ ἄλλο, ἢ ἂ μὲν τότε τοῖς δεξιόις τοῦ σώματος ἐποίει, τοῖς ἀριστεροῖς ποιεῖν· ἂ δὲ τότε τοῖς ἀριστεροῖς, τοῖς δεξιόις. Τούτου δὲ ἕνεκα καὶ ταύτην ἐπαινοῦμεν τὴν ἀνάβασιν, ὅτι ἅμα τε ἀναβεβηκὼς ἂν εἴη, καὶ κατεσκευασμένος

hibebit. Et fient haec inflexo crure, ne genu quidem in equi dorsum imponendo; sed in latus dextrum tibia trajiciatur. Ubi pedem circumactum in alteram partem transtulerit, tunc etiam equo clunes imponat. Bonum quoque nobis esse videtur, ut etiam a dextro latere in equum insiliendi usum aliquis sibi paret; si forte con-

tingat, ut eques sinistra ducat equum, hastam dextra teneat. Nec aliud heic discendum, quam ut sinistris partibus corporis ea peragat, quae illic dextris faciebat; quae sinistris illic, jam dextris heic agat. Et laudamus hanc adscensionem, propterea quod hoc modo simul atque conscenderit equum, paratus sit ad omnia, si forte

πάντα, εἴ τι δέοι ἐξαίφνης πρὸς παλεμίους ἀγωνίζεσθαι. Ἐπειδὴν γε μὴν καθίζηται, ἰάν τε ἐπὶ ψιλοῦ, ἰάν τε ἐπὶ τοῦ ἱφικπίου, οὐ τὴν ὥσπερ ἐπὶ τοῦ δίφρου ἔδραν ἐκαινοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ὥσπερ ὀρθῶς ἂν διαβεβηκὼς εἴη τοῖν σκελοῖν. Τοῖν τε γὰρ μηροῖν οὕτως ἂν ἔχοιτο μᾶλλον τοῦ ἵππου, καὶ ὀρθὸς ὢν, ἐρρώμενιστέρως ἂν δύναιτο καὶ ἀκοντίσαι καὶ πατάξαι ἀπὸ τοῦ ἵππου, εἰ δέοι. Χρὴ δὲ καὶ χαλαρὰν ἀπὸ τοῦ γόνατος ἀφεῖσθαι τὴν κνήμην σὺν τῷ ποδί. Σκληρὸν μὲν γὰρ ἔχων τὸ σκέλος, εἰ προσκόψειέ τῳ, προσκεκλασμένος ἂν εἴη· ὑγρὰ δὲ οὔσα ἡ κνήμη, εἴ τι καὶ προσπίπτει αὐτῇ, ὑπέκτοι ἂν, καὶ τὸν μηρὸν οὐδὲν μετακινοίη. Δεῖ δὲ τὸν ἵπ-

subito pugnandum sit adversus hostes. Ubi jam insederit vel equo nudo, vel ephippio, non laudamus sessionem, qualis est in curru; sed eam, quae cruribus divaricatis equitem velut erigit. Sic enim et femoribus equo firmitus adhaerebit, et erectus tam jacula vibrare quam ferire validius ex equo, si ferat usus, poterit. Tibiam

quoque cum pede fluxam ac liberam inde usque a genu demittere oportet. Nam si quis crure rigido in aliquid impigerit, etiam crus fortasse fregerit. At tibia fluxa, licet aliquid in eam impingat, et cedere possit et femur loco suo non moverit. Debet etiam eques ita corporis sui partes, quae supra coxas sunt, exercere con-

πεία καὶ τὸ ἀνωθεν τῶν ἑαυτοῦ ἰσχύων σώ-
μα ὡς ὑγρότατον ἐθίζειν εἶναι. Οὕτω γὰρ
ἂν ποιεῖν ἔτι μᾶλλον δύναίτο, καὶ, εἰ ἔλκοι
τίς αὐτὸν ἢ ὠθοίη, ἥττον ἂν σφάλλοιτο. Ἐ-
πειδὴν γε μὴν καθίσχεται, πρῶτον μὲν ἡρεμεῖν
δεῖ διδάσκειν τὸν ἵππον, ἕως ἂν καὶ ὑποσπά-
σῃται, ἣν τι δέχεται, καὶ ἡνίας ἰσώσῃται, καὶ
δόρυ λάβῃ, ὡς ἂν εὐφορώτατον εἴη. Ἐπειτα
δὲ ἐχέτω τὸν ἀριστερὸν βραχίονα πρὸς ταῖς
πλευραῖς· οὕτω γὰρ εὐσταλέστατός τε ὁ ἵπ-
πεὺς ἔσται, καὶ ἡ χεὶρ ἐγκρατεστάτη. Ἡ-
νίας γε μὴν ἐπαινοῦμεν, ὅποῃαι ἴσαι τέ εἰσι,
καὶ μὴ ἀσθενεῖς, μηδὲ ὀλισθηραὶ, μηδὲ πα-
χεῖαι· ἵνα καὶ τὸ δόρυ, ὅταν δέῃ, δέχεσθαι
ἡ χεὶρ δύνηται. Ὅταν δὲ προχωρεῖν σημήνῃ

suffaciendo, ut quam maxime
sint agiles. Sic enim et labo-
ribus magis suffecerit, ac si
quis eum vel trahat, vel tru-
dendo impellat, minus everti
possit. Ubi jam insidet equo,
primum docere debet eum, ut
placide quiescat, donec subdux-
erit ipse, si quid oporteat, et
habenae aequales reddiderit, et
hastam ita sumpserit, ut ges-

tari facillime possit. Deinde
brachium sinistrum lateri ad-
motum teneat. Hic enim ges-
tus equitem maxime decet; ac
manui robur imprimis addit.
Habenae laudamus aequales,
non fragiles, nec lubricas, nec
crassas: ut ea manus, quoties
opus est, hastam quoque pre-
hendere possit. Signo dato, ut
equus progrediatur; pedeten-

τῷ ἵππῳ, βάδην μὲν ἀρχέσθω· τοῦτο γὰρ ἀταρακτότατον. Ἡνιοχεῖται δὲ, ἣν μὲν κυφαγωγότερος ἢ ὁ ἵππος, ἀνωτέρω ταῖς χερσίν ἦν δὲ μᾶλλον ἀνακεκυφῶς, κατωτέρω· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα κοσμοίῃ τὸ σχῆμα. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸν αὐτοφυῆ διατροχάζων, διαχαλῶν τ' ἂν ἀλυπότατα τὸ σῶμα, καὶ εἰς τὸ ἐπιραιοδοφορεῖν ἥδιστ' ἂν ἀφικνοῖτο. Ἐπειδὴ περ καὶ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἀρχεσθαι εὐδοκίμωτερον, ὧδ' ἂν μάλιστα ἀπὸ τούτων ἀρχοιτο, εἰ, διατροχάζοντος μὲν, ὁπότε ἀναβαίνοι, τῷ δεξιῷ, τότε σημαίνοι τῷ ἵππῳ τὸ ἐπιραιοδοφορεῖν. Τὸ γὰρ ἀριστερὸν μέλλων αἶρειν, ἐκ τούτου ἂν ἀρχοιτο· καὶ ὁπότε ἐπὶ τὰ εὐώθυμα ἀναστρέφοι, τότε καὶ τῆς ἐπικλίσεως

tim fiat initium : nam in hoc minimum est perturbationis. Habenas, si cernuus incedat equus, manibus superiori earum parte teneat : sin erectiori capite, inferius : hoc enim formam equi maxime decoraverit. Secundum haec si naturali cursitet incessu, reddetur corpus ejus absque molestia laxius, et libentissime ad virgae incitatio-

nem accedet. Quum vero magis probetur, ut a sinistris initium fiat : ita maxime hinc incipiet, si equo post consensu-nem ad dexteram currente, signum ei virga dederit. Quippe dum sinistrum sumere vult, hinc incipiet ; et ubi ad sinistram se convertit, tunc et inflexionis initium faciet. Solet enim equus, si convertatur ad

ἂν ἄρχοιτο. Καὶ γὰρ πέφυκεν ὁ ἵππος, εἰς μὲν τὰ δεξιὰ στρεφόμενος, τοῖς δεξιοῖς ἀφηγεῖσθαι· εἰς εὐάνυμα δὲ, τοῖς ἀριστεροῖς. Ἰκπασίαν δ' ἐπαινοῦμεν τὴν πέδην καλουμένην. Ἐπ' ἀμφοτέρας γὰρ τὰς γνάθους στρέφεισθαι ἐθίζει. Καὶ τὸ μεταβάλλεσθαι δὲ τὴν ἱκπασίαν, ἀγαθὸν, ἵνα ἀμφοτέραι αἱ γνάθοι καθ' ἑκάτερον τῆς ἱκπασίας ἰσάζωνται. Ἐπαινοῦμεν δὲ καὶ τὴν ἑτερομήκη πέδην μᾶλλον τῆς κυκλοτεροῦς. Ἡδίων μὲν γὰρ οὕτως ἀναστρέφοιτο ὁ ἵππος, ἥδη πλήρης ἂν τοῦ εὐθέος, καὶ τό τε ὀρθοδρομεῖν καὶ τὸ ἀποκάμπτειν ἅμα μελετᾷ ἂν. Δεῖ δὲ καὶ ὑπολαμβάνειν ἐν ταῖς στροφαῖς. Οὐ γὰρ ῥάδιον τῷ ἵππῳ, οὐδ' ἀσφαλὲς ἐν τῷ τάχει ὄντα, κάμ-

dextram, dextris insistere; si ad laevam, sinistris. Eam vero laudamus equorum agitationem, quae pedicae nomen habet. Nam adsuefacit equos, ut ab utraque maxillarum parte convertantur. Et mutare motum equi bonum est, ut utraque agitationis ratione similes sibi maxillae fiant ambae. Laudamus et pedicam altera parte

longiorem potius quam rotundam. Sic enim libentius convertetur equus, jam recti cursus satur; et simul ad cursum rectum, et ad inflexionem exercebitur. Etiam inhibendi sunt in reflectionibus equi. Nec enim vel facile, vel tuto fieri potest; ut equus in cursu citatiore paullo momento se reflectat; praesertim si locus sa-

πτείν ἐν μικρῷ, ἄλλως τε καὶ ἀποκροτοῦ ἢ ὀλισθηρὸν ἢ τὸ χωρίον. "Οταν γε μὴν ὑπὸ λαμβάνῃ, ὡς ἡκιστα μὲν χρῆ τὸν ἵππον πλαγιοῦν τῷ χαλινῷ, ὡς ἡκιστα δ' αὐτὸν πλαγιοῦσθαι· εἰ δὲ μὴ, εὖ χρῆ εἰδέναι, ὅτι μικρὰ πρόφασις ἀρκέσει κεῖσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἵππον. Ἐπειδὴν γε μὴν ἐκ τῆς στροφῆς εἰς τὸ εὐθὺ βλέπῃ ὁ ἵππος, ἐν τούτῳ πρὸς τὸ θᾶττον αὐτὸν ὀρμάτω. Δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ ἐν τοῖς πολεμίοις αἱ στροφαὶ εἰσιν, ἢ τοῦ διακείν ἢ τοῦ ἀποχωρεῖν ἕνεκα. Ἀγαθὸν οὖν τὸ στραφέντα ταχύνειν μελετᾶν. "Οταν δὲ ἰκανῶς ἤδη δοκῇ τὸ γυμνάσιον τῷ ἵππῳ ἔχειν, ἀγαθὸν καὶ διαπαύσαντα ὀρμῆσαι ἐξαίφνης εἰς τὸ τάχιστον, καὶ ἀφ' ἵππων μέντοι καὶ

lebrosus sit, aut lubricus. Inter inhibendum quam minime fraeno flectendus in obliquum equus, nec in alterum latus ipsi assessori procumbendum. Ceteroquin ei sciendum, levem suffecturam occasionem ad hoc, ut tam ipse quam equus humi jaceant. Ubi jam post inflexionem directe prospiciet equus, tum vero ad celeritatem inci-

tandus erit. Nimirum cometas, in bellis quoque fieri reflexiones, vel hostem insequendæ, vel receptus causa. Quapropter utile est equos exercere, ut reflexi cursu celeriore ferantur. Posteaquam exercitii satis habere jam videbitur equus, bonum erit etiam post quietem eum subito ad cursum celerissimum incitare, tam ab equis

πρὸς ἵππους· καὶ ἐκ τοῦ ταχίως αὐτὸς ὡς ἐγγυτάτῳ ἡρεμίζειν, καὶ ἐκ τοῦ ἰστάναι δὲ στρέψαντα δεῖ πάλιν ὀρμαῖν. Πρόδηλον γάρ, ὅτι ἴσται ποτὲ, ὅτε ἐκατέρου τούτων δεήσει. Ὅταν γε μὴν καταβαίνειν ἤδη καιρὸς ᾗ, μήτε ἐν ἵπποις ποτὲ καταβαίνειν, μήτε παρὰ σύστασιν ἀνθρώπων, μήτε ἔξω τῆς ἱππασίας, ἀλλ' ὅπου περ καὶ ποιεῖν ἀναγκάζεται ὁ ἵππος, ἐνταῦθα καὶ τῆς ῥαστώνης τυγχάνετω.

ή. Ἐπειδήπερ ἴσται ὅπου τρέχειν δεήσει τὸν ἵππον καὶ πρηνῇ καὶ ὄρεια καὶ πλάγια, ἴσται δὲ ὅπου διαπηδᾶν, ἴσται δὲ ὅπου καὶ ἐκπηδᾶν, ἐνθα δὲ καὶ καθάλλισθαι, καὶ ταῦτα πάντα διδάσκειν τε δεῖ καὶ μελετᾶν καὶ αὐ-

aliis quam in equos: rursumque ab hac celeritate proximo quodam in loco quiescere, ac ubi steterit aliquamdiu, denuo reflexum incitare. Quippe manifestum est, venturum aliquando tempus, quo amborum usus ei futurus sit necessarius. Ubi jam descendendi tempus erit, non hoc fiat inter equos, nec juxta coetum aliquem ho-

Tom. X.

minum, nec extra spatium agitationis: sed quo loco laborem equus perferre cogitur, ibidem et quiete potiatur.

8. Et quoniam equo nonnunquam currendum erit per declivia, montosa, transversa; nonnunquam transiliendum, et exiliendum, et desiliendum; ad isthaec omnia prorsus et instituere et exercere tam seip-

F

τὸν παθόντα καὶ τὸν ἵππον. Οὕτω γὰρ αὖ
καὶ σωτήριαί τε εἰν ἀλλήλοισ καὶ χρησιμώ-
τεροι αὖ δοκοῖεν εἶναι. Εἰ δέ τις διλογίῃ
ἡμᾶς οἴσται, ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν λέγομεν νῦν
τε καὶ πρόσθεν, οὐ διλογία καὐτά ἐστι.
"Ὅτι μὲν γὰρ ἰωνεῖτο, πειρᾶσθαι ἐπιλεύομεν,
εἰ δύναίτο ὁ ἵππος ταῦτα ποιεῖν· νῦν δὲ διδά-
σκειν φαμὲν χρῆναι τὸν ἑαυτοῦ, καὶ γράψο-
μεν, ὡς δεῖ διδάσκειν. Τὸν μὲν γὰρ παντά-
πασιν ἄπειρον τοῦ διαπηδᾶν λαβόντα δεῖ τοῦ
ἀγωγίως καταβιβλημένου προδιαβῆναι αὐτὸν
τὴν τάφρον· ἵππιτα δὲ ἐντείλειν δεῖ τῷ ἀγω-
γεῖ, ὡς διάλλεται. "Ἦν δὲ μὴ ἐθέλῃ, ἔχον
τίς μάστιγα ἢ ράβδον ἐμβαλεῖτω ὡς ἰσχυρό-
τατα· καὶ οὕτως ὑπεραλεῖται οὐ τὸ μέτρον,

sum quam equum debet. Hoc enim modo et salutaris alter alteri fuerit, et utilis. Si quis autem nos eadem bis repetere putat, qui de iisdem et prius et nunc loquamur; sane non hoc est bis dicere. Nam in emtione periculum fieri iubebamus, an equus haec praestare posset; nunc unicuique sic equum, ipsum docendum dici-

mus, et docendi rationem literis prodemus. Nam qui transiliendi rudem prorsus accepit equum, is humi demisso loro ductorio, prior ipse transire fossam debet: deinde loro ductorio sic urgendus equus, ut transiliat. Si nolit, flagellum aliquis aut virgam totis viribus adhibeat. Ita non solum id spatium, sed majus e-

ἀλλὰ πολὺ πλείον τοῦ παίρου καὶ τοῦ ποικίλου
οὐδὲν διήσει παύειν, ἀλλ' ἢ μόνον ἐπὶ τῷ παύσειν
τινα ἐπελθόντα, ἀλείψαι. Ἐπειθὰν δὲ ὁ ἄστρον
διακηδᾷν ἰθισθῇ, καὶ ἀναβίβηκώς ἐπαγίγῃ τὸ
μεῖν πρῶτον μικρὰς, ἔπειτα δὲ καὶ μετίζους.
Ὅταν δὲ μέλλῃ κηδᾷν, παίσάτω αὐτὸν τῷ
μύσκι. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἐνακηδᾷν καὶ
τὸ κατακηδᾷν διδάσκων παίσάτω τῷ μύσκι.
Ἐθρόω γὰρ τῷ σώματι ταῦτά πάντα κούων,
καὶ ἑαυτῷ ὁ ἵππος καὶ τῷ ἀναβάτῃ, ἀσφά-
λειότερον ποιήσει μᾶλλον, ἢ εἰ ἐπείσῃ τὰ
ὀκισθεῖς, ἢ διακηδᾷν, ἢ ἀνορούων, ἢ καθυαλλό-
μενος. Εἰς γε μὴν τὸ ἀάτωντες πρῶτον χρὴ
ἐκ μαλακῷ χαρίω διδάσκειν. Καὶ τελειούων,
ἐπειθὰν τοῦτο ἰθισθῇ, πολὺ ἥδιον τὸ πρᾶντες

tiam quam oportebit, transi-
siliet; ac deinceps non opus
erit verberibus, sed ubi dun-
taxat accedentem a tergo quen-
dam conspexerit, saltabit.
Posteaquam ita transilire ad-
sueverit, etiam consensum
primo deducat ad minores, in-
de majores, fossas. Quum ve-
ro jam saltaturus est, calcari-
bus eum pungat. Similiter et

quum eam transilire, et quum
desilire docet, calcaribus exsti-
mulet. Nam si haec omnia to-
to simul corpore faciat equus,
tam sibi met ipsi quam sessori
minore cum periculo praesta-
bit; quum si vel in transilien-
do, vel sursum proruendo, vel
desillendo, a tergo postifera
deficiant. Ad declivia pri-
mum instituendus est in solo

τῶ ὄρθιου δραμεῖται. Ἄ δὲ φοβοῦνται τι-
νες, μὴ ἀπορρήγνυνται τοὺς ὥμους κατὰ τὰ
πρανῆ ἐλαυνόμενοι, θαρρόντων μαθόντες, ὅτι
Πέρσαι καὶ Ὀδρύσαι ἅπαντες τὰ κατάντη
ἀμιλλώμενοι, οὐδὲν ἦττον τῶν Ἑλλήνων ὑγιεῖς
τοὺς ἵππους ἔχουσι. Παρήσομεν δὲ οὐδὲ,
ὅπως τὸν ἀναβάτην ὑπηρετεῖν δεῖ πρὸς ἕκαστα
ταύτων. Χρὴ γὰρ, ὁρμῶντος μὲν ἐξαίφνης
ἵππου, προνεύειν (ἦττον γὰρ ἂν καὶ ὑποδύοι
ὁ ἵππος, καὶ ἀναβάλλοι τὸν ἀναβάτην) ἐν
μικρῷ δὲ ἀναλαμβανομένου, ἀναπίπτειν ἦτ-
τον γὰρ ἂν αὐτὸς κόπτοιτο. Τάφρον δὲ
διαλλομένου, καὶ πρὸς ὄρθιον ἰεμένου, καλὸν
χαίτης ἐπιλαμβάνεσθαι, ὥς μὴ ὁ ἵππος τῷ
τε χωρίῳ ἅμα καὶ τῷ χαλινῷ βαρύνηται.

molli; tandem vero, quum ad-
sueverit, multo libentius per
declivia, quam per acclivia
curret. Si qui vero metuunt,
ne, dum aguntur equi per de-
clivia, scapulas et armos rum-
pant: bono esse animo pote-
runt, ubi cognoverint, Persas
et Odrysas universos, per de-
clivia cursu certantes, equos
habere Graecorum equis non

minus sanos. Nec omittemus,
quo pacto sessor ad haec omnia
se debeat accommodare. Nam
ad impetum equi subitum, an-
terius ei propendendum, quod
hoc modo minus deprimetur
equus, et minus equitem sur-
sum jactabit: paulloque post,
dum inhibetur equus, se re-
trorsum erigat. Sic enim mi-
nus ipse succutietur. Dum

Εἰς γε μὴν τὸ πρᾶνές, καὶ ἑαυτὸν ὑπὲρ πάντων,
καὶ τοῦ ἵππου ἀντιληπτέον τῷ χαλινῷ, ὥς
μὴ προπετῶς εἰς τὸ κάταντες μήτε αὐτὸς μή-
τε ὁ ἵππος φέρεται. Ὅρθῳς δ' ἔχει καὶ τὸ
ἄλλοτε μὲν ἐν ἄλλοις τόποις, ἄλλοτε δὲ
μακρὰς, ἄλλοτε δὲ βραχείας τὰς ἵππασίας
ποιεῖσθαι. Ἀμισέστερα γὰρ καὶ ταῦτα τῷ
ἵππῳ τοῦ αἰεὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, καὶ ὁμοί-
ως τὰς ἵππασίας ποιεῖσθαι. Ἐπεὶ δὲ διῷ ἐν
παντοίοις τε χωρίοις τὸν ἵππον ἀνὰ κράτος
ἐλαύνοντα ἔποχον εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἵππου
τοῖς ὅπλοις καλῶς δύνασθαι χρῆσθαι, ὅπου
μὲν ἐστὶ χωρία ἐπιτήδεια καὶ θηρία, ἄμεγα-
πτος ἢ ἐν θήραις μελέτη τῆς ἵππικῆς· ὅπου δὲ
ταῦτα μὴ ὑπάρχη, ἀγαθὴ ἀσκησις, καὶ ἦν

fossa transilitur, et in acclivia
pergitur, non malum est ju-
bam adprehendere; ne simul
equus et difficultate loci, et
fraeno gravetur. In agitatione
vero declivi seipsum resupinet,
et equum fraeno continet: ne
praeceps tum ipse tum equus
deorsum feratur. Rectum est
etiam, nonnunquam in aliis atque
aliis locis,

et interdum longas, interdum
breves equitationes instituere.
Nam et illa minus equo sunt
odiosa, quam si semper in iis-
dem locis, et eodem modo agi-
tetur. Quia vero necessarium
est, ut omnigenis in locis
equum agens, eidem firmiter
insideat, et armis ex equo rec-
te uti possit; idcirco rei eque-
stris exercitium in venationibus,

δύο ἰσκάσαι τυκτῶμενοι, ὁ μὲν φεύγει ἐπὶ τοῦ
 ἵππου πάντοια χαρῖα, καὶ τὸ δόρυ εἰς κεῖ-
 ρισθαι μεταβαλλόμενος ὑποχαρῆ· ὁ δὲ διώκει
 ἐσφαιρωμένῃ τε ἔχων ἀκόντια, καὶ δόρυ
 ὡσαύτως τετραγυματευμένον· καὶ ὅπου μὲν
 ἂν εἰς ἀκόντιον ἀφικνῆται, ἀκοντίῳ τὸν φεύ-
 γοντα τοῖς σφαιρωτοῖς· ὅπου δ' ἂν εἰς δόρυ
 τοῦ πληγῇ, παίῃ τὸν ἀλίσκόμενον. Ἀρχα-
 θὸν δὲ, εἴη ποτε συμπίσσῃ, ἐλκύσασθαι ἐφ'
 ἑαυτὸν τὸν πολέμιον, ἐξαίφνης ἀπάσαι· τοῦτο
 γὰρ καταβλητικόν. Ὀρθῶς δὲ ἔχει καὶ τῇ
 ἐλκόμενῃ ἐπελαύνειν τὸν ἵππον· τοῦτο γὰρ
 τοῦ μὲν ὁ ἐλκόμενος, καταβάλοι ἂν μᾶλλον τὸν
 ἑλκοντα, ἢ καταπίσοι. Ἦν δὲ ποτε καὶ
 στρατοπέδου ἀντικαθημένου, ἀνθιπτεύουσιν ἀλ-

ubi tum idonea loca, tum feræ
 sunt, reprehendi non solet:
 ubi vero nulla est horum co-
 pia, fuerit hæc quoque non in-
 utilis exercitatio, si duo equi-
 tes sic inter se rem componant,
 ut alter in equo per omnigena
 loca fugiat, et hastam subinde
 retro transferens abscedat; al-
 ter insequatur cum jaculis in
 cuspidem pilarem desinentibus,
 et cum ejusdem formæ hasta.

Quum intra jactum teli perve-
 nerit, illa jacula cuspidis pilæ
 in fugientem conjiciat; quum
 ad intervallum, quo hasta feri-
 re licet, capiendum feriat. Bo-
 num hoc quoque, ut his inter
 se congressis, alter hostem ad se
 tractum subito protrudat. Hæc
 enim est hostis dejiciendi ratio.
 Vicissim is qui trahitur, recte
 faciet si equum abigere nitatur.
 Quippe si hoc faciat is qui trahi-

λήλασας, καὶ δάκναι μὲν μέχρι τῆς πολέμου
 φάλαγγος τοὺς ἀντίους, φεύγει δὲ μέχρι
 τῆς φίλας, ἀναβὼν καὶ ἑκαῦθα ἐπίστασθαι,
 ὅτι, ἕως μὲν εἴη παρὰ τοὺς φίλους πρὸς ἧ, κα-
 λὸν καὶ ἀσφαλές, τὸ ἐν πρώτοις ἐπιστρέψαι-
 τας ἀπὸ κρότος ἐπισκῆσθαι ὅταν δ' ἐγγὺς τῶν
 ἐναντίων γένηται, ὑποχίρῃσι τὸν ἵππον ἔχειν.
 οὕτω γὰρ εἴη, ὡς τὸ εἶδος, μάλιστα δόξατο,
 βλάπτειν τοὺς ἐναντίους, μὴ βλάπτεσθαι ὑπὸ
 αὐτῶν. Ἀνθρώποις μὲν οὖν ἀνθρώποι θεοὶ
 ἴδουσι λόγῳ διδάσκειν, αἱ δὲ ποιῶν ἵππον δὲ
 θεῶν ὅτι λόγῳ μὲν αὐτὸν εἴη διδάξαις. Ἦν
 δὲ, ὅταν μὲν ποιῇ, ὡς εἴη βούληται, ἀντι-
 χρίσῃται αὐτῷ, ὅταν δὲ ἀπειθῇ, κολάζοις,

tur, citius trahentem dejecerit
 quam ipse ceciderit. Jam si ali-
 quando, dum castra castris oppo-
 nuntur, equites contra se pro-
 vehantur, et ad hostilem usque
 phalangem adversarios inse-
 quantur, ad suam vero vicis-
 sim refugiant: heic etiam scire
 bonum est, quamdiu non pro-
 cul aliquis a suis abest, recte
 tutoque facturum, si, equo in
 hostes adacto, totis viribus in-
 ter primos urgeat: ubi vero

propior hostibus fuerit, equum
 in potestate retineat. Non e-
 nim abs re sic maxime damnum
 hostibus inferens, ipse nullum
 ab eis acceperit. Caeterum
 mortalibus hoc datum divini-
 tus, ut alios oratione docere
 possit homo, quae faciunda
 sint. Equum vero ut nihil o-
 ratione profecto docueris, ita
 si pro voluntate tua quiddam
 agentis vicissim gratum aliquid
 feceris, et contumacem casti-

αὐτῶν ἀλλοιῶντα· μάθῃ τὸ δόσιον ὑπὲρ εἰληθὲς· καὶ
 ἔστι· μὲν τοῦτο ἐν βραχεῖ ἐπὶ τῇ, δι' ὅλης δὲ
 τῆς ἱππικῆς παραπολουθεῖ. Καὶ γὰρ χαλκὸν
 νὸν μᾶλλον ἂν λαμβάνοι, εἰ, ὅποτε δέξαστο,
 ἀγαθὸν τι αὐτῷ ἀποβαίνει· καὶ διατηρῶν δ'
 ἂν, καὶ ἐξάλλοιτο, καὶ τᾶλλα πάντα ὑπὲρ
 τοίῃ ἂν, εἰ προσδοκίῃ, ὅποτε τὰ σημανόμενα
 πράξει, ῥαστώνην τινά.

θ'. Καὶ τὰ μὲν δὴ εἰρημένα ταῦτά ἐνταῦθα
 ὡς ἂν ἥκιστα μὲν ἐξαπατῶντο· καὶ πῶλον καὶ
 ἵππον ὠνούμενος, ἥκιστα δ' ἂν διαφθείρῃ
 χρώμενος, μάλιστα δ' ἂν ἵππον εἰ ἀποδαίνῃ
 νύειν δίοι ἔχοντα, ὧν ἱππεὺς δεῖται εἰς πόλεον
 μαν. Καιρὸς δ' ἴσως γράψαι, καὶ, εἴ ποτε
 συμβαίνει θυμωδιστέρῳ ἵππῳ τοῦ καίρου

gaveris, hoc inprimis modo di-
 dicerit, ubicunque debet, obse-
 qui. Paucis hoc quidem dici-
 tur, sed in equestri re tota lo-
 cum habet ubique. Nam et
 frænum facilius admittet, si
 quidem eo admissio boni ali-
 quid ei contingat: itidemque
 tum transiliet, tum exsiliet, ac
 in aliis omnibus obsequetur, si
 postquam imperata fecerit, ali-
 quam quietem exspectet.

9. Et hactenus quidem hæc
 exposita sunt, quomodo quam
 minime circumveniat, qui
 pullum et equum emit; quo-
 modo quam minime compara-
 tum usu corrumpat, præser-
 tim si equus cum ostentatione
 sit exhibendus, qui habeat ea
 quibus equiti ad bellum sit
 opus. Tempus autem fortasse
 fuerit, ut etiam scribamus, si
 quando contingat, ut vel a.

χρῆσθαι, ἢ βλακωδιστέρῳ, ὡς ἐν ἀλόγατοις
 ἰπαστέρῳ χρῆσθαι. Πρῶτοι τοίνυν χρὴ τοῦτο
 γινῶσκει, ὅτι ἐστὶ θυμὸς ἵππου, ὅπερ ὄργη ἀν-
 θρώπων. "Ὡςπερ οὖν καὶ ἄνθρωπον ἤκιστ' ἀν-
 ὀργίζουσι τις ὁ μῆτε λέγων χαλεπὸν μῆδεν,
 μῆτε ποιῶν, οὕτω καὶ ἵππον θυμοειδῆ ὁ μὴ
 ἀνείων ἤκιστ' ἀν' ἐξοργίζοιτο. Εὐθύς μὲν οὖν
 χρὴ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐπιμελεῖσθαι, ὡς ἀν-
 ἤκιστ' ἀναβαίνων λυποῖ· ἐπειδὰν δ' ἀναβῇ,
 ἡρεμήσαντα πλείω χρόνον, ἢ τὸν ἐπιτυχόντα,
 οὕτω προκινεῖν αὐτὸν ὡς πραοτάτοις σημείοις.
 Ἐπειτα δ' ἐκ τοῦ βραχυτάτου ἀρχόμενον,
 οὕτως ἀν' εἰς τὸ θᾶττον προάγειν, ὡς ἀν' μά-
 λιστα λανθάνοι αὐτὸν ὁ ἵππος εἰς τὸ ταχὺ
 ἀφικνούμενος. "Ὅ, τι δ' ἀν' ἐξαίφνης σημῆται,

nimiosiore quis equo, vel igna-
 viore, quam par sit, utatur;
 quoniam modo rectissime utro-
 que possit uti. Primum igitur
 hoc sciendum, in equo id
 animum esse, quod in homine
 sit iracundia. Itaque sicut ho-
 minem minime quis ad iram
 provocet, qui molestum ei
 quidquam neque dicit, neque
 facit: ita nec animosiores e-
 quum ad iram aliqua commo-

veat, qui re nulla eum offen-
 dit. Statim igitur in adscensa
 adhibenda diligentia, ne quid-
 quam molestum equo fiat, dum
 conscenditur. Ubi conscende-
 rit eques, et diutius quieverit,
 quam alioqui forte fecisset: ita
 deinde signis eum placidissimis
 loco moveat. Hinc a tardissi-
 mo incipiens, sic eum ad velo-
 ciorem motum deducat; ut ip-
 semet equus se minime sentiat

θυμοειδῆ ἵπτοι, ὥστε ἀνθρώποι, ταράττει τὰ
 ἱξαρίνα καὶ ὄράματα. καὶ ἀφούσματα καὶ
 παθήματα. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ἐν ἵπτῳ πρὸς
 ἱξαρίνα τάραχον ἱξεργάζεται. Ἡ δὲ
 καὶ εἰς τὸ θάττον ὀρμώμενον τοῦ καιροῦ ὑπο-
 λαμβάνειν βούλει τὸν θυμοειδῆ, οὐ δαῖ ἱξαρι-
 ναίως σπᾶν, ἀλλ' ἡρεμαίως προσάγεσθαι τῇ
 χαλινῷ, πραινόντα, οὐ βιαζόμενον ἡρεμῶν.
 Καὶ αἴ τι μακρὰ ἰλάσεις μᾶλλον, ἢ αἱ
 πυκναὶ ἀποστρεφαὶ πραινέωσι τοὺς ἵπτους,
 καὶ αἱ ἡσυχαῖαι μὲν πολὺν χρόνον καθεψαῖ-
 σι, καὶ πραινέουσι, καὶ οὐκ ἀνεγείρουσι τὸν
 θυμοειδῆ. Εἰ δέ τις οἶσται, ἥν ταχὺ καὶ
 πολλὰ ἰλαύνηται, ἀπειτεῖν ποιήσας τὸν ἵπ-
 τον.

ad progressum celeriore
 accessisse. Quidquid autem
 repente jussit eques, id equum
 animosum, non aliter atque
 hominem ipsum, perturbat:
 sive subito conspiciat aliquid,
 seu audiat, seu patiatur. Sci-
 endum ergo, repentina pertur-
 bationis causam equo praebe-
 re. Quod si etiam equum animo-
 sum concitatus prouentem,
 quam par sit, inhibere velis:

non eum convellere subito de-
 bes, sed placide fraeno adtra-
 here: ut eum mitigando, non
 vi cogendo, ad quiescendum
 permoveas. Agitationes quo-
 que prolixiores magis mitigant
 equos, quam crebrae inflexio-
 nes: itemque remissiores diu
 demulcent, et placant, et mini-
 me concitant equum animosio-
 rem. Si quis autem existimat,
 equum se agitatione celeris et

ποι, πρῶτον, τάχατ' αὖ γιγνώσκει τοῦ γιγνώ-
 μένου. Ἐν γὰρ τοῖς τοιοῦτοις ὁ θυμοειδὴς
 καὶ ἄγειν βίᾳ μάλιστα ἐπιχειρεῖ, καὶ σὺν
 τῇ ὀργῇ, ὥσπερ αἰθρακός ὀργίλος, πολλάκις
 καὶ ἑαυτὸν, καὶ τὸν ἀναβάτην πολλὰ ἀνή-
 κευστα ἐποιήσει. Ἐπιλαμβάνειν δὲ χρὴ ἵπ-
 πον θυμοειδῆ καὶ τοῦ εἰς τὸ τάχιστα ὀρμαῖν,
 τοῦ δὲ δὴ παραβάλλειν ἵππῳ καὶ παντάπα-
 σιν ἀπέχισθαι· σχεδὸν γὰρ οἱ φιλονεικότατοι
 καὶ θυμοειδέστατοι τῶν ἵππων γίνονται.
 Καὶ χαλινοὶ δὲ οἱ λεῖοι ἐπιτηδειότεροι τῶν
 τραχύων. Ἐὰν δὲ καὶ τραχὺς ἐμβληθῇ, τῇ
 χαλαρότητι τῷ λεῖῳ δεῖ αὐτὸν ἀφομοιοῦν.
 Ἀγαθὸν δὲ, ἐθίζειν αὐτὸν καὶ τὸ ἡρεμεῖν,
 μάλιστα ἐπὶ θυμοειδοῦς ἵππου, καὶ τὸ ὡς

dinturnā fatigatum mansuetio-
 rem effecturum: is contra sta-
 tuit, quam fieri solet. Nam
 equus animosus in huiusmodi
 agitationibus inprimis vi niti-
 tur uti, et in ira perinde atque
 homo iracundus, saepenumero
 tam seipsum quam sessorem,
 multis adficere malis gravissi-
 mis consuevit. Etiam conti-
 nendus est equus animosus,
 quominus celerrimae proruat;

et ab eo prorsus abstinendum,
 ne cum alio quovis equo certā-
 minis causa committatur. Nam
 equi plerumque contentiones
 etiam existere solent ani-
 mosissimi. Fraena quoque his
 aptiora laevia, quam aspera.
 Si tamen et asperum injectum
 fuerit, laxitate id efficiendum,
 ut laevi simile sit. Bonum ve-
 ro est, ut eques se composescat
 ad actionem quietam in equo

ἥκιστα ἄλλω τινὶ ἀπτεσθαι, ἢ οἷς, τοῦ καθῆσθαι ἀσφαλῶς ἕνεκα, ἀπτόμεθα. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι δίδαγμα ἐστὶ καὶ τῷ ποππυσμῷ μὲν πρᾶυνεσθαι, κλωγμῷ δὲ ἐγείρεσθαι. Καὶ εἴ τις ἐξαρχῆς ἐπὶ μὲν κλωγμῷ τὰ πράεα, ἐπὶ δὲ ποππυσμῷ τὰ χαλεπὰ προσφέρει, μάθοι ἂν ὁ ἵππος, ποππυσμῷ μὲν ἐγείρεσθαι, κλωγμῷ δὲ πρᾶυνεσθαι. Οὕτως οὖν δεῖ καὶ παρὰ κραυγὴν καὶ παρὰ σάλπιγγα μήτ' αὐτὸν φαίνεσθαι τεθορυβημένον τῷ ἵππῳ, μήτε μὴν ἐκείνῳ θορυβῶδες μηδὲν προσφέρειν, ἀλλ' εἰς τὸ δυνατόν καὶ ἀναπαύειν ἐν τῷ τοιοῦτῳ, καὶ ἄριστα καὶ δεῖπνα, εἰ ἐγχαροίη, προσφέρειν. Κάλλιστον δὲ συμβούλευμα, τὸ ἄγαν θυμοειδῆ ἵππον μὴ κτᾶσθαι εἰς πολέμους.

anienoso, et ut eum alia sui parte non tangat; quam quibus partibus equum sessionis tutioris causa tangimus. Sciendum autem, solere praecipi, ut equi poppyami sibilo mitigentur, clogmo excitantur. Quod si quis initio lenius equum tractet cum clogmo, durius cum poppyamo: nimirum ad poppyam incitari adsueverit, ad clogmum mitigari. Eodem

modo nec ad clamorem, nec ad tubam, vel ipse videri debet ad equum accedere perturbatus, vel ei turbulentam aliquam speciem exhibere: sed in huiusmodi casu equum sedare, quantum ejus fieri potest, et eidem tum prandii, tum coenae pabula, si quidem id fieri liceat, offerre. Rectissimum vero consilium hoc fuerit, ut equus admodum ferox ad usum belli non

Βλακί γε μὴν ἵπκῳ, ἀρκεῖν μοι δοκεῖ γράψαι, πάντα τὰναντία ποιεῖν, ὅσα τῷ θυμοὶ δεῖ χρῆσθαι συμβουλευόμεν.

Ἡ δέ τις ποτὲ βουλευθῇ χρῆσθαι τῷ χρησίμῳ εἰς πόλεμον ἵπκῳ μεγαλοπρεπεστέρῳ τε καὶ περιβλεπτοτέρῳ ἱππάζεσθαι, τοῦ μὲν ἔλκειν τε τὸ στόμα τῷ χαλινῷ, καὶ μυωπίζειν τε καὶ μαστιγοῦν τὸν ἵπκον, (ἃ οἱ πολλοὶ ποιοῦντες λαμπρύνειν οἶονται) ἀπέχεσθαι δεῖ· πάντα γὰρ τὰναντία οὗτοί γε ποιοῦσιν, ἃν βούλονται. Τὰ τε γὰρ στόματα ἔλκοντες ἄνω, ἀντὶ τοῦ προορᾶν, ἐκτυφλοῦσι τοὺς ἵπκους, καὶ μυωπίζοντες καὶ παίοντες ἐκπλήττουσιν, ὥστε τεταράχθαι καὶ κινδυνεύειν. Ταῦτα δ' ἐστὶν ἵπκων ἔργα τῶν μάλισ-

ematur. De inerti equo suffice-
re mihi videtur id scripsisse,
omnia huic faciunda iis contra-
ria; quibus utendum in animoso
consulimus.

10. Si quis autem equo ad
bellum idoneo sic uti voluerit,
ut etiam inter equitandum
magnificentior et spectabilior
fit: is uti nec os equi freno
torqueat, nec eum calcaribus
et flagris urgeat, abstinere se

debet: quae plerique dum fa-
ciunt, splendorem quendam
prae se ferunt. Contraria nem-
pe iis agunt omnia, quae cupiunt.
Etenim dum equorum
ora sursum trahendo torquent;
caecos reddunt eos, qui ante
spectare debebant: dum cal-
caribus urgent, et flagris cae-
dunt, ita territobstupesciunt;
ut perturbati, se pericu-
lis exponant. Ea vero fieri ab

καὶ ἀχθόμενον ἱππασίᾳ, καὶ αἰσχυρὰ καὶ οὐ
καλὰ ποιούνται. Ἐὰν δὲ τις διδάξῃ τὸν ἵπ-
πον ἐν χαλαρῷ μὲν τῷ χαλινῷ ἱππεύειν, ἄνω
δὲ τὸν αὐχένα διαίρειν, ἀπὸ δὲ τῆς κεφαλῆς
κυρτοῦσθαι, οὕτως αὖ ἀπεργάζοιτο ποιεῖν τὸν
ἵππον, οἷοις περ καὶ αὐτὸς ἤδεταιί τε καὶ
ἀγάλλεται. Τεκμήριον δὲ, ὅτι τούτοις ἤδε-
ται· ὅταν γὰρ αὐθις θέλῃ παρ' ἵππους, μά-
λιστα δὲ ὅταν παρὰ θηλείας, τότε αἶρει τε
τὸν αὐχένα ἀνωτάτω, καὶ κυρτοῖ μάλιστα
τὴν κεφαλὴν γοργούμενος· καὶ τὰ μὲν σκέπη
ὕγρα μιστριάζει, τὴν δὲ οὐρὰν ἄνω ἀνατείλει.
Ὅταν οὖν τις αὐτὸν εἰς ταῦτα προάγῃ, ἀπὲρ
αὐτὸς σχηματοποιεῖται, ὅταν μάλιστα καλ-
ωπίζεται, οὕτως ἡδόμενόν τε τῇ ἱππασίᾳ

equis solent, qui motum equi-
tationis molestissime ferunt; ac
foede, non egregie se gerunt.
Si quis autem sic equum in-
stituatur, ut motus equestres
fraeno laxiore peragat, et cer-
vicem sursum adtollat, et a ca-
pitis gibberis instar incurvet:
ita scilicet illum impellat ad
praestandum ea, quibus equus
ipse gaudet ac exultat. His

autem gaudere, vel hoc argu-
mento constat. Nam quoties
ipse ad alios accedit equos,
foeminei praesertim sexus;
tunc et cervicem ad summum
adtollit, et caput agili maxime
motu recurvat; ac alte qui-
dem mollia crura tollit, cau-
dam vero sursum tendit. Ita-
que si quis eum ad ista dedu-
cat, quae ipsemet effingit,

καὶ μεγαλαρρεπῆ, καὶ γαργῶν, καὶ πτερόδυστοι ἀποφαίνει τὸν ἵππον. Ὡς οὖν ἠγοούμεθα ταῦτ' ὡς ἀπεργασθῆναι, τῶν αὖ πειρασόμεθα διαγείσθαι. Πρῶτον μὲν τοίνυν χρὴ οὐ μείων δυοῖν χαλινῶν πεκτῆσθαι. Τούτων δὲ ἓστω ὁ μὲν λεῖος, τοὺς τροχοὺς ἐνμειγέθεις ἔχων, ὁ δὲ ἕτερος τοὺς μὲν τροχοὺς καὶ βαρεῖς καὶ ταπεινοὺς, τοὺς δ' ἐχίνους ὀξεῖς· ἵνα, ὅποτε μὲν τοῦτοι λάβῃ, ἀσφάλων τῇ τραχύτητι, διὰ πῦστα ἀφείῃ, ὅταν δὲ τὸν λεῖον μεταλλάβῃ, τῇ μὲν λειότητι αὐτοῦ ἡσθῇ, ἃ δὲ ὑπὸ τοῦ τραχείας παιδιῶθῃ, ταῦτα καὶ ἐν τῷ λεῖῳ ποιῇ. Ἢν δ' αὖ, καταφρονήσας τῆς λειότητος, θαμνὰ ἀπεριείδῃται ἐν αὐτῷ, τούτου ἕνεκα τοὺς τροχοὺς μεγάλους τῷ λεῖῳ προστίθεμεν, ἵνα,

quam pulchritudinem suam in primis ostentat; tum vero talem exhibebit equum, qui et voluptatem ex agitatione capiat, et magnificus sit, et pernix, et spectabilis. Quo autem modo putemus haec posse perfici, nunc enarrare conabimur. Primum igitur habere fraena non pauciora duobus oportet. Horum laeve sit unum, et or-

bes habeat majusculos; alterum graves ac depressos orbes, et echinos acutos: ut ubi fraenum hujusmodi prehenderit, ob asperitatem aegre ferens, demittat; ubi laeve cum isto commutaverit, ejus laevitate delectatus, quae facere per illud asperum edoctus fuerat, etiam laevi utens efficiat. Sin ista laevitate contempta, fre-

χάσκειν ἀκαταζόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἀφίη τὰ
στόμια. Οἷόν τε δὲ καὶ τὰν τραχὺν παντο-
δαπὸν παιεῖν, καὶ κατειλοῦντα καὶ κατατείν-
οντα. Ὅποσοι δ' αὖ ἔσι χαλινοὶ, πάντας
ὕγραὶ ἴστωσαν. Τὸν μὲν γὰρ σκληρὸν, ὅσην
αὖ ὁ ἵππος λάβῃ, ὅλον ἔχει πρὸς ταῖς γνά-
θοις ὥσπερ καὶ ὀρέλισκον, ὁπόθεν αὖ τις λά-
βῃ, ὅλον αἶρει. Ὁ δὲ ἕτερος, ὥσπερ ἡ ἀλα-
σις, ποιεῖ ὃ γὰρ αὖ ἔχη τις αὐτῶν τοῦτο
μόνον ἄκαμπτον μένει, τὰ δὲ ἄλλα ἀπῆρτα
ται· τὸ δὲ φεῦγον ἐν τῷ στόματι αἰεὶ θηγεύων,
ἀφίησιν ἀπὸ τῶν γνάθων τὸ στόμιον. Τούτου
ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ μέσον ἐκ τῶν ἀξόνων δακ-
τύλιοι κρεμάννυνται, ὅπως τούτους διώκων τῇ
τε γλώττῃ καὶ τοῖς ὀδοῦσιν, ἀμιγλῇ τοῦ ἀνα-

quenter huic incumbere velit:
hanc ipsam ob causam laevi
maiores orbes addimus, ut os
pandere per eos cogatur, atque
ita lupos admittat. Licebit et
asperius fraenum variare tum
implicando tum extendendo.
Quotcumque vero fraena fue-
rint, mollia sint omnia. Nam
durum quacumque parte pre-
henderit equus, totum ad ma-

xillas tenet; sicut et veru qua-
cumque parte quispiam pre-
henderit, totum sustollit. Al-
terum vero sic comparatum
est, ut catena. Quam enim
partem ejus aliquis tenet, ea
sola non flexa manet; reliquis
pendulis. Has dum fugientes
in ore semper venando captat
equus, lupos a maxillis dimit-
tit. Nam ob causam pendent;

λαμβάνειν πρὸς τὰς γνάθους τὸν χαλινόν.
 Εἰ δέ τις ἀγνοῇ, τί τὸ ὑγρὸν τοῦ χαλινοῦ,
 καὶ τί τὸ σκληρὸν, γράψομεν καὶ τοῦτο.
 Ὑγρὸν μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν οἱ ἄξονες εὐρείας
 καὶ λείας ἔχωσι τὰς συμβολὰς, ὥστε ῥαδίως
 κάρπυσσθαι καὶ πάντα δὲ, ὅποσα περιτίθε-
 ται περὶ τοὺς ἄξονας, ἢν εὐρύστομα ἦ, καὶ
 μὴ σύμπυκτα, ὑγρότερά ἐστι. Ἡν δὲ χαλε-
 πῶς ἔκαστα τοῦ χαλινοῦ διατρέχη καὶ συνθῇ,
 τοῦτ' ἐστὶ σκληρὸν εἶναι. Ὅποιος δ' αὖ τις
 ἦ, τοσῶντάδε γε πάντα ταῦτα ποιητέον,
 ἥνπερ γε βούληται ἀποδείξασθαι τὸν ἵππον,
 οἷόν περ εἴρηται. Ἀνακρουστέον μὲν τὸ στό-
 μιν τοῦ ἵππου οὔτε ἄγαν χαλεπῶς, ὥστε ἐκ-
 νεύειν, οὔτε ἄγαν ἡσυχῶς, ὥς μὴ αἰσθάνεσθαι.

et annuli de axibus in medio, ut
 hos tam lingua quam dentibus
 insequendo prensans, fraenum
 ad maxillas corripere negligat.
 Si quis autem ignorat, quod
 fraenum molle, quod durum
 sit; hoc quoque litteris com-
 plectemur. Est enim molle,
 quum axes ita et latas et laeves
 commissuras habent, ut facile
 flectantur. Idem omnia, quae

circum axes adhibentur, si lar-
 ga sint, ac minus densa, magis
 etiam sunt mollia. Si vero
 fraeni partes omnes difficulter
 discurrant et cohaereant; hoc
 scilicet est, durum esse ac rigi-
 dum. Quaecumque vero frae-
 num equus habeat, eo peraget
 haec omnia; modo equus ta-
 lem illam efficere voluerit,
 qualem descripsimus. Quis qui-

Ἐπειδὴ δὲ ἀνακρουόμενος αἶψη τὸν αὐχένα
 δεξιὸν εὐθὺς τὸν χαλινόν. Καὶ τ᾽ ἄλλα δὲ
 δεῖ, ὅσπερ οὐ παυόμεθα λέγοντες, ἐν ᾧ ἂν
 καλῶς ὑπηρετῇ, χαρίζεσθαι τῷ ἵπκῳ. Καὶ
 ὅταν δ' αἰσθηται ἠδόμενον τὸν ἵππον τῇ τε
 ὑψηλαυχειίᾳ καὶ τῇ χαλαρότητι, ἐν τούτῳ
 οὐδὲν δεῖ χαλεπὸν προσφέρειν, ὥς ποιεῖν ἀναγ-
 κάζοντα, ἀλλὰ θωπεύειν, ὥς παύσασθαι βου-
 λόμενον· οὕτω γὰρ μάλιστα θαρρύνει πρόεισιν
 εἰς τὴν ταχείαν ἵκασίαν. Ὡς δὲ καὶ τῷ
 ταχὺ θεῖν ἵππος ἡδεῖται, τεκμήριον· ἐκφυγὼν
 γὰρ οὐδεὶς βάδην πορεύεται, ἀλλὰ θεῖ. Ταύ-
 τῳ γὰρ πέφυκεν ἡδεσθαι, ἣν μή τις πλείων τοῦ
 παιροῦ θεῖν ἀναγκάζῃ· ὑπερβάλλον δὲ τὸν

dem equi sursum impellendum
 non adeo graviter, ut effugere
 divertendo velit; nec adeo
 placide, ut non sentiat. Ubi
 sursum caput impellendo cer-
 vicem adtollit, mox ei fraenum
 concedendum erit. Quinetiam
 in alijs equo, sicuti monere non
 desinimus, officium recte fa-
 cienti vicissim indulgendum.
 Quumque senserit eques, et
 elatione cervicis equum, et ha-

benarum laxitate delectari:
 tum vero nihil ei molestum
 adferre debet, quasi ad labo-
 rem cogere, sed blandiri, quasi
 potius eum quiescere velit. Sic
 enim animo maxime prompto
 ad agitationem celeriore procedet.
 Nec argumentum nobis
 deest, quo constet, equum
 cursu velociore delectari. Quip-
 pe nullus omnino equus, ubi
 effugerit, gradatim incedit, sed

παῖρὸν οὐδὲν τῶν πάντων ἥδυν, οὔτε ἵπκῳ, οὔτε ἀνθρώπῳ. "Οταν γο μὴν εἰς τὸ ἱππάζεσθαι μετὰ τοῦ κυδρεῦ ἀφιγμένος ἦ, εἰθισμένος μὲν δήπου ἡμῖν εἴη ἐν τῇ πρώτῃ ἱππασίᾳ ἐκ τῶν στροφῶν εἰς τὸ θᾶττον ὀρμαῖσθαι. *Ἦν δέ τις, τοῦτο μὲν μεμαθηκός αὐτοῦ, ἅμα ἀντιλαμβάνηται τε τῷ χαλινῷ, καὶ σημήνη τῶν ὀρμητηρίων τι τούτῳ, ὑπὸ μὲν τοῦ χαλινοῦ πεισθεῖς, ὑπὸ δὲ τοῦ ὀρμαῖν σημανθῆναι ἐγείρεται, καὶ προβάλλεται μὲν τὰ στέρνα, αἶρει δὲ ἀνωτέρω τὰ σκέλη ὀργιζόμενος, οὐ μὲντοι ὑγρὰ γε· οὐ γὰρ μᾶλλον, ὅταν λυπῶνται, ὑγρῶς τοῖς σκέλεσιν ἵπποι χρῶνται. *Ἦν δέ τις οὕτως ἀνεζαπυρημένῳ αὐτῷ δῶ χαλινὸν, ἐνταῦθα ὑφ' ἡδονῆς τῷ διὰ τὴν χα-

cursu fertur. Hoc enim a natura delectari solet, nisi quis eum ulterius quam tempestivum sit, ad cursum cogat. Quidquid vero tempestivi usus modum superat, id omnibus in rebus nec equo nec homini gratum est. Ubi jam ad agitationem quandam gloriosam pervenerit, adsuefactus scilicet a nobis erit in agitatione priori, ut post inflexiones ad motum

celeriores tendat. Si quis autem equum jam sic institutum simul et fraeno retineat, et signo dato ad impetum excitet: tum vero pressus ille quidem a fraeno excandescit, sed concitationis signis accenditur, aspectus protendit, et irascens altius crura tollit, non mollitamen. Quippe quum offenduntur equi, non ideo cruribus uti mollioribus solent. At si

λαρότητα τοῦ στομίου λελύσθαι νομίζειν, κυδρῶ μὲν τῷ σχήματι, ὑγροῖν δὲ τοῖν σκελοῖν γαυριώμενος φέρεται, παντάπασιν ἐκμιμούμενος τὸν πρὸς ἵππους καλλωπισμόν. Καὶ οἱ θεώμενοι τὸν ἵππον τοιοῦτον, ἀποκαλοῦσιν ἐλευθέριον τε καὶ ἐθελουργόν, καὶ ἵππαστήν, καὶ θυμοειδῆ, καὶ σοβαρὸν, καὶ ἄμα ἡδύν τε καὶ [ἄμα] γοργὸν ἰδεῖν. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ, ἣν τούτων τίς ἐπιθυμήσῃ, μέχρι τούτων ἡμῖν γεγράφθω.

ιά. Ἦν δέ τις ἄρα βουληθῇ καὶ πομπικῶ καὶ μετεώρῳ καὶ λαμπρῶ ἵππῳ χρῆσασθαι, οὐ μάλα μὲν τὰ τοιαῦτα ἐκ παντὸς ἵππου γίγνεται, ἀλλὰ δεῖ ὑπάρξαι αὐτῷ καὶ τὴν ψυχὴν μεγαλόφρονα, καὶ τὸ σῶμα εὖρωστον.

quis equo sic excitato fraenum concesserit, ibi prae gaudio, quod ob laxitatem se lupis liberatum existimet, glorioso quodam gestu, cruribusque mollibus exultabundus fertur, et in omnibus exprimit elegantiam illam, cum qua solet equos alios adire. Ac talem qui spectant equum, et liberalem adpellant, et spontaneum,

et equestrem, et animosum, et fastosum, simulque jucundum et terribilem adspectu. Quae quidem si quis est, qui adfectat, hactenus exposita norit.

11. At si quis equo ad pompas idoneo, et erigente se, et splendido uti voluerit: sane non quovis ab equo haec expectet, sed existere prius animum in eo magnum, et robus-

Οὐ μέντοι, ὅγε οἴονται τινες, τὸν τὰ σκέλη ὑγρὰ ἔχοντα καὶ τὸ σῶμα αἶρειν δυνήσεσθαι, οὐχ οὕτως ἔχει· ἀλλὰ μᾶλλον, ὃς ἂν τὴν ὀσφὺν ὑγρὰν τε καὶ βραχείαν καὶ ἰσχυρὰν ἔχῃ, (καὶ οὐ τὴν κατ' οὐρὰν λέγομεν, ἀλλ' ἣ πέφυκε μεταξὺ τῶν τε πλευρῶν καὶ τῶν ἰσχίων κατὰ τὸν κενεῶνα) οὗτος δυνήσεται πόρρω ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια σκέλη ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια. Ἦν οὖν τις, ὑποτιθέντος αὐτοῦ, ἀνακρούῃ τῷ χαλινῷ, ἐκλάζει μὲν τὰ ὀπίσθια ἐν τοῖς ἀστραγάλοις, αἶρει δὲ τὸ πρόσθεν σῶμα, ὥστε τοῖς ἐξεναντίας φαίνεσθαι τὴν γαστέρα καὶ τὰ αἰδοῖα. Δεῖ δὲ καὶ, ὅταν ταῦτα ποιῇ, διδόναι αὐτῷ τὸν χαλινὸν, ὅπως τὰ κάλλιστα ἵππου ἐκὼν τε ποιῇ καὶ δοκῇ

tum corpus, oportet. Quod autem plerique existimant, equum, cui crura mollia sint, etiam corporis adtollendi facultatem habiturum, non ita comparatum est: sed potius hoc illius erit, cui lumbi molles sunt, et breves, et robusti. Nec jam de lumbis ad caudam loquimur, sed de iis qui ad alvum, inter latera et coxas existunt. Talis equus subicere

crura posteriora prioribus haud exiguum ad spatium poterit. Itaque si quis eo sic subjiciente, fraenum sursum adducat; posterioribus quidem partibus in talos recumbit, anterieus vero corpus sic adtollit, ut ab adversis et venter et verenda conspiciantur. Haec vero quum facit, fraenum ei remittendum est; ut quae pulcherrima praestantur ab equo, et faciat lubens,

τοῖς ὀρεῶσιν. Εἰσὶ μέντοι οἱ καὶ ταῦτα διδάσκουσιν, οἱ μὲν ῥάβδῳ ὑπὸ τοὺς ἀστραγάλους κρούοντες, οἱ δὲ καὶ βακτηρίᾳ παρατρέχοντά τινα κελεύοντες ὑπὸ τὰς μηριαίας παΐειν. Ἡμεῖς γε μέντοι τὸ κράτιστον τῶν διδασκαλίων νομίζομεν, ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν, ἣν ἐν παντὶ παρέπεται τὸ, ἐν ᾧ ἂν ποιήσῃ τῷ ἀναβάτῃ κατὰ γνώμην, τυγχάνειν ῥαστώνης παρ' αὐτοῦ. Ἄ μὲν γὰρ ὁ ἵππος ἀναγκάζομενος ποιεῖ, ὥσπερ καὶ Σίμων λέγει, οὗτ' ἐπίσταται, οὗτε καλὰ ἐστίν, οὐδὲν μᾶλλον, ἢ εἰ τις ὀρχηστὴν μαστιγῶν καὶ κεντρίζοι. Πολὺ γὰρ ἂν πλείω ἀσχημονοίῃ, ἢ καλὰ ποιοίῃ ὁ τοιαῦτα πάσχων καὶ ἵππος καὶ ἄν-

et ita facere iudicio spectato-
rum existimetur. Et haec qui-
dem sunt qui docent equos,
cum eos alii virga subter talos
pulsant, alii quendam propter
equum currentem baculo cae-
dere subjectas femoribus par-
tes iubent. Nobis ea docendi
ratio iudicatur optima, quem-
admodum semper dicimus, si
commitetur hoc in omnibus, ut
equus voluntati agitatoris ob-

sequens, vicissim ab eo quie-
tem impetret. Nam equus ad
quae praestanda cognitur, ut
Simo quoque monet, ea nec in-
telligit ipse, nec magis pulchra
sunt, quam si quis histrionem
flagris et stimulis ad agendum
impellat. Quippe multo plura
foede, quam belle peregerit,
qui sic excipitur, et equus, et
homo. Nimirum ex signis e-
quus percipiens omnia pul-

θρῶπος· ἀλλὰ δεῖ ἀπὸ σημείων ἔχοντα πάντα τὰ κάλλιστα καὶ λαμπρότατα ἐπιδείκνυσθαι. Ἦν δὲ καὶ, ὅταν μὲν ἱπτάζηται, μέχρι πολλοῦ ἰδρῶτος ἐλαύνηται, ὅταν δὲ καλῶς μετεωρίζη ἑαυτὸν, ταχύ τε καταβαίηται καὶ ἀποχαλινῶται, εὖ γρὴ εἰδέναι, ὅτι ἑκὼν εἴσιν εἰς τὸ μετεωρίζειν ἑαυτόν. Ἐπὶ τῶν τοιούτων ἤδη δὲ ἱππαζομένων ἵππων καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες γράφονται, καὶ ἄνδρες, οἱ καλῶς χρώμενοι αὐτοῖς, μεγαλοπρεπεῖς φαίνονται. Οὕτω δὲ καὶ ἔστιν ὁ μετεωρίζων ἑαυτὸν ἵππος σφόδρα ἢ καλὸν ἢ θαυμαστὸν ἢ ἀγαθὸν, ὥς πάντων τῶν ὁρώντων καὶ ἰών καὶ γεραιτέρων τὰ ὄμματα κατέχει. Οὐδεὶς

cherrima pariter et splendidissima debet exhibere. Quod si etiam, quoties equitationis motu exercetur equus, ad copiosum usque sudorem agitur; quoties autem pulchre semet erigit, cito descendat, et fraenum adimat: omnino fore, sciendum, ut ad erigendum se non invitus accedat. Atque huiusmodi sane in equis tam dii

quam heroës, equitantes pingi solent; et homines, qui equis scite norunt uti, magnificentiam quandam prae se ferunt. Est autem tam vehementer pulchrum quiddam equus semet erigens, tam admirandum atque stupendum; ut omnium spectantium, tam juvenum quam senum, oculos detineat. Nemo certe vel ab eo discedit,

γούνη οὔτε ἀπολείπει αὐτὸν, οὔτε ἀπαχαρεῖται
 θεώμενος, ἔστ' ἂν περ ἐπιδεικνύηται τὴν λαμ-
 πρότητα. Ἦν γε μήν ποτε συμβῇ τινι τῶν
 τοιοῦτον ἵππον κεκτημένων, ἢ φυλαρχῆσαι, ἢ
 ἱππαρχῆσαι, οὐ δεῖ αὐτὸν τοῦτο σπουδάζειν,
 ὅπως αὐτὸς μόνος λαμπρὸς ἔσται, ἀλλὰ
 πολὺ μᾶλλον, ὅπως ὅλον τὸ ἐπόμενον ἀξιοθεα-
 τον φανεῖται. Ἦν μὲν οὖν ἡγήται, ὡς μά-
 λιστα ἐπαινοῦσι τοὺς τοιούτους ἵππους, ὅς ἂν
 ἀνωτάτω αἰρόμενος καὶ πυκνότερα τὸ σῶμα,
 βραχύτατον προβαίνει, δῆλον ὅτι καὶ βάδην
 ἔποιнт' ἂν οἱ ἄλλοι ἵπποι αὐτῷ. Ἐκ δὲ
 ταύτης τῆς ὥσεως τί ἂν καὶ λαμπρὸν
 γένοιнт' ἂν; Ἦν δὲ ἐξεγείρας τὸν ἵππον ἡγή-
 ται μήτε τῷ ἄγαν τάχει, μήτε τῷ ἄγαν

vel spectare desinit, dum splen-
 dorem ille suum ostentat. Quod
 si contingat alicui, talem e-
 quum nacto, vel tribunatus,
 vel equitum magisterium; non
 hoc duntaxat eniti debet, ut
 solus ipse sit splendidus: sed
 multo magis ut comitatum uni-
 versum spectatu dignum exhi-
 beat. Itaque si ex iis equis,
 cujusmodi maxime laudari so-

lent, praecedat quispiam, qui
 summam ad altitudinem, et
 creberrime corpus erigens,
 paullatim admodum progredia-
 tur; sequentur hunc equi sci-
 licet alii gradatim. Et quid
 in hoc spectaculo splendidum
 fuerit? At vero si ductor e-
 quum excitaverit, ac neque ni-
 mia cum celeritate, neque tar-
 ditate nimia, sed ea ratione

βράδαι, ὡς δ' εὐθυμώτατοι ἵπποι καὶ γοργό-
 ταιτοι καὶ πονεῖν εὐσχημονέστατοι γίγνονται,
 εἰὰν ἡγῇ αὐτοῖς, οὕτως ἀθρόος μὲν ὁ τύπος,
 ἀθρόον δὲ τὸ φρύαγμα καὶ τὸ φύσημα τῷ
 ἵππων συμπαρέσοιτο, ὥστε οὐ μόνον αὐτὸς,
 ἀλλὰ καὶ πάντες, ὅσοι συμπαρεπόμενοι,
 ἀξιοθέατοι ἂν φαίνοιντο. Ἦν γε μέντοι τὶς
 καλῶς ἵππωνήσῃ, τρέφῃ δὲ ὡς πόρους δύνασθαι
 ὑποφέρειν, ὀρθῶς δὲ χρῆται καὶ ἐν τοῖς πρὸς
 πόλεμον μελετήμασι, καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἐπί-
 δεῖξιν ἵππασίαις, καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶ-
 νίσμασι, τί ἔτι ἐμποδὼν τούτῳ, μὴ οὐχὶ
 πλείονός τε ἀξίους ἵππους ποιεῖν, ἢ οὓς ἂν
 παραλαμβάνῃ, καὶ εὐδοκίμους μὲν ἵππους

praecedat, qua fiunt equi et
 animosissimi, et inprimis tru-
 ces, et specie ad labores obeun-
 dos maxime decenti: eo nimi-
 rum modo et strepitus quidam
 repentinus, et repentinus hinnit-
 us atque flatus equorum ade-
 rit. Itaque non ipse tantum,
 sed totus etiam comitatus spec-
 tatu dignus videbitur. Si de-
 nique feliciter equum aliquis

emerit, ad laborem toleran-
 tiam educarit, eodem recte
 tum in exercitiis ad actiones
 bellicas, tum in agitationibus
 ad ostentationem comparatis,
 et in proeliorum certaminibus
 utatur: quid huic ob stare pos-
 sit amplius, quominus equos
 pretii majoris efficiat, quam
 eos acceperit; ac tum proba-
 tos habeat, tum ipse rei eque-

ἔχειν, εὐδοκιμεῖν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ἵππικῃ, ἢ μὴ τι δαιμόνιον καλῶς;

ΙΒ'. Γράφειν δὲ βουλόμεθα καὶ, ὡς δεῖ ὥπλίσθαι τὸν μέλλοντα ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν. Πρῶτον μὲν τοίνυν φαμὲν, χρῆναι τὸν θώρακα πρὸς τὸ σῶμα πεποιῆσθαι, ὅτι τὸν μὲν καλῶς ἐρμόζοντα, ὅλον φέρει τὸ σῶμα, τὸν δὲ ἄγαν χαλαρὸν οἱ ὥμοι μόνοι φέρουσιν. "Ο γε μὴν λίαν στενός, δεσμός, οὐχ ὄπλον ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ αὐχὴν ἐστὶ τῶν καιρίων, φαμὲν χρῆναι καὶ τούτῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ θώρακος ὁμοίῳ τῷ αὐχένι στέγασμα πεποιῆσθαι. Τούτῳ γὰρ ἅμα κόσμον τε παρέξει, καὶ ἦν, οἷον δεῖ, ἐργασμένον ἦ, δέξεται, ὅταν βούληται, τῷ ἀναβάτῃ τὸ πρόσωπον μέχρι τῆς ῥινός. Κρά-

tris gloria floreat, nisi divinitus impediatur?

12. His adjungere volumus et illam descriptionem, quoniam modo armatum esse oporteat eum, qui periculum in equo sit aditurus. Primum ergo dicimus, loricam sive thoracem ad corpus factum esse debere. Si recte congruat, corpus ipsum hunc gestat: laxum

nimis humeri soli portant. Admodum angustus, vinculum est, non armatura. Quia vero inter exposita vulneribus letalibus et cervix est, fieri debere dicimus aptum cervici quoque tegumentum opere thoracario. Nam hoc et ornamentum adferret, et si justo modo fabricatum fuerit, equitis faciem usque ad nares, ubi sic ille volue-

νος γε μὴν κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ
 βοιωτιουργές· τοῦτο γὰρ αὖ στεγάζει μάλι-
 στα πάντα τὰ ὑπερέχοντα τοῦ θώρακος, ὃς αἶν
 δὲ οὐ κωλύει. Ὁ δ' αὖ θώραξ οὕτως ἐρ-
 γάσθω, ὥς μὴ κωλύῃ μήτε καθίζειν, μήτ'
 ἐπικλύπτειν. Περὶ δὲ τὸ ἥτρον καὶ τὰ αἰδοῖα
 καὶ τὰ κύκλω, αἱ πτέρυγες τοιαῦται καὶ
 τασαῦται ἔστωσαν, ὥστε στέγειν τὰ μέλη.
 Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀριστερὰ χεῖρ, ἣν τι πάθῃ,
 καταλύει τὸν ἵππεα, καὶ ταύτῃ ἐπαινοῦμεν τὸ
 εὖρημένον ὄπλον, τὴν χεῖρα καλουμένην. Τόν
 τε γὰρ ὤμον σκεπάζει, καὶ τὸν βραχίονα,
 καὶ τὸν πῆχυν, καὶ τὸ ἐχόμενον τῶν ἡνιῶν,
 καὶ ἐκτείνεται δὲ καὶ συγκάμπτεται· πρὸς
 δὲ τούτοις καὶ τὸ διαλεῖπον τοῦ θώρακος ὑπὸ

rit, intra se recipiet. Galeam
 ducimus optimam, quae Boeo-
 tii sit operis. Etenim ea tegit
 extra thóracem eminentia pro-
 sus omnia, nec prospectum im-
 pedit. Thorax quoque sic ela-
 boratus sit, ut nec in sessione
 nec inclinatione prona ferat
 obstaculum. Circum partes in-
 ter umbilicum et pubem, cum
 pudendis, et aliis in horum
 ambitu, tales totque pinnae

sunt ut illa membra tegan-
 tur. Et quoniam sinistra quo-
 que manus si laesa sit, equiti
 perniciem adfert; inventam et
 huic muniendae laudamus ar-
 maturam, cui nomen manus in-
 ditum. Nam et humerum illa
 tegit, et brachium, et cubitum,
 et partes habenarum conti-
 guas, simulque tum extendi
 tum contrahi potest. Praete-
 rea partem sub aliis a thórace

τῇ μασχάλῃ καλύπτει. Τὴν γε μὴν δεξιὰν ἐπαίρειν δεῖ, ἣν τε ἀκοντίσαι, ἣν τε πατάξαι βουληθῇ. Τοῦ μὲν οὖν θώρακος τὸ καλύον ταύτῃ ἀφαιρετέον· ἀντὶ δὲ τούτου πτέρυγες ὥσιν ἐν τοῖς γιγγλύμοις προσθεταί, αἱ, ὅταν μὲν διαίρηται, ὁμοίως ἀναπτύσσωνται· ὅταν δὲ καθαίρηται, ἐπικλείωνται. Τῷ γε μὴν βραχίονι τὸ, ὥσπερ κνημῖς, παρατιθέμενον ἀρκεῖν βέλτιον ἡμῖν δοκεῖ εἶναι ἢ συνδεθῆν ὅπλῳ. Τό γε μὴν ψιλούμενον, αἰρομένης τῆς δεξιᾶς, στεγαστέον ἐγγὺς τοῦ θώρακος ἢ μωσχείῳ ἢ χαλκείῳ· εἰ δὲ μὴ, ἐν τῷ ἐπικαιροτάτῳ ἀφύλακτον ἔσται. Ἐπεὶπερ δὲ, ἣν τι πάσχη ὁ ἵππος, ἐν παντὶ κινδύνῳ καὶ ὁ ἀναβάτης γίγνεται, ὀπλίζειν δεῖ καὶ τὸν

destitutam obtegīt. Dextram adtolli necesse est, sive jaculum eques vibrare, seu percutere hostem voluerit. Quidquid igitur heic a thorace impedimentum adferre potest, removendum: et hujus loco pinnae velut in quibusdam cardinibus erunt adplicatae, ut quum dextra diducitur, et ipsae pariter explicentur; quum reducitur, vicissim claudantur. Quod in-

star tegumentum tibiārum adhibetur brachio, commodius nobis esse videtur ad eam partem tuendam, quam si adligatum sit armorum: quod nudari solet, dum dextra sustollitur, muniendum juxta thoracem tegumento, vel e pelle vitulina, vel aere facto. Nam alioqui locus maxime letalis incustoditus erit. Quoniam vero si quid equo accidat, etiam ses-

ἵππον προμετωπιδίῳ, καὶ προστεριδίῳ, καὶ παραπλευριδίῳ· ταῦτα γὰρ ἅμα καὶ τῷ ἀναβάτῃ παραμηρίδια γίνονται. Πάντων δὲ μάλιστα τοῦ ἵππου τὸν κενεῶνα δεῖ σκεπάζειν· καιριώτατον γὰρ ὃν καὶ ἀφαιρότατον ἐστὶ· δυνατὸν δὲ σὺν τῷ ἐφιππείῳ αὐτὸν σκεπάσαι. Χρὴ δὲ καὶ τὸ ἵποχον τοιοῦτον ἐρράφθαι, ὥς ἀσφαλέστερόν τε τὸν ἵππεα καθῆσθαι, καὶ τὴν ἔδραν τοῦ ἵππου μὴ σίνεσθαι. Καὶ τὰ μὲν δὴ ἄλλα τοῦ ἵππου οὕτω καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ ἵππεὺς ὀπλισμένοι ἂν εἶεν. Κνήμαι δὲ καὶ πόδες ὑπερέχοιεν μὲν ἂν εἰκότως τῶν παραμηριδίων, ὀπλισθείη δὲ καὶ ταῦτα, εἰ ἐμβάται γένοιτο σκύτους, ἐξ οἴου περ αἱ κρηπίδες ποιοῦνται· οὕτω γὰρ ἂν ἅμα

sor in periculo summo versatur; armandus et equus ipse, tum frontis, tum pectoris, atque laterum tegumentia. Haec enim et equitis femora muniunt. Omnium vero maxime protegendus equi venter. is enim et letalibus expositus est maxime vulneribus, et debilissimus. Potest autem. ephippio protegi. Debet illud etiam lorum, quod ephippium

constringit et continet, sic esse consutum; ut et tutior equiti sit sessio, et equi sella non laedatur. Et aliis quidem partibus hoc modo et equus et eques armati sint. Tibias autem cum pedibus exstare consentaneum est extra femorum tegumentum, munitaeque fuerint hae partes, si earum indumenta de illo corio fiant, ex quo crepidae confici solent.

ὄπλον τε κνήμας, καὶ ποσὶν ὑποδήματ' αἶν
εἶη. Ὡς μὲν δὴ μὴ βλάπτεσθαι, θεῶν ἴλεων
ὄντων, ταῦτα ὄπλα. Ὡς δὲ τοὺς ἐναντίους
βλάπτειν, μάχαιραν μὲν μᾶλλον, ἢ ξίφος
ἐπαινοῦμεν· ἐφ' ὑψηλοῦ γὰρ ὄντι τῷ ἱππεῖ
κοπίδος μᾶλλον ἢ πληγῇ, ἢ ξίφους, ἀρπύσει.
Ἀντί γε μὴν δόρατος καμακίνου, ἐπειδὴ καὶ
ἀσθενὲς καὶ δύσφορόν ἐστι, τὰ κρανεῖναι δύο
παλτὰ μᾶλλον ἐπαινοῦμεν. Καὶ γὰρ ἐξα-
φείναι τὸ ἕτερον δυνατόν τῷ ἐπισταμένῳ, καὶ
τῷ λειπομένῳ οἷόν τε χρῆσθαι καὶ εἰς τὸ
ἀντίον, καὶ εἰς τὰ πλάγια, καὶ εἰς τοῦπισ-
θεν· καὶ ἅμα ἰσχυρότερά τε τοῦ δόρατος
καὶ εὐφορώτερά ἐστιν. Ἀκόντισμά γε μὴν
τὸ μακρότατον ἐπαινοῦμεν· καὶ γὰρ ἀπο-

Etenim hoc modo simul et armatae tibiae, et calceati pedes erunt. Et haec quidem ad hoc comparata sunt arma, ne laedi quis possit, modo dii propitii fuerint. Hostibus autem laedendis ensi praeferenda machaera sive gladius incurvus. Nam ab equite, qui est in sublimi, vehementior est ictus copidis aut sicae, quam ensis. Hastae fuscinae loco,

quoniam illa fragilis est, et incommoda gestatu, potius corneas tragulas duas probamus. Etenim harum altera conjici potest a perito, altera reservari ad usum vel in adversos, vel a latere, vel a tergo constitutos: simulque firmiores hae sunt, quam hastae, ac gestatu commodiores. Jaculi vibrationem, quae longissimum ad spatium fiat, laudamus. Nam

στρέψαι, καὶ μεταλαβεῖν καλτὸν οὕτω μᾶλλον ὁ χρόνος ἐγχωρεῖ. Γράφομεν δὲ ἐν βραχεῖ καὶ, ὡς ἂν τις κράτιστα ἀποντίζοι. Ἦν γὰρ προβαλλόμενος μὲν τὰ ἀριστερὰ, ἐπανάγων δὲ τὰ δεξιὰ, ἐξανιστάμενος δ' ἐκ τῶν μηρῶν, μικρὸν ἐπανακύνπτουσιν τὴν λόγχην ἄφῃ, οὕτω σφοδρότατόν τε καὶ μακρότατον οἴσεται τὸ ἀκόντιον, εὐστοχώτατον μέντοι, ἐὰν κατὰ τὸν σκοπὸν ἀφιεμένη αἰεὶ ὄρῃ ἡ λόγχη. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ἰδιώτῃ καὶ ὑπομνήματα, καὶ μαθήματα, καὶ μελετήματα γεγράφθω ἡμῖν. Ἄ δὲ ἱππάρχῳ προσῆκεν εἰδέναι τε καὶ πράττειν, ἐν ἑτέρῳ λόγῳ δεδλωται.

hoc modo plus temporis conceditur, ut se quispiam avertat, et tragulam denuo sumat. Scribemus etiam paucis, quae jaculandi ratio sit optima. Quippe si quis partes sinistras antea protendens, et dexteras reducens, deque femoribus insurgens, sursum erectam nonnihil cuspidem emiseric; ita nimirum et vehemen-

tissimo cum impetu, et longissime feretur jaculum, atque etiam dexterrime, siquidem emissae cuspidis semper ad scopum spectat. Et hae quidem admonitiones, et documenta, et exercitia rudi adhuc equiti a nobis praescripta sunt. Quae vero tum scire tum exsequi conveniat equitum magistrum; alio libro declaravimus.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

ΚΕΦ. 4.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν θύοντα χρὴ αἰτεῖσθαι θεοὺς
ταῦτα διδόναι καὶ νοεῖν, καὶ λέγειν καὶ
πράττειν, ἀφ' ὧν θεοῖς μὲν κεχαρισμενώτατα
ἄρξεως ἂν, σαυτῷ δὲ καὶ φίλοις καὶ τῇ πό-
λει προσφιλέστατα καὶ εὐκλείεστατα καὶ πο-

XENOPHONTIS

DE

MAGISTRI EQUITUM OFFICIO.

CAP. I.

PRIMUM rem sacram faciens, Deos precaberis, ut ea tibi concedant et intelligere, et proferre, et agere; de quibus	et Diis gratissimum sit impe- rium tuum, et tibi, amicis, rei- que publicae cum primis ac- ceptum, et gloriosum, et longe
--	--

λυωφελίστατα. Θεῶν δὲ ἱλέων ὄντων, ἀναβιβασ-
 τέον μὲν σοι ἱππίας, καὶ ὅπως ἀναπληρῶται ὁ
 κατὰ τὸν νόμον ἀριθμὸς, καὶ ὅπως τὸ ἐν ἱππικὸν
 μὴ μειῶται. Εἰ δὲ μὴ προσαναβήσονται ἱππεῖς,
 μείονες ἀεὶ ἔσονται· ἀνάγκη γὰρ, τοὺς μὲν γῆρας
 ἀπαγορεύειν, τοὺς δὲ καὶ ἄλλως ἐκλείπειν.
 Πληρουμένου γε μὴν τοῦ ἱππικοῦ ἐπιμελητέον
 μὲν, ὅπως τρέφονται οἱ ἵπποι, ὥς ἂν δύνωνται
 πόνους ὑποφέρειν· οἱ γὰρ ἥττους τῶν πόνων
 οὔτε αἰρεῖν, οὔτε ἀποφεύγειν δύναιτο ἂν.
 Ἐπιμελητέον δὲ, ὅπως εὐχρηστοὶ ᾖσιν· οἱ
 γὰρ αὖ ἀπειθεῖς, τοῖς πολεμίοις μᾶλλον, ἢ
 τοῖς φίλοις συμμαχοῦσι. Καὶ οἱ λακτίζον-
 τες δὲ ἀναβιβασμένοι ἵπποι ἐκποδὼν ποιητέοι·
 οἱ γὰρ τοιοῦτοι πολλάκις πλείω κακὰ, ἢ οἱ

utilissimum. Diis placatis, e-
 quites instruendi tibi sunt, tum
 ut numerus lege praescriptus
 compleatur, tum ne jam ante
 collectae copiae minuantur.
 Quippe si non accedant equites
 ad priores alii, pauciores sem-
 per evadent. Nam alios ob
 senectutem abdicare se necesse
 est; alios aliis de causis defi-
 cere. Postquam equitatum

compleveris, adhibenda cura,
 sic ut equi alantur, quo perfer-
 re labores possint. Quippe si
 laboribus impares sint, nec ad-
 tollere se, nec evadere fuga
 possunt. Id quoque curan-
 dum, ut ad usum idonei sint.
 Nam contumaces potius hostes
 quam suos in praeliis juvant.
 Etiam illi removendi sunt, qui
 calcitrant, postquam equitem

πολέμιοι ποιοῦσιν. Δεῖ δὲ καὶ τῶν ποδῶν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως δύνωνται καὶ ἐν τραχείᾳ χώρᾳ ἱππεύειν, εἰδότα, ὅτι, ὅπου ἂν ἀλγῶσιν ἐλαυνόμενοι, ἐνταῦθα οὐ χρήσιμοί εἰσιν. Τῶν γε μὴν ἵππων ὑπαρχόντων, οἷων δεῖ, τοὺς ἱππίας αὖ ἀσκητέον. Πρῶτον μὲν, ὅπως ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναπηδᾷ δύνωνται· πολλοῖς γὰρ ἤδη ἡ σωτηρία παρὰ τοῦτο ἐγένετο. Δεύτερον δὲ, ὅπως ἐν παντοίοις χωρίοις ἱππάζεσθαι δυνήσονται· καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι ἄλλοτε ἐν ἄλλοις τόποις γίνονται. Ὅταν δὲ ἤδη ἵποχοι ᾖσιν, δεῖ αὖ σκοπεῖσθαι, ὅπως ἀκοντιοῦσί τε ὥς πλεῖστον ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ τᾶλλα δυνήσονται ποιεῖν, ἃ δεῖ τοὺς ἱππικούς. Μετὰ ταῦτα ὀπλιστέον καὶ ἵππους καὶ ἱ-

susceperunt. Qui enim tales sunt, saepenumero plus mali quam hostes, inferunt. Haberi debet et pedum ratio, ut etiam in aspera regione agitari possint; quum esse constet in iis locis inutiles, ubi dolorem in agitatione sentiunt. Quum equi tales existunt, quales esse debent, exercendi et equites:

ac primum, ut in equos insilire possint. Nam plerisque jam salus hinc parta. Alterum esto, ut in locis omnigenis equitare norint, quandoquidem et hostes alias in aliis locis existunt. Ubi jam firmiter equis insederint, ejus erit habenda ratio, ut ex equis jacula quam longissime vibrent, et

πίεας, ὡς αὐτοὶ μὲν ἥμιστα τιτρώσκοντ' ἂν, βλάπτειν δὲ τοὺς πολεμίους μάλιστα δύνασθαι ἂν. Ἐκ τούτων παρασκευαστίον, ὅπως εὐπειθεῖς οἱ ἄνδρες ᾤσιν· ἄνευ γὰρ τούτων οὐθ' ἵππων ἀγαθῶν, οὔτε ἱππείαν ἐπόχων, οὔτε ὅπλων καλῶν ὄφελος οὐδέν. Προστατεύειν μὲν οὖν τούτων πάντων, ὅπως καλῶς γίγνηται, τὸν ἵππαρχον εἰκὸς ἤ. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πόλις, χαλεπὸν ἡγησαμένη ταῦτα πάντα τὸν ἵππαρχον μόνον ὄντα ἀπεργάζεσθαι, προσαιρεῖται μὲν αὐτῷ συνεργοὺς φυλάρχους, προσέταξε δὲ τῇ βουλῇ συνεπιμελεῖσθαι τοῦ ἱππικοῦ, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι, τοὺς μὲν φυλάρχους παρασκευάζειν συνεπιθυμεῖν σοι τῶν καλῶν τῷ ἱππικῷ· ἐν δὲ τῇ βουλῇ ἔχειν ῥήτορας

alia facere possint, quae facere viros equestres oportet. Secundum haec armandi tum equi, tum equites; ut ipsi minime vulnerentur, et hostes damnis adficere maximis possint. Hinc efficiendum, ut equites morigeri sint. Nam absque hoc nec equorum bonorum, nec equitum his recte insidentium, nec armorum elegantium usus ul-

lus fuerit. Atque his quidem omnibus, ut egregie fiant, praeesse cum imperio magistrum equitum par est. Et quia civitas rata difficile quiddam esse, perfici haec a solo magistro equitum omnia, tribunos ei deligit adjuutores, et consilium adjungit, cum mandato, ut equitatus curam una cum ipso gerat; recte mihi facturus vide-

- ἐπιτηδεύουσ, ὅπως λέγοντες φοβῶσί τε τοὺς ἱππίας, (βελτίονες γὰρ εἶεν φοβούμενοι) καταπραΰνωσί τε τοὺς τὴν βουλήν, ἣν τι παρὰ καιρὸν χαλεπαίνει. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπομνήματα, ἃν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δ' ἂν ἕκαστα τούτων βέλτιστα περαίνοιτο, τοῦτο δὴ πειράσομαι λέγειν. Τοὺς μὲν τοίνυν ἱππίας δῆλον ὅτι καθιστάναι δεῖ κατὰ τὸν νόμον, τοὺς δυνατωτάτους καὶ χρήμασι καὶ σώμασιν ἢ εἰσάγοντα εἰς δικαστήριον, ἢ πείθοντα. Ἐγὼ δὲ αἶμαι, εἰς μὲν τὸ δικαστήριον τούτους εἰσακτέον εἶναι, οὓς μὴ εἰσάγων διὰ κέρδος ἂν τις δοκοίῃ τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ τοῖς ἥττον δυναμένοις εὐθύς ἂν εἴη ἀποστροφῇ, εἰ τοὺς δυνατωτάτους πρώτους ἀναγ-

ris, si tribunos sic instruas, ut tecum ea velint, quae ad equitatus commoda pertineant; et oratores idoneos habeas in consilio, qui et dicendo terrorem equitibus incutiant, melioribus in metu futuris, et eos in consilio mitigent, qui forte plus aequo difficiles se praebituri sint. Ac istae quidem admonitiones ad ea spectant, quae diligentiam tuam requirunt.

Quo autem modo singula rectissime peragantur, nunc dicere adgredior. Equitum in numerum ex legis praescripto referes eos, qui et facultatibus, et viribus corporis praestent: idque vel in jus vocando, vel persuadendo. Sum autem in hac ego sententia, ut hos in jus vocandos existimem; quos nisi quis vocet, id quaestus causa facere videatur. Nam

πάροις. Ἐτι δὲ καὶ οὕτως ἂν μοι δοκεῖ τις νέους μὲν, τὰ ἐν ἵππικῇ λαμπρὰ λέγων, εἰς ἐπιθυμίαν καθιστάναι τοῦ ἵππεύειν, τοὺς δὲ κυρίους αὐτῶν ἥττον ἀντιτείνοντας ἔχειν, τὰδε διδάσκων, ὥς ἂν ἀναγκασθῇσονται μὲν ἵππο-τροφεῖν, ἣν μὴ ὑπὸ σοῦ, ὑπ' ἄλλου γε, διὰ τὰ χρήματα. Ἦν δὲ ἐπὶ σοῦ ἀναβῶσιν, ὥς ἀποστρέψεις μὲν τοὺς παῖδας αὐτῶν τῶν πολυτελῶν γε καὶ μανικῶν ἵππωνειῶν, ἐπιμελήσει δὲ, ὥς ἂν ταχὺ ἵππικοὶ γίγνοιτο. Λέγοντα δὲ οὕτω, καὶ ποιεῖν ταῦτα πειρατέον. Τοὺς γε μὴν ὄντας ἵππείας, ἡ βουλὴ ἂν μοι δοκεῖ, προειποῦσα, ὥς τὸ λοιπὸν δεήσει διπλάσια ἵππάζεσθαι, καὶ ὥς τὸν μὴ δυνάμενον ἵππον ἀκολουθεῖν ἀποδοκιμάσει, ἐπιτεῖ-

minus potentibus statim hoc correctionis loco fuerit, si primos cogas, qui plurimum possint. Praeterea videtur hoc modo mihi quispiam et juvenes ad equitationis studium adducturus, si splendorem equestris rei praedicet; et illos, quorum in potestate sunt, minus adversantes habiturus, si plane futurum ostendat, ut propter opes alere cogantur

equos, si non abs te, saltem ab alio quopiam. Quod si tuis auspiciis rei se dent equestri, te filios eorum a sumtuosis et insanis equorum emationibus advocaturum, et operam daturum, ut equestris rei peritiam quamprimum consequantur. Haec vero quum dices, etiam praestare conaberis. Equites, quotquot operam navant in praesentia, sic excitatum isti

ναι ἂν τρέφειν τε ἄμεινον, καὶ ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον τῶν ἵππων. Καὶ τοὺς βιαίους δὲ ἵππους, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι προῤῥηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται. Αὕτη γὰρ ἡ ἀπειλὴ πωλεῖν ἂν τοὺς τοιούτους μᾶλλον παρορμήσειεν, καὶ ἵππωνεῖν σωφρονέστερον. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἵπκασίαις λακτίζοντας ἵππους προῤῥηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται· οὐδὲ γὰρ συντάττειν τοὺς τοιούτους δυνατὸν, ἀλλ' ἀνάγκη, καὶν ποι ἐπὶ πολεμίους δέη ἐλαύνειν, ὑστάτους ἂν αὐτοὺς ἐπισθαι. Ὡστε, διὰ τὴν τοῦ ἵππου κακουργίαν, ἄχρηστος καὶ ὁ ἵππεὺς καθίσταται. Ὡς δ' ἂν καὶ οἱ πόδες εἶεν τῶν ἵππων κράτιστοι, εἰ μὲν τις ἔχει ῥάω καὶ εὐτελεστέραν ἀσκησιν, ἐκείνη

arbitror, ut melius et alant et curent equos; si consilium eis futurum denuntiet, ut equitationes in posterum duplicentur, et equi rejiciantur, qui pares in itinere aliis esse non poterunt. Etiam hoc utile futurum arbitror, ut denuntietur, rejectum iri equos violentos. Nam haec eos impulerit comminatio, tales ut equos vendant, et alios prudentius emant. Bonum quo-

que denuntiari, futurum, ut calcitrantes in agitationibus equi rejiciantur. Neque enim tales in acie collocari, sed ubi ducendum in hostem, hos ultimos sequi necesse est. Itaque propter improbitatem equi, nec equitis usus aliquis est. Ut autem et pedes equorum sint optimi; si meliorem aliquis facilioremque rationem tenet, ea sane utatur: sin mi-

ἔστω· εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ φημι, χρῆναι, πείραν ἔχων, χύδην καταβαλόντα λίθους τῶν ἐκ τῆς ὁδοῦ, ὅσον μναιαίους, καὶ πλείον καὶ μείον, ἐν ταύταις τὸν ἵππον καὶ ψήχειν ἐνιστάναι, ὅταν ἀπὸ τῆς φάτνης ἀποβῇ· βαδίζων γὰρ ἐν ταῖς λίθοις οὐ ποτε ἵππος παύσεται, οὐδ' ὅταν ψήχεται, οὐθ' ὅταν μυωπίζεται. Ὁ δὲ πειραθεὶς, τά τε ἄλλα, ἃ λέγω, πιστεύσει, καὶ στρογγύλους τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὄψει. Ὅποτε γε μὴν οἱ ἵπποι εἰσὶν, οἷους δεῖ, ὥς ἂν αὐτοὶ οἱ ἱππεῖς ἄριστοι γίγνοιτο, τοῦτο διηγήσομαι. Τὸ μὲν τοίνυν τοὺς νέους αὐτῶν ἀναπηδᾶν ἐπὶ τοὺς ἵππους, πείθωμεν ἂν αὐτοὺς μανθάνειν· τὸν διδάξαντα δὲ παρασχών, ἐπαίνου δικαίως ἂν τυγχάνοις. Τούς γε μὴν

nus, equidem usu edoctus aio, projiciendos passim lapides e via sumtos, qui minae pondus habeant, plus minusve; atque in his constituendum equum ad destructionem, quum a prae-sepi removetur. In illis enim lapidibus nunquam equus ingredi desinet, sive dstringatur, seu pungatur. Qui periculum hujus rei fecerit, tum aliis, quae profero, fidem ha-

bebit; tum pedes equi teretes effici conspiciet. Ubi jam equi fuerint, quales esse oportet: quonam modo equites ipsi futuri sint optimi, nunc commemorabo. Junioribus quidem inter eos auctores simus, ut in equos insilire discant. Laudem vero jure mereberis, si quem eis adhibueris, qui doceat. Aetate provectionioribus haud parum profueris, si consuefeceris

πρεσβυτέρους τὸν Περσικὸν τρόπον ἀναβάλλεσθαι ὑπ' ἄλλων προσεθίσας, καὶ τούτους ἀφιλέσαις ἄν. "Ὅπως γε μὴν ἐν παντοδαποῖς χαρίοις ἵποχοι οἱ ἵππεις δυνήσωνται εἶναι, τὸ μὲν πυκνὰ ἐξάγειν, μὴ πολέμου ὄντος, ἴσως ὀχληρόν. Συγκαλίσαντα δὲ χρὴ τοὺς ἵππίας συμβουλευῖν αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ ὅταν εἰς χώραν ἐλαύνωσι, καὶ ὅταν ἄλλοσέ τις, ἐπιδιβάζοντας τῶν ὁδῶν, καὶ ταχὺ ἐλαύνοντας ἐν τόποις παντοδαποῖς. Τοῦτο γὰρ ὠφελεῖ μὲν παραπλησίως τῇ ἐξάγειν, ὅχλον δ' οὐχ ὅμοιον παρέχει. Ἐπιτήδειον δὲ ὑπομιμνήσκειν, ὅτι καὶ ἡ πόλις ἀνέχεται θανατῶσαι εἰς τὸ ἵππικόν ἐγγὺς τετταράκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὥς, ἢ πόλεμος γίγνηται, μὴ ζῇ

eos, ut more Persico ab aliis in equos sublevantur. Ad hoc autem, ut equites omnigenis in locis firmiter equis insidere possint, frequenter educere, quum bellum non geritur, fortasse molestum fuerit. Itaque convocatis equitibus consulere debes, ut exercitiis utantur, sive rus in equis provehantur, seu alio pergant; e viis declinando, et omnigenis in locis

equos celeriter agendo. Nam hoc et parem cūm educendo habet utilitatem, nec molestiae tantum exhibet. Commodum id etiam eis in memoriam revocari, quod civitas in equitum ad xl talenta propemodum quotannis impendere cogatur: ut si bellum existat, equitatus ei quaerendus non sit, sed in promptu habeat, quo instructo possit uti. Nam vero

τεῖν δέη ἰππικὸν, ἀλλ' ἐξ ἐτοίμου ἔχη παρ-
 σκευασμένῳ χρῆσθαι. Ταῦτα γὰρ ἐνθυμου-
 μένους εἰπὸς καὶ τοὺς ἰππίας μᾶλλον ἀσπεῖν
 τὴν ἰππικὴν, ὅπως, ἣν πόλεμος ἐγείρηται, μὴ
 ἀμελετήτους ὄντας ἀγωνίζεσθαι δέη περὶ τε
 τῆς πόλεως, καὶ περὶ εὐκλείας, καὶ περὶ τῆς
 ψυχῆς. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῦτο προειπεῖν τοῖς
 ἰππεῦσιν, ὅτι ἐξάξεις ποτὲ καὶ σὺ αὐτοὺς, καὶ
 διὰ παντοίων χωρίων ἡγήσῃ. Καὶ ἐν ταῖς
 μελέταις δὲ ταῖς πρὸς τῆς ἀνθιππασίας κα-
 λὸν ἐξάγειν ἄλλοτε εἰς ἄλλοιον τόπον καὶ
 γὰρ τοῖς ἰππεῦσι καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον,
 Ἀκοντίζειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων ὧδ' ἀν-
 πλεῖστοί μοι δοκοῦσι μελετᾶν, εἰ τοῦτ' αὖ
 προείποις τοῖς φυλάρχοις, ὅτι αὐτοὺς δεήσει

consentaneum est, equites haec
 cum animis suis expendentes,
 rem equestrem diligentius exer-
 cituros: ut bellum si moveatur,
 non exercitationibus expertibus
 de patria, de honore ac gloria,
 de vita sit dimicandum. Bonum
 quoque denuntiari equitibus,
 te nonnunquam eos educturum,
 ac per omnigena loca praeitu-
 rum. In exercitiis etiam con-
 trariarum provectionum, in a-

lia atque alia loca nonnunquam
 educere prodest; hoc enim et
 equitibus et equis utilius. Ex
 equis autem jaculari, mea qui-
 dem opinione, sic plurimi con-
 suescent, si tribunis futurum
 denuntiaveritis, ut ipsi duces
 cujusque tribus jaculatorum
 ad exercitia jaculandi adigere
 cogantur. Nam excitabuntur
 ambitione quadam; ceu vide-
 tur, ut quisque jaculatores ci-

πρεσβυτέρους τὸν Περ-
θαι ὑπ' ἄλλων προ-
λήσας ἄν. "Οὐ
χαρίοις ἔποχοι
μὲν πυκνὰ ἔ-
οχληρόν.

πίας συρ-
εἰς χά-
ἐπεὶ μονον τῇ ἑαυτῶν στολῇ. Εἰκὸς δὲ μὴ
ἐν - μείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἳ γε
μὲν ῥαρχεῖν ἐπεθύμησαν, δόξης καὶ τιμῆς ὀρε-
γόμενοι. Δυνατοὶ δ' εἰσὶ καὶ τὰ ἐν τῷ νόμῳ
ὀπλίσαι, καὶ ἄνευ τοῦ αὐτοὶ δαπανᾶν, τῷ
μισθῷ ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον ὀπλί-
ζεσθαι. Εἷς γε μὴν τὸ εὐπειθεῖς εἶναι τοὺς

ἐκοντισταῖς

μοῖντο

τος

οἱ φύλας

υλλαμβάνειν, εἰ πεισ-

ιστι πρὸ τῆς πόλεως εὐδοξό-

φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμησ-

ἐπεὶ μονον τῇ ἑαυτῶν στολῇ. Εἰκὸς δὲ μὴ

ἐν - μείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἳ γε

μὲν ῥαρχεῖν ἐπεθύμησαν, δόξης καὶ τιμῆς ὀρε-

γόμενοι. Δυνατοὶ δ' εἰσὶ καὶ τὰ ἐν τῷ νόμῳ

ὀπλίσαι, καὶ ἄνευ τοῦ αὐτοὶ δαπανᾶν, τῷ

μισθῷ ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον ὀπλί-

ζεσθαι. Εἷς γε μὴν τὸ εὐπειθεῖς εἶναι τοὺς

vitati quamplurimos instruat. Ad id quoque tribuni pluri-
mum mihi videntur momenti
adlaturi, ut equites egregie
sint armati; si persuasum eis
fuerit, multo ad civitatem esse
gloriosius, splendore tribus or-
nari, quam suo duntaxat indu-
mento. Nec difficulter hoc ip-
ais persuaderi posse crediderim,
quum honoris et gloriae studio

tribunatum ambiverint. Pote-
runt autem suis arma secun-
dum legem imperare, sineque
suis impensis equites adigere
de praescripto legis, ut arma
sibi de stipendio suo compa-
rent. Ut vero qui reguntur
abs te, libenter pareant; non
leve quiddam, verbis ostendere
quam multa commoda contine-
at obedientia; sed magnum

μένους, μέγα

ἀγαθὰ

οργῇ

ατακτοῦνται

εἶναι παρόρμησις τῶν φυ-

φιλοτιμεῖσθαι αὐτοὺς καλῶς παρῆσκει. ἔρῃ
 νους ἕκαστον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι, εἰ τοὺς ἀμ-
 φι σὲ προδρόμους κοσμήσας μὲν ὄπλοις ὡς
 κάλλιστα, ἀκοντίζειν δὲ μελετᾶν ἐξαναγ-
 κάσαις ὡς μάλιστα, εἰσηγοῖο δὲ αὐτοῖς ἐπὶ
 τὸ ἀκόντιον αὐτὸς δὲ εὖ μάλα μεμελετηκώς.
 Εἰ δὲ καὶ ἄθλά τις δύναιτο προτιθέναι ταῖς
 φυλαῖς πάντων, ὅποσα ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσ-
 κεῖσθαι ἐν ταῖς θέραις ὑπὸ τοῦ ἱππικοῦ, τοῦτον

πόλεις ὑπάρχουσι

ἐγὼ φημι χρῆ-

ν τῇ τῶν φυ-

ται ἐκ τῶν

καλόν τι

ατά-

aliquid in hoc quoque, si se-
 cundum legem reapse potior
 efficiatur morigerorum condi-
 tio, contraque deteriori loco in
 omnibus sint contumaces. Vis
 autem in hoc mihi maxima vi-
 detur esse ad impellendos tri-
 bunos, ut ambitiose dent ope-
 ram quo suam quisque tribum
 egregie instructi ducant; si
 quos circum te praecursores

habebis, pereleganter armis or-
 naveris, maximeque jaculation-
 um ad exercitia coëgeris, et
 auctor ad jaculandum fueris,
 ipsemet in hoc genere pluri-
 mum exercitatus. Quod si quis
 etiam tribubus eorum omni-
 um praemia proponere possit,
 quaecumque in spectaculis ex-
 erceri ab equitatu praeclare
 solent; eum ego facillime cunc-

πάντας οἶμαι Ἀθηναίους γε μάλιστα προ-
τρέπειν εἰς φιλονεικίαν. Δῆλον δὲ τοῦτο καὶ
ἐν τοῖς χοροῖς, ὥς μικρῶν ἄθλων ἕνεκα πολλοὶ
μὲν πόνοι, μεγάλαι δὲ δαπάναι τελοῦνται.
Τοὺς μέντοι κριτὰς τοιούτους δεῖ εὐρίσκειν,
παρ' οἷς νικῶντες μάλιστ' ἂν ἀγάλλοιντο.

β'. Ἦν δὲ δὴ σοι ταῦτα πάντα ἐξησημέ-
νοι ὧσιν οἱ ἱππεῖς, δεῖ δὴκου καὶ τάξιν τινὰ
ἐπίστασθαι αὐτοὺς, ἐξ ἧς κάλλιστα μὲν θεοῖς
πομπὰς πέμψουσι, καὶ μάλιστα δὲ ἱππάσον-
ται, ἄριστα δὲ μαχονται, ἣν δέη, ῥᾶστα δὲ
καὶ ἀταρακτότατα ὁδοὺς πορεύσονται, καὶ
διαβάσεις περάσουσιν. Ἡ τοίνυν χρώμενοι
τάξει δοκοῦσιν ἂν μοι ταῦτα κάλλιστα δια-
πράττεσθαι, ταύτην νῦν ἤδη πειράσομαι δη-

tos Athenienses ad studia con-
tentionum excitaturum arbi-
tror. In ludorum id quidem
adparatu perspicitur, quam
modicorum praemiorum causa
multi labores magnique sum-
tus impendantur. Judices, e-
jusmodi reperiendi sunt, apud
quos si victoria potiantur, im-
primis exultent.

2. Ubi jam equites in his
omnibus exercitati fuerint, eti-

am ordinis esse peritos oportet: cujus observatione fiet, ut
pulcherrime Diis pompas a-
gant, in equitationibus cum
laude se gerant, fortissime sic
usu poscente dimicent, expedi-
tissime ac minima cum per-
turbatione itinera conficiant,
transitusque difficiles superent.
Quo autem ordine utendo haec
mihi rectissime perfecturi vi-
deantur, eum declarare nunc

λοῦν. Οὐκοῦν ὑπὸ μὲν τῆς πόλεως ὑπάρχουσι
 διηρημένοι φυλαί. Τούτων δὲ ἐγὼ φημι χρῆ-
 ναι πρῶτον μὲν δεκαδάρχους, σὺν τῇ τῶν φυ-
 λάρχων ἐκάστου γνώμῃ, καταστήσαι ἐκ τῶν
 ἀκμαζόντων τε καὶ φιλοτιμοτάτων καλόν τι
 ποιεῖν καὶ ἀκούειν καὶ τούτους μὲν προστά-
 τας δεῖ εἶναι. Μετὰ δὲ τούτους ἴσους χρῆ
 τούτοις ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων τε καὶ
 φρονιμωτάτων ἐλέσθαι, οἳ τινες τελευταῖοι τῶν
 δεκάδων ἔσονται. Εἰ γὰρ δεῖ καὶ ἀπεικά-
 σαι, οὕτω καὶ σίδηρος μάλιστα διατίμνει σί-
 δηρον, ὅταν τό, τε ἡγούμενον καὶ τὸ μέσον ἐρ-
 ρωμένον ᾗ, καὶ τὸ ἐπελαυνόμενον ἰκανόν. Τού-
 γε μὴν ἐν μέσῳ τῶν πρώτων καὶ τῶν τελευ-

adgrediar. Distinctae sunt in
 civitate tribus: in his inquam
 ego debere primum, non sine
 tribunorum singulorum iudicio
 et sententia, decuriones ex il-
 lorum numero constitui qui et
 aetate vigeant, et ambitione
 maxima quadam in hoc feran-
 tur, ut aliquid egregium et
 peragant, et audiant. Hi prin-
 cipes in ordine collocantur.
 Secundum eos totidem numero
 de provectionibus et imprimis

prudentibus deligendi, qui ul-
 timi sint in hac decuriis. Nam
 si comparatione res explicanda,
 ferrum quoque sic ferrum max-
 ime scindit, quum ejus et an-
 terior et media pars valida, non
 destituitur ab eo quod vires ad
 impellendum idoneas habeat.
 Quod medios inter primos et
 ultimos adtinet, postquam de-
 curiones sibi proximos delegerint
 adstites, aliis hos sequen-
 tibus; ita par creditu scilicet,

πάντας οἶμαι Ἀθηναίους

τρέπειν εἰς φιλονεικίαν

ἐν τοῖς χοροῖς, ὥς μ

μὲν πόνοι, μεγά

Τοὺς μέντοι κα

παρ' οἷς νικῶν

β'. Ἦν

νοὶ ὥσιν οἱ

ἐπίστασθαι

πομπὰς

ται,

καὶ

δε

ῖτες ἄρχοντες γίγνονται· οἱ δ' αὐτοὶ ἄνδρες

ὅταν ἄρχωσι, μᾶλλον πως οἶονται ἐαυτοῖς

910 Cap. II.

123

129

μην

123

οὐ, φρονίμως ατ.

ως τὸ εἶκος, σώζοι τοὺς

τοὶ δεκάδαρχοι ἄρτιοι ὄν-

μέρη παρέχοιεν ἂν διαιρεῖν, ἢ

εἶεν. Αὕτη δέ μοι ἡ τάξις ἀρίσ-

τάδε, ὅτι πρῶτον μὲν οἱ πρωτοστάται

ῖτες ἄρχοντες γίγνονται· οἱ δ' αὐτοὶ ἄνδρες

ὅταν ἄρχωσι, μᾶλλον πως οἶονται ἐαυτοῖς

quemlibet sibi fidelissimum ad-
stitem habiturum. Ducem sa-
ne modis omnibus idoneum
constitui oportet. Nam si vir
ille fortis sit, sive pergendum
aliquando in hostes erit, cohor-
tatione sua robur anterioribus
indet; seu recipiendi se tem-
pus adsit, prudenter abducen-
do tribules haud abs re melius
conservaturus videtur. Jam si
decuriones numero pares fue-

rint, plures partes aequales ef-
ficient dividendo, quam si fue-
rint impares. Hic ordo mihi
de causis hisce probatur, quod
ita primum omnes principis lo-
co constituti cum imperio fu-
turi sunt. Iidem vero, qui
cum imperio sunt, magis ad se
quodam modo pertinere pu-
tant, ut egregium aliquid ge-
rant, quam si privati sint. De-
inde quum aliquid agendum

τάγματα: ὡς δὲ τοῦ
πρώτου, νῦν αὖ
πομπὰς οἶομαι ἂν
τάτας καὶ τοῖς
ἀγάλματα
οἱ ἀπὸ τῶν
τάδε ἱερὰ,
καὶ ἐν

εὐν, οὐ
λθαὶ ὑπὸ τῶν φ
ον ἐκάστω. Οὕτω γὰρ προ
λὺ εὐτακτοτέρως ἂν ἔχοι, ἢ εἰ, ὥσπερ
άτρου, ὡς ἂν τύχασιν, ἀπίοντες, λυπῶσιν ἀλ
λήλους. Καὶ μάχεσθαι δὲ μᾶλλον ἐθέλουσιν
οἱ τε πρῶτοι, ἢν τι ἐκ τοῦ πρόσθεν προσπίπτη,
οἱ ἂν εἰδῶσιν, ὅτι αὕτη ἡ χῶρα αὐτῶν καὶ οἱ
τελευταῖοι, ἢν τι ὀπίσθεν ἐπιφέρεται, ἐπιστά-

est, multo efficacius est, quod
per eos denuntiatur, qui cum
imperio sunt, quam quod ope-
ra privatorum. His hoc ordi-
ne collocatis, quemadmodum
ab equitum magistro praedici
tribunis solet, quo provehi loco
quisque debeat: sic et decuri-
onibus denuntiatum a tribunis
esse oportet, quo loco singulis
pergendum. Nam haec si
prius indicata fuerint, longe

meliori ordine fient omnia,
quam si perinde ac de theatro,
temere fortuitoque disceden-
tes, mutuo semet offenderint.
Etiam paratiores animis ad
pugnam sunt anteriores, si ex
adverso quid irruat, ubi lo-
cum hunc suum esse norunt:
nec minus ultimi, si a tergo
fiat in eos impetus, quum sci-
ant esse turpe, locum in acie
suum deserere. Sin ordo nul-

μενοί, ὅτι αἰσχροὺς λαβεῖν τὴν τάξιν. Ἄτακτοι δ' ὄντες ἀλλήλους μὲν ταραττόμεσι καὶ ἐν στεναῖς ὁδοῖς, καὶ ἐν διαβάσεσι, τοῖς δὲ πολέμοις οὐδεὶς ἐκὼν αὐτὸν τάττει μάχεσθαι. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα ὑπάρχειν δεῖ ἐκπεπονημένα πᾶσι τοῖς ἵππευσιν, εἰ μέλλουσιν ἀπροφάσιστοι ἔσσεσθαι σύνεργοι τῷ ἡγουμένῳ.

γ'. Τῶνδε γε μὴν αὐτῷ ἡδὴ μέλειν δεῖ ἱππάρχῳ· πρῶτον μὲν, ὅπως καλλιέργησῃ τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ ἱππικοῦ· ἔπειτα, ὅπως τὰς πομπὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς ἀξιοθεάτους ποιήσῃ· ἔτι δὲ, καὶ τᾶλλα, ὅσα ἐπιδεικνύναι δεῖ τῇ πόλει, ὅπως, ἢ δυνατόν, κάλλιστα ἐπιδείξῃ, τότ' ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ τὰ ἐν Λυκείῳ, καὶ τὰ Φαλαροῖ, καὶ τὰ ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ. Καὶ

his servetur, seipeos et angustis in itineribus, et locis difficultibus superandis, perturbant: nec quisquam est, qui sponte sua ad pugnandum cum hoste componat. Et in his quidem omnino equites universi prorsus esse debent exercitati, modo duci operam sine recusatione navaturi sunt.

3. At ipsi equitum magistro haec esse curae debent. Pri-

imum, ut pro equitatus incolumitate Diis rite litet: Deinde, ut feriis pompas spectatu dignas exhibeat. Praeterea et alia, quae civitati exhibenda sunt, ut quam pulcherrime pro virili exhibeat: tum in Academia, tum Lyceo, et Phalaro, et in hippodromo: quae quidem admonitiones aliae sunt. Quo autem modo haec singula pulcherrime peragi possint,

ταῦτα μὲν, ἄλλα ὑπομνήματα· ὡς δὲ τού-
των ἕκαστα κάλλιστα ἂν πρῶττοιο, νῦν αὖ-
τὰ λίσσω. Τὰς μὲν οὖν πομπὰς οἶομαι ἂν
καὶ τοῖς θεοῖς πεχαρισμινωτάτας καὶ τοῖς
θεαταῖς εἶναι, εἰ, ὅσων ἱερὰ καὶ ἀγάλματα
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἴστι, ταῦτα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν
Ἑρμῶν, κύκλῳ περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἱερὰ,
περιελάνοιεν τιμῶντες τοὺς θεούς. Καὶ ἐν
τοῖς Διοκυσίοις δὲ οἱ χοροὶ προσεπιχαρίζον-
ται, ἄλλοις τε θεοῖς καὶ τοῖς δώδεκα χορεύ-
οντες. Ἐπειδὴν δὲ πάλιν πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς
γίνονται περιεληλακότες, ἐντεῦθεν καλὸν μοι
δοκεῖ εἶναι κατὰ φύλὰς εἰς τάχος ἀνέναι
τοὺς ἵππους μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου. Οὐδὲ
δύρατα μὲν παραλείψω, ὡς ἥμιστα ἂν ἀλ-

nunc dicam. Pompas et Diis
et spectatoribus fore gratissi-
mas arbitror, si quotquot Deo-
rum tam fana quam signa sunt
in foro, Mercurialibus a statuis
exoriri, undique in honorem
Deorum forum ac fana circum-
equitent. Liberalibus autem
chori praeterea gratificari so-
lent tum aliis tum duodecim
Diis tripudiando. Ubi jam
circumvecti rursus ad signa

Mercurialia pervenerint, tum
deinde pulchrum mihi fore vi-
detur, si per tribus equi cele-
rius usque ad Eleusinium inci-
tentur. Nec de hastis omit-
tam, quomodo illae neutram in
partem minime sibi mutuo illi-
dantur. Debent enim singuli
suas hastas inter aures equi te-
nere, si quidem et terribiles,
et distinctu faciles futurae sint,
et speciem multitudinis exhi-

πρεσβυτέρους τὸν Περσικὸν τρόπον ἀναβάλλεσθαι ὑπ' ἄλλων προσεθίσας, καὶ τούτους ἀφελήσας ἅν. "Ὅπως γε μὴν ἐν παντοδαποῖς χαρίοις ἵποχοι οἱ ἵππεις δυνήσωνται εἶναι, τὸ μὲν πυκνὰ ἐξάγειν, μὴ πολέμου ὄντος, ἴσως ὀχληρόν. Συγκαλίσαντα δὲ χρὴ τοὺς ἵππίας συμβουλευῆσαι αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ ὅταν εἰς χώραν ἐλαύνωσι, καὶ ὅταν ἄλλοσέ τις, ἐπιβάζοντας τῶν ὁδῶν, καὶ ταχὺ ἐλαύνοντας ἐν τόποις παντοδαποῖς. Τοῦτο γὰρ ὠφελεῖ μὲν παραπλησίως τῷ ἐξάγειν, ὅχλον δ' οὐχ ὅμοιον παρέχει. Ἐπιτήδειον δὲ ὑπομιμνήσκειν, ὅτι καὶ ἡ πόλις ἀνέχεται θανατῶσα εἰς τὸ ἵπτικόν ἐγγὺς τετταράκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὥς, ἢν πόλεμος γίγηται, μὴ ζη-

eos, ut more Persico ab aliis in equos sublevantur. Ad hoc autem, ut equites omnigenis in locis firmiter equis insidere possint, frequenter educere, quum bellum non geritur, fortasse molestum fuerit. Itaque convocatis equitibus consulere debes, ut exercitiis utantur, sive rus in equis provehantur, seu alio pergant; e viis declinando, et omnigenis in locis

equos celeriter agendo. Nam hoc et parum cūm educendo habet utilitatem, nec molestiae tantum exhibet. Commodum id etiam eis in memoriam revocari, quod civitas in equitatum ad xl talenta propemodum quotannis impendere cogatur: ut si bellum existat, equitatus ei quaerendus non sit, sed in promptu habeat, quo instructo possit uti. Nam vere

ταῖς δὲ ἵππιπὸν, ἀλλ' ἐξ ἐτοίμου ἔχη παρεσκευασμένῃ χρῆσθαι. Ταῦτα γὰρ ἐνθυμουμένους εἰπὸς καὶ τοὺς ἵππίας μᾶλλον ἀσκεῖν τὴν ἵππικὴν, ὅπως, ἢν πόλεμος ἐγείρηται, μὴ ἀμελετήτους ὄντας ἀγωνίζεσθαι δέη περί τε τῆς πόλεως, καὶ περὶ εὐκλείας, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῦτο προειπεῖν τοῖς ἵππεῦσιν, ὅτι ἐξάξεις ποτὲ καὶ σὺ αὐτοὺς, καὶ διὰ καιτοίων χωρίων ἡγήσῃ. Καὶ ἐν ταῖς μελέταις δὲ ταῖς πρὸς τῆς ἀνθιππασίας καλὴν ἐξάγειν ἄλλοτε εἰς ἄλλοῖον τόπον· καὶ γὰρ τοῖς ἵππεῦσι καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον, Ἀκοντίζειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων ὧδ' ἂν πλείστοί μοι δοκοῦσι μελετᾶν, εἰ τοῦτ' αὖ προείποις τοῖς φυλάρχοις, ὅτι αὐτοὺς δεήσει

consentaneum est, equites haec cum animis suis expendentes, rem equestrem diligentius exercituros: ut bellum si moveatur, non exercitationibus expertibus de patria, de honore ac gloria, de vita sit dimicandum. Bonum quoque denuntiari equitibus, te nonnunquam eos educturum, ac per omnigena loca praeiturum. In exercitiis etiam contrariarum provectionum, in a-

lia atque alia loca nonnunquam educere prodest; hoc enim et equitibus et equis utilius. Ex equis autem jaculari, mea quidem opinione, sic plurimi consuescent, si tribunis futurum denuntiaveritis, ut ipsi duces cujusque tribus jaculatorum ad exercitia jaculandi adigere cogantur. Nam excitabuntur ambitione quadam; ceu videtur, ut quisque jaculatores cie-

ἡγουμένους τοῖς τῆς φυλῆς ἀκοντισταῖς ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ ἀκόντιον. Φιλοτιμοῖντο γὰρ ἂν, ἢ εἰκὸς, ὡς πλείστους ἑκάστος ἀποθεῖξαι ἀκοντιστάς τῃ πόλει. Ἀλλὰ μὴν τοῦ καλῶς γε ὀπλισθῆναι τοὺς ἱππέας οἱ φύλαρχοι ἂν μοι δοκοῦσι μέγιστον συλλαμβάνειν, εἰ πεισθῆσαν, ὅτι πολὺ ἐστὶ πρὸ τῆς πόλεως εὐδοξότερον, τῇ τῆς φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμηθῆναι, ἢ μόνον τῇ ἑαυτῶν στολῇ. Εἰκὸς δὲ μὴ δυσπείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἳ γε φυλαρχεῖν ἐπεθύμησαν, δόξης καὶ τιμῆς ὀρεγόμενοι. Δυνατοὶ δ' εἰσὶ καὶ τὰ ἐν τῷ νόμῳ ὀπλίσαι, καὶ ἄνευ τοῦ αὐτοὶ δαπανᾶν, τῷ μισθῷ ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον ὀπλίζεσθαι. Εἷς γε μὴν τὸ εὐπειθεῖς εἶναι τοὺς

vitati quamplurimos instruat. Ad id quoque tribuni plurimum mihi videntur momenti adlaturi, ut equites egregie sint armati; si persuasum eis fuerit, multo ad civitatem esse gloriosius, splendore tribus ornari, quam suo duntaxat indumento. Nec difficulter hoc ipsis persuaderi posse crediderim, quum honoris et gloriae studio

tribunatum ambiverint. Poterunt autem suis arma secundum legem imperare, sineque suis impensis equites adigere de praescripto legis, ut arma sibi de stipendio suo comparent. Ut vero qui reguntur abs te, libenter pareant; non leve quiddam, verbis ostendere quam multa commoda continent obedientia; sed magnum

ἀρχομένους, μέγα μὲν καὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν, ὅσα ἀγαθὰ ἐνὶ ἐν τῷ πειθαρχεῖν· μέγα δὲ καὶ τῷ ἔργῳ κατὰ τὸν νόμον πλεονεκτεῖν μὲν ποιεῖν τοὺς εὐτάκτους, μειονεκτεῖν δὲ ἐν πᾶσι τοὺς ἀτακτοῦντας. Ἰσχυροτάτη δέ μοι δοκεῖ εἶναι παρόρμησις τῶν φυλάρχων εἰς τὸ φιλοτιμεῖσθαι αὐτοὺς καλῶς παρεσκευασμένους ἕκαστον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι, εἰ τοὺς ἀμφὶ σὲ προδρόμους κοσμήσῃς μὲν ὅπλοις ὡς κάλλιστα, ἀκοντίζειν δὲ μελετᾶν ἐξαναγκάσαις ὡς μάλιστα, εἰσηγοῖο δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τὸ ἀκόντιον αὐτὸς δὲ εὖ μάλα μεμελετηκώς. Εἰ δὲ καὶ ἄθλά τις δύναιτο προτιθέναι ταῖς φυλαῖς πάντων, ὅποσα ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσχεῖσθαι ἐν ταῖς θέαις ὑπὸ τοῦ ἵππικου, τοῦτον

aliquid in hoc quoque, si secundum legem reapse potior efficiatur morigerorum conditio, contraque deteriori loco in omnibus sint contumaces. Vis autem in hoc mihi maxima videtur esse ad impellendos tribunos, ut ambitiose dent operam quo suam quisque tribum egregie instructi ducant; si quos circum te praecursores

habebis, pereleganter armis ornaveris, maximeque jaculationum ad exercitia coëgeris, et auctor ad jaculandum fueris, ipsemet in hoc genere plurimum exercitatus. Quod si quis etiam tribubus eorum omnium praemia proponere possit, quaecumque in spectaculis exerceri ab equitatu praeclare solent; eum ego facillime cunc-

πολέμιοι ποιοῦσιν. Δεῖ δὲ καὶ τῶν ποδῶν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως δύνωνται καὶ ἐν τραχείᾳ χώρᾳ ἱππεύειν, εἰδότες, ὅτι, ὅπου ἂν ἀλγῶσιν ἐλαυνόμενοι, ἐνταῦθα οὐ χρήσιμοί εἰσιν. Τῶν γε μὴν ἵππων ὑπαρχόντων, οἷων δεῖ, τοὺς ἱππίας αὖ ἀσκητέον. Πρῶτον μὲν, ὅπως ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναπηδᾶν δύνωνται· πολλοῖς γὰρ ἤδη ἡ σωτηρία παρὰ τοῦτο ἐγένετο. Δεύτερον δὲ, ὅπως ἐν παντοίοις χαρίοις ἱππάζεσθαι δυνήσονται· καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι ἄλλοτε ἐν ἄλλοις τόποις γίνονται. Ὅταν δὲ ἤδη ἵπποχοι ᾖσιν, δεῖ αὖ σκοπεῖσθαι, ὅπως ἀποτιοῦσί τε ὥς πλεῖστον ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ τᾶλλα δυνήσονται ποιεῖν, ἃ δεῖ τοὺς ἱππικούς. Μετὰ ταῦτα ὀπλιστέον καὶ ἵππους καὶ ἱ-

susceperunt. Qui enim tales sunt, saepenumero plus mali quam hostes, inferunt. Haberi debet et pedum ratio, ut etiam in aspera regione agitari possint; quum esse constet in iis locis inutiles, ubi dolorem in agitatione sentiunt. Quum equi tales existunt, quales esse debent, exercendi et equites:

ac primum, ut in equos insilire possint. Nam plerisque jam salus hinc parta. Alterum esto, ut in locis omnigenis equitare norint, quandoquidem et hostes alias in aliis locis existunt. Ubi jam firmiter equis insederint, ejus erit habenda ratio, ut ex equis jacula quam longissime vibrent, et

πίως, ὡς αὐτοὶ μὲν ἥμισυ τιτρώσκοντ' ἄν, βλάπτειν δὲ τοὺς πολεμίους μάλιστα δύναμει ἄν. Ἐκ τούτων παρασκευαστίον, ὅπως εὐπειθεῖς οἱ ἄνδρες ᾤσιν· ἄνευ γὰρ τούτων οὐθ' ἵππων ἀγαθῶν, οὔτε ἱππείων ἐπόχων, οὔτε ὅπλων καλῶν ὄφελος οὐδέν. Προστατεύειν μὲν οὖν τούτων πάντων, ὅπως καλῶς γίγνηται, τὸν ἵππαρχον εἰκὸς ἤ. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πόλις, χαλεπὸν ἡγησαμένη ταῦτα πάντα τὸν ἵππαρχον μόνον ὄντα ἀπεργάζεσθαι, προσαιρεῖται μὲν αὐτῷ συνεργοὺς φυλάρχους, προσέταξε δὲ τῇ βουλῇ συνεπιμελεῖσθαι τοῦ ἱππικοῦ, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι, τοὺς μὲν φυλάρχους παρασκευάζειν συνεπιθυμεῖν σοι τῶν καλῶν τῷ ἱππικῷ· ἐν δὲ τῇ βουλῇ ἔχειν ῥήτορας

alia facere possint, quae facere viros equestres oportet. Secundum haec armandi tum equi, tum equites; ut ipsi minime vulnerentur, et hostes damnis adficere maximis possint. Hinc efficiendum, ut equites morigeri sint. Nam absque hoc nec equorum bonorum, nec equitum his recte insidentium, nec armorum elegantium usus ul-

lus fuerit. Atque his quidem omnibus, ut egregie fiant, praesse cum imperio magistrum equitum par est. Et quia civitas rata difficile quiddam esse, perfici haec a solo magistro equitum omnia, tribunos ei deligit adjuutores, et consilium adjungit, cum mandato, ut equitatus curam una cum ipso gerat; recte mihi facturus vide-

- ἐπιτηδεύουσ, ὅπως λέγοντες φοβῶσί τε τοὺς ἱππίας, (βελτίονες γὰρ εἶεν φοβούμενοι) καταπραΰνωσί τε τοὺς τὴν βουλήν, ἣν τι παρὰ καιρὸν χαλεπαίνει. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπομνήματα, ἃν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δ' ἂν ἕκαστα τούτων βέλτιστα περαίνοιτο, τοῦτο δὴ πειράσομαι λέγειν. Τοὺς μὲν τοίνυν ἱππίας δῆλον ὅτι καθιστάναι δεῖ κατὰ τὸν νόμον, τοὺς δυνατωτάτους καὶ χρήμασι καὶ σώμασιν ἢ εἰσάγοντα εἰς δικαστήριον, ἢ πείθοντα. Ἐγὼ δὲ αἶμαι, εἰς μὲν τὸ δικαστήριον τούτους εἰσακτέον εἶναι, οὓς μὴ εἰσάγων διὰ κέρδος ἂν τις δοκοίη τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ τοῖς ἥττον δυναμένοις εὐθύς ἂν εἴη ἀποστροφὴ, εἰ τοὺς δυνατωτάτους πρώτους ἀναγ-

ris, si tribunos sic instruas, ut tecum ea velint, quae ad equitatus commoda pertineant; et oratores idoneos habeas in consilio, qui et dicendo terrorem equitibus incutiant, melioribus in metu futuris, et eos in consilio mitigent, qui forte plus aequo difficiles se praebituri sint. Ac istae quidem admonitiones ad ea spectant, quae diligentiam tuam requirunt.

Quo autem modo singula rectissime peragantur, nunc dicere adgredior. Equitum in numerum ex legis praescripto referes eos, qui et facultatibus, et viribus corporis praestent: idque vel in jus vocando, vel persuadendo. Sum autem in hac ego sententia, ut hos in jus vocandos existimem; quos nisi quis vocet, id quaestus causa facere videatur. Nam

κάρζοις. Ἔτι δὲ καὶ οὕτως ἂν μοι δοκεῖ τις νέους μὲν, τὰ ἐν ἵππιπῃ λαμπρὰ λέγων, εἰς ἐπιθυμίαν καθιστάναι τοῦ ἵππεύειν, τοὺς δὲ κυρίους αὐτῶν ἥττον ἀντιτείνοντας ἔχειν, τάδε διδάσκων, ὥς ἂν ἀναγκασθῇσονται μὲν ἵππο-τροφεῖν, ἣν μὴ ὑπὸ σοῦ, ὑπ' ἄλλου γε, διὰ τὰ χρήματα. Ἦν δὲ ἐπὶ σοῦ ἀναβῶσιν, ὥς ἀποστρέψεις μὲν τοὺς παῖδας αὐτῶν τῶν πολυτελῶν γε καὶ μανικῶν ἵππωνειῶν, ἐπιμελήσει δὲ, ὥς ἂν ταχὺ ἵππικοὶ γίγνοιτο. Λέγοντα δὲ οὕτω, καὶ ποιεῖν ταῦτα πειρατέον. Τούς γε μὴν ὄντας ἵππείας, ἡ βουλὴ ἂν μοι δοκεῖ, προειποῦσα, ὥς τὸ λοιπὸν δεήσει διπλᾶσια ἵππάζεσθαι, καὶ ὥς τὸν μὴ δυνάμενον ἵππον ἀκολουθεῖν ἀποδοκιμάσει, ἐπιτεῖ-

minus potentibus statim hoc correctionis loco fuerit, si primos cogas, qui plurimum possint. Praeterea videtur hoc modo mihi quispiam et juvenes ad equitationis studium adducturus, si splendorem equestris rei praedicet; et illos, quorum in potestate sunt, minus adversantes habiturus, si plane futuram ostendat, ut propter opes alere cogantur

equos, si non ab te, saltem ab alio quopiam. Quod si tuis auspiciis rei se dent equestri, te filios eorum a sumtuosis et insanis equorum emtionibus avocaturum, et operam daturum, ut equestris rei peritiam quamprimum consequantur. Haec vero quum dices, etiam praestare conaberis. Equites, quotquot operam navant in praesentia, sic excitatum iri

ναι ἂν τρέφειν τε ἄμεινον, καὶ ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον τῶν ἵππων. Καὶ τοὺς βιαίους δὲ ἵππους, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι προῤῥηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται. Αὕτη γὰρ ἡ ἀπειλὴ πωλεῖν ἂν τοὺς τοιούτους μᾶλλον παρορμήσειεν, καὶ ἵππωνεῖν σωφρονέστερον. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἵππασίαις λακτίζοντας ἵππους προῤῥηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται· οὐδὲ γὰρ συντάττειν τοὺς τοιούτους δυνατόν, ἀλλ' ἀνάγκη, καὶ ποι ἐπὶ πολεμίους δέη ἐλαύνειν, ὕστάτους ἂν αὐτοὺς ἕπασθαι. Ὡστε, διὰ τὴν τοῦ ἵππου κακουργίαν, ἄχρηστος καὶ ὁ ἵππεὺς καθίσταται. Ὡς δ' ἂν καὶ οἱ πόδες εἶεν τῶν ἵππων κρείτιστοι, εἰ μὲν τις ἔχει ῥάα καὶ εὐτελεστέραν ἀσκησιν, ἐκείνη

arbitror, ut melius et alant et curent equos; si consilium eis futurum denuntiet, ut equitationes in posterum duplicentur, et equi rejiciantur, qui pares in itinere aliis esse non poterunt. Etiam hoc utile futurum arbitror, ut denuntietur, rejectum iri equos violentos. Nam haec eos impulerit comminatio, tales ut equos vendant, et alios prudentius emant. Bonum quo-

que denuntiari, futurum, ut calcitrantes in agitationibus equi rejiciantur. Neque enim tales in acie collocari, sed ubi ducendum in hostem, hos ultimos sequi necesse est. Itaque propter improbitatem equi, nec equitis usus aliquis est. Ut autem et pedes equorum sint optimi; si meliorem aliquis facilioremque rationem tenet, ea sane utatur: sin mi-

ἔστω· εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ φημι, χρῆναι, πείραν
 ἔχων, χύδην καταβαλόντα λίθους τῶν ἐκ τῆς
 ὁδοῦ, ὅσον μναιαίους, καὶ πλείον καὶ μείον,
 ἐν ταύταις τὸν ἵππον καὶ ψήχειν ἐνιστάναι,
 ὅταν ἀπὸ τῆς φάτνης ἀποβῇ· βαδίζων γὰρ ἐν
 τοῖς λίθοις οὐ ποτε ἵππος παύσεται, οὐθ' ὅταν
 ψήχεται, οὐθ' ὅταν μυωπίζεται. Ὁ δὲ πει-
 ραθεὶς, τά τε ἄλλα, ἃ λέγω, πιστεύσει, καὶ
 στρογγύλους τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὄψεται.
 Ὅποτε γε μὴν οἱ ἵπποι εἰσὶν, οἷους δεῖ, ὥς
 ἂν αὐτοὶ οἱ ἵππεῖς ἄριστοι γίγνοιτο, τοῦτο
 διηγῆσομαι. Τὸ μὲν τοίνυν τοὺς νέους αὐτῶν
 ἀναπηδᾶν ἐπὶ τοὺς ἵππους, πείθωμεν ἂν αὐ-
 τοὺς μανθάνειν τὸν διδάξαντα δὲ παρασχὼν,
 ἐπαίνου δικαίως ἂν τυγχάνοις. Τούς γε μὴν

nus, equidem usu edoctus aio, projiciendos passim lapides e via sumtos, qui minae pondus habeant, plus minusve; atque in his constituendum equum ad destructionem, quum a prae-sepi removetur. In illis enim lapidibus nunquam equus ingredi desinet, sive destringatur, seu pungatur. Qui periculum hujus rei fecerit, tum aliis, quae profero, fidem ha-

bebit; tum pedes equi teretes effici conspiciet. Ubi jam equi fuerint, quales esse oportet: quonam modo equites ipsi futuri sint optimi, nunc commemorabo. Junioribus quidem inter eos auctores simus, ut in equos insilire discant. Laudem vero jure mereberis, si quem eis adhibueris, qui doceat. Aetate provectoribus haud parum profueris, si consuefeceris

πρεσβυτέρους τὸν Περσικὸν τρόπον ἀναβάλλεσθαι ὑπ' ἄλλων προσιθίσας, καὶ τούτους ὠφελήσας ἂν. Ὅπως γε μὴν ἐν παντοδαποῖς χαρίοις ἑποχοὶ οἱ ἵππεις δυνήσωνται εἶναι, τὸ μὲν πυκνὰ ἐξάγειν, μὴ πολέμου ὄντος, ἴσως ὀχληρόν. Συγκαλίσαντα δὲ χρὴ τοὺς ἵππίας συμβουλευῆσαι αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ ὅταν εἰς χώραν ἐλαύνωσι, καὶ ὅταν ἄλλοσέ τις, ἐπιδιδάζοντας τῶν ὁδῶν, καὶ ταχὺ ἐλαύνοντας ἐν τόποις παντοδαποῖς. Τοῦτο γὰρ ὠφελῇ μὲν παραπλησίως τῷ ἐξάγειν, ὅχλον δ' οὐχ ὅμοιον παρέχει. Ἐπιτήδειον δὲ ὑπομιμνήσκειν, ὅτι καὶ ἡ πόλις ἀνέχεται θάπανῶσα εἰς τὸ ἵππικόν ἐγγυὲς τετταράκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὡς, ἢ πόλεμος γίγνηται, μὴ ζη

cos, ut more Persico ab aliis in equos sublevantur. Ad hoc autem, ut equites omnigenis in locis firmiter equis insidere possint, frequenter educere, quum bellum non geritur, fortasse molestum fuerit. Itaque convocatis equitibus consulere debes, ut exercitiis utantur, sive rus in equis provehantur, seu alio pergant; e viis declinando, et omnigenis in locis

equos celeriter agendo. Nam hoc et parem cŕm educendo habet utilitatem, nec molestie tancum exhibet. Commodum id etiam eis in memoriam revocari, quod civitas in equitatum ad xl talenta propemodum quotannis impendere cogatur: ut si bellum existat, equitatus ei quaerendus non sit, sed in promptu habeat, quo instructo possit uti. Nam vero

τεῖν δέη ἵππιπὸν, ἀλλ' ἐξ ἐτοίμου ἔχη παρεσκευασμένῳ χρῆσθαι. Ταῦτα γὰρ ἐνθυμουμένους εἰπὸς καὶ τοὺς ἵππείας μᾶλλον ἀσπεῖν τὴν ἵππικὴν, ὅπως, ἣν πόλεμος ἐγείρῃται, μὴ ἀμελετήτους ὄντας ἀγωνίζεσθαι δέη περί τε τῆς πόλεως, καὶ περὶ εὐκλείας, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῦτο προειπεῖν τοῖς ἵππεῦσιν, ὅτι ἐξάξεις ποτὲ καὶ σὺ αὐτοὺς, καὶ διὰ παντοίων χωρίων ἡγήσῃ. Καὶ ἐν ταῖς μελέταις δὲ ταῖς πρὸς τῆς ἀνθιππασίας καλὸν ἐξάγειν ἄλλοτε εἰς ἄλλοιον τόπον καὶ γὰρ τοῖς ἵππεῦσι καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον. Ἀκοντίζειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων ὃδ' ἀνπλεῖστοί μοι δοκοῦσι μελετᾶν, εἰ τοῦτ' αὖ προείποις τοῖς φυλάρχοις, ὅτι αὐτοὺς δεήσει

consentaneum est, equites haec cum animis suis expendentes, rem equestrem diligentius exercituros: ut bellum si moveatur, non exercitationibus expertibus de patria, de honore ac gloria, de vita sit dimicandum. Bonum quoque denuntiari equitibus, te nonnunquam eos educturum, ac per omnigena loca praeiturum. In exercitiis etiam contrariarum provectionum, in a-

lia atque alia loca nonnunquam educere prodest; hoc enim et equitibus et equis utilius. Ex equis autem jaculari, mea quidem opinione, sic plurimi consuescent, si tribunis futurum denuntiaveritis, ut ipsi duces cujusque tribus jaculatorum ad exercitia jaculandi adigere cogantur. Nam excitabuntur ambitione quadam; ceu videtur, ut quisque jaculatores ci-

ἡγουμένους τοῖς τῆς φυλῆς ἀκοντισταῖς ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ ἀκόντιον. Φιλοτιμοῖντο γὰρ ἂν, ἢ εἰκὸς, ὡς πλείστους ἑκάστος ἀποθεῖξαι ἀκοντιστὰς τῇ πόλει. Ἀλλὰ μὴν τοῦ καλῶς γε ὀπλισθῆναι τοὺς ἱππείας οἱ φύλαρχοι ἂν μοι δοκοῦσι μέγιστον συλλαμβάνειν, εἰ πεισθείησαν, ὅτι πολὺ ἐστὶ πρὸ τῆς πόλεως εὐδοξότερον, τῇ τῆς φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμηθῆναι, ἢ μόνον τῇ ἑαυτῶν στολῇ. Εἰκὸς δὲ μὴ δυσπείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἳ γε φυλαρχεῖν ἐπεθύμησαν, δόξης καὶ τιμῆς ὀρεγόμενοι. Δυνατοὶ δ' εἰσὶ καὶ τὰ ἐν τῷ νόμῳ ὀπλίσαι, καὶ ἄνευ τοῦ αὐτοὶ δαπανᾶν, τῷ μισθῷ ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον ὀπλίζεσθαι. Εἷς γε μὴν τὸ εὐπειθεῖς εἶναι τοὺς

vitati quamplurimos instruat. Ad id quoque tribuni plurimum mihi videntur momenti adlaturi, ut equites egregie sint armati; si persuasum eis fuerit, multo ad civitatem esse gloriosius, splendore tribus ornari, quam suo duntaxat indumento. Nec difficulter hoc ipsis persuaderi posse crediderim, quum honoris et gloriae studio

tribunatum ambiverint. Poterunt autem suis arma secundum legem imperare, sineque suis impensis equites adigere de praescripto legis, ut arma sibi de stipendio suo comparerent. Ut vero qui reguntur abs te, libenter pareant; non leve quiddam, verbis ostendere quam multa commoda continent obedientia; sed magnum

ἀρχομένους, μέγα μὲν καὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν, ὅσα ἀγαθὰ ἐνὶ ἐν τῷ πειθαρχεῖν· μέγα δὲ καὶ τῷ ἔργῳ κατὰ τὸν νόμον πλεονεκτεῖν μὲν ποιεῖν τοὺς εὐτάκτους, μειονεκτεῖν δὲ ἐν πᾶσι τοὺς ἀτακτοῦντας. Ἰσχυροτάτη δέ μοι δοκεῖ εἶναι παρόρμησις τῶν φυλάρχων εἰς τὸ φιλοτιμεῖσθαι αὐτοὺς καλῶς παρσκευασμένους ἕκαστον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι, εἰ τοὺς ἀμφὶ σὲ προδρόμους κοσμήσῃς μὲν ὅπλοις ὡς κάλλιστα, ἀκοντίζειν δὲ μελετᾷν ἐξαναγκάσῃς ὡς μάλιστα, εἰσηγοῖο δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τὸ ἀκόντιον αὐτὸς δὲ εὖ μάλα μεμελετηκώς. Εἰ δὲ καὶ ἄθλά τις δύναιτο προτιθέναι ταῖς φυλαῖς πάντων, ὅποσα ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσχεῖσθαι ἐν ταῖς θύαις ὑπὸ τοῦ ἵππικου, τοῦτον

aliquid in hoc quoque, si secundum legem reapse potior efficiatur morigerorum conditio, contraque deteriori loco in omnibus sint contumaces. Vis autem in hoc mihi maxima videtur esse ad impellendos tribunos, ut ambitiose dent operam quo suam quisque tribum egregie instructi ducant; si quos circum te praecursores

habebis, pereleganter armis ornaveris, maximeque jaculationum ad exercitia coëgeris, et auctor ad jaculandum fueris, ipsemet in hoc genere plurimum exercitatus. Quod si quis etiam tribubus eorum omnium praemia proponere possit, quaecumque in spectaculis exerceri ab equitatu praeclare solent; eum ego facillime cunc-

πάντας οἶμαι Ἀθηναίους γε μάλιστα προ-
 τρέπειν εἰς φιλονεικίαν. Δῆλον δὲ τοῦτο καὶ
 ἐν τοῖς χοροῖς, ὥς μικρῶν ἄθλων ἕνεκα πολλοὶ
 μὲν πόνοι, μεγάλαι δὲ δαπάναι τελοῦνται.
 Τοὺς μέντοι κριτὰς τοιούτους δεῖ εὐρίσκειν,
 παρ' οἷς νικῶντες μάλιστ' ἂν ἀγάλλοιντο.

β'. Ἦν δὲ δὴ σοι ταῦτα πάντα ἐξησημέ-
 νοι ὧσιν οἱ ἱππεῖς, δεῖ δήπου καὶ τάξιν τινὰ
 ἐπίστασθαι αὐτούς, ἐξ ἧς κάλλιστα μὲν θεοῖς
 πομπὰς πέμψουσι, καὶ μάλιστα δὲ ἱππάσον-
 ται, ἄριστα δὲ μαχονται, ἣν δέη, ῥᾶστα δὲ
 καὶ ἀταρακτότατα ὁδοὺς πορεύονται, καὶ
 διαβάσεις περάσουσιν. Ἦι τοίνυν χρώμενοι
 τάξει δοκοῦσιν ἂν μοι ταῦτα κάλλιστα δια-
 πράττεσθαι, ταύτην νῦν ἤδη πειράσομαι δη-

tos Athenienses ad studia con-
 tentionum excitaturum arbi-
 tror. In ludorum id quidem
 adparatu perspicitur, quam
 modicorum praemiorum causa
 multi labores magnique sum-
 tus impendantur. Judices e-
 jusmodi reperiendi sunt, apud
 quos si victoria potiantur, im-
 primis exultent.

2. Ubi jam equites in his
 omnibus exercitati fuerint, eti-

am ordinis esse peritos opor-
 tet: cujus observatione fiet, ut
 pulcherrime Diis pompas a-
 gant, in equitationibus cum
 laude se gerant, fortissime sic
 usu poscente dimicent, expedi-
 tissime ac minima cum per-
 turbatione itinera conficiant,
 transitusque difficiles superent.
 Quo autem ordine utendo haec
 mihi rectissime perfecturi vi-
 deantur, eum declarare nunc

λοῦν. Οὐκοῦν ὑπὸ μὲν τῆς πόλεως ὑπάρχουσι
 διηρημένοι φυλαί. Τούτων δὲ ἐγὼ φημι χρῆ-
 ναι πρῶτον μὲν δεκαδάρχους, σὺν τῇ τῶν φυ-
 λάρχων ἐκάστου γνώμῃ, καταστῆσαι ἐκ τῶν
 ἀκμαζόντων τε καὶ φιλοτιμοτάτων καλόν τι
 ποιεῖν καὶ ἀκούειν καὶ τούτους μὲν προστά-
 τας δεῖ εἶναι. Μετὰ δὲ τούτους ἴσους χρῆ
 τούτοις ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων τε καὶ
 φρονιμωτάτων ἐλέσθαι, οἳ τινες τελευταῖοι τῶν
 δεκάδων ἔσονται. Εἰ γὰρ δεῖ καὶ ἀπεικά-
 σαι, οὕτω καὶ σίδηρος μάλιστα διατίμνει σί-
 δηρον, ὅταν τό, τε ἡγούμενον καὶ τὸ μέσον ἐρ-
 ρωμένον ᾗ, καὶ τὸ ἐπθλαυνόμενον ἱκανόν. Τού-
 γε μὴν ἐν μέσῳ τῶν πρώτων καὶ τῶν τελευ-

adgrediar. Distinctae sunt in
 civitate tribus: in his inquam
 ego debere primum, non sine
 tribunorum singulorum iudicio
 et sententia, decuriones ex il-
 lorum numero constitui qui et
 aetate vigeant, et ambitione
 maxima quadam in hoc feran-
 tur, ut aliquid egregium et
 peragant, et audiant. Hi prin-
 cipes in ordine collocantur.
 Secundum eos totidem numero
 de provectoribus et imprimis

prudentibus deligendi, qui ul-
 timi sint in hisce decuriis. Nam
 si comparatione res explicanda,
 ferrum quoque sic ferrum max-
 ime scindit, quum ejus et an-
 terior et media pars valida, non
 destituitur ab eo quod vires ad
 impellendum idoneas habeat.
 Quod medios inter primos et
 ultimos adtinet, postquam de-
 curiones sibi proximos delegerint
 adstites, aliis hos sequen-
 tibus; ita par creditu scilicet,

ταίων, ἐπεὶ οἱ δεκάδαρχοι ἐπιστάτας ἔλονται, καὶ οἱ ἄλλοι ἐφέποντο, οὕτως εἰκὸς ἐκάστῳ πιστότατον τὸν ἐπιστάτην εἶναι. Τὸν μέντοι ἀφηγούμενον ἐκ παντὸς τρόπου δεῖ ἱκανὸν ἄνδρα καθιστάναι. Ἀγαθὸς γὰρ ὢν, εἴτε ποτε δέοι ἐπὶ πολεμίους ἐλαύνειν, ἐγκειλεύων, ῥώμην ἂν ἐμβάλοι τοῖς ἐμπροσθεν· εἴτ' αὖ καὶ ἀποχωρεῖν καιρὸς συμβαίνοι, φρονίμως ἀφηγούμενος, μᾶλλον ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, σώζοι τοὺς φυλάτας. Οἱ μέντοι δεκάδαρχοι ἄρτιοι ὄντες, πλείω ἴσα μέρη παρέχουσιν ἂν διαιρεῖν, ἢ εἰ περισσὸι εἶεν. Αὕτη δέ μοι ἡ τάξις ἀρίσκει διὰ τὰδε, ὅτι πρῶτον μὲν οἱ πρωτοστάται πάντες ἄρχοντες γίνονται· οἱ δ' αὐτοὶ ἄνδρες ὅταν ἄρχωσι, μᾶλλον πῶς οἴονται ἑαυτοῖς

quemlibet sibi fidelissimum adstitem habiturum. Ducem sane modis omnibus idoneum constitui oportet. Nam si vir ille fortis sit, sive pergendum aliquando in hostes erit, cohortatione sua robur anterioribus inidet; seu recipiendi se tempus adsit, prudenter abducendo tribules haud abs re melius conservaturus videtur. Jam si decuriones numero pares fue-

rint, plures partes aequales efficient dividendo, quam si fuerint impares. Hic ordo mihi de causis hisce probatur, quod ita primum omnes principis loco constituti cum imperio futuri sunt. Iidem vero, qui cum imperio sunt, magis ad se quodam modo pertinere putant, ut egregium aliquid gerant, quam si privati sint. Deinde quum aliquid agendum

προσῆκειν τι καλὸν ποιεῖν, ἢ ὅταν ἰδιῶται ὧσιν· ἔπειτα δὲ καὶ ὅταν πρακτέον τι ᾖ, τὸ παραγγέλλειν μὴ ἰδιώταις, ἀλλὰ ἄρχουσι, πολὺ ἀνυτικώτερον. Τεταγμένοι γε μὴν οὕτως, χρῆ, ὥσπερ καὶ τοῖς φυλάρχοις παραγορεύεται ἡ χώρα ὑπὸ τοῦ ἱππάρχου, ἐν ᾗ ἐκάστῳ ἐλατίον, οὕτω καὶ τοῖς δεκαδάρχοις παραγγέλλεται ὑπὸ τῶν φυλάρχων, ὅπως πορευτέον ἐκάστῳ. Οὕτω γὰρ προειρημένων, πολὺ εὐτακτοτέρως ἂν ἔχοι, ἢ εἰ, ὥσπερ ἐκ θεάτρου, ὡς ἂν τύχωσιν, ἀπίοντες, λυπῶσιν ἀλλήλους. Καὶ μάχεσθαι δὲ μᾶλλον ἐθέλουσιν οἱ τε πρῶτοι, ἢν τι ἐκ τοῦ πρόσθεν προσπίπτῃ, οἱ ἂν εἰδῶσιν, ὅτι αὕτη ἡ χώρα αὐτῶν· καὶ οἱ τελευταῖοι, ἢν τι ὅπισθεν ἐπιφέρεται, ἐπιστά-

est, multo efficacius est, quod per eos denuntiatur, qui cum imperio sunt, quam quod opera privatorum. His hoc ordine collocatis, quemadmodum ab equitum magistro praedici tribunis solet, quo provehi loco quisque debeat: sic et decurionibus denuntiatum a tribunis esse oportet, quo loco singulis pergendum. Nam haec si prius indicata fuerint, longe

meliori ordine fient omnia, quam si perinde ac de theatro, temere fortuitoque discedentes, mutuo semet offenderint. Etiam paratiores animis ad pugnam sunt anteriores, si ex adverso quid irruat, ubi locum hunc suum esse norunt: nec minus ultimi, si a tergo fiat in eos impetus, quum sciant esse turpe, locum in acie suum deserere. Sin ordo nul-

μενοί, ὅτι αἰσχροὺς λυπεῖν τὴν τάξιν. Ἄτακτοι δ' ὄντες ἀλλήλους μὲν ταράττουσι καὶ ἐν στεναῖς ὁδοῖς, καὶ ἐν διαβάσεσι, τοῖς δὲ πολέμοις οὐδεὶς ἐκὼν αὐτὸν τάττει μάχεσθαι. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα ὑπάρχειν δεῖ ἐκτετακτομένους πᾶσι τοῖς ἵππευσιν, εἰ μέλλουσιν ἀπροφάσιστοι ἔσεσθαι σύνεργοι τῷ ἡγουμένῳ.

γ'. Τῶνδε γε μὴν αὐτῷ ἤδη μέλειν δεῖ ὑπάρχῃ· πρῶτον μὲν, ὅπως καλλιερέσῃ τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ ἵππικου· ἔπειτα, ὅπως τὰς πομπὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς ἀξιοθεάτους ποιήσῃ· ἔτι δὲ, καὶ τᾶλλα, ὅσα ἐπιδεικνύναι δεῖ τῇ πόλει, ὅπως, ἢ δυνατόν, κάλλιστα ἐπιδείξῃ, τὰ τ' ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ τὰ ἐν Λυκείῳ, καὶ τὰ Φαλαροῖ, καὶ τὰ ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ. Καὶ

his servetur, seipsos et angustis in itineribus, et locis difficultibus superandis, perturbant: nec quisquam est, qui sponte sua ad pugnandum cum hoste componat. Et in his quidem omnino equites universi prorsus esse debent exercitati, modo duci operam sine recusatione navaturi sunt.

8. At ipsi equitum magistro haec esse curae debent. Pri-

mum, ut pro equitatus incolumitate Diis rite litet: Deinde, ut feriis pompas spectatu dignas exhibeat. Praeterea et alia, quae civitati exhibenda sunt, ut quam pulcherrime pro virili exhibeat: tum in Academia, tum Lyceo, et Phalaro, et in hippodromo: quae quidem admonitiones aliae sunt. Quo autem modo haec singula pulcherrime peragi possint,

ταῦτα μὲν, ἄλλα ὑπορήματα· ὡς δὲ τού-
των ἕκαστα κάλλιστα ἂν πρῶττοίτο, νῦν αὖ-
τὰ λέξω. Τὰς μὲν οὖν πομπὰς οἶομαι ἂν
καὶ τοῖς θεοῖς κεχαρισμενωτάτας καὶ τοῖς
θεαταῖς εἶναι, εἰ, ὅσων ἱερὰ καὶ ἀγάλματα
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἴστι, ταῦτα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν
Ἑρμῶν, κύβλα περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἱερὰ,
περιελαύνουσιν τιμῶντες τοὺς θεούς. Καὶ ἐν
τοῖς Διονυσίοις δὲ οἱ χοροὶ προσεπιχαρίζον-
ται, ἄλλοις τε θεοῖς καὶ τοῖς δώδεκα χορεύ-
οντες. Ἐπειδὴν δὲ πάλιν πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς
γίνονται περιεληλακότες, ἐντεῦθεν καλὸν μοι
δοκεῖ εἶναι κατὰ φολὰς εἰς τάχος ἀνίηαι
τοὺς ἵππους μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου. Οὐδὲ
δύρατα μὴν παραλείψω, ὡς ἥκιστα ἂν ἀλ-

nunc dicam. Pompas et Diis
et spectatoribus fore gratissi-
mas arbitror, si quotquot Deo-
rum tam fana quam signa sunt
in foro, Mercurialibus a statu-
is exorsi, undique in honorem
Deorum forum ac fana circum-
equitent. Liberalibus autem
chori praeterea gratificari so-
lent tum aliis tum duodecim
Diis tripudiando. Ubi jam
circumvecti rursus ad signa

Mercurialia pervenerint, tum
deinde pulchrum mihi fore vi-
detur, si per tribus equi cele-
rius usque ad Eleusinium inci-
tentur. Nec de hastis omit-
tam, quomodo illae neutram in
partem minime sibi mutuo illi-
dantur. Debent enim singuli
suas hastas inter aures equi te-
nere, si quidem et terribiles,
et distinctu faciles futurae sint,
et speciem multitudinis exhi-

λήλοις ἱππλάττοιο. Δεῦ γὰρ μεταξὺ τῶν
 ὄτων τοῦ ἵππου ἕκαστοι σχεῖν, εἰ μέλλοι φο-
 βερά τε καὶ ἐνερειῇ ἴσισθαι, καὶ ἅμα πολλὰ
 φανῆσθαι. Ἐπειδὴ δὲ τῆς εἰς τάχος δι-
 λάσεως λήξωσι, τὴν ἄλλην ἤδη καλὸν σχέδον
 εἰς τὰ ἱερά, ἥπτερ καὶ πρόσθεν, διαλαύνει.
 Καὶ οὕτως, ὅσα ἐστὶν ἤδη ἐν ἵππῳ ἀναδεδρα-
 μένῃ, πάντα ἐπιδειγμένα ἴσται καὶ ταῖς
 θεοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὅτι μὲν ταῦ-
 τα οὐκ ἐθισμένοι ποιεῖν οἱ ἵππεῖς εἰσιν, οἷδ' αὖ
 γιγιώσκω δὲ, ὅτι ἀγαθὰ καὶ καλὰ καὶ τοῖς
 θεαταῖς ἡδὴα ἴσται. Διὰ τὸ νομίζω δὲ καὶ
 ἄλλα ἀγωνίσματα τοὺς ἵππους κεκαινοεργη-
 κότας, ἐπειδὴ οἱ ἵππαρχοι ἰκανοὶ ἐγίνοντο
 πεῖσαι ἢ ἐβουλόθησαν. Ὅταν γὰρ μὲν πρὸ

bituræ. Postquam calorior
 ista hæc agitatio finem habuerit,
 pulchrum rursus eos mutata
 ratione procedendi, eadem via,
 qua prius, ad sana pedetentim
 revehi: quo quidem modo
 fiet, ut quicquid est in equo,
 cui eques insidet, et Diis et ho-
 minibus exhibitum sit. Nec
 equidem ignoro, minime ad
 ista faciendâ equites aduictos
 esse? sed nihilo minus hæc et

egregie, et pulchra, et specta-
 toribus jucunda fore iudico.
 Quin et alia quædam ab equi-
 tibus instituta certamina nova
 intelligo, postquam magistri e-
 quitum eis persuadere potue-
 runt, quæ voluissent. Quo-
 ties quidem in Lyceo, ante ja-
 culationem agitationes, insti-
 tuerunt equites, sane pulchrum
 quiddam fuerit, utraque tri-
 bus quinque tanquam ad præ-

τοῦ ἀποτίσμεν διελάνωσιν ἐν Δυκείῳ, καλὸν ἐκατέρωθεν τὰς πέριτε φυλάς ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐλάνειν ὥσπερ εἰς μάχην, ἡγουμένου τοῦ ἱππάρχου, καὶ τῶν φυλάρχων, ἐν ταιαύτῃ τάξει, ἀφ' ἧς πληρώσεται τοῦ δρόμου τὸ πλάτος. Ἐπειδὴν δὲ ὑπερβάλλωσι τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀντιπροσώπου θεάτρου, χρήσιμοι ἂν οἴομαι φανῆναι, καὶ εἰ, καθ' ὅπου μίτριον, εἰς τὸ πάσαντες δοναμένους τάχῃ ἐλάνειν ἐπιδείξαι τοὺς ἱππίας. Οὐ μέντοι ἀγνοῶ, ὅτι, ἢ μὲν πιστεύωσι δυήσεσθαι ταχὺ ἐλάνειν, πᾶν ἂν ἡδέως ἐπιδείξαιτο· ἢ δὲ ἀμελέτηται ᾧσιν, ὅρῃν χρῆ, ὅπως μὴ οἱ πολέμιοι αὐτοὺς τοῦτο δρᾶν ἀναγκάσουσιν. Ἐν γὰρ μὴ ταῖς δοκιμασίαις ἢ μὲν τάξις εἴρηται,

Hum a fronte provehi, ducente magistro equitum et tribunis ordine tali, quo curriculi latitudo expleatur. Ubi vero cardinem adversi theatri superaverint, utile visum iri arbitror, si tot simul equites, quot modice satis erit, per declivia provehi posse celeriore cursu ostenderis. Neque me fugit, libenter eos haec exhibituros, si

concitatus eques agere se posse confidant. At vero si maneamt exercitationis, expertes videndum, ne hostes haec eos aliquando facere cogant. Dictum de ordine in lustrationibus, quo pulcherrima institui equitatio possit. Si vero ductor, a valido instructus eque, in exteriore semper serie circumvehatur; ita fiet ut sem-

μὲθ' ἧς αὖ καλλίστα ἱππάζονται. Ἦν δὲ ὁ
 ἡγούμενος, ἥνπερ ἔχη δυνατόν ἵππον, ἐν τῷ
 ἔξωθεν αἰεὶ στίχῳ περιφέρεται, οὗτος αὐτὸς
 μὲν αἰεὶ ταχὺ ἐλάῃ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἔξωθεν
 γιγνόμενοι πάλιν αὖ ταχὺ ἐλῶσιν· ὥστε ἡ
 μὲν βουλὴ αἰεὶ τὸ ταχὺ ἐλαυνόμενον θειάσεται,
 οἱ δὲ ἵπποι οὐκ ἀπεροῦσιν, ἐν μέρει ἀναπαύο-
 μνοι. Ὅταν γε μὴν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ἡ
 ἐπίδειξις ᾗ, καλὸν μὲν οὕτω πρῶτον τάξασθαι,
 ὥς αὖ ἐπὶ μετώπου ἐμπλήσαντες ἵππων τὸν ἱπ-
 πόδρομον, ἐξελάσειαν τοὺς ἐκ τοῦ μέσου ἀν-
 θρώπους. Καλὸν δ', ἐπεὶ αἱ φυλαὶ ἐν τῇ ἀν-
 θιπκασίᾳ φεύγουσιν τε ἀλλήλους καὶ διώκου-
 σι ταχέως, ὅταν οἱ ἵππαρχοὶ ἡγῶνται ταῖς
 πάντε φυλαῖς, ἑκατέρας διελαύνειν τὰς φυλάς

per ipse celerius equum inci-
 tet, et qui exterius cum eo
 sunt, concitatus itidem feran-
 tur. Itaque concilium semper
 aliquos velocius agitantes in-
 spiciet, et viribus equi non de-
 ficient, dum vicissim quies eis
 concedetur. Quum autem in
 hippodromo spectaculum e-
 dendum erit, pulchrum sane
 sic eos primum instrui, ut a

fronte compleatur equis hippo-
 dromus; et e medio, qui erunt
 illic homines, exigantur. Pul-
 chrum et hoc, si dum tribus
 in adversa provectione se mu-
 tuo fugiunt, et celeriter inse-
 quuntur, magistris equitum
 tribus quinque ducentibus, sese
 mutuo tribus utraeque pere-
 quitent. In hoc enim spec-
 taculo terribile quiddam est,

δι' ἀλλήλων. Ταύτης γὰρ τῆς Δίας τό, τε ἀντιμετώπους προσελαύνειν ἀλλήλοις, γοργόν· τό, τε διελάσαντας τὸν ἵπποδρομον ἀντίους πάλιν στήναι ἀλλήλοις, σεμνόν. Καὶ τὸ ἀπὸ σάλπιγγος αὖ τὸ δεύτερον θᾶττον ἐπελαύνειν καλόν. Στάνας δὲ ἤδη, τὸ τρίτον αὖ ἀπὸ τῆς σάλπιγγος χρὴ τάχιστα ἀλλήλοις ἐπελαύνειν, καὶ διελάσαντας εἰς κατάλυσιν ἤδη, ἐπὶ φάλαγγος ἅπαντας καταστάντας, ὥσπερ εἰώθατε, πρὸς τὴν βουλὴν προσελαύνειν. Ταῦτά μοι δοκεῖ πολειμικώτερα τε φαίνεσθαι ἂν καὶ καινότερα. Τὸ δὲ βραδύτερον μὲν τῶν φυλάρχων ἐλαύνειν, τὸν δ' αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις ἱππεύειν, οὐκ ἄξιον ἱππαρχίας. Ὅταν γε μὴν ἐν τῷ ἐπικρότῳ ἐν Ἀκαδημίᾳ ἱππεύ-

quod adversis frontibus contra se provehantur; et plenum splendoris, quod hippodromo perequitato, rursus adversi contra se consistent. Itidem pulchrum, ad alterum tubae signum celerius eos contra se ferri. Quum vero jam constiterint, tertia vice rursus post tubae clangorem celerrime provehi contra se mutuo debent;

et ubi perequitaverint, sine jam ludis imponendo, in phalange cuncti constituti, qui vobis mos est, ad concilium equis advehantur. Horum speciem magis existimo bellicosam, magisque novam visum iri. Minime vero dignum munere magistri equitum, ut ipse tardius tribunis invehatur, et eodem modo cum ipsis equitet. Quum

ειν δὲ ἔχῃ τάδε παραινίσαι. Εἰς μὲν τὸ μὴ ἀποκρούεσθαι ποτε τῶν ἵππων, ὑπέρβιως ἀναπεπτοπότας ἐλαύνειν· εἰς δὲ τὸ μὴ πίπτειν τοὺς ἵππους, ὑπολαμβάνειν ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς. Τὰ μέντοι ὀρθὰ ταχὺ ἐλαύνειν χρή· οὕτω γὰρ τὸ ἀσφαλὲς καὶ τὸ καλὸν θεάσεται ἡ βουλή.

δ. "Εν γε μὴν ταῖς περιήαις αἰὲν διὶ τοὺς ἵππαρχον προνοεῖν, ὅπως ἀναπαύῃ μὲν τῶν ἵππων τὰς ἔδρας, ἀναπαύῃ δὲ τοὺς ἱπτίαις τοῦ βαδίζειν, μέτριον μὲν ὀχοῦντα, μέτριον δὲ πεζοποροῦντα. Τοῦ δὲ μετρίου ἵππου ἀνὰ ἁμαρτάνοις· αὐτὸς γὰρ μέτρον ἑκαστός τοῦ μὴ λαθεῖν ὑπερπονοῦντας. "Όταν μάλιστα, ἀδήλου ὄντος εἰ πολέμοις ἐντεύξῃ, παρῇ

autem in Academia, loco pavito, instituendae erunt equitationes; haec quae moneam, habeo. Ne ipsi dejiciantur aliquando ex equis, resupinare se inter agendum debent: ut equi non cadant, in reflexionibus inhibendi et retinendi sunt. In cursu recto celeriter eos agi oportet. Ita concilium et tutam et pulchram agitationem inspiciet.

4. In itineribus vero prospicere semper debet equitum magister, ut et equorum sedibus in dorso quiete censeat, et equitas pedibus incedentes rufficiat: quod equitatione mediocri, et pedestri incesu mediocri fiet. Quod si curae tibi mediocritas erit, haud aberrabis. Nam quisque sibi modum statuit, ne imprudentes nimio labore graventur. Quam

του, κατὰ μέρος χρὴ τὰς φυλάς ἀναπαύειν. Χαλεπὸν γὰρ, εἰ πᾶσι καταβιβηκόσι πλησιάζουσιν οἱ πολέμιοι. Καὶ ἦν μόν γε διὰ στενῶν ὁδῶν ἐλαύνης, ἀπὸ παραγγέλσεως εἰς πύρας ἡγητίειν· ἦν δὲ πλατείαις ἐπιτυγχάνης ὁδοῖς, ἀπὸ παραγγέλσεως αὖ πλατυντίει τῆς φυλῆς ἐκάστης τὸ μέτωπον· ὅταν γε μὴν εἰς πεδίον ἀφικνησθε ἐπὶ φάλαγγος πάσας τὰς φυλάς.... Ἀγαθὸν γὰρ, καὶ μελίτης ἕνεκα ταῦτα ποιεῖν, καὶ τοῦτο ἥδιον, διαπερᾶναι τὰς ὁδοὺς, ποιείλλοντας ἰππιπαῖς τάξεις τὰς πορείας. Ὅταν μέντοι ἴξω τῶν ὁδῶν διὰ δυσχαριῶν ἐλαύνητε, μάλα χρήσιμοι, καὶ ἐν πολιερίᾳ καὶ ἐν φιλίᾳ, προελαύνειν τῆς φυλῆς

iter facis, et obscurum est an hostibus sis occursurus, per vias quiete tribus reficiendae. Periculosum enim fuerit, tunc adventare propius hostes, ubi ex equis omnes descenderint. Quod si per angustas vias tibi transeundum sit, ita duces, ut aciem in cornu protendi jubeas; sin latas in vias incidas, rursum jubebis tribus uniuscujusque frontem dilatari: ubi denique perveneritis in plani-

ciem, tribus omnes in phalangem constituendae. Haec enim et exercitii causa facere bonum est, atque etiam jucundius, sic itinera conficere, ut prosecutiones ordinum equestrium varietate condiantur. Quum extra vias per loca difficilia provehimini, perquam utile fuerit, tam in hostili quam pacata regione, quosdam ex adparitoribus cujusque tribus antecedere; qui si forte

ἐκάστης τῶν ὑπηρετῶν, οἳ τινες, ἢ ἀπόρως
 ἰάπαις ἐντυγχάνωσι, παριόντες ἐπὶ τὰ εὐπο-
 ρα, δηλώσουσι τοῖς ἰπαῦσιν, ἥ ἤδη τὴν ἐλα-
 σίαν ποιῆσθαι, ὥς μὴ ἔλαι αἱ τάξεις πλατύν-
 ται. "Ἦν δὲ ἐπὶ κινδύνων ἐλαύνηταί πόν,
 Φρονίμον ἰπάρχου, τὸ τῶν προόδων ἄλλους
 προόδους διερευνωμένους προηγεῖσθαι τὰ τῶν
 πολεμίων. Χρήσιμον δὲ, καὶ πρὸς τὸ ἐπι-
 θέσθαι καὶ πρὸς τὸ φυλάξασθαι, καὶ τὸ ἀνα-
 μένειν ἐπὶ ταῖς διαβάσεσιν, ὥς μὴ κατακόπ-
 τωσι τοὺς ἵππους οἱ τελευταῖοι, τὸν ἡγεμόνα
 διώκοντες. "Ἰσασι μὲν οὖν ταῦτα σχισθὸν
 πάντες, καρτερεῖν δ' ἐπιμελόμεναι οὐ πολλοὶ
 ἐθέλουσι. Προσθήκει δὲ ἰπάρχῳ ἔτι ἐν εἰρή-
 νῃ ἐπιμεμελῆσθαι, ὅπως ἐμπείρως ἔξει τῆς τε

in saltus invios inciderint, ad
 pervia transeuntes, equitibus
 indicent, qua equi agendi sint,
 ne toti ordines oberrent. Si
 periculosum alicubi sit iter,
 prudentis erit equitum magistri
 curare ut ante praemissos e-
 tiam praemissi quidam alii
 praecedant, qui res hostium
 perquirendo explorent. Etiam
 utile tam ad invadendum quam

ad cavendum, ut ubi difficiles
 sunt transitus, alteri alteros
 expectent: ne postremi, dum
 itineris ducem insequuntur,
 verberibus equos concidant.
 Ac norunt quidem propemo-
 dum haec omnes, sed pauci
 curae laborem tolerare volunt.
 Oportet item equitum magis-
 trum adhuc tempore pacis in
 hoc incumbere, ut peritus sit

πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας· ἦν δ' ἄρα αὐτὸς ἀπείρων ἔχῃ, τῶν ἄλλων γε δὴ τοὺς ἐπιστημονεστάτους ἐκάστων τόπων παραλαμβάνειν. Πάνυ γὰρ διαφέρει ὁ ἡγούμενος, εἰδὼς τὰς ὁδοὺς, τοῦ μὴ εἰδότος· καὶ ἐπιβουλεύων δὲ πολεμίοις, ὁ εἰδὼς τοὺς τόπους, τοῦ μὴ εἰδότος πολὺ διαφέρει. Καὶ κατασκόπων δὲ, πρὶν πόλεμον εἶναι, δεῖ μεμελετηκέναι, ὥπως ἔσονται καὶ ἐκ πόλεων ἀμφοτέροις φίλων, καὶ ἐξ ἐμπόρων· πᾶσαι γὰρ αἱ πόλεις τοὺς εἰσάγοντάς τι, αἰεὶ ὡς εὐμενεῖς, δέχονται· καὶ ψευδαυτόμολοι δ' ἔστιν ὅτε χρήσιμοι. Οὐ μέντοι τοῖς γε κατασκόποις δεῖ ποτε πιστεύοντα φυλακῆς ἀμελεῖν, ἀλλ' αἰεὶ οὕτως κατεσκευάσθαι χρὴ, ὥσπερ ἦν ἥξαντες

tam hostilis quam suorum regionis: ac si nullam earum notitiam ipse habeat, ex aliis vero sibi singulorum locorum maxime gnaros adjungat. Magnum enim discrimen est inter ducem peritum viarum, et imperitum: ut etiam is qui hostibus insidias struit, locorum peritus, multum ab imperito differt. Curae sint et exploratores ante bellum susceptum,

ut haberi possint et ex civitatibus utrisque amicis, et ex exploratoribus. Omnes enim civitates admittere semper eos, ut benevolos, solent, qui aliquid important. Utiles sunt nonnunquam et ficti transfugas. Nec tamen sic exploratoribus fidendum, ut omittatur cautio; sed ita paratum semper esse oportet, quasi si jam nuntiatum sit, hostes adventare. Li-

εἰσηγγεῖλμένοι ὅσιν οἱ πολέμιοι. Καὶ γὰρ ἦν πάνυ πιστοὶ ὅσιν οἱ κατὰσκοποι, χαλεπὸν ἐν καιρῷ ἀπαγγέλλειν· πολλὰ γὰρ ἐν πολέμῳ τὰ ἐμπόδια συμπίπτει. Τὰς γε μὴν ἔξαγωγὰς τοῦ ἱππικοῦ ἤττον ἂν οἱ πολέμιοι αἰσθάνοιντο, εἰ ἀπὸ παραγγέλσεως γίγνοιτο μᾶλλον, ἢ ἀπὸ κήρυκος, ἢ ἀπὸ προγραφῆς. Ἀγαθὸν οὖν καὶ, πρὸς τὸ διὰ παραγγέλσεως ἔξάγειν, τὸ δεκαδάρχους καθιστάναι, καὶ τοῖς τε δεκαδάρχοις πεμπαδάρχους, ἵνα ὡς ἐλαχίστοις ἑκαστος παραγγέλλῃ, καὶ τὸ μίστωπον δὲ ὅπως μηκύνουσιν ἂν τῆς τάξεως ἀταράκτως οἱ πεμπαδάριοι παράγοντες, ὅποτε τούτου καιρὸς εἴη. Ὅταν γε μὴν προφυλάττειν δέη, ἐγὼ μὲν ἀεὶ ἐπαινῶ τὰς πρυτὰς

cet enim valde fideles sint exploratores, in eo tamen difficultas est, ut aliquid in tempore nuncient. Quum multa in bello accidere impedimenta soleant. Educationes equitatus minus hostes sentient, si potius eae denuntientur, quam si praeconiis voce, vel per edictum imperentur. Ad hoc igitur, ut educationes denuntiando fiant,

bonum erit constituere decuriones, et cum decurionibus quiniouum quoque duces: tum ut paucioribus unusquisque denuntiet, tum etiam ut duces hi quiniouum suo tempore precedentes, absque perturbatione frontem aciei exporrigant. Ubi praecavendum est, equidem occultas semper et speculationes et excubias laudo. Sic enim

σκοπίας τε καὶ φυλακὰς οὕτω γὰρ ἔμα
 ρέν τῶν φίλων φυλακαὶ γίγνονται, ἅμα δὲ
 τοῖς πολεμίοις ἐνέδραι κατασκευάζονται. Καὶ
 αὐτοὶ μὲν δυσεπιβουλευτότεροί εἰσι ἀφανῆς
 ὄντες, τοῖς δὲ πολεμίοις φοβερώτεροι. Τὸ
 γὰρ εἰδέναι μὲν, ὅτι εἰσὶ που φυλακαί, ὅπου
 ὃ εἰσὶ, καὶ ὁπόσαι, μὴ εἰδέναι, τοῦτο βαρύνει
 μὲν κωλύει τοὺς πολεμίους, ὑποπτέειν δὲ
 ἀναγκάζει πάντα τὰ χωρία· αἱ δὲ φανεραὶ
 φυλακαὶ δῆλα ἔχουσι καὶ τὰ δεινὰ καὶ τὰ
 ἐνθαρσῆ. Ἔτι δὲ τῶ μὲν κρυπτὰς ἔχοντι
 φυλακὰς ἐξέσται μὲν, φανοῖς ὀλίγοις ἔμ-
 προσθεῖ τῶν κρυπτῶν φυλάττοντα, πειρᾶσθαι
 τοὺς πολεμίους εἰς ἐνέδρας ὑπάγειν. Ἀγρευ-

et excubiae simul pro amicis
 habentur, et hostibus simul in-
 sidiae struuntur. Minus etiam
 speculatores ipsi, quum nihil
 de eis constat, insidiis hostium
 expositi sunt; et hostibus hoc
 modo sunt formidabiliore.
 Nam scire, quasdam esse collo-
 catas alicubi excubias; sed ubi
 sint, et quo numero, nescire:
 id vero fidentibus hostes ani-
 mis esse prohibet, et habere
 suspecta cogit omnia loca.

Manifestae vero excubiae tam
 periculorum quam fiducia
 causas apertas habent. Prae-
 terea licebit occultas habenti
 excubias, ut cum paucis ma-
 nifestis ante illos occultos ex-
 cubans, hostes in insidias per-
 trahere conetur: nec idoneum
 minus venandis hostibus, etiam
 post occultos cum aliis mani-
 festis nonnunquam excubare.
 Nam hac quoque ratione non
 aliter circumveniuntur hostes,

τικὸν δὲ, καὶ ὁπισθεν τῶν κρυπτῶν ἄλλοις φανερώς ἔστιν ὅτε φυλάττειν καὶ τοῦτο γὰρ ἑξαπατητικὸν τῶν πολεμίων ὁμοίως τῷ πρόσθεν εἰρημένῳ. Ἀλλὰ μὴν φρονίμου γε ἄρχοντος καὶ τὸ μὴ ποτε κινδυνεύειν ἐκόντα, πλὴν ὅπου ἂν πρόδηλον ᾖ, ὅτι πλεῖον ἔξει τῶν πολεμίων. Τὸ δὲ ὑπηρετεῖν τὰ ἥδιστα τοῖς πολεμίοις, προδοσία τῶν συμμαχῶν δικαίως ἂν μᾶλλον, ἢ ἀνδρία κρίνοιτο. Σῶφρον δὲ καὶ τὸ ἐκείσε ὁρμαῖν, ὅπου ἂν ἀσθενῇ τὰ τῶν πολεμίων ἢ, καὶν πρόσω ὄντα τυγχάνη. Τὸ γὰρ σφόδρα πονῆσαι ἀκινδυνότερον, ἢ πρὸς τοὺς κρείττους ἀγωνίζεσθαι. Ἦν δέ ποι εἰς μέσον φιλίων τειχέων εἰσίσωσιν οἱ πολέμιοι, καὶν πολὺ κρείττους ὄντες, καλὸν μὲν

ac prius indicata. Prudentis etiam ducis est, in periculum ultro se non conjicere; nisi quum manifestum est, potiorrem ipsius quam hostium, conditionem futuram. At hostibus suppeditare causam voluptatis maximae, multo justius esse proditio sociorum, quam fortitudo, judicabitur. Prudens id

quoque facinus, illuc progredi, ubi vires hostium debiles sunt, licet intervallo magno distent. Nam minus est in vehementi labore periculi, quam si proelio cum potioribus decertandum sit. Quod si medias inter munitiones et castella tuorum penetraverint hostes, licet longe viribus superiores sint;

ἐντεῦθεν ἐπιχειρεῖν, ὁποτέρῳθι ἂν λελήθῃς παρὼν· καλὸν δὲ καὶ ἅμα ἀμφοτέρῳθι. Ὅταν γὰρ οἱ ἕτεροι ἀποχωρῶσιν, οἱ ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα ἐλαύνοντες ταραττοιοῦν μὲν ἂν τοὺς πολεμίους, σώζοιεν δ' ἂν τοὺς φιλίους. Καὶ τὸ μὲν διὰ κατασκόπων πειρᾶσθαι εἰδέναι τὰ τῶν πολεμίων, πάλαι εἴρηται ὡς ἀγαθὸν ἔστιν. Ἐγὼ δὲ πάντων ἄριστον νομίζω εἶναι, τὸ αὐτὸν πειρᾶσθαι, ἢ ἧ ποθεῖν ἐξ ἀσφαλοῦς θεώμενον τοὺς πολεμίους ἀβρεῖν, ἢ τι ἁμαρτάνωσι. Καὶ τὸ μὲν κλαπήναι δυνατὸν πέμπειν χρὴ τοὺς ἐπιτηδεῖους κλέψοντας, τὸ δὲ ἀρπασθῆναι ἐγχωροῦν, ἐφείναι τοὺς ἀρπάσσοντας. Ἦν δὲ, πορευομένων ποι τῶν πολεμίων, ἀπαρτᾶται τι ἀσθενέστερον τῆς

pulchrum tamen eos hinc ad-
gredi, quacunque tandem a
parte clam hostibus adsis; nec
minus honestum, id simul ab
utraque parte fieri. Quum e-
nim alii se recipient, adequi-
tantes ab alterutro latere tui,
tum perturbabunt hostes, tum
saluti suorum consulent. Dic-
tum jampridem, bonum esse,
dari operam ut res hostium

per exploratores cognoscantur.
Ego vero esse omnium opti-
mum existimo, ut aliquis ipse,
si de tuto quopiam loco liceat
hostes alicunde contemplari,
num in aliquo peccent, inspi-
cere conetur. Ac siquidem
aliquid eis furtim adimi pote-
rit, ad hoc furtim peragendum
idonei quidam mittendi: quod
autem rapinae expositum, mi-

αὐτοῦ δυνάμειας, ἣ θαρρόυν ἀποσπιδανύηται, οὐδὲ ταῦτα χρὴ λανθάνειν ἀεὶ μέντοι ἰσχυροτέρῳ τὸ ἀσθενέστερον θηρᾶν. Δυνατὸν δὲ προσέχοντι τὸν κοῦν ταῦτα καταμαιβάνειν ἐπὶ καὶ βραχυγυαμοίστερα ἀνθρώπου θηρία, οἳ τε ἱκτινοὶ δύνανται, ὃ ἂν ἀφύλακτον ἦ, ἀφαιρέσαντες, εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρεῖν, πρὶν ληφθῆναι· καὶ οἱ λύκοι δὲ τὰ τε ἔρημούμινα φυλακῆς ἀγρεύουσι, καὶ τὰ ἐν ταῖς δυσσεβάτοις πλείπτουσι. Καὶ μεταβῆναι γέ τις ἐπιγίγνηται κύων, ἢ μὲν ἦττων ἦ, τούτῳ ἐπιτίθεται· ἢ δὲ πρεῖττων, ἀποσφάζας ὃ, τι ἂν ἔχῃ, ἀποχωρεῖ. "Όταν δὲ γε φυλακῆς καταφρονήσῃσι λύκοι, τάξαντες ἑαυτῶν τοὺς μὲν ἀπελαύνειν τὴν φυλακὴν, τοὺς δὲ ἀρπύ-

tendi qui rapiant. Si hostibus aliquo proficiscentibus, pars quaedam copiarum hostilium debilior a tergo maneat, quam ipse sit, aut summa fiducia parari audeat: ne hoc quidem ignorare debet, sic tamen, ut manu validiore venetur id quod est debilius. Potest autem haec animadvertere, qui mentem eis adhibet; quandoquidem et bestiae, quibus intelli-

gentia minor est, quam homini, puta milvū, si quid incustoditum sit, rapere norunt, et prius in tuto se recipere, quam capiantur: et lupi, quae custodia destituuntur, venari solent, et in obscuris abdita furantur. Idem lupo, si canis insequens superveniat, viribus inferiorem adgreditur: sin ille superior sit, jugulatis in quae nactus est, discedit. Ubi vero lupi

Ζειν, αὐτὰ τὰ ἐπιτήδεια πορίζονται. Θηρίων
γε μὴν δυναμένων τὰ τοιαῦτα φρονίμως ληΐ-
ζεσθαι, πῶς οὐκ ἀνθρώπων γε ὄντα εἰπὸς
σφαφέτερον τούτων φαίνεσθαι, ἃ καὶ αὐτὰ
τέχνη ὑπ' ἀνθρώπου ἀλίσκεται;

ε'. Κακῆνός γε μὴν εἶδέναι ἵππικου ἀνδρὸς,
ἐκ τόσων ἂν ἵππος πεζὸν ἔλαι, καὶ ἐξ ὅπου
βραδείας ἂν ἵπποι ταχέως ἀποφύγοιεν. Ἰπ-
παρχικὸν δὲ καὶ χαρὶς γιγνώσκειν, ἵνα πε-
ζοὶ κρείττους ἵππῶν, καὶ ἵνα πεζὸν κρείτ-
τους ἵππεῖς. Χρὴ δὲ μηχανητικὸν εἶναι, καὶ
τοῦ πολλοῦ μὲν φαίνεσθαι τοὺς ὀλίγους ἵπ-
πῶς, πάλιν δ' ὀλίγους τοὺς πολλούς· καὶ
τοῦ δοκεῖν παρόντα μὲν ἀπύναι, ἀπόντας

custodiam contemnere sui fue-
rint, ordinatis suis partim ad
abigendos custodes, partim ad
rapiendum, ita necessaria sibi
adquirunt. Quum igitur bestiae
prudenter in agendis hinc
praedia se gerant, quomodo
non par fuerit, eum qui homo
sit, sapientiores se declarare
bestiis, quae ipsas capi arte ab
homine solent.

5. Hoc quoque scire vir
equestris debet, quonam ex in-

tervallo peditem ceperit eques,
et quantum ad intervallum e-
qui tardi celeres effugerint.
Idem ad equitum magistri
munus pertinet scire loca, qui-
bus in locis pedites equitibus
superiores sint, ac vicissim pe-
ditibus equites. Etiam sollerti
artificio moliri debet, ut pauci
equites, multi esse videantur;
et multi vicissim, paucorum
speciem habeant: itemque si
praesens sit, ut abesse videatur;

δὲ παρῆναι· καὶ τοῦ μὴ τὰ τῶν πολεμίων
μόνον κλέπτειν ἐπίστασθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἑαυτοῦ ἰκτίας ἅμα κλέπτοντα, ἐξ ἀπροσδε-
κῆτου τοῖς πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι. Ἀγαθὸν
δὲ μηχανήμα καὶ τὸ δύνασθαι, ὅταν μὲν τὰ
ἑαυτοῦ ἀσθενῶς ἔχη, φόβον παρασκευάζειν
τοῖς πολεμίοις, ὥς μὴ ἐπιτιθῶνται· ὅταν δ'
ἐρράμμένα, θάρσος αὐτοῖς ἐμποιῇ, ὥς ἐγχει-
ρῶσιν. Οὕτω γὰρ αὐτὸς μὲν ἂν ἥκιστα κα-
κῶς πάσχοις, τοὺς δὲ πολεμίους μάλιστα· ἂν
ἀμαρτάνοντας λαμβάνοις. Ὅπως δὲ μὴ
προστάττειν δοκῶ ἀδύνατα, καὶ γράψω ὥς
ἂν γίγνοιτο τὰ δοκῶντα αὐτῶν χαλεπώτατα
εἶναι. Τὸ μὲν τοίνυν μὴ σφάλλεσθαι ἐγχει-
ροῦντα διώκειν ἢ ἀποχωρεῖν, ἐμπειρία ποιεῖ

si absit, adesse : neque tantum
ut norit hostibus sua furtim
praeripere, verum equites e-
tiam suos furtim circumve-
niendo, adoriri hostes de im-
proviso. Egregium et hoc ar-
tificium, si possit, quum ipse
viribus inferior est, metum
hostibus incutere, ne se ado-
riantur : quum potior ipse vi-
ribus, eorundem animis indere

fiduciam, ut adgrediantur. Sic
enim et ipse minimum detri-
menti acceperis, et inprimis
hostes in errore deprehendere
possis. Ne vero, quae fieri
nequeant, praecipere videar :
produm sane litteris, quomodo
et illa fiant, quae in his diffi-
cillima videntur. Itaque ne
quis in conatu vel insequendi,
vel abscedendi, offendat ; ex

ἵππων δυνάμει. Πῶς δ' ἂν ἐμπείρους ἔχοι;
 Εἰ προσέχοι τὸν νοῦν ἐν ταῖς μετὰ φιλίας
 ἀνθιππασίαις, οἷα ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν διώ-
 ξεῶν τε καὶ φυγῶν. Ὅταν μέντοι βούλῃ
 τοὺς ἵππους πολλοὺς φαίνεσθαι, ἐν μὲν πρῶτον
 ὑπαρχέτω, ἥνπερ ἐγχαρῆ, μὴ ἐγγὺς τῶν πο-
 λεμίων ἐγχειρεῖν ἔξαπατᾶν· καὶ γὰρ ἀσφα-
 λέστερον τὸ πρόσω, καὶ ἀπατητικώτερον.
 Ἐπειτα δὲ χρὴ εἶδέναι, ὅτι ἀθρόοι μὲν ἵπποι
 πολλοὶ φαίνονται διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ζώου·
 διασπειρόμενοι δ' εὐαρίθμητοι γίνονται. Ἐτι
 δ' ἂν πλεῖόν σοι τὸ ἵππικόν τοῦ ὄντος φαίνοι-
 το, εἰ τοὺς ἵπποκόμους εἰς τοὺς ἵππους ἐνι-
 σταίῃς, μάλιστα μὲν δόρατα, εἰ δὲ μὴ,
 ὅμοια δόρασιν ἔχοντας, ἥν τε ἰστηκὸς ἵπ-

eo consequetur, si vires equo-
 rum perspectas habeat. Quo-
 nam vero modo perspectas ha-
 bere possit? Si animum ad-
 tendat in adversis provectioni-
 bus, quae cum benevolentia
 fiunt; quales et e persequen-
 do, et fugiendo discedant.
 Quum vero volueris equites
 multorum habere speciem, u-
 num hoc primum esto, si li-
 ceat, ne prope hostes fraudem

Tom. X.

aliquam moliaris. Tutius e-
 nim quod e longinquo fit, et
 ad fraudem aptius. Deinde
 sciendum, equos catervatim in-
 cedentes, speciem multorum
 habere, propter ipsius animalis
 magnitudinem: quum dispersi,
 facile numerari possint. Prae-
 terea tibi copiosior equitatus
 adesse videbitur, quam sit ne-
 apae, si curatores equorum in-
 ter equites constituas, praeser-

K

δεικνύης τὸ ἱππικόν, ἦν τε παράγῃς· ἀνάγκη γὰρ, τὸν ὄγκον τῆς τάξεως οὕτω μείζω τε καὶ πυκνότερον φαίνεσθαι. Ἦν δ' αὖ τοὺς πολλοὺς ὀλίγους δοκεῖν εἶναι, ἦν μὲν σωχωρία ὑπάρχει, οἷα συγκρύπτειν, δῆλον ὅτι, τοὺς μὲν ἐν τῷ φανερῷ ἔχων, τοὺς δ' εἰς τὸ ἄδηλον ἀποκρύπτων, κλίπτοις ἂν τοὺς ἱππίας ἦν δὲ πᾶσι καταφανὲς ἢ τὸ χωρίον, δεκάδας χρὴ στοιχοῦσας ποιήσαντα, διαλειπούσας παράγειν· καὶ τοὺς μὲν πρὸ τῶν πολεμίων ἱππίας ἐκάστης δεκάδος ὀρθὰ τὰ δόρατα ἔχειν, τοὺς δ' ἄλλους ταπεινὰ καὶ μὴ ὑπερφανῇ. Φοβεῖν γε μὴν τοὺς πολεμίους, καὶ ψευδενέδρας, οἷόν τε καὶ ψευδαξοθηθείας, καὶ ψευδαγγελίας ποιοῦντα. Θαρσοῦσι δὲ μά-

tim hastas, aut hastis aliquid simile tenentes; sive consistentem alicubi equitatum exhibeas, seu traducas. Nam hoc modo necesse est aciei molem et maiorem et spissiolem videri. Sin multos velis haberi pro paucis, siquidem ejusmodi loca tibi sint ad manum, in quibus occultare liceat; nimirum in aperto quosdam exhibens, in obscuro quosdam ab-

dens, hac subtractione numerum equitum deminues: si vero locus ipse totus oculis expositus sit, ordinatas in unam seriem decurias ex intervallo traduces; et equites quidem cujusque decuriæ, qui hostibus ante oculos sunt, hastas tenere rectas debent; caeteri depressas, et minime supereminentes. Licet etiam terrorem hostibus incutere, tum fictas insidias,

λιστά πολέμιοι, ὅταν τοῖς ἐναντίοις πράγμα-
 τα καὶ ἀσχολίας συνθάνονται. Τούτων δὲ
 γεγραμμένων, μηχανᾶσθαι αὐτὸν χρὴ πρὸς
 τὸ παρὸν αἰεὶ ἀπατᾶν ὄντως γὰρ οὐδὲν κερ-
 δαλειώτερον ἐν πολέμῳ ἀπάτης. Ὅποτε γε
 καὶ οἱ παῖδες, ὅταν παίζωσι, ποσὶ δὲ ἃ δύ-
 νανται ἀπατᾶν προΐσχοντες, ὥστε, ὀλίγους τ'
 ἔχοντας, πολλοὺς δοκεῖν ἔχειν, καὶ πολλοὺς
 προσέχοντας, ὀλίγους φαίνεσθαι ἔχειν πᾶς
 οὐκ ἄνδρες γε, τῇ ἑξαπατᾶν προσέχοντες τὸν
 νοῦν, δύναιнт' ἂν τοιαῦτα μηχανᾶσθαι; Καὶ
 ἐνθυμούμενος ὃ ἂν τὰ ἐν τοῖς πολέμοις πλεο-
 νεκτήματα, εὖροι ἂν τις τὰ πλεῖστα καὶ μέ-
 γιστα σὺν ἀπάτῃ γεγενημένα. Ὡς ἔνεκα ἥ

tum auxilia ficta, fictosque ru-
 mores excogitando. Tum vero
 confidentissimi sunt hostes,
 quum adversaria multa nego-
 tia, multas occupationes exhi-
 beri audiunt. His ita descrip-
 tis, ipsius jam ducis fuerit id
 moliri, ut pro re praesenti sem-
 per aliquam fallaciam struat.
 Nam revera nihil adeo fruc-
 tuosum in bello, atque falla-
 cia. Quum vero etiam pueri,
 quoties ludant, praetextu fal-

lendi faciant, quaecumque pos-
 sunt, ut paucos habentes, mul-
 tos habere videantur; et mul-
 tos habere se praeferentes,
 speciem paucorum exhibeant:
 quid vetet quominus etiam vi-
 ri, si fraudibus animum adji-
 ciant, hujusmodi artificis uti
 possint? Nam si cum animo suo
 meliores in bello conditiones al-
 quis expendat, is majorem ea-
 rum partem, et quidem insigni-
 ores fraude captatas et partas

οὐκ ἐγχειρητίον ἄρχειν, ἢ τοῦτο σὺν τῇ ἄλλῃ
 παρασκευῇ καὶ παρὰ θεῶν αἰτητίον δύνασθαι
 ποιεῖν, καὶ αὐτῷ μηχανητίον. Οἷς δὲ θά-
 λαττα πρόσσιν, ἀπατητικὸν καὶ τὸ πλοῖα
 παρασκευαζόμενον πεζῇ τι πρᾶξαι, καὶ τὸ
 πεζῇ προσποιούμενον ἐπιβουλεύειν, κατὰ θά-
 λατταν ἐπιχειρῆσαι. Ἰππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ
 διδάσκειν τὴν πόλιν, ὡς ἀσθενὲς τὸ πεζῶν ἔρη-
 μον ἱππικὸν πρὸς τὸ αἶμ' ἱπποῖς πεζοὺς ἔχειν.
 Ἰππαρχικὸν δὲ καὶ, τὸ λαβόντα πεζοὺς, αὐτὸν
 ταῖς χρῆσθαι. Ἔστι δὲ πεζοὺς οὐ μόνον ἐν
 τούτοις, ἀλλὰ καὶ ὅπισθεν ἵππων ἀπακρύ-
 ψασθαι· πολὺ γὰρ μείζων ὁ ἵππεὺς τοῦ
 πεζοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐγὼ, καὶ ὅσα πρὸς
 τούτοις τίς μηχανήσεται, ἢ βία ἢ τέχνη

inveniet. Quapropter vel non
 capessendum imperium, vel, ut
 hoc quoque praestare possit, di-
 vinitus praeter alia petendum,
 et ipsimet in hoc adnitendum.
 Qui mare vicinum habent, iis ad
 fraudem hoc quoque commo-
 dum, ut dum naves instruunt,
 aliquid terra gerant: ac vicissim,
 dum terra insidias se moliri si-
 mulant, mari rem adgrediantur.
 Etiam hoc equitum magistri

est, docere civitatem, quam
 debile quiddam sit equitatus a
 peditatu destitutus; ut una
 cum equis et pedites habeat.
 Nec minus ad officium magistri
 equitum pertinet, ut peditibus
 acceptis uti possit. Ac licet
 pedites non tantum inter e-
 quos, sed etiam post equos oc-
 cultare. Nam longe grandior
 est eques homine pedestri.
 Haec vero equidem universa,

αἰρεῖν τοὺς ἐναντίους βουλόμενος, σὺν τῇ θεῇ πράττειν συμβουλεύω, ἵνα καὶ τὴν τύχην συνεπαιγῇ, θεῶν ἴλεων ὄντων. Ἔστι δὲ ὅτε πάννυ ἀπατητικὸν καὶ τὸ λίαν φυλακτικὸν προσποιήσασθαι εἶναι καὶ μηδαμῶς φιλοκίνδυνον· τοῦτο γὰρ τοὺς πολεμίους πολλάκις προάγεται, ἀφυλακτοῦντας μᾶλλον ἀμαρτάνειν. Ἦν δὲ ἅπαξ δόξη τις φιλοκίνδυνος εἶναι, ἔξιστι, καὶ ἡσυχίαν ἔχοντα, προσποιούμετον δὲ πράξειν τι, πράγματα τοῖς πολεμίοις παρέχειν.

ε'. Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν ἂν τις δύναιτο πλάσαι, οἷον βούλεται, εἰ μὴ, ἐξ ᾧ γε πλάττοιτο, παρισκευασμένα εἶη, ὥς πείθεσθαι τῇ τοῦ χειροτέχου γνώμῃ· οὐδὲ γοῦν αὖ

et si qua moliri aliquis praeterea velit, in conatu hostis aut vi aut arte superandi, divina cum ope suscipienda consulo; ut numine sibi placato ac propitio, fortunam quoque prosperam praedicare possit. Nunquam et illud aptissimum ad fraudem, si nimis se cautum quisquam simulet, aleaeque belli tentandae nequaquam cupidum. Hoc enim hostes eo

saepius adigit, ut omisso cavendi et excubandi studio, magis delinquant. Si quis semel visus fuerit adeundi periculi cupidus esse, potest hostibus, etiam quiescendo, dum aliquid se facturum simulat, negotia facessere.

6. Sed enim ex animi sui arbitrio nihil formare quispiam possit, si non ea de quibus aliquid fingendum ita com-

ἐξ ἀνδρῶν, εἰ μὴ σὺν θεῷ, οὕτω παρεσκευασμένοι ἔσονται, ὡς φιλικῶς γε ἔχειν πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ φρονιμώτερον σφῶν αὐτὸν ἡγήσονται περὶ τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγῶνι. Εὐνοϊκῶς μὲν οὖν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶνδε εἰπὸς τοὺς ἀρχομένους, ὅταν φιλοφρόνως τις ἔχη πρὸς αὐτοὺς καὶ προνοῶν φαίνεται, ὅπως τε σῖτον ἔξουσι, καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μὲν ἀποχωρήσουσι, πεφυλαγμένως δὲ ἀναπαύσονται. Ἐν δὲ ταῖς φρουραῖς χρὴ καὶ χιλοῦ, καὶ σκηνῶν, καὶ ὑδάτων, καὶ φυλακῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων φανερόν εἶναι ἐπιμελούμενον, καὶ προνοοῦντά γε καὶ ἀγρυπνοῦντα ἕνεκα τῶν ἀρχομένων. Καὶ ὅταν γε πλείον ἔχη τι, τὸ μεταδοῦναι κερδαλέον τῷ προσετι-

parata sint, ut artificis voluntati cedant. Nec enim ex hominibus sic aliqui unquam instructi erunt, ut amore prosequantur illum qui eis cum imperio praeest, utque eum se prudentiorem iudicent in iis quae ad certamina cum hostibus ineunda pertinent, nisi Deo volente. Hinc quoque conciliari benevolentiam illorum, qui reguntur, consentaneum

est; si comiter aliquis eos complectatur, ac prospicere se declaret, ut et victum habeant, et tuto se recipiant, et idonea muniti custodia quiescant. In praesidiis manifesta debet ejus esse cura de pabulo, et tentoriis, et aquis, et excubiis, et aliis rebus necessariis; itemque providentia ipsius, et vigilantia pro iis quos regit. Ubi copia quadam rei alicujus

πότι. Ἡκιστα δ' ἂν καταφρανοῖεν ἄρχοντας,
 ὥς μὲν συνελόντι εἰπεῖν, εἰ, ὅποσα ἐκείνοις
 παρραϊνοίη, αὐτὸς ταῦτα βέλτιον ἐκείνων φαί-
 νοιτο ποιοῶν. Ἀρξάμενον οὖν δεῖ ἀπὸ τοῦ
 ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους, πάντα τὰ ἐν ἱπ-
 πικῇ μελετᾶν, ὅπως ὁρῶσι τὸν ἄρχοντα δυνά-
 μενον ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ τάφρους ἀσφαλῶς
 περᾶν, καὶ τειχία ὑπερακρίζειν, καὶ ἀπ'
 ὄχθων καταίρειν, καὶ ἀκοντίζειν ἱκανῶς· πάν-
 τα γὰρ ταῦτα προκόπτει τι εἰς τὸ μὴ κατα-
 φρονεῖσθαι. Ἦν δὲ δὴ καὶ πράττειν γινῶσιν
 ἐπιστάμενόν τε, καὶ δυνάμενον παρασκευά-
 ζειν, ὥς ἂν πλεον ἔχοιεν τῶν πολεμίων· πρὸς
 δὲ τούτοις, καὶ ἐκείνο λάβωσιν εἰς τὴν γνώ-
 μην, ὥς οὔτ' ἂν εἰκῇ, οὔτ' ἄνευ θεῶν, οὔτε

abundat is qui aliis praeest, lu-
 crosus erit, id suis impertiri.
 Minime vero contemnent eum,
 qui cum imperio est, si quae-
 cumque, ut paucis rem com-
 plectar, suos facere jusserit, ea
 rectius ipsis facere visus fue-
 rit. Quapropter exordiens ab
 incendendis equis, exercere
 omnia debet ad rem equestrem
 pertinentia: quo praefectum
 suum posse videant in equo et

fossas tuto trajicere, et muros
 superare, et de tumultis se de-
 mittere, et idonee jaculari.
 Nam haec omnia nonnihil ad
 hoc conferunt adjumenti, ne
 contemptui sit. Jam si rerum
 gerendarum peritum esse no-
 rint, et idoneum ad efficien-
 dum, ut hostibus ipsi potiore
 loco sint; et animis praeterea
 impresserint, eum nec temere,
 nec absque numinis ope, nec

παρὰ τὰ ἱερὰ ἡγήσασθ' ἂν ἐπὶ πολεμίους
πάντα ταῦτα πιθανωτέρας τῇ ἄρχοντι τοὺς
ἀρχομένους ποιῇ.

Ζ'. Παντὶ μὲν οὖν προσήκει ἄρχοντι φρο-
νίμῳ εἶναι· πολὺ μάλιστα τῶν Ἀθηναίων ἵππαρ-
χον διαφέρειν δεῖ καὶ τῷ τοὺς θεοὺς θεραπεύ-
ειν, καὶ τῷ πολεμικὸν εἶναι· ὃ γὰρ ὑπάρχου-
σι μὲν ὅμοροι ἀντίπαλοι ἵππεῖς τε παραπλή-
σιοι τὸ πλῆθος, καὶ ὀπλῖται πολλοί. Καὶ
μὲν εἰς τὴν πολεμίαν ἐμβαλλεῖν ἐπιχειρῇ
ἄνευ τῆς ἄλλης πόλεως, πρὸς ἀμφοτέρους
ταύτους μόκοις ἂν τοῖς ἵππεῦσι διακινδυνεύει.
Ἦν δὲ οἱ πολέμιοι εἰς τὴν Ἀθηναίων χώραν
ἐμβάλλωσι, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἄλλως ἔλ-
θοιεν, εἰ μὴ σὺν ἄλλοις τε ἵππεῦσι πρὸς τοῖς

extis adversantibus in hostes
ducturum: hæc scilicet ejus-
modi sunt omnia, magis ut
morigeros præfecto reddant
illos qui ejus imperio conti-
nentur.

7. Ac prudentem sane quem-
vis esse convenit, qui cum im-
perio sit: at populi Athenien-
sis equitum magistrum longe
aliis præstare tum cultu Deo-
rum immortalium tum usu rei

militaris oportet; quum ei fi-
nitimi sint adversarii, tam e-
quites numero pares, quam pe-
dites sanè multi. Si agrum
hostilem sine reliquis civitatis
auxiliis invadere conetur, ad-
versus illos ambos ei solo cum
equitatu periclitandum erit:
sin hostes in Atheniensium re-
gionem irrumpant, primum
aliter non vident, quam aliis
ad suos equitibus adjunctis, et

ἐαυτῶν, καὶ πρὸς τοῦτοις, ὀπλίταις, ὀπδόσις
 ἂν αἴωνται πάντας Ἀθηναίους μὴ ἱκανοὺς εἶ-
 ναι μάχεσθαι. Πρὸς οὖν τοσούτους πολεμί-
 ους ἦν μὲν ἡ πόλις πᾶσα ἐπεξίη ἀρήξουσα τῇ
 χάρι, ἐλπίδες καλαί. Ἴππεῖς τε γὰρ σὺν
 θεῷ ἀρείνους, ἦν τις αὐτῶν ἐπιμελῆται ὡς δεῖ,
 ὀπλίται τε οὐ μείους ἴσονται, καὶ τὰ σώμα-
 τα τοίνυν οὐ χείρω ἔχοντες, καὶ τὰς ψυχὰς
 φιλοτιμότεροι, ἦν ὀρθῶς ἀσκηθῶσι σὺν θεῷ.
 Καὶ μὴν ἐπὶ γε τοῖς προγόνοις οὐ μείον Ἀθη-
 ναῖοι, ἢ Βοιωτοὶ φρονοῦσιν. Ἦν δὲ ἡ μὲν πό-
 λις τρέπεται ἐπὶ τὰ ναυτικά, καὶ ἀρκῇ αὐτῇ
 τὰ τεῖχη διασώζειν, ὥσπερ καὶ ὁπότε Λακε-
 δαιμόνιοι σὺν ἅπασι τοῖς Ἑλλησιν ἐνέβαλον

cum illis praeterea peditum
 copiis, quibus Athenienses u-
 niversos impares ad pugnam
 futuros existiment. Itaque si
 contra tantam hostium multi-
 tudinem civitas tota prodire
 velit, ut opem regioni ferat;
 spem bonam concipere licebit.
 Nam et equites Deo juvante
 meliores, si quis eorum curam
 convenientem gerat, et pedites
 itidem non pauciores erunt:

quorum quidem nec corpora de-
 teriora sunt, et animi longe lau-
 dis avidiores, si Deo propitio
 recte fuerint exerciti. Majo-
 res sane quod adtinet, non mi-
 nus Athenienses eorum nomine
 quam Boeoti, semet offerunt.
 Si vero civitas ad rem nava-
 lem se converterit, et moenia
 tueri satis sibi duxerit, uti tam
 quoque factum quum Lacedae-
 monii Graecis universis sibi ad-

τοὺς δὲ ἱππείας ἀξιῶσαι τὰ τε ἐκτὸς τοῦ τεί-
 χους διασώζειν, καὶ αὐτοὺς μόνους διακινδυν-
 εῦειν πρὸς πάντας τοὺς ἐναντίους· ἐνταῦθα δὲ
 θεῶν μὲν, οἶμαι, πρῶτον συμμάχων ἰσχυρῶν
 δεῖ, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν ἱπταρχον προσήκει
 ἀποτετελεσμένον ἄνδρα εἶναι. Καὶ γὰρ
 φρονήσεως δεῖ πολλῆς πρὸς τοὺς παλὺ κλεί-
 ους, καὶ τόλμης, ὅποτε καιρὸς παραπίτοι.
 Δεῖ δὲ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ποιεῖν αὐτὸν ἱκα-
 νὸν εἶναι. Πρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν στράτευ-
 μα διακινδυνεύων, ἢ μὴδὲ ὅλη ἡ πόλις θέλοι
 ἀντικαθίστασθαι, δηλονότι πάσχοι ἂν, ὅ,τι οἱ
 κρείττους βούλοιντο, ποιεῖν δὲ οὐδὲν ἂν ἱκανὸς
 εἴη. Εἰ δὲ φυλάττει μὲν τὰ ἔξω τείχους

junctis Atticam invaserunt; e-
 quitesque eitis extra muros es-
 se subsidio voluerit, ac solos
 contra copias adversariorum
 omnes periclitari: tum vero
 primum, mea sane sententia,
 diviso erit opus auxilio firmo,
 atque ipsum deinde magistrum
 equitum esse virum prorsus
 absolutum conveniet. Nam et
 prudentia magna contra longe
 plures, et audacia requiritur,

quum opportunitas obtulerit.
 Itidem arbitror cum laboribus
 perferendis idoneum esse de-
 bere. Si enim exercitu tali
 praesente, cui ne tota quidem
 civitas se putet objiciendam,
 periclitari velit; nimirum fe-
 ret, quidquid illi viribus supe-
 riores faciundum statuerint,
 nullam ad rem peragendam sa-
 tis ipse idoneus. At vero si
 extra muros sita tot equitibus

τασούτοις, ὅσοι σκοπεύειν τε τοὺς πολέμιους
 ἱκανοὶ ἔσονται, καὶ ἀναχωρεῖν εἰς τὸ ἀσφαλὲς
 τὰ δεόμενα ὡς ἐκ πλείστον, ἱκανοὶ δὲ καὶ
 προορᾶν οὐδὲν ἥττον οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν
 καὶ φυλάττειν τοίνυν καὶ ἀναχωρίζειν τὰ φί-
 λια οὐκ ἀκαιρότεροι, οἱ μήτε αὐτοῖς μήτε
 τοῖς ἵπποις πιστεύοντες· ὁ γὰρ φόβος δεινὸς
 δοκεῖ συμφύλαξ εἶναι. Τοὺς μὲν φύλακας
 ἐκ τούτων ἂν τις ποιῶν, ἴσως ὀρθῶς βουλευοί-
 το· τοὺς δὲ περιττοὺς τῆς φυλακῆς εἰ μὲν τις
 ἀκρατιὰν ἔχειν ἡγήσεται, ὀλίγη αὐτῷ φαιεῖ-
 ται· τοῦ παντὸς γὰρ ἐνδεήσεται, ὥστε ἐκ τοῦ
 ἐμφανοῦς διακινδυνεύειν. Ἦν δὲ ὡς λησταῖς
 αὐτοῖς χρῆται, πάνυ ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἱκανὴν
 τοῦτο πράττειν ἔχοι δύναμιν. Δεῖ δὲ, ὡς

custodiat, quot hostium rebus
 speculandis sufficient, et iis ma-
 jore ex parte in tutum subdu-
 cendis, quibus hoc opus est ;
 sique non minus idonei sunt ad
 prospiciendum pauci, quam
 plures: sane tum ad custodi-
 endas tum ad subducendas ami-
 corum res non minus erunt op-
 portuni qui nec seipsis nec e-
 quis suis satis fidunt. Nam
 metus in custodiendo socius

acer esse videtur. Itaque reo-
 tum consilium capiet, qui de
 his custodes ac praenidarios
 efficiet. Eos vero, qui consti-
 tuta jam custodia superfuerint,
 si quis ut exercitum habere ac
 duxerit; sane perexiguus hic
 ei videbitur. Nam in univer-
 sum erit inferior ad pugnae pe-
 riculum aperto Marte subeun-
 dum. Sin eis ut praedonibus
 utatur, satis superque magnae

ἡμοὶ δοκεῖ, τοὺς παρὶσπενασμένους αἰεὶ ἔχον-
τα, ὡς ποιῶν τι μὴ καταφανῆ ὄντα, φυλάτ-
τειν, ἢν τι ἀμαρτάνῃ τὸ τῶν πολεμίων στρά-
τευμα. Φιλοῦσι δὲ πως στρατιῶται, ὅσα ἂν
πλείους ᾧσι, τοσούτῳ πλείω ἀμαρτάνειν. Ἡ
γὰρ ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπιμελεία σκεδάννυν-
ται, ἢ πορευομένων ἀταξία οἱ μὲν προέρχον-
ται, οἱ δὲ ὑπαλείπονται πλεόν τοῦ καιροῦ. Τὰ
οὖν τοιαῦτα ἀμαρτήματα οὐ χρὴ παρίεναι
ἀκόλαστα, (εἰ δὲ μὴ, ὅλη ἡ χώρα στρατόπε-
δον ἔσται) ἐκείνο καλῶς προνοοῦντα, ἢ ποιήσαν-
τά τι φθάσαι ἀποχωρήσαντα, πρὶν τὸ πολὺ
βοηθοῦν ἐπιγενέσθαι. Πολλάκις δὲ πορευό-
μενον στράτευμα καὶ εἰς ὁδοὺς ἔρχεται, ἐν
αἷς οὐδὲν πλεῖον οἱ πολλοὶ τῶν ὀλίγων δύναν-

ad hoc institutum copias habe-
bit, uti quidem adparet. De-
bet autem, meo iudicio, para-
tos semper habere suos, et oc-
cultando suas actiones et con-
silia, num in aliqua re delin-
quat hostilis exercitus, obser-
vare. Solent vero plerumque
milites, quanto plures sunt,
tanto magis peccare ac labi.
Nani vel ob curam parandi res
necessarias, hinc inde disper-

guntur; vel iter absque ordine
facientes, alii praecedunt, alii
longius quam par et opportu-
num sit, a tergo manent. Hu-
jusmodi errores et peccata mi-
nime relinquenda sunt impu-
nita, nisi quis regionem totam
castra dispersi militis esse velit:
et hoc recte providendum, ut
facinore quodam edito prius
abcedat, quam majores hosti-
um copiae ferendi auxilii causa

ται. Καὶ ἐν διαβάσει γέ ἐστι τῷ προσέ-
χοντι τὸν νοῦν, ἀσφαλῶς ἐφεπορένῃ, ταμιεύ-
σασθαι, ὥστε, ὅποσους ἂν βούληται τῶν πο-
λεμίων, ἐπιτίθεσθαι. Ἔστι δὲ ὅτε καλὸν καὶ
στρατοπεδευομένοις, καὶ ἀριστῶσι, καὶ δει-
πνοποιουμέναις ἐπιχειρεῖν, καὶ ἐκ κοίτης γε
ἀνισταμένοις. Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἄοπλοι
στρατιῶται γίνονται, μείονα μὲν χρόνον οἱ
ὀπλῖται, πλείονα δὲ οἱ ἵππεῖς. Σκοποῖς μὲν
τοὶ καὶ προφυλακαῖς οὐδέ ποτε δεῖ παύεσθαι
ἐπιβουλεύοντα. Οὗτοι γὰρ αὖ ὀλίγοι μὲν
ἀεὶ καθίστανται, πολὺ δὲ τοῦ ἰσχυροῦ ἐνίοτε
ἀποστατοῦσιν. Ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ἤθῃ
καλῶς φυλάττωνται οἱ πολέμιοι, καλὸν ἐστι,
σὺν θεῷ λαθόντα ἐλθεῖν εἰς τὴν πολέμιαν, με-

supervenant. Saepius etiam,
dum iter facit exercitus, ad eas
vias pervenit, in quibus multi
plus efficere, quam pauci, mi-
nime possint. Itidem ad loca
transitu difficilia licebit ani-
mum adtendenti, ac tuto sub-
sequenti, sic arbitrato suo rem
gerere, ut quam multos ex hos-
tibus velit, invadat. Nonnun-
quam commodum et castra
metantes, et prandentes, et coe-

nantes, et e cubili surgentes
adgredi. Sunt enim milites in
his omnibus inermes, ac brev-
iori quidem tempore pedites,
equites diutius. Speculatori-
bus et excubiis nunquam insi-
dari desinet. Nam pauci sem-
per ad hoc constituntur, et
interdum ab exercitus robore
procul absunt. Ubi vero satis
hostes in his sibi cavent, recte
faciet, si ope divina fretus ip-

μελισηκόστω, οἳ τε ἑκασταχοῦ καὶ τοῦ τῆς
 χήρας προφολάττουσι. Οὐδεμία γὰρ οὐ-
 τω καλὴ λεία, ὡς αἱ φυλακαὶ, ἢ προσηθῶσι.
 Καὶ εὐεξάπατῆτοι δ' εἰσὶν οἱ φύλακες· διό-
 κουσι γὰρ, ὅ, τι ἂν ὀλίγον ἴδωσι, νομίζοντες
 σφίσι τοῦτο προστετάχθαι. Τοῖς μέντοι
 ἀποχωρήσεις σκοπεῖν δεῖ, ὅπως μὴ ἐναντία
 τοῖς βοηθοῦσιν ἔσονται.

ή. Τοὺς μέντοι μέλλοντας δυνήσεσθαι ἀ-
 σφαλῶς τὸ πολὺ κρεῖττον στράτευμα κατακου-
 γεῖν, σαφῶς δεῖ τοσούτον διαφέρειν, ὥστε τοὺς
 μὲν, ἀσκητὰς φαίνεσθαι τῶν πολεμικῶν ἐν
 ἱππικῇ ἔργων, τοὺς δὲ πολεμίους, ἰδιώτας.
 Τοῦτο δ' ἂν εἴη, εἰ πρῶτον μὲν ληθῆσθαι
 μέλλοντες ἐκπεπονημένοι εἶεν τῇ ἐλάσει, ὥστε

hosticum occulte contendet:
 ubi prius ei curae fuerit quot-
 tian singulis in locis, et qua
 parte regionis excubias agant.
 Quippe nulla tam pulchra
 praeda est, ut captarum excu-
 biarum. Et decipi facile pos-
 sunt excubitores. Nam quid-
 quid exigua numero viderint,
 persequuntur: idque sibi man-
 datum existimant. In recepto
 considerandum, ne fiat in eam

partem, qua suis opem latenti
 hostes occurrant.

8. Qui vero facultatem ha-
 bituri sint: adficiendi detrimen-
 to copias longe se potiores ab-
 que discrimine suo, eos haud
 dubie necesse est adeo praesta-
 re caeteris; ut ipsi quidem in
 equestri rei bellicae operibus
 exercitiis athletae, hostes vero
 rudes esse videantur. Possit
 autem hoc primum ita fieri, si

δύνασθαι στρατιωτικὰς πόνας ὑποφέρειν. Οἱ γὰρ πρὸς ταῦτα ἀμειλῶς ἔχοντες καὶ ἔπται καὶ αἰῶνες, εἰκότας ἂν ὥσπερ γυναῖκες πρὸς ἄνδρας ἀγωνίζονται. Οἱ δὲ γε διδιδραγμένοι τε καὶ εἰθισμένοι τάφρους τε πηδᾶν, καὶ τεχνίαι ὑπεραίρειν, καὶ ἐπ' ὄχθους ἀνάλλυσθαι, καὶ ἀφ' ὑψηλῶν ἀσφαλῶς κατείνειν, καὶ τὰ κατάντη ταχὺ ἐλαύνεσθαι, οὗτοι δ' αὖ τοσοῦτο διαφέρουσιν ἂν τῶν ἀμελειήτων ταῦτα ὅσον περ πτηνοὶ πεζῶν. Οἱ δὲ γε αὖ τοὺς πόδας ἐκπεπονημένοι, τῶν ἀτριβάστων πρὸς τραχέα, ὅσον περ ὑγίεις χολῶν καὶ οἱ γε τῶν τόπων ἔμπειροι πρὸς τοὺς ἀπείρους τοσοῦτοι ἐν ταῖς προσελάσεσι καὶ ἀποχωρήσεσι διαφέρουσιν ἄλ,

ad praedam exituri, sic equitationi laborando adsueverint, ut tolerare labores militares queant. Qui enim ad haec et equi et equites studiose non aduefunt, haud dubie non aliter ac foeminae contra viros in certamen descendunt. Edocti vero et adsuefacti transilire fossas, superare muros, in tumultuos salta evadere, de locis sublimibus tuto descendere, ad-

versus acclivia celeriter agere; hiscilicet exercitationis expertes ad ista tantum praestiterint, quantum pedestribus alites: ac rursus illi, quorum pedes laboribus obduruere, tantum iis qui vias asperas non trivere, quantum sani claudis: gnari denique locorum improcuracionibus, et receptibus, tantum ignavis praestiterint, quantum videntes caecia. Hoc quoque sciens.

ὅσων περ οἱ ὀρῶντες τῶν τυφλῶν. Καὶ τοῦτο δὲ χρὴ εἰδέναι, ὅτι οἱ εὐοχούμενοι ἵπποι, μὴ ἐκπεπονημένοι δὲ, ὥστε ἀποπνίγεσθαι ἐν ταῖς πόνοις, εὖ παρεσκευασμένοι εἰσὶ. Χρὴ δὲ, ἐπεὶ περ χαλινοὶ καὶ ἐφίππια, ἐξ ἱμάντων ἡρτημένα, ἐστὶ χρήσιμα, μὴ ποτὲ τὸν ἵππου χον τούτων ἔρημον εἶναι· μικρὰ γὰρ δαπάνη τοὺς ἀποροῦντας χρησίμους ἂν παρέχοιτο. Εἰ δέ τις νομίζοι, πολλὰ ἔχειν πράγματα, εἰ οὕτω δέησει ἀσκεῖν τὴν ἵππικὴν, ἐνθυμηθήτω, ὅτι οἱ εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀσκῶντες, πολὺ πλείω πράγματα καὶ χαλεπώτερα ἔχουσιν, ἢ οἱ τὴν ἵππικὴν τὰ μάλιστα μελετῶντες. Καὶ γὰρ τῶν μὲν γυμνικῶν ἀσκημάτων τὰ πολλὰ σὺν ἰδρωτί ἐκπονοῦνται, τῆς

dum, equos recte comparatos, non eos esse, qui adeo saginati sint, ut in laboribus suffocentur; sed qui sint ad equitationis laborem idonei. Et quia fraenis ac ephippiis uti licet, ubi loris concinnata sunt et resecta; nunquam his carere magister equitum debet. Nam exiguo sumtu destitutos ab his utiles reddiderit. Si quis au-

tem existimet, multis se negotiis oneratum iri, si res equestris ei sic exercenda sit: is cum animo suo cogitet, illos, qui ad ludos gymnicos exercentur, multo plus laboris ac molestiae sustinere, quam eos qui rem equestrem studio maximo tractant. Etenim exercitia plerumque gymnica cum sudore suscipiuntur, quum major eque-

ἀεὶ ἱππικῆς τὰ πλεῖστα μεθ' ἡδονῆς. "Οπὲρ γὰρ εἴξαιτ' ἂν τις πτηνὸς γενέσθαι, οὐκ ἔστιν ὃ, τι μᾶλλον τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ἔοικεν αὐτῷ. Καὶ μὲν τό γε ἐν πολέμῳ νικᾶν πολλῷ εὐδοξότερον, ἢ πυγμῇ. Μετ' ἔχει μὲν γάρ τι καὶ ἡ πόλις ταύτης τῆς δόξης· ὥς δὲ τὰ πολλὰ, ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου ῥίπῃ, καὶ εὐδαιμονία οἱ θεοὶ τὰς πόλεις στεφανοῦσιν. "Ωστ' οὐκ οἶδ' ἔγωγε, τίνα προσήκει ἄλλ' ἅττα μᾶλλον ἀσκειῖσθαι, ἢ τὰ πολεμικά. Ἐννοεῖν δὲ χρὴ, ὅτι καὶ οἱ κατὰ θάλατταν λησταί, διὰ τὸ πονεῖν ἡσκηκέκι, δύνανται ζῆν καὶ ἀπὸ τῶν πολὺ κρείττονων. Προσῆκει γε μὲν καὶ κατὰ γῆν οὐ τοῖς καρπούμενοις τὰ ὑτῶν, ἀλλὰ τοῖς στρεψοκομέ-

tris rei pars cum voluptate conjuncta sit. Quippe quod optare quispiam fortasse possit, ut alitis instar volet; ei nihil in rebus humanis equitatione similis est. Quinetiam in bello victoriam adipisci, multo gloriosius est, quam in lucta. Nam ad ipsam quoque civitatem ejus gloriae pars aliqua parat. Ac plerumque Dii per victoriam, felicesque successus

Tom. X.

in bello, coronare civitates solent. Itaque scire equidem nequeo, quatenam aliae res potius exerceri, quam bellicae, debeant. Hoc quoque cogitandum, praedones maritimos, propterea quod ad labores adsuetae sint, victum ab iis sibi parare posse, qui viribus longe sunt ipsis potiores. Convenit et terra praedas agere, non eos, qui fructus e rebus suis

L

μοις τῆς τροφῆς, ληΐζεσθαι· ἡ γὰρ ἐργαστίος, ἢ ἀπὸ τῶν ἐργασμένων θρεπτιόν· ἄλλως δ' οὐ ράδιον οὔτε βιοτεύειν οὔτε εἰρήνης τυχεῖν. Μεινῆσθαι δὲ καὶ κεῖνο χρὴ, μή ποτε ἐπὶ τοὺς κρείττους ἐλαύνειν, ὅπισθεν ἴπκοις δυσβατοποιούμενον· οὐ γὰρ ὅμοιον, φεύγοντι καὶ διακοντι σφαλῆναι. Ἔτι δὲ βούλομαι ὑπομῆσαι καὶ τόδε φυλάττεσθαι. Εἰσὶ γάρ τινες, οἷ, ὅταν μὲν ἴωσιν ἐπὶ τούτους, ὧν ἂν οἴωνται κρείττους εἶναι, παντάπασιν ἀσθενεῖ δυνάμει ἔρχονται, ὥστε πολλάκις ἔπαθον, ἃ ᾤοντο ποιήσειν· ὅταν δ' ἐπὶ τούτους, ὧν ἂν σαφῶς ἐπιστῶνται ἥττους ὄντες, πᾶσαν, ὅσην ἂν ἔχῃσι, δύναμιν ἄγουσιν. Ἐγὼ δὲ φημι χρῆναι τὰναντία τούτων ποιεῖν· ὅταν μὲν κρατήσῃ

percipiunt; sed qui victu carent. Nam aut opus faciundum, aut victitandum ex iis, quae labor alienus excoluit. Aliter nec vivere, nec pace potiri, facile. Revocandum et hoc in memoriam, ne quis in superiores se viribus sic invehat; ut a tergo receptum equis difficilem ob locorum asperitatem habeat. Quippe non par in fuga et in persequendo

impingenti, periculum est. Monere libet, in eo quoque cautionem adhibendam. Etenim quidam in eos pergentes, quibus se superiores esse putant, tam infirmas omnino copias secum sumunt, ut saepe numero patiantur ea quae aliis se illaturos existimabant: at illos invadentes, quibus se certo sciunt inferiores esse, vires omnes, quas habent, adducunt.

οιόμενος ἄγῃ, μὴ φείδεσθαι τῆς δυνάμεως ὅσῃν ἂν ἔχῃ. Τὸ γὰρ πολὺ νικᾶν οὐδενὶ πάποτε μεταμέλειαν παρέσχειν. "Όταν δὲ τοῖς πολὺ κρείττοσιν ἐπιχειρῇ, καὶ προγιγνάσκη, ὅτι ποιήσαντα, ὃ, τι ἂν δύνῃται, φευκτίον ἐστίν, εἰς τὰ τοιαῦτά φημι πολὺ κρείττον εἶναι, ὀλίγους ἢ πάντα προσάγειν τοὺς μὲν τοι ἀπειλεγμένους καὶ ἴππους καὶ ἄνδρας τοὺς κρατίστους. Τοιοῦτοι γὰρ ὄντες καὶ ποιῆσαι ἂν τι καὶ ὑποχωρῆσαι ἀσφαλέστερον ἂν δύναιντο. "Όταν δὲ, πρὸς τοὺς κρείττους πάντα προσαγαγὼν, ἀποχωρεῖν βούληται, ἀνάγκη τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν βραδυτάτων ἴππων ἀλίσκεσθαι, τοὺς δὲ καὶ δι' ἀφικπείαν πίπτειν, τοὺς δὲ καὶ διὰ δυσχωρίας ἀπολαμβά-

Ego vero his adsero contraria plane faciunda, ut quum in opinione ac spe victoriae copias aliquis educit, exercitui suo non parcat, quantuscumque is fuerit. Nunquam enim poenae victoriae quenquam poenituit. Quum autem se multo superiores adgreditur, ac futurum prospicit, ut tametsi pro viribus omnia gesserit, fugere tamen cogatur: tum longe sati-

us esse aio, paucos potius, quam multos abduci; sed omnino selectos equos, et viros praestantissimos. Tales enim et efficere aliquid, et tutius se recipere poterunt. At si contra se potiores adductis suis omnibus, recipere se velit: necesse est tardissimis equis utentes capi, alios ob rei equestris imperitiam labi, alios ob locorum difficultates intercipi. Non e-

νεσθαι· καὶ γὰρ πολὺν τόπον χαλεπὸν εὐρεῖν, οἷον ἂν τις εὕξαιτο. Ὑπό γε μὴν τοῦ πλήθους καὶ συμπύκτοιεν ἂν, καὶ ἐμποδίζοντες πολλὰ ἂν ἀλλήλους κακουργοῖεν. Οἱ δ' ἀγαθοὶ ἵπποι καὶ ἱππεῖς δυνατοὶ καὶ ἐξ αὐτῶν διαφεύγειν· ἄλλως τε ἂν καὶ μηχανᾶται τις τοῖς διώκουσι φόβον ἀπὸ τῶν περιττῶν ἱππέων. Σύμφορον δ' εἰς τοῦτο καὶ αἱ ψευδενέδραι· χρήσιμον δὲ καὶ κεῖνο, τὸ εὐρίσκειν, πόθεν ἂν οἱ φίλοι ἐξ ἀσφαλοῦς ἐπιφαινόμενοι βραδυτέρους τοὺς διώκοντας παρέχουσιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόγε δῆλον, ὥς πόνοις καὶ τάχει οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν πολὺ μᾶλλον, ἢ οἱ πολλοὶ τῶν ὀλίγων περιγίγνοιντ' ἂν. Καὶ σὺ λέγω, ὥς, διὰ τὸ ὀλίγοι εἶναι, καὶ ποτεῖν

nim facile est, ad magnum aliquod spatium talem invenire locum, qualem aliquis optet. Quinetiam fiet, ut ob equorum multitudinem in seipsos corruant, et mutuo se non parum impediētes, damnis adficiant. E diverso et equi, et equites boni, e manibus hostium diffugere possunt; praesertim si quis arte quadam per equites quos superstites habet, formi-

dinem persequentibus incutiat. Sunt autem ad hoc utiles insidiae fictae. Nec minus hoc quoque commodum, invenire viam aliquam unde se hosti tuto conspiciendos hostibus exhibentes, impetum persequentium reprimant. Manifestum et illud, multo citius paucos pluribus superiores evadere, tum elaborando tum accelerando, quam multos paucis. Ne-

μᾶλλον δυνήσονται καὶ θάττους ἴσονται· ἀλλ' ὅτι ῥᾶον εὐρεῖν ὀλίγους, ἢ πολλούς, τοὺς καὶ τῶν ἵππων ἐπιμελησομένους ὡς δεῖ, καὶ αὐτοὺς φρονίμως μελετήσοντας τὴν ἱππικὴν. Ἦν δέ ποτε συμβαίνει ἀγωνίζεσθαι πρὸς παραπλησίους ἱππίας, ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐκ ἂν χεῖρον εἶναι, εἴ τις δύο τάξεις ἐκ τῆς φυλῆς ποιήσειεν, καὶ τῆς μὲν ὁ φύλαρχος ἡγοῖτο, τῆς δὲ ἄλλης, ὅστις ἄριστος δοκοίη εἶναι. Οὗτος δὲ τίως μὲν ἔποιτο κατ' οὐρὰν τῆς μετὰ τοῦ φυλάρχου τάξεως· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦδη εἶεν οἱ ἀντίπαλοι, ἀπὸ παραγγέλλεως παρελαύνει ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Οὕτω γὰρ οἶμαι καὶ ἐκπληκτικωτέρους τοῖς ἐχθροῖς ἂν εἶναι, καὶ δυσμαχωτέρους. Εἰ δὲ πεζοὺς

que tamen hoc equidem dico, posse aliquos, propterea quod pauci sint, et laboribus magis sufficere, et celeritate vincere : sed esse facilius invenire paucos, quam multos, qui et curam equis debitam adhibeant, et ipsi rem equestrem prudenter exercent. Quod si aliquando usu veniat, ut certamen adversus equites pares ineundum sit ; mea sane sententia

non male quis egerit, si cohortes ex una tribu duas fecerit, quarum uni tribunus ipse praesit, alteram ducat aliquis hominum opinione praestantissimus. Hic vero tribuni cohortem aliquantum a tergo sequatur, atque ubi jam propius ad hostes ventum fuerit, re suis denuntiata, in adversarios cursu praetervehatur. Sic enim futurum opinor, ut majori

ἔχουσιν ἐκάτεροι, καὶ οὗτοι ἀποκεκρυμμένοι ὀπισθεν τῶν ἱππέων, ἐξαπίνης δὲ παραφαινούμενοι, καὶ ὁμόσε ἰόντες, δοκοῦσι ἂν μοι τὴν νίκην πολὺ μᾶλλον κατεργάζεσθαι. Ὅρῳ γὰρ, τὰ παράδοξα, ἣν μὲν ἀγαθὰ ἦ, μᾶλλον εὐφραίνοντα τοὺς ἀνθρώπους· ἣν δὲ δεινὰ, μᾶλλον ἐκπλήττοντα. Ταῦτα δὲ γνοίῃ ἂν τις μάλιστα, ἐνθυμούμενος, ὥς οἱ τε ἐνέδραις ἐμπίπτοντες ἐκπλήττονται, καὶ ἐὰν πολὺ πλείους ᾧσι· καὶ, ὅταν πολέμιοι ἀλλήλοις ἀντικάθωνται, ὥς πολὺ ταῖς πρώταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχουσιν. Ἀλλὰ τὸ μὲν διατάξαι ταῦτα, οὐ χαλεπὸν· τὸ δὲ εὐρεῖν τοὺς φρονίμως καὶ πιστῶς καὶ προθύμως καὶ εὐψύχως παρελῶντας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τοῦτο ἤδη

hostibus terrori sint, et pugna superari difficiliter possint. Sin utrique pedites habeant, etiam hi post equites occultati subito prodeuntes, et hostem cominus invadentes, majus mihi momentum ad victoriam adlaturos videntur. Nam inopinata pleraque, si bona sint, majorem hominibus laetitiam adferre video: si dira, plus terroris incutere. Licet hoc

imprimis inde cognoscere, si quis secum expendat quantopere terreantur ii qui delabuntur in insidias, tametsi numero longe plures sint; et quum hostes hostibus adversi considerent, quam ingens primis diebus apud utrosque metus sit. Sed enim haec ordinari, absque magna difficultate possint: at eos invenire, qui et prudenter, et fideliter, et alacriter, et ani-

ἀγαθοῦ ἱπτάρχου. Δεῖ γὰρ καὶ λέγειν αὐ-
 τὸν ἱκανὸν εἶναι, καὶ ποιεῖν τοιαῦτα, ἀφ' ὧν
 οἱ ἀρχόμενοι γινώσκονται ἀγαθὸν εἶναι τό, τε
 πείθεσθαι καὶ τὸ ἔπεισθαι καὶ τὸ ὁμόσε ἐλαύ-
 νειν τοῖς πολεμίοις, καὶ ἐπιθυμήσουσι τοῦ κα-
 λὸν τι ἀκούειν, καὶ δυνήσονται, ἃ ἂν γινῶσιν,
 ἐγκαρτερεῖν. Ἐὰν δὲ ποτε αὖ, ἢ φαλάγγων
 ἀντιτεταγμένων, ἢ χωρίων ἑκατέροις ὑπαρχόν-
 των ἐν τῇ μέσῳ, τοῖς ἱππεῦσιν ἀναστροφαί τε
 καὶ διώξεις καὶ ἀποχωρήσεις γίνωνται, εἰώ-
 θασι μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἐκ τῶν τοιούτων ὀρμαῖν
 μὲν ἐκ τῶν ἀναστροφῶν βραδείως ἀμφοτέροι,
 τὸ δ' ἐν μέσῳ τάχιστα ἐλαύνειν. Ἡν δέ τις
 οὕτω προδείξας, ἔπειτα δ' ἐκ τῶν ἀναστροφῶν
 ταχέως τε διάκῃ καὶ ταχέως ἀποχωρῇ,

mose prouunt in hostes, id
 jam boni est equitum magistri.
 Nam et dicendi facultate prae-
 ditum hunc esse oportet, et ea
 faciendi, de quibus illi, quos
 imperio suo continet, tum bo-
 num esse cognoscant et pare-
 re huic, et ducentem sequi,
 et cominus hostes invadere;
 tum etiam cupidi sint laudis et
 celebrationis, ac in sententia
 constanter perseverare possint.

Jam si aliquando vel aciebus
 ex adverso instructis, vel locis
 amborum copiis interjectis, fa-
 ciundae sint equitibus conver-
 siones, et insequutiones, et re-
 ceptus; solent quidem ut plu-
 rimum in his utrique lentius
 post conversiones provehi, me-
 diumque spatium celerrime
 cum impetu conficere. Si quis
 autem his ita prius ostensis,
 deinde facta conversione cele-

βλάπτειν τ' ἂν μάλιστα τοὺς πολεμίους δύ-
ναιτο, καὶ, ὡς τὸ εἶκος, ἀσφαλίςτατ' ἂν διά-
γοι· ταχὺ μὲν διώκων, ἐν ᾧ ἂν ἐγγὺς ᾖ τοῦ
ἑαυτοῦ ἰσχυροῦ, ταχὺ δὲ ἀποχωρῶν ἀπὸ τῶν
τοῖς πολεμίοις ἰσχυρῶν. Εἰ δὲ καὶ λαθεῖν
δύναιτο ἀπὸ τῆς τάξεως ἐκάστης καταλιπὼν
ἢ τέτταρας ἢ πέντε τῶν κρατίστων ἴκων τε
καὶ ἀνδρῶν, πολὺ ἂν προέχουεν εἰς τὸ ἐπ' ἀντα-
στρεφομένοις τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτειν.

θ'. Ταῦτα δὲ ἀναγιγνώσκειν μὲν καὶ ὀλι-
γάκις ἀρκεῖ, ποιεῖν δὲ τὸ παρὰ τυγχάνον αὐ-
τῷ ἀεὶ δεῖ, καὶ πρὸς τὸ παριστάμενον σκο-
ποῦντα, τὸ συμφέρον ἐκπονεῖν. Γράφωι δὲ
πάντα, ὅποσα δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν μᾶλλον οἶόν

riter insequatur, et celeriter se recipiat: plurimum sane damni hostibus hoc modo inferre poterit, et imprimis securitati suae proculdubio consu- let; dum celeriter insequetur, robori suorum vicinus; et vicissimi celeriter ab hostium robore se recipiet. Si quis vero de cohortibus singulis occulte vel quatuor vel quinque prae- stantissimos equos, et viros, re-

linquere posset; longe hi potius ori essent conditione ad irruendum in hostes se converten- tes.

9. Haec ut vicibus non mul- tis legisse sufficit, ita quod plerumque se offert, exsequen- dum; et ejus habita ratione, quod adest, quidquid expedit, elaborandum. Omnia vero, quae fieri oporteat, non magis prodi litteris possunt; quam

τέ ἐστιν, ἢ τὰ μέλλοντα πάντα εἶδέναι. Πάντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἔμοιγε δοκᾷ κρᾶτιστον εἶναι τὸ, ὅσα ἂν γνῶ ἀγαθὰ εἶναι, ἐπιμελεῖσθαι ὡς ἂν πραχθῇ. Ὅρθως δὲ γιγνωσκόμενα οὐ φέρει καρπὸν, οὔτε ἐν γεωργίᾳ, οὔτε ἐν ναυκληρίᾳ, οὔτε ἐν ἀρχῇ, ἢ ἢ μή τις ἐπιμελῆται, ὡς ἂν ταῦτα περαίνηται. Φημὶ δ' ἐγὼ ταῦτα, σὺν τοῖς θεοῖς καὶ τὸ πᾶν ἰππικὸν ὃδ' ἂν πολὺ θᾶττον ἐκπληρωθῆναι. εἰς τοὺς χιλίους ἰππίας, καὶ πολὺ ῥᾶον τοῖς πολίταις, εἰ διακοσίους ἰππεῖς ξένους καταστήσαιντο· δοκοῦσι γὰρ ἂν μοι οὗτοι προσγεγόμενοι, καὶ εὐπιστότερον ἂν πᾶν τὸ ἰππικὸν ποιῆσαι καὶ φιλοτιμότερον πρὸς ἀλλήλους

omnia futura sciri. Hoc autem inter omnes has admonitiones et praecepta mihi quidem optimum esse videtur, ut quidquid aliquis bonum esse cognoverit; id uti fiat, diligenter enitatur. Nam quae recte intelliguntur, ea neque in agricultura, neque naviculatoria, neque imperandi munere fructum aliquem pariunt; nisi quis studium adhibeat ut

perficiantur. Ego vero futurum adfirmo, ut Diis bene juvantibus hoc modo totus equitatus ad mille compleatur longe citius, et minore cum civium molestia, si ducentos equites externos stipendio conducerent. Videntur tamen et hi mihi, si quidem accesserint tum dicto magis audientem equitatum effecturi, tum virtutis in certamine mutuo laudis

περὶ ἀνδραγαθίας. Οἶδα δ' ἔγωγε καὶ Λακεδαιμονίοις ἵπτικόν ἀρξάμενον εὐδοκιμεῖν, ἐπεὶ ξένους ἱππίας προσέλαβον. Καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις δὲ πόλεσι πανταχοῦ τὰ ξενικὰ ὄρῳ εὐδοκιμοῦντα· ἡ γὰρ χρεία μεγάλην προθυμίαν συμβάλλεται. Εἰς δὲ τιμὴν τῶν ἵππων νομίζω ἂν αὐτοῖς χρήματα ὑπάρξαι καὶ παρὰ τῶν σφόδρα ἀπεχομένων μὴ ἱππεύειν, (ὅτι καὶ, οἷς καθήκει τὸ ἵπτικόν, ἐθέλουσι τελεῖν ἀργύριον, ὡς μὴ ἱππεύειν) παρὰ πλουσίων γε, ἀδυνάτων δὲ τοῖς σώμασι· οἷμαι δὲ, καὶ παρ' ὀρφανῶν τῶν δυνατοῦς οἴκους ἔχοντων. Νομίζω δὲ, καὶ μετοίκων φιλοτιμιεῖσθαι ἂν τινὰς εἰς ἵπτικὴν καθισταμένους· ὄρῳ

et honoris avidiorem. Nec me latet, equitatum apud Lacedaemonios in existimatione tunc esse coepisse, quum equites suis externos adjunxissent. Itidem ubique probari video et in aliis civitatibus equites externos. Nam usus atque necessitas ad alacritatem non parum confert. Ad equorum vero pretia pecuniam habituros arbitror, et ab iis qui vehe-

menter ab equitando abhorrent, quandoquidem illi pecuniam pendere malunt, ad quos munus equestri rei pertinet, ut equitare non cogantur; et consimiliter a locupletibus, sed robore corporum destitutis: nec minus a pupillis, mea quidem opinione, quibus opima domi res familiaris est. Advenarum etiam plerosque si referantur inter equites, liberali-

γὰρ καὶ τῶν ἄλλων, ὅσων ἂν καλῶς ὄντων μεταδιδῶσιν αὐτοῖς οἱ πολῖται, φιλοτίμως ἐνίους ἐθέλοντας τὸ προσταχθεῖν διαπράττεσθαι. Δοκεῖ δ' ἂν μοι καὶ πεζὸν σὺν τοῖς ἵπποις ἐνεργότατον εἶναι, εἰ συσταθείη ἐξ ἀνδρῶν τῶν ἐναντιωτάτων τοῖς πολεμίοις. Ταῦτα δὲ πάντα θεῶν συνεθελόντων γένοιτ' ἂν. Εἰ δέ τις τοῦτο θαυμάζει, ὅτι πολλάκις γέγραπται τὸ ΣΥ'Ν ΘΕΩ'Ι ΠΡΑ'ΤΤΕΙΝ, εὖ ἴστω, ὅτι, ἦν πολλάκις κινδυνεύη, ἥττον τοῦτο θαυμάσεται· καὶ ἦν γε κατανοῇ, ὅτι, ὅταν πόλεμος ᾖ, ἐπιβουλεύουσι μὲν ἀλλήλοις οἱ ἐναντίοι, ὀλιγάκις δὲ ἴσασι, πῶς ἔχει τὰ ἐπιβουλεύόμενα. Τὰ οὖν τοιαῦτα οὐδ', ὅπως συμβουλεύσαι τις,

ter se gesturos arbitror. Nam in aliis quoque muneribus honestis, ad quorum societatem a civibus admittuntur, ambitione nonnullos imperata facere velle video. Peditatus item adjunctus equitatu plurimum mihi videtur effecturus, si talibus e viris institutus fuerit, qui hostibus maxime sint contrarii. Poterunt autem haec omnia fieri, si divinum suffra-

gium accesserit. Quod si miratur aliquis, in hoc scripto toties a me repeti, suscipienda, cum ope numinis actiones omnes: is minus se miraturum norit, si pericula saepius adeat, secumque cogitet, adversarios in bello sibi mutuo insidiari; sed raro nosse quomodo res illorum comparatae sint, quibus insidiae struuntur. In his igitur ne quidem inveniri po-

οἷόν τε εὐρεῖν, πλὴν θεῶν οὗτοι δὲ πάντα ἴσασι, καὶ προσημαίνουσιν, ᾧ ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐν ἱεροῖς, καὶ ἐν οἰωνοῖς, καὶ ἐν φήμασι, καὶ ἐν ὀνειράσιν. Εἰπὸς δὲ, μᾶλλον ἐθέλειν αὐτοὺς συμβουλευεῖν τούτοις, οἳ ἂν μὴ μόνον, ὅταν θίωνται, ἐπερωτῶσι τί χρὴ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις θεραπεύωσιν, ὅ, τι ἂν δύνωνται, τοὺς θεούς.

test quem in consilium adhibeat aliquis, extra Deos. Hi vero norunt omnia, futuraque denunciant, cui volunt, in extis, auguriis, ominibus, visis somniorum. Et consentaneum

sane vero est, potius hos agendorum auctores illis esse velle, qui non solum eos, ubi res ita postulat, de agendis consulunt: verumetiam rebus adhuc secundis, pro virili Deos colunt.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ.

ΚΕΦ. α'.

Τὸ μὲν εὖρημα θεῶν, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, ἄγραι καὶ κύνες· ἔδοσαν δὲ καὶ ἐτίμησαν τούτῳ Χείρωνα διὰ δικαιοσύνην. Ὁ δὲ λαβὼν, ἐχάρη τῷ δώρῳ, καὶ ἐχρῆτο καὶ ἐγένοντο αὐτῷ μαθηταὶ κυνηγεσίῳ τε καὶ ἐτί-

XENOPHONTIS

DE

VENATIONE.

CAP. I.

VENATIONES et canes, inventum sunt Deorum, Apollinis ac Dianae: qui Chironem, eo donatum, ob justitiam orna-	runt. Is hoc munere accepto laetatus, utebatur, ac discipulos tum in venationibus tum aliis praeclaris rebus habebat,
--	---

ρων καλῶν, Κέφαλος, Ἀσκληπιὸς, Μελανί-
ων, Νίστωρ, Ἀμφιάραος, Πηλεὺς, Τελα-
μῶν, Μελέαγρος, Θησεὺς, Ἰππόλυτος, Πα-
λαμήδης, Ὀδυσσεὺς, Μενεσθεὺς, Διομήδης,
Κάστωρ, Πολυδεύκης, Μαχάων, Ποδαλεί-
ριος, Ἀντίλοχος, Αἰνείας, Ἀχιλλεύς· ὧν
κατὰ χρόνον ἕκαστος ὑπὸ θεῶν ἐτιμήθη.
Θαυμαζέτω δὲ μηδεὶς, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν,
ἀρέσκοντες θεοῖς, ὅμως ἐτελεύτησαν· (τοῦτο
μὲν γὰρ ἡ φύσις· ἀλλ' οἱ ἔκαινοι αὐτῶν με-
γάλοι ἐγένοντο) μηδὲ, ὅτι οὐ καὶ αἱ αὐταὶ
ἡλικίαι· ὁ γὰρ Χείρωνος βίος πᾶσιν ἐξήκει.
Ζεὺς γὰρ καὶ Χείρων ἀδελφοὶ, πατρὸς μὲν
τοῦ αὐτοῦ· μητρὸς δὲ ὁ μὲν Ῥέας, ὁ δὲ Ναΐ-

Cephalum, Aesculapium, Me-
lanionem, Nestorem, Amphia-
raum, Peleum, Telamonem,
Meleagrum, Theseum, Hippo-
lytum, Palamedem, Ulysses,
Menestheum, Diomedem, Cas-
torem, Pollucem, Machaonem,
Podalirium, Antilochum, Ae-
neam, Achillem: quorum quis-
que suo tempore a Diis ornatus
fuit. Neque vero miretur quis-
piam, eorum plerosque, tam-
etsi Diis accepti essent, nihil

ominus vivendi finem fecisse.
Hoc enim naturaetribuendum.
Magnae quidem certe laudes
ipsorum extiterunt. Nec i-
tem mirandum, quod eadem
omnium aetates non fuerint.
Nam vita Chironis horum om-
nium par fuit. Jupiter enim
et Chiro fratres fuisse, nati
quidem illi eodem patre: ve-
rum is matre Rhea, hic Nym-
pha Naide. Quo factum ut
hos omnes Chiro aetate prae-

δος νύμφης. Ὡστε ἐγγόνει μὲν πρότερος
 τούτων, ἐτελεύτησε δὲ ὕστερον, ἢ ὥς Ἀχιλ-
 λεία ἐπαίδευσεν. Ἐκ δὲ τῆς ἐπιμελείας τῆς
 ἐκ τῶν κυνῶν, καὶ κυνηγεσίαν, καὶ τῆς ἄλλης
 παιδείας πολὺ διενεγκόντες, κατὰ τὴν ἀρετὴν
 ἐθαυμάσθησαν. Κέφαλος μὲν καὶ ὑπὸ θεᾶς
 ἡρπάσθη Ἀσκληπιὸς δὲ μειζόνων ἔτυχεν,
 ἀνιστάναί μὲν τεθνεῶτας, νοσοῦντας δὲ ἰᾶσ-
 θαι· διὰ δὲ ταῦτα θεὸς ὢν, παρ' ἀνθρώποις
 ἀείμνηστον κλέος ἔχει. Μελανίων δὲ τοσοῦ-
 τον ὑπερέσχε φιλοπονία, ὥστε, ὢν αὐτῷ ἀντ-
 ερασταὶ ἐγένοντο οἱ τότε ἄριστοι τῶν τότε
 μεγίστων γάμων, μόνος ἔτυχεν Ἀταλάντης.
 Νέστορος δὲ προδιελήλυθεν ἡ ἀρετὴ τῶν Ἑλ-
 λήνων τὰς ἀκοὰς, ὥστε εἰδόσιν αἶν λέγοιμι.

cederet; nec statim mortuus sit, posteaquam Achillem instituisse. Fuerunt autem hi propter virtutem magna hominum in admiratione, quum diligentia, quam in canibus, venationibus, aliisque disciplinis adhibebant, longe caeteris praestarent. Cephalus certe raptus a Diva fuit. Aesculapius majora consequutus est, ut mortuos suscitaret, ac morbis la-

borantes sanaret. Atque has ob res et Deus est, et apud homines gloriam nominis aeternam obtinet. Melanio tantum industria praestitit, ut ei soli amplissimum id temporis Atalantae conjugium obtigerit, in cujus petitione praestantissimos tunc rivales habuit. Nestoris virtus jam ante Graecorum aures pervagata est. Itaque scientibus eam commemoraturus

Ἀμφιάραος δὲ, ὅτε ἐπὶ Θήβας ἰστράτευσε, πλεῖστον κτησάμενος ἔπαινον, ἔτυχε παρὰ θεῶν ἀεὶ ζῶν τιμᾶσθαι. Πηλεὺς δ' ἐπιθυμίαν παρίσχει καὶ θεοῖς, δοῦναί τε Θέτιν αὐτῇ, καὶ τὸν γάμον παρὰ Χείρωνι ὑμνῆσαι. Τελαμὼν δὲ τοσοῦτος ἐγένετο, ὥστε ἐκ μὲν πόλεως τῆς μεγίστης, ἣν αὐτὸς ἐβούλετο, γῆμαι Περίβοιαν τὴν Ἀλκάθοι· ὅτε δὲ ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων ἰδίδου τὰ ἀριστεῖα Ἡρακλῆς ὁ Διὸς, ἐλὼν Τροίαν, Ἡσιόνην αὐτῇ ἔδωκεν. Μελέαγρος δὲ τὰς μὲν τιμὰς ἅς ἔλαβε, φανεραί· πατρὸς δ' ἐν γῆρα ἐπιλανθανομένου τῆς θεοῦ, οὐχ αὐτοῦ αἰτίαις ἐδυετύχησε. Θησεὺς δὲ τοὺς μὲν τῆς Ἑλλάδος

essem. Amphiarauus, expeditione adversus Thebas suscepta, maximam laudem adeptus, aeternitatem et vitae et honoris a Diis est consequutus. Pelus in ipsis etiam Diis id sui studium excitavit, ut Thetidem ei conjugem darent, ac nuptias ipsius apud Chironem celebrarent. Tanta vir fuit Telamo, ut Periboeam Alcaethoi filiam, quam expetebat,

ex urbe maxima uxorem duceret: quumque Graecorum princeps Hercules, Jovis filius, Troja capta virtutis quaedam praemia largiretur, Hesione ei dedit. Quos Meleager honores adeptus sit, notum est: quod vero in calamitatem inciderit, id non ipsius culpa factum, sed patris; qui Divae in senecta fuerat oblitus. Theseus Graeciae totius hostes

ἐχθροὺς πάσης μόνος ἀπώλεσε· τὴν δ' αὐτοῦ
πατρίδα πολλῶ μείζω ποιήσας, ἔτι καὶ νῦν
θαυμάζεται. Ἰππόλυτος δὲ ὑπὸ μὲν τῆς
Ἀρτέμιδος ἐτιμᾶτο καὶ ἐν λόγοις ἦν, σωφρο-
σύνη δὲ καὶ ὁσιότητι μακαρισθεὶς ἐτελεύτησε.
Παλαμήδης δὲ, ἕως μὲν ἦν, πολὺ τῶν ἐφ'
ἑαυτοῦ ὑπέρισχε σοφία· ἀποθανὼν δὲ ἀδίκως,
τοσαύτης ἔτυχε τιμωρίας ὑπὸ θεῶν, ὅσης οὐ-
δεὶς ἄλλος ἀνθρώπων. Ἐτελεύτησε δὲ οὐχ
ὑφ' ὧν οἴονταί τινες· οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁ μὲν σχε-
δὸν τι ἄριστος, ὁ δὲ ὅμοιος ἀγαθοῖς· κακοὶ
δὲ ἔπραξαν τὸ ἔργον. Μενεσθεὺς δὲ ἐκ τῆς
ἐπιμελείας τῆς ἐκ τῶν κυνηγεσίαν, τοσοῦτον
ὑπερέβαλε φιλοπονία, ὥστε ὁμολογεῖν τοὺς

solus delevit, patriaque sua non
parum amplificata, etiam nunc
in hominum est admiratione.
Hippolytus in honore apud
Dianam erat, et cum ea fami-
liariter colloquebatur: tandem
ob pudicitiam pietatemque fe-
lix habitus, vivendi finem fe-
cit. Palamedes dum vixit,
longe sapientia saeculi sui mor-
tales excelluit: quumque in-
juste fuisset interenatus, sic e-
jus mortem ulți sunt Dii, ut

Tom. X.

alterius inter homines neminis.
Occisus est autem non ab illis
quos nonnulli arbitrantur: quod
caeteroqui non exstisset ho-
rum alter prope praestantissi-
mus, alter vero par egregiis:
sed homines improbi facinus
hoc perpetrarunt. Menestheus
ex venationum studio tantum
industria laborumque toleran-
tia praestitit, ut Graecorum
primi faterentur, eo se inferi-
ores esse bellicis in rebus, extra

M

τῶν Ἑλλήνων πρῶτους, ὑστέρους εἶναι τὰ εἰς
τὸν πόλεμον ἐκείνου, πλὴν Νέστορος· καὶ αὐ-
τος οὐ πρόχρην λέγεται, ἀλλὰ ἐρίζειν.
Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ Διομήδης λαμπροὶ μὲν
καὶ καθ' ἑν ἑκάστον, τὸ δὲ ὅλον αἵτιοι Τροίαν
ἀλῶναι. Κάστωρ δὲ καὶ Πολυδεύκης, ὅσα
ἐπεδείξαντο ἐν τῇ Ἑλλάδι τῶν παρὰ Χείρωνος,
διὰ τὸ ἀξίωμα τὸ ἐκ τούτων ἀθάνατοί
εἰσι. Μαχάων δὲ καὶ Ποδαλείριος παιδευ-
θέντες τὰ αὐτὰ πάντα, ἐγένοντο καὶ τέχνας
καὶ λόγους καὶ πολέμους ἀγαθοί. Ἀντίλο-
χος δὲ τοῦ πατρὸς ὑπεραποθανῶν, τοσαύτης
ἔτυχεν εὐκλείας, ὥστε μόνος φιλοπάτωρ πα-
ρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀναγορευθῆναι. Αἰνείας δὲ
σώσας μὲν τοὺς πατρώους καὶ μητρώους θεοὺς,

unum Nestorem : qui quidem non excelluisse Menestheum dicitur, sed cum eo certasse. Ulysses, ac Diomedes, singulis in actionibus illustres exstiterunt ; et ad summam, ut Troia caperetur, effecerunt. Castor et Pollux propter existimationem ex iis comparatam, quae a Chirone percepta, passim in Graecia exhibuerunt, immortales facti sunt. Machaon et

Podalirius iisdem in rebus omnibus instituti, homines et in artibus, et in dicendo, et in bellis egregii exstiterunt. Antilochus pro patre morti sese obiciens, tantum gloriae consequutus est : ut solus apud Graecos amans patris adpellatus fuerit. Aeneas paternis maternisque Diis una cum patre conservatis, pietatis gloriam tulit : eoque factum, ut etiam hostes

σάσας δὲ καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα, δόξαν εὐσεβείας ἐξηνέγκατο, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι μόνον ἐκείνων, ὧν ἐπράτησαν ἐν Τροίᾳ, ἔδοσαν μὴ συληθῆναι. Ἀχιλλεὺς δ' ἐν ταύτῃ τῇ παιδείᾳ τραφεῖς, οὕτω καλὰ καὶ μεγάλα μνημεῖα παρῆδωκεν, ὥστε οὔτε λέγων, οὔτε ἀκούων περὶ ἐκείνου οὐδεὶς ἀπαγορεύει. Οὗτοι τοιοῦτοι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῆς παρὰ Χείρωνος, ἥς οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἔτι καὶ νῦν ἐρῶσιν, οἱ δὲ κακοὶ φθοροῦσιν, ὥστ' ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι εἴ τῃ συμφορᾷ ἐγίγνοντο ἢ πόλει ἢ βασιλεῖ, ἐλύοντο αὐτούς· εἰ δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους πάντας πάσῃ τῇ Ἑλλάδι νεῖκος ἢ πόλεμος, διὰ τούτους οἱ Ἕλληνες ἐκράτουν, ὥστε ἀνίκητον τὴν Ἑλλάδα παρέχειν.

illi soli inter omnes quibus Troia capta potiti fuerant, hoc concesserint, ut suis rebus non spoliaretur. Achilles in hac educatus institutione, tam praeclara magnaue monumenta sui excitavit; ut nec dicendo, nec audiendo de ipso quisquam satietur. Atque hi ex eo studio, quo a Chirone fuerunt exerciti, tales in viros evaserunt: qui quidem etiam nunc ab op-

timo quoque diliguntur, ignavia interim per invidiam eis obtreçantibus. In Graecia quidem certe si cui vel civitati vel regi calamitas accidisset, ab eis per hos liberabantur: sin universae Graeciae vel contentio, vel bellum adversus barbaros universos esset, per hos ipsos Graeci victoria potiebantur: quo factum ut per eos Graecia reddita sit invicta.

β'. Ἐγὼ μὲν οὖν παραινῶ τοῖς νέοις, μὴ καταφρονεῖν κυνηγεσίῳ, μηδὲ τῆς ἄλλης παιδείας· ἐκ τούτων γὰρ γίνονται τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀγαθοὶ, εἷς τε τὰ ἄλλα, ἐξ ὧν ἀνάγκη καλῶς νοεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν. Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἐπιστήδευμα τὸ τῶν κυνηγεσίῳ τὸν ἤδη ἐκ παιδὸς ἀλλάττοντα τὴν ἡλικίαν· εἴτα δὲ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα παιδεύματα τιμὴν ἔχοντα, σκεψάμενον τὴν οὐσίαν ἧ μὲν ἐστὶν ἱκανή, ἀξίως τῆς αὐτοῦ ὠφελείας· ἧ δὲ μὴ ἐστὶν, ἀλλ' οὖν τὴν γε προθυμίαν παρεχέσθω, μηδὲν ἐλλείπων τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. Ὅσα δὲ καὶ οἷα δεῖ παρασκευασμένον ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸ, φράσω καὶ αὐ-

2. Quapropter juvenes equidem moneo, ut neque venationes, neque disciplinas alias contemnant. Nam ex iis egregie ad bellum aliasque res apti fiunt: de quibus hoc consequi hominem necesse est, ut praeclare tum animo consideret omnia, tum dicat, tum gerat. Ac primum quidem ad studium hoc venationum accedere debet is qui jam e pueris excedit, deinde ad caeteras quoque discip-

linas honoratas se conferat: sic tamen, ut facultatum ratio habeatur, num quis ad usum suum satis magnas habeat. Sin autem, saltem alacritatem animi adferat, ac nihil omittat eorum quae praestare potest. Quot autem, quibusque rebus instructus, ad haec debeat accedere, dicam; ac praeterea cujusque disciplinam, ut his praecognitis, ita deinde opus ipsum adgrediatur. Neque vero val-

τὰ καὶ τὴν ἐπιστήμην ἰκάστου, ἵνα προειδὼς ἐγχειρῇ τῷ ἔργῳ. Καὶ μηδεὶς αὐτὰ φαῦλα νομισάτω εἶναι· ἄνευ γὰρ δὴ τούτων, οὐκ ἂν εἶη πρᾶξις. Χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀρκυρὸν ἐπιθυμοῦντα τοῦ ἔργου εἶναι τὴν φωνὴν Ἑλληνα, τὴν δὲ ἡλικίαν περὶ ἔτη εἴκοσι, τὸ δὲ εἶδος ἐλαφρὸν, ἰσχυρὸν, ψυχὴν δὲ ἰκανόν· ἵνα, τῶν πόνων τούτοις κρατῶν, χαίρῃ τῷ ἔργῳ· τὰς δὲ ἄρκυς Φασιανοῦ ἢ Καρχηδονίου λεπτοῦ λίνου, καὶ τὰ ἐνόδια καὶ τὰ δίκτυα. Ἔστωσαν δὲ αἱ μὲν ἄρκυες ἐννεάλινοι, τὸ δὲ μέγεθος πεντασπίθαμοι, διπάλαιστοι δὲ τοὺς βρόχους· ὑφείσθωσαν δὲ τοὺς περιδρόμους ἀναμμάτους, ἵνα εὐτροχοὶ ᾖσι. Τὰ δὲ ἐνόδια δωδεκάλινα,

garia quis haec, exiguique momenti ducat: quum absque iis res ipsa peragi nequeat. Necessae est, eum qui retium studio teneatur, lingua esse Graecum, aetate annorum plus minus viginti, forma corporis agilem et robustum, animo sat is parato, ut per haec superatis laboribus, ipso ex opere delectationem capiat. Retia de Phasiano, vel Carthaginiensi lino tenui, facta esse debent;

itemque casses ad vias collocatae, ac plagae majores. Constent autem retia de filis novem, et magnitudinem habent spithamarum quinque, laquei palmos duos aequent. Margines sive circuitores plagarum enodes relinquuntur, ut moveri facile possint. Casses ad itinera collocatae filorum sint duodecim, quae quidem ad orgyiarum duarum, vel quatuor, vel quinque spatium extendan-

τὸ δὲ μέγεθος τὰ μὲν ἐνόδια, διόργυια, τε-
 τρόργυια, πεντόργυια· τὰ δὲ δίκτυα, διπόρ-
 γυια, εἰκοσόργυια, τριακοντόργυια· ἐὰν δὲ ἢ
 μείζω, δυσμεταχειρίστα ἔσται· ἀμφοτέρωθεν δὲ
 τριακονθάμματα, καὶ τῶν βρόχων τὸ διάστη-
 μα ἴσον ταῖς ἄρκυσιν. Ἐν δὲ τοῖς ἀκρολινί-
 οῖς τὰ μὲν ἐνόδια ἐχέτω μαστοὺς, τὰ δὲ δίκ-
 τυα, δακτυλίους· τοὺς δὲ περιστρώφους ἀπὸ
 στροφεῖων. Αἱ δὲ σχαλίδες μὲν τῶν ἀρκύων
 τὸ μῆκος δέκα παλαιστῶν, ἔστωσαν δὲ καὶ
 ἐλάττους· (αἱ μὲν ἄνισοι αὐτῶν, ἐν τοῖς ἐτε-
 ροκλινέσι τῶν χωρίων, ἴσα τὰ ὕψη ἐξαίρωσιν,
 ἐν δὲ τοῖς ὁμαλέσιν αἱ ἴσαι· αὗται δ' εὐπε-
 ρίσπαστοι, τὰ ἄκρα καὶ αὗται λεῖαι) τῶν δὲ
 ἐνοδίων διπλάσιαι· αἱ δὲ τῶν δικτύων, τὸ μὲν

tur: majores vero plagae ad
 orgyias decem, viginti, triginta.
 Quod si majora fuerint, trac-
 tati non facile poterunt. Utra-
 que nodos habeant triginta, la-
 queorumque par sit interval-
 lum, ut in retibus. In summis
 limbis eae casses, quae in viis
 collocantur, mammillas, quas
 vocant, habeant: majores pla-
 gae anulos: circumactores de
 funiculis tortis conficiantur.

Furculae retium longitudine
 palmos decem aequent, non-
 nullae minores sint. Harum
 quae inaequales sunt, in locis
 ex altera parte declivibus ae-
 quales ad altitudines retia tol-
 lant: aequales autem, in locis
 planis adhibeantur. Atque haec
 quidem in summo laeves sint,
 et circumflecti facile debent.
 Furculae cassium ad vias collo-
 catarum duplo sint majores.

μέγεθος πεντασπίθαμοι, διὰ ἔχουσαι μικρὰ, τὰ ἐντμήματα μὴ βαθέα· εὐπαγεῖς δὲ πᾶσαι, καὶ μὴ ἀσύμμετροι τὰ πάχη πρὸς τὰ μήκη. Τῷ δὲ πλήθει τῶν σταλίδων οἷόν τέ ἐστι χρῆσθαι πρὸς τὰ δίκτυα πολλῶν καὶ ὀλίγων· ἐλάττονι μὲν, ἂν σφόδρα τείνηται ἐν τῇ στάσει· πλείονι δ', ἂν ἥσυχῃ. Ἔστω δὲ καὶ, ἐν ᾧ ἔσονται αἱ ἄρκυς καὶ τὰ δίκτυα, ἐν ἑκατέροις κυνοῦχος μόσχειος, καὶ τὰ δρέπανα· ἵνα ἢ τῆς ὕλης τέμνοντα φράττειν τὰ δεόμενα.

γ'. Τὰ δὲ γένη τῶν κυνῶν ἐστὶ δισσά· αἱ μὲν καστόριαι, αἱ δὲ ἀλωπεκίδες. Ἐχουσι δὲ αἱ μὲν καστόριαι τὴν ἐπανυμίαν ταύτην,

Plagarum denique furculae, quibus ferae grandiores capiuntur, magnitudine quinque spithamas aequant; et partes illas bifidas parvas habeant, neque profunde incisas. Omnes tamen firmas sint; atque ita factae, ut spissitudo longitudini respondeat. Furculis ad retia vel multis vel paucis uti licet: paucis, quum vehementer, dum consistunt, extenduntur: plu-

ribus, quum remissius. Adsint etiam, quo includantur, tam retia quam plagae, culeus e corio vitulino, itemque falces: ut caesa materia, quaedam obstrui, prout usus postulat, possint.

3. Canum genera duo sunt. Aliae castoriae, aliae vulpinae. Castoriis inditum hoc cognomen, quod Castor ex venandi labore voluptatem capi-

οἱ Κίσταρ ἡσθεῖς τῷ ἔργῳ, μάλιστα αὐτὰς
 διεφύλαξεν· αἱ δ' ἄλωπειδεις, διότι ἐκ κυνῶν
 τε καὶ ἄλωπέκων ἐγένοντο· ἐν πολλῷ δὲ χρό-
 νῳ συγκίεραται αὐτῶν ἡ φύσις. Χείρους δὲ
 καὶ πλείους αἱ τοιαῖδε, μικραὶ, γρυπαὶ, χα-
 ροποὶ, μυωποὶ, αἰσχραὶ, σκληραὶ, ἀσθενεῖς,
 ψιλαὶ, ὑψηλαὶ, ἀσύμμετροι, ἄψυχοι, ἄρι-
 νες, οὐκ εὐποδες. Αἱ μὲν οὖν μικραὶ πολ-
 λάκις ἐκ τῶν κυνηγεσίῳ ἀποστεροῦνται τῆς
 ἐργασίας, διὰ τὸ μικρόν· αἱ δὲ γρυπαὶ, ἄστο-
 μοι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατέχουσι τὸν λαγῶ·
 μυωποὶ δὲ καὶ χαροποὶ χεῖρα τὰ ὄμματα
 ἔχουσιν, ἄμορφοι δὲ καὶ αἰσχραὶ ὁρᾶσθαι
 αἱ δὲ σκληραὶ τὰ εἶδη, χαλεπῶς ἀπὸ τῶν
 κυνηγεσίῳ ἀπαλλάττουσι· ποιεῖν δὲ ἀδύνα-

ens, eas potissimum apud se
 retinuerit: vulpinis, quod ex
 canibus et vulpeculis natae sint,
 earum natura temporis diutur-
 nitate tandem plane commista.
 Hae et deteriores, et plures
 sunt, exiguae, naribus aduncis,
 oculis fulvis, lusciosae, deform-
 es, rigidae, debiles, pilis rari-
 oribus, procerae, proportionem
 corporis non concinna, non a-

tutae, vitiosae pedibus. Ac
 exiguae quidem ob parvitatem,
 saepenumero in venationibus
 operam perdunt: quibus nasus
 aduncus est, ore idoneo desti-
 tuuntur, ac propterea leporem
 retinere nequeunt: lusciosae
 fulvisque praeditae oculis, de-
 teriores habent oculos; de-
 formes, adspectu turpes sunt;
 rigidae, difficulter e venationi-
 bus digrediuntur: debiles, ac

τοι αἱ ἀσθενεῖς καὶ αἱ ψιλαί· καὶ ὑψηλαὶ
καὶ ἀσύμμετροι, ἀσύνταπται ἔχουσιν τὰ σώ-
ματα, βαρέως διαφοιτῶσιν· αἱ ἄψυχοι δὲ
λείπουσι τὰ ἔργα, καὶ ἀφίστανται τὸν ἥλιον
ὑπὸ τὰς σκιάς, καὶ κατακλίνονται· αἱ δὲ
ἄρινοι, μόλις καὶ ὀλιγάκις αἰσθάνονται τοῦ
λαγῶ· αἱ δὲ ἄποδες, οὐδ' ἐὰν ᾧσιν εὐψυχοι,
τοὺς πότους δύνανται ἀνέχεσθαι, ἀλλ' ἀπα-
γορεύουσι διὰ τὸ ἄλγος τῶν ποδῶν. Εἰσὶ δὲ
καὶ τῆς ἰχνεύσεως πολλοὶ τρόποι ἐκ τῶν αὐ-
τῶν κυνῶν· αἱ μὲν γὰρ ἐπειθὰν λάβωσι τὰ
ἵχνη, πορεύονται ἀσήμεως, ὥστε μὴ γιγνώσ-
κεσθαι, ὅτι ἰχνεύουσιν· αἱ δὲ τὰ ᾧτα μόνον
διακινουῦσι, τὴν δὲ οὐρὰν ἡσυχῇ ἔχουσιν· αἱ
δὲ τὰ ᾧτα μὲν ἀκίνητα ἔχουσιν, ἄκρα δὲ τῇ

pilos habentes rariores, to-
lere labores nequeunt: quibus
altiora, nec proportionē satis
sunt concinna corpora, gravate
discursitant: non animosae, la-
bores relinquunt, ex sole sub
umbras se recipiunt, humi pro-
cumbunt: quae nares bonas
non habent, vix ac raro lepo-
res sentiunt: quibus pedes vi-
tiosi sunt, etiamsi sint animo-

sae, labores tamen perferre
nequeunt, adeoque propter pe-
dum dolorem deficiunt. Ves-
tigationis per eosdem canes
modi complures sunt. Etenim
nonnullae quum vestigia de-
prehenderunt, nullo de se in-
dicio dato pergunt; ut non
animadvertatur, investigationi
esse intentas. Aliae movent
solas aures, cauda non mota.

οὐρᾷ σείουσιν. Ἄλλαι δὲ συνάγουσι τὰ ἄτα, καὶ ἐπισκυθρῶσάσας διὰ τοῦ ἴχνου, σχάσασαι τὴν οὐρὰν καὶ φράξασαι διατρέχουσι· πολλαὶ δὲ τούτων μὲν οὐδὲν ποιοῦσι, μανικῶς δὲ περιφερόμεναι ὑλακτοῦσι περὶ τὰ ἴχνη, ὅτε εἰσπίπτουσιν εἰς αὐτὰ, ἀφρόνως καταπατοῦσαι τὰς αἰσθήσεις. Εἰσὶ δὲ αἱ κύκλοις πολλοῖς χρώμεναι καὶ πλάνοις, ὑπολαμβάνουσαι ἐκ τοῦ πρόσθεν τὰ ἴχνη, παραλείπουσι τὸν λαγῶν· ὅσάκις ὃ ἐπιτρέχουσι τὰ ἴχνη, εἰκάζουσι προσεῶμεναι δὲ τὸν λαγῶν, τρέμουσι καὶ οὐκ ἐπέρχονται, πρὶν ἰδῶσιν ὑποκινουῖντα. Ὅσαι δὲ τὰ τῶν ἄλλων κυνῶν εὐρήματα ἐν ταῖς ἰχνεῖαις καὶ μεταδρομαῖς προθέουσαι, θαμινὰ σκοποῦσαι, ἑαυταῖς ἀπίστως

Aliis aures immotae manent, extrema tantum cauda nonnihil quassata. Aliae contrahunt aures, ac vultu tristi per vestigium defixo, caudaque demissa et inter crura condita, discurrunt. Multae nihil horum faciunt, sed insano more vestigia circumlatrantes obeunt, quum in ea inciderint, ac indicia temere conculcant. Sunt quae multis ambagibus et er-

roribus utentes, dum suspicantur antrorsum tendere vestigia, leporem relinquunt: et quoties ad vestigia accurrunt, conjecturam faciunt: sed ubi leporem vident, trepidant; nec prius invadunt, quam illum se loco movere conspexerint. Quae vero indagando et transcurrendo aliorum canum inventa praecipiant, hae frequenter respicientes, sibi ipsae non credunt.

ἔχουσι. θρασεῖαι δὲ, αἱ οὐκ ἰῶσι τῶν συνεργῶν τὰς σοφὰς εἰς τὸ πρόσθεν προΐεναι, ἀλλ' ἀνείργουσι βορυβοῦσαι· αἱ δὲ, ἀσπαζόμεναι τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπερλαμπρυνόμεναι ἐφ' ᾧ ἂν τύχωσι, προάγουσι, συνειδυῖαι ἑαυταῖς, ὅτι ἐξαπατῶσιν· αἱ δ', οὐκ εἰδυῖαι, τὸ αὐτὸ ποιοῦσι ταύταις· φαῦλαι δὲ, αἱ οὐκ ἀπαλλαττόμεναι ἐκ τῶν τριμῶν, τὰ ὀρθὰ οὐ γιγνώσκουσαι. Ὅσαι δὲ τῶν κυνῶν τὰ ἴχνη τὰ μὲν εὐναῖα ἀγνοοῦσι, τὰ δὲ δρομαῖα ταχὺ διατρέχουσιν, οὐκ εἰσὶ γνήσiai· διώκουσι δὲ αἱ μὲν ἀρχόμεναι σφόδρα, διὰ δὲ μαλακίαν ἀνιᾶσιν· αἱ δὲ ὑποθίουσιν, εἴτα ἀμαρτάνουσιν· ἕτεραι δὲ ἀνοήτως ἐμπίπτουσai εἰς τὰς ὁδοὺς ἀμαρτάνουσι, τὸ ἀνήκουστον πολὺ ἔχουσαι.

Feroces vero sunt, quae peritas venationis socias progredi non sinunt, sed cum strepitu eas repellunt. Aliae vestigiis falsis inhaerent, et quidquid tandem sit in quod inciderint, nimia cum ostentatione procurunt, suae sibi fraudis consciae. Quaedam hoc idem faciunt insciae. Nullius pretii sunt, quae nusquam tritis et tramitibus declinant, vestigia recta ignoran-

tes. At quaecunque canes vestigia cubilium ignorant, cursu vero impressa celeriter percurrunt, non sunt indolis bonae. Rursum pars ab initio vehementes in persequendo, prae mollietie deinde remittunt; pars in cursu sequuntur alias, ac deinde aberrant: quaedam in vias stulte incidunt aberrantque, et revocantes haudquam facile exaudiunt, Mul-

Πολλαὶ δὲ, τὰ διώγματα ἀφιεῖσαι, ἐπανέ-
χονται διὰ τὸ μισόθηρον, πολλαὶ δὲ διὰ τὸ
φιλόανθρωπον· αἱ δ' ἐπ' τῶν ἰχνῶν κεκραγυῖαι
ἐξαπατᾶν πειρῶνται, ἀληθῆ τὰ ψευδῆ ποιού-
μεναι. Εἰσὶ δὲ αἱ τοῦτο μὲν οὐ ποιοῦσι, με-
ταξὺ δὲ θέουσαι, ἃν ποθεν ἀκούσωσι κραυγῆς,
καταλείπουσαι τὰ αὐτῶν ἔργα, ἀπρονοήτως
ἐπὶ τοῦτο φέρονται· μεταθέουσι γὰρ αἱ μὲν
ἄσαφῶς, αἱ δὲ πολὺ ὑπολαμβάνουσαι, δοξά-
ζουσαι δὲ ἕτεραι, αἱ δὲ πεπλασμένως, φθονε-
ρῶς δὲ ἄλλαι ἐκκινοῦσι παρὰ τὸ ἴχνος, διὰ
τίλους συμπαραφερόμεναι. Τὰ μὲν οὖν πλεῖ-
στα τούτων φύσει ἔχουσι, τὰ δὲ ἡγμέναι ἀνε-
πιστημόνως, δύσχρηστοί εἰσιν· αἱ τοιαῦται
μὲν οὖν κύνες ἀποτρέψειαν ἂν τοὺς ἐπιθυμοῦν-

tae ferarum odio, pleraeque
hominum desiderio, persecu-
tione omitta, recurrunt. Non-
nullae ex vestigiis latratu ab-
ducere tentant, pro veris falsa
simulantes. Sunt quae hoc non
faciunt, sed inter currendum,
sicunde clamorem audierint, ad
hunc relicto labore suo temere
feruntur. Et aliae quidem ex
nulla certa conjectura cursum
mutant, pleraeque multum si-

bi promittentes, aliae quadam
ex opinione, nonnullae per si-
mulationem, aliae per invidi-
am sic a vestigio recedunt, ut
semper alias sectentur. Haec
vero vitia pleraque canibus in-
sunt a natura, ad nonnulla ve-
ro quod educuntur inscite, pa-
rum utiles evadunt. Et hu-
jusmodi quidem canes, studio-
sos etiam venationis homines
avertere possint. Quales au-

τας κυνηγείων. Οἷας δὲ δεῖ εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους τά τε εἶδη καὶ τὰ ἄλλα, φράσω.

δ. Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ εἶναι μεγάλας· εἶτα ἐχούσας τὰς κεφαλὰς ἐλαφράς, σιμὰς, ἀρθρώδεις· ἰνώδη τὰ κάτωθεν τῶν μετώπων· ὄμματα μετέωρα, μέλανα, λαμπρά· μέτωπα μεγάλα καὶ πλατεῖα· τὰς διακρίσεις βαθείας· ὧτα μικρὰ, λεπτά, ψιλὰ ὅπισθεν τραχήλους μακροῦς, ὑγροῦς, περιφερεῖς· στήθη πλατεῖα, μὴ ἄσαρκα ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς ὠμοπλάτας διεστώσας μικρόν· σκέλη τὰ πρόσθια μικρὰ, ὀρθὰ, στρογγύλα, στιφρά· τοὺς ἀγκῶνας ὀρθοῦς· πλευρὰς μὴ ἐπίπαν βαθείας, ἀλλ' εἰς τὸ πλάγιον παρεκρούσας· ὁσφὺν σαρκώδη, τὰ μεγέθη μεταξὺ μακρῶν καὶ βρα-

tem ejusdem generis esse debeant, quod formas adtinet, et alia ejusmodi, dicam.

4. Primum igitur magnas esse oportet, deinde levia habere capita, sima, nervosa, inferiori frontis parte fibrosa; oculos sublimes, nigros, claros; magnas frontes, ac latas; discrimina profunda; parvas aures ac tenues, posteriore parte

glabras; cervices longas, molles, ac flexiles; pectora lata, non macilenta; scapulas ab humeris parum distantes; anteriora crura, parva, recta, teretia, firma; flexus crurum, rectos; latera non admodum profunda, sed in obliquum tendentia; lumbos carnosos, magnitudine media inter ea quae longa et brevia sunt; ilia nec

χέων· μήτε ὑγρὰς λείαν, μήτε σκληρὰς λαγόν-
 ρας, μεταξὺ μεγάλων καὶ μικρῶν ἰσχία
 στρογγύλα, ὅπισθεν σαρκώδη, ἄνωθεν δὲ μὴ
 συνδεδεμένα, ἔνδοθεν δὲ προεσταλμένα· τὰ
 κάτωθεν τῶν κενεῶνων λαγαρά, καὶ αὐτοὺς
 τοὺς κενεῶνας· οὐρὰς μακρὰς, ὀρθὰς, λιγυ-
 ρὰς· μηριαίας [μὴ] σκληρὰς· ὑποκώλια μα-
 κρὰ, περιφερῆ, εὐπαγῆ· σκέλη πολὺ μείζω τὰ
 ὅπισθεν τῶν ἔμπροσθεν, καὶ ἐπίρικια· πόδας
 περιφερεῖς. Καὶ εἰς ὅσιν τοιαῦται αἱ κύνες,
 ἴσονται ἰσχυραὶ τὰ εἶδη, ἑλαφραὶ, σύμμε-
 τροι, ποδάκεις, καὶ ἀπὸ τῶν προσώπων φαι-
 δραὶ καὶ εὖστομοι. Ἰχνεύετωσαν δ' ἐκ τῶν
 τριμῶν ταχὺ ἀπαλλαττόμεναι, τιθεῖσθαι τὰς
 κεφαλὰς ἐπὶ γῆν λεχρίας, ἐμμειδιῶσαι μὲν

valde mollia, nec rigida, inter
 magna et parva; coxas tere-
 tes, posterius carnosas, superi-
 us non connexas, interius con-
 tractas; inferiora ventris, cum
 ipso ventre, laxa: caudas lon-
 gas, rectas, flexiles; femora,
 non dura; partes femoribus
 subjectas longas, teretes, com-
 pactas; posteriora crura pri-
 oribus multo grandiora, et su-

periori parte incurva; pedes
 rotundos. Quod si canes hu-
 jusmodi fuerint, robustae e-
 runt, specie agiles, aptae pro-
 portionis, celeres, et elegantes
 adspectu, oreque idoneo. Sed
 ita vestigent, ut tritis homi-
 num tramitibus celeriter exco-
 dant, capita terrae obliqua ad-
 moventes, ad vestigia subride-
 ant, auresque demittant, ocu-

πρὸς τὰ ἔχνη, ἐπικαταβάλλουσαι δὲ τὰ ὦτα, τὰ μὲν ὄμματα πυκνὰ διακινούντων, ταῖς δὲ αὐραῖς διασαίνουσαι κύκλους πολλοὺς πρὸς τὰς πλευράς, προΐτωσαν ὁμοῦ διὰ τοῦ ἔχους ἅπασαι. "Όταν δὲ περὶ αὐτὸν ᾧσι τὸ λαγῶ, δῆλον ποιείτωσαν τῷ κυνηγίτῃ θᾶπτον φοιτᾶσαι, μᾶλλον γνωρίζουσαι, ἀπὸ τοῦ θυμοῦ, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, ἀπὸ τῆς μεταλλάξεως τῶν σωμαμάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ἀναβλεμμάτων, καὶ ἐμβλεμμάτων τῶν ἐπὶ τὰς καθέδρας τοῦ λαγῶ, καὶ ἀπὸ τῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ ὀπίσθεν καὶ εἰς τὸ πλάγιον διαρρίμμάτων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀληθῶς ἤδη αἰσρεῖσθαι τὴν ψυχὴν, καὶ ὑπερχαίρειν, ὅτι τοῦ λαγῶ ἐγγύς εἰσι. Διωκίτωσαν δὲ ἐρρώμένως, καὶ

los hinc inde crebro moveant, et caudis blandientes, multis in utrumque latus ambagibus per vestigia simul omnes progrediuntur. Sed ubi ad leporem ipsum accesserint, tum vero id venatori significant cursitando celerius, atque idem indicantes multo magis ipso motu animi, capite, oculis, mutatione signorum ac indiciorum; acie modo

sursum, modo in leporis sessionem directa; retrorsum in transversa; diverso impetu in anteriora, et reapse jam arri-gendo animum, ac gestiēdo, quod a lepore non procul absint. Totis autem viribus persequantur, nec remittant, haud absque ingenti clamore ac latratu ipso cum lepore qualibet evadentes; ac veloci splēdi-

μὴ ἐπαυῖσαι, σὺν πολλῇ κλαγγῇ καὶ ὕλαγ-
μῷ, συνεκπερῶσαι μετὰ τοῦ λαγῶ πάντη·
μεταθείτωσαν δὲ ταχὺ καὶ λαμπρῶς, πυκνὰ
μεταφερόμεναι, καὶ ἐπανακλαγγάνουσαι δε-
καίως· πρὸς δὲ τὸν κυνηγέτην μὴ ἐπαύττωσαν
λιποῦσαι τὰ ἴχνη. Μετὰ δὲ τοῦ εἶδους καὶ
τοῦ ἔργου τούτου, εὐψυχοὶ ἕστησαν, καὶ εὐ-
ποδὲς, καὶ εὐρινες, [καὶ εὐτριχες.] Εὐψυ-
χοὶ μὲν οὖν ἔσονται, εἰ μὴ λήψωσι τὰ κυνη-
γίσια, ὅταν ἢ πνίγη· εὐρινες δὲ, εἰ μὴ τοῦ λα-
γῶ ὁσφραίνωνται ἐν τόποις ψιλοῖς, ξηροῖς, πρεσ-
ηλίοις, τοῦ ἄστρου ἐπιόντος· εὐποδὲς δὲ, εἰ μὴ
τῇ αὐτῇ ὥρᾳ μὴ καταρρήγνυνται αὐτῶν οἱ
πόδες τὰ ὄρη θεουσῶν· εὐτριχες δὲ, εἰ μὴ ἔχωσι
λεπτὴν καὶ πυκνὴν καὶ μαλακὴν τὴν τρίχα.

doque cursu eum premant, i-
dentidem prouendo, justaque
de causa latratu altiori utendo;
nec tamen ad venatorem, omis-
sis vestigiis, redeant. Praeter
hanc speciem, et hanc venan-
di rationem, requiritur ut ani-
mosae sint, et pedibus, et na-
ribus, et pilis bonis instructae.
Animosae erunt, si venationem
aestu incumbente non deserant:

narium bonarum, si leporem
nudis in locis, aridis, apricis,
et sub accessum sideris odora-
tu deprehendant: bonis prae-
diti pedibus, si eodem anni
tempore, dum montes percur-
runt, pedes eorum non findan-
tur: pili boni, si quidem is et
subtilis sit, et spissus, et mol-
lis. At colore canes esse oportet
minime rufo, neque nigro,

Τὰ δὲ χρώματα οὐ χρὴ εἶναι τῶν κυνῶν οὔτε
 πυρρὰ, οὔτε μέλαινα, οὔτε λευκὰ παντελῶς·
 ἔστι γὰρ οὐ γενναῖον τοῦτο, ἀλλ' ἀπλοῦν καὶ
 θηριῶδες. Αἱ μὲν οὖν πυρραὶ ἔχουσαι ἔστη-
 σαν λευκὴν τρίχα ἐπανθούσαν περὶ τὰ πρόσω-
 πα, καὶ αἱ μέλαιναι· αἱ δὲ λευκαὶ, πυρρὰν
 ἐπὶ δὲ ταῖς μηριαίαις ἄκραις τρίχας ὀρθὰς,
 βαθύας, καὶ ἐπὶ ταῖς ὀσφύσι καὶ ταῖς οὐραῖς
 πάτω, ἄνωθεν δὲ μετρίας. Ἄγειν δὲ ἄμεινον
 τὰς κύνας τὰ ὄρη πολλάκις, τὰ δὲ ἔργα ἦτ-
 τον· τὰ μὲν γὰρ ὄρη οἷόν τί ἐστι καὶ ἰχνεύειν
 καὶ μεταθεῖν καθαρῶς, τὰ δὲ ἔργα οὐδέτερα,
 διὰ τοὺς τριμμούς. Ἔστι δὲ καὶ, ἄνευ ταῦ
 εὐρίσκειν τὸν λαγῶν, ἀγαθόν, ἄγειν τὰς κύνας
 τὰ τραχέα· καὶ γὰρ εὐποδες γίνονται, καὶ

neque candido prorsus. Quip-
 pe non index hic indolis gene-
 rosae, sed vulgaris ac forinae.
 Si rufi nigrive coloris fuerint,
 villos candidos; si candidi, ru-
 fos habeant, circum frontem
 nitentes. In summis femorum
 partibus pilos habeant rectos
 et longos, itemque in lumbis
 et cauda infima; superius au-
 tem, mediocres. Satius autem

fuesit, per montes saepe, per
 rura ducere canes rarius. Nam
 montes peruestigari possunt, et
 absque impedimentis hinc inde
 liquido percurri: quum trami-
 tum causa neutrum cultis in
 locis fieri possit. Quinetiam si
 maxime lepus aliquis haud in-
 veniatur, tamen per aspera lo-
 ca ducere canes prodest; quum
 pedes hinc bonos consequantur,

τὰ σώματα διαπονεῖσαι ἐν τόποις τοιούτοις
ἀφίλουται. Ἀγίσθωσαν δὲ, θέρους μὲν, μέ-
χρι μεσημβρίας· χειμῶνος δὲ, δι' ἡμέρας· με-
ταπώρου δ', ἔξω μεσημβρίας· ἐντὸς δὲ ἐσπέ-
ρας, τὸ ἕαρ, ταῦτα γὰρ μέτρια.

ε'. Τὰ δὲ ἵχνη τοῦ λαγῶ, τοῦ μὲν χει-
μῶνος, μακρὰ ἐστὶ, διὰ τὸ μῆκος τῶν νυκ-
τῶν· τοῦ δὲ θέρους βραχία, διὰ τὸ ἐναντίον.
Χειμῶνος μὲν οὖν πρῶτ' οὐκ ὄζει αὐτῶν, ὅταν
πάχη ἢ ἡ παγετός· ἡ μὲν γὰρ πάχη τῇ
αὐτῆς ἰσχύϊ ἀντισπάσασα τὸ θερμὸν ἔχει
ἐν αὐτῇ, ὁ δὲ παγετός, ἐπιπῆξας. Καὶ αἱ
κύνες μαλακιῶσαι τὰς ῥίνας οὐ δύνανται
αἰσθάνεσθαι, ὅταν ἢ τοιαῦτα, πρὶν ἂν ὁ ἥλιος
διαλύσῃ αὐτὰ, ἢ προϊῶσα ἡ ἡμέρα· τότε δὲ

et corpora in hujusmodi locis
exercentes, meliores evadant.
Ducantur autem aestate, usque
ad meridiem, hyeme, per to-
tum diem: autumnō, extra
meridiem: vere, intra vespere-
ram. Inest enim his medio-
critas.

5. Caeterum leporis vestigia
procul hyeme se porrigunt,
quia longae sunt noctes; pa-

rum autem aestate, ob ratio-
nem contrariam. Nec vero
hyeme olent diluculo, quum
pruina fuerit, aut gelu. Pru-
ina enim vi sua calorem in se
contrahens, intra se retinet:
gelu autem densat. Quae cum
acciderint, ob teneritatem sa-
rium canes prius sentire non
possunt, quam sol dieve pro-
cedens, ea solvat. Tunc et

καὶ αἱ κύνες ὁσφραίνονται, καὶ αὐτὰ ἐπαικτο-
 φερόμενα ὄζει. Ἀφανίζει δὲ καὶ ἡ πολλὰ
 δράσος καταφέρουσα αὐτά· καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ
 γιγνόμενοι διὰ χρόνου, ὁσμάς ἄγοντες τῆς
 γῆς, ποιεῦσι δύσασμον, ἕως ἂν ψυχθῇ· χεῖρα
 δὲ καὶ τὰ νότια ποιεῖ ὑγραίνοντα γὰρ δια-
 χεῖ· τὰ δὲ βόρεια, ἰὰν ἢ ἄλυτα, συνίσταται
 καὶ σῶζει. Οἱ δὲ ὑετοὶ κατακλύζουσι καὶ
 αἱ ψεκάδες· καὶ ἡ σιλήνη ἁμαυροῖ τῇ
 θερμῇ, μάλιστα δὲ ὅταν ἢ παινσέληκος· καὶ
 μακρότατα τότε· χαίροντες γὰρ τῇ φέγγει,
 ἐπαναρρίπτοῦντες μακρὰ διαίρουσιν ἀντιπαί-
 ζοντες· ταραχώδη δὲ, ὅταν ἀλώπικες προδι-
 ξέλθωσι, γίνονται. Τὸ δὲ ἴαρ κεκραμένον
 τῇ ὥρᾳ καλῶς παρέχει τὰ ἴχνη λαμπρὰ,

canes olfaciunt, et ipsa vestigia
 dum evaporant, redolent. De-
 let etiam ea delapsus ros mul-
 tus. Imbres item, qui longio-
 ribus intervallis cadunt, educ-
 tis terrae odoribus faciunt, ut
 difficulter oleant vestigia, donec
 tellus exsiccetur. Etiam tem-
 pestas australis deteriora facit,
 dum humectans diffundit: sep-
 tentrionalis vero, si nimis saeva

non sit, durabilia reddit, et
 servat. Tam pluviae quam
 guttae diluunt, et inundant.
 Lunae quoque calor facit, ut
 evanescant vestigia, praesertim
 quum plena est. Et vestigia
 tunc quidem rarissima sunt,
 quod gaudentes ejus luce lepo-
 res inter se colludant, et procul
 se jactando magnis intervallis
 vestigia distinguant. Eadem

πλὴν εἴ τι ἡ γῆ ἐξανθοῦσα βλάπτει τὰς κύ-
νας, εἰς τὸ αὐτὸ συμμιγνύουσα τῶν ἄνθων τὰς
ὀσμὰς. Λεπτὰ δὲ καὶ ἀσαφῆ τοῦ θέρους·
διότι γὰρ οὖσα ἡ γῆ ἀφανίζει τὸ θερμὸν,
ὃ ἔχουσιν· ἔστι γὰρ λεπτὸν, καὶ αἱ κύνες
ἦντον ὁσφραίνονται τότε, διὰ τὸ ἐκλείψθαι
τὰ σώματα. Τοῦ δὲ μετοπώρου καθαρά·
ὅσα γὰρ ἡ γῆ φέρει, τὰ μὲν ἡμεῖς συγκεκό-
μισται, τὰ δὲ ἄγρια γῆρα διαλείλυσται· ὥστε
οὐ παραλυποῦσι τῶν καρπῶν αἱ ὀσμαι εἰς
ταῦτα φερόμεναι. Ἔστι δὲ τοῦ χειμῶνος,
καὶ τοῦ θέρους, καὶ τοῦ μετοπώρου τὰ ἔχνη
ὀρθὰ ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῦ δ' ἥρος συμπεπλεγ-
μένα· τὸ γὰρ θηρίον συνδυάζεται μὲν αἰεὶ,

turbantur, quum vulpes antea
pertransierint. Ver, propter
anni temperiem, satis clara
præbet vestigia; nisi quod
terra, sicubi floret, canibus
officit, dum in unum confundit
florum ac vestigiorum odores:
aestate vero exilia sunt, et
obscuriora. Nam terra fervens
abolet quidquid halitus et calo-
ris habent. Est enim is tennis,
et canes tunc minus olfaciunt,

quod eorum corpora resoluta
langueant. Autumni tempore
vestigia pura sunt. Nam quae-
cumque terra producit, sive
domestica, jam congesta sunt;
seu agrestia, senio contabue-
runt. Itaque fructuum odores
ad vestigia non ita feruntur, ut
quidquam obsint. Itidem hye-
me, et aestate, et autumno
recta sunt ut plurimum vesti-
gia, vere autem inter se per-

μάλιστα δὲ ταύτην τὴν ἄραν ὥστε διὰ
 τοῦτο ἐξ ἀνάγκης μετ' ἀλλήλων πλανώμεναι
 τοιαῦτα ποιοῦσιν. Ὅζει δὲ τῶν ἰχθύων ἐπὶ
 πλείω χρόνον τῶν εὐναίων ἢ τῶν δρομαίων· τὰ
 μὲν γὰρ εὐναῖα ὁ λαγὼς πορεύεται ἐφιστά-
 μενος, τὰ δὲ δρομαῖα ταχύ· ἡ γῆ οὖν τῶν
 μὲν πυκνοῦται, τῶν δὲ οὐ πίμπλαται. Ἐν
 δὲ τοῖς ὑλώδεσι μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς ψιλοῖς
 ὅζει· διατρέχων γὰρ, καὶ ἀνακαθίζων, ἄπτε-
 ται πολλῶν. Κατακλίνονται δ' εἰς αὐτὴν ἡ γῆ
 φύει ἢ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς, ὑπὸ παντὶ, ἐπ' αὐτῶν,
 ἐν αὐτοῖς, παρ' αὐτὰ, ἀποθνήσκουσι, πολὺ, μικρὸν,
 μεταξὺ τούτων· ὅτε δὲ καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ
 διαρρίπτων ἐπὶ τὸ δυνατόν, καὶ ἐν ὕδατι, ἴαν-
 τι ἢ ὑπερέχον ἢ ἐμπιφυκὸς ἐν τούτῳ. Ὁ

plexa. Nam coit haec fera
 cum alias semper tum hoc
 tempore imprimis: ut a simul
 oberrantibus hanc ipsam ob
 causam id necessario fieri o-
 porteat. Olent autem vesti-
 gia cubilibus impressa, diutius
 quam in cursu. Nam illa cu-
 bilium insistendo; cursus ves-
 tigia currendo lepus imprimit.
 Itaque terra per illa densatur,
 his non impletur. In sylvois

vero locis redolent magis, quam
 nudis. Siquidem modo per-
 currens lepus, modo sessitans,
 multa contingit. Procumbit
 autem ad ea quae terra gignit,
 vel superficie sua continet, et
 quidem sub re quavis, super re
 quavis, in rem quamvis; item-
 que propius, longius; diu, pa-
 rum, mediocriter; et in mare
 nonnunquam, ad id quod po-
 test, exiliens; et in aquam, si

μὲν οὖν ἐὺναῖος ποιούμενος εὐνήν, ἐπὶ τὸ παλὺ, ὅταν μὲν ἢ ψύχη, ἐν εὐδαινοῖς· ὅταν δὲ κυματα, ἐν παλισκίοις· τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, ἐν προσηλίοις· οἱ δὲ θρομαῖοι οὐχ οὕτω, διὰ τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐκπληκτοὶ γίνεσθαι. Κατακλίνεται δὲ ὑποθεῖς τὰ ὑποκάλια ὑπὸ τὰς λαγόνας, τὰ δὲ πρόσθεν σκέλη τὰ πλείστα συνθεῖς καὶ ἐκτείνας, ἐπ' ἄκρους δὲ τοὺς πόδας τὴν γένυν καταθεῖς, τὰ δὲ ὦτα ἐπιπιτάσας ἐπὶ τὰς ὠμοπλάτας· εἴτα δὲ ὑποστίγει τὰ ὕγρά· ἔχει δὲ καὶ τὴν τρίχα στεγανήν· πυκνὴ γὰρ καὶ μαλακὴ. Καὶ ὅταν μὲν ἐγρηγορῇ, καταμύει τὰ βλέφαρα· ὅταν δὲ καθεύδῃ, τὰ μὲν βλέφαρα ἀναπέπταται ἀκίνητα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἀτρέ-

quid exstans, innatumve sit aquae. Lepus cubans est, qui cubile sibi struit, idque ut plurimum, quum frigora sunt, tepidis in locis; quum aestus, in opacis, quum ver et autumnus, in apricis: alia cursitantium est ratio, propterea quod eis terror a canibus incutiatur. Sic autem procumbit, ut partes inferiores subter ilia collocet, cruribus anterioribus ut

plurimum compositis et exporrectis, mento extremis pedibus imposito, auribus supra scapulas expansis. Deinde partes etiam molliores tegit. Habet et pilos ad tegendum aptos, quippe qui densi sint ac molles. Quum vigilat, nonnihil connivet palpebris: quum dormit, palpebras nullo cum motu apertas habet, oculis manentibus immotis. Nares per

μας ἔχουσι· τοὺς δὲ μυκτῆρας, ὅταν εὖδῃ, κενῇ πυκνά· ὅταν δὲ μὴ, ἥττον. Ὅταν δὲ ἡ γῆ βρύῃ, μᾶλλον τὰ ἔργα, ἢ τὰ ὄρη ἔχουσιν. Ὑπομένει δὲ πανταχοῦ ἰχθυόμενος, ἰάν μῆτι περίφοβος τῆς νυκτὸς γένηται· παθὼν δὲ τοῦτο, ὑποκινεῖ. Πολύγονον δ' ἐστὶν οὕτως, ὥστε τὰ μὲν τέτοκε, τὰ δὲ τίκτει, τὰ δὲ πύει. Τῶν δὲ μικρῶν λαγίων ὄζει μᾶλλον ἢ τῶν μεγάλων· ἔτι γὰρ ὑγρομελῇ ὄντα, ἐπισύρεται ὅλα ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ μὲν οὖν λίαν νεογνὰ οἱ φιλοκυνηγέται ἀφιαῖσι τῇ Θεᾷ· οἱ δὲ ἤδη ἔτειοι τάχιστα θέουσι τὸν πρῶτον δράμον, τοὺς δ' ἄλλους οὐκ ἔτι· εἰσὶ γὰρ ἑλαφροὶ, ἀδύνατοι δέ. Λαμβάνειν δὲ τοῦ λαγῶ τὰ ἵχνη, ὑπάγοντα τὰς κύνας ἐκ τῶν ἔργων

somnum frequenter movet, extra somnum rarius. Quum terra pullulat, culta magis quam montes eum retinent. Ubique subsistit, dum investigatur; nisi noctu ingens eum metus invaserit. Id ei quum accidit, loco se movet. Tam foecundum est animal, ut partim recens pepererit, partim pariat, partim uterum gerat. Parvorum lepusculorum vestigia ma-

gis olent, quam adulatorum. Nam quum membra eorum adhuc mollia sint, tota quasi tractim terram stringunt. Quicumque recens editi sunt admodum, eos venationum studiosi Dianae dimittunt. Anniculi cursum primum celerrime conficiunt, reliquos non item. Sunt enim agiles quidem illi, sed imbecilles. Vestigia leporis captanda sunt ita, ut ex ar-

ἄνωθεν, ὅσοι δὲ μὴ ἔρχονται αὐτῶν εἰς τὰ ἐργάσιμα, τοὺς λευμῶνας, τὰς νάπας, τὰ ῥεῖθρα, τοὺς λίθους, τὰ ὑλῶδη· καὶ ἐὰν ὑποπιῇ, μὴ ἀναβοᾷν, ἵνα μὴ αἱ κύνες, ἔκφρονες γιγνόμεναι, χαλεπῶς τὰ ἔχνη γνωρίζωσιν. Εὗρισκόμενοι δὲ ὑπ' αὐτῶν καὶ διωκόμενοι ἔστιν ὅτε διαβαίνουσι τὰ ρεύματα, καὶ ὑποκάμπτουσι, καὶ καταδύονται εἰς φάραγγας, καὶ εἰσειλοῦσι· πεφόβηνται γὰρ οὐ μόνον τὰς κύνας, ἀλλὰ καὶ τοὺς αἰτούς· ὑπερβαλόντες γὰρ τὰ σιμὰ καὶ τὰ ψιλὰ, ἀναρπάζονται ἕως ἂν ᾤσιν ἔττειοι· τοὺς δὲ μείζους ἐπιτρέχουσαι αἱ κύνες ἀφαιροῦνται. Ποδωπίεστατοι μὲν οὖν εἰσὶν οἱ ὄρειοι, οἱ πεδινοὶ δὲ ἥττον, βραδύτατοι δὲ οἱ ἔλαιοι· οἱ δ' ἐπὶ

vorum parte superiori canes ducas, praesertim si lepores fuerint, qui ad loca culta non veniunt, in prata, in saltus, fluentia, saxa, loca sylvosa. Quod si loco se moverit, clamandum non erit; ne canes adtonitae, vestigia difficulter agnoscant. Quum inveniuntur a canibus, iisdem insequentibus nonnunquam flumina tranant, et cursum flectunt, et in con-

valles se abdunt ac involvunt. Non enim canes tantum metuunt, sed etiam aquilas; a quibus inter superandum loca devexa sylvisque nuda, dum adhuc anniculi sunt, rapiuntur: majores a canibus impetu facto auferuntur. Velocissimi sunt montani, campestres minus, palustres autem longe tardissimi. At qui locis omnibus oberant, molesti sunt

πάντας τοὺς τόπους πλανῆται, χαλιποὶ πρὸς τοὺς δρόμους· τὰ γὰρ σύντομα ἴσασιν· θέουσι γὰρ μάλιστα μὲν τὰ ἀνάντη, ἢ τὰ ὀμαλά· τὰ δὲ ἀνόμοια, ἀτομοίως· τὰ δὲ κατάντη, ἥκιστα. Διωκόμενοι δὲ εἰσι κατὰδηλοι μάλιστα μὲν διὰ γῆς πεκνημένης, ἵαν ἔχουσιν ἔτιοι ἐρύθημα, καὶ διὰ καλάμης, διὰ τὴν ἀνταύγειαν· κατὰδηλοι δὲ καὶ ἐν τοῖς τριμμοῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἵαν ὧσιν ἰσόπεδοι· τὸ γὰρ φανὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ἐνὸν ἀντιλάμπει· αἶθρη δὲ, ὅταν [κατὰ] τοὺς λίθους, τὰ ὄρη, τὰ φέλλια, τὰ δασέα ἀποχωρῶσι, διὰ τὴν ὁμόχροιαν. Προλαμβάνοντες δὲ τὰς κύνας, ἐφίστανται, καὶ ἀνακαθίζοντες ἐπαίρουσιν αὐτοὺς, καὶ ἐπακούουσιν, εἴ που πλησίον

in cursu. Norunt enim itinera compendiaria, et maxime currunt per acclivia, vel plana: si quae sunt loca inaequalia, et haec inaequaliter percurrunt; per declivia minime feruntur. In persequendo maxime conspiciuntur, quum per agrum subactum currunt, si quidem rubor quidam eis adsit: itemque per stipulas, propter splen-

doris reflexionem. Sunt etiam in tramitibus ac viis conspicui, siquidem hae planae fuerint. Nam quod in eis nitidum est, resplendet. Conspici nequeunt quum ad saxa, montes, loca suberosa, sylvisque densa, secedunt, idque ob coloris similitudinem. Si canes anteverant, subsistunt; seque humi collocatos erigunt, et num ali-

πληγὴ ἢ ψόφος τῶν κυνῶν, καὶ ὅθεν αὖ
ἐκρούσῃσι, ἀποτρέπονται. "Οτι δὲ καὶ οὐκ
ἐκρούσαντες, ἀλλὰ δόξαντες, ἢ πεισθέντες ὑπ'
αὐτῶν, παρὰ τὰ αὐτὰ, διὰ τῶν αὐτῶν, ἐκαλ-
λάττοντες ἄλματα, ἐμποιοῦντες ἔχνεσιν ἔχη,
ἐποχωροῦσι. Καί εἰσι μακροδρομώτατοι
μὲν οἱ ἐκ τῶν ψιλῶν εὐρισκόμενοι, διὰ τὸ
καταφανές· βραχυδρομώτατοι δὲ, οἱ ἐκ τῶν
δασείων· ἐμποδὼν γὰρ τὸ σκοτεινόν. Δύο δὲ
καὶ τὰ γένη ἐστὶν αὐτῶν· οἱ μὲν γὰρ, μεγά-
λοι, ἐπίπερκοι, καὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ μετώ-
πῳ μέγα ἔχουσιν· οἱ δὲ, ἐλάττους, ἐπίξαν-
θοι, μικρὸν τὸ λευκὸν ἔχοντες. Τὴν δὲ οὐράν
οἱ μὲν κύκλῳ περιτοίκιλον, οἱ δὲ παράσηρον
καὶ τὰ ὄμματα οἱ μὲν ὑποχαροποι, οἱ δὲ

cubi latratu strepituve canum
in propinquo sit, auribus cap-
tant: et undecumque hunc
percipiunt, inde se avertunt.
Interdum tametsi nihil audie-
rint, opinione tamen, ac per-
suasione sua, propter eadem,
et per eadem loca, variatis sal-
tibus, et in vestigia vestigiis
aliis impressis, ita deinde dis-
cedunt. Cursu longissima spa-
tia conficiunt, qui nudis in lo-

cis reperiuntur, quod ea satis
lucis habeant; brevissima, qui
in sylvis: quod tenebrae sunt
eis impedimento. Duo sunt
autem eorum genera. Nam
alii magni sunt, notis nigris
varie distincti, qui et albedi-
nem in fronte insignem ha-
bent: alii minores, subflavi,
exigua cum albedine. Cauda
illis undique varia est, his albe-
dine insignis longiore spatium.

ὑπόγλαυκοι· καὶ τὰ μέλανα τὰ περὶ τὰ
αὐτὰ ὄψρα· οἱ μὲν ἐπὶ πολὺν, οἱ δὲ ἐπὶ μικρὸν.
Ἔχουσι δὲ αὐτῶν αἱ πολλαὶ τῶν νήσων τοὺς
ἐλάττους, αἵ τ' ἔρημοι καὶ οἰκουμέναι· τὸ δὲ
πληθος πλείους ἐν αὐταῖς, ἢ ἐν ταῖς ἡπείροις·
ὅν γάρ εἰσιν οὐτ' ἀλώπεκες ἐν ταῖς πολλαῖς
αὐτῶν, αἳ τινες καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα
ἐπιούσαι ἀναιροῦνται, οὐτε αἰετοί· τὰ μεγάλα
γὰρ ἄρη ἔχουσι μᾶλλον, ἢ τὰ μικρά· ἐλάτ-
των δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἐν ταῖς νήσοις. Κυνη-
γέται δὲ εἰς μὲν τὰς ἐρήμους ὀλιγάκις ἀφικ-
νοῦνται, ἐν δὲ ταῖς οἰκουμέναις ὀλίγοι ὄντες,
καὶ οὐ φιλόθηροι οἱ πολλοί· εἰς δὲ τὰς ἱερὰς
πάνν νήσων οὐδὲ διαβιβάζειν οἷόν τε κύνας.
Ὅταν οὖν τῶν τε ὑπαρχόντων ὀλίγους ἐκθη-

Oculi illis subfulvi, his sub-
caesii. Quam circa summas
aures nigredinem habent, ea
magna est in illis, in his exi-
gua. Minores maxime in in-
sulis tum desertis, tum habita-
tis et excultis, reperiuntur:
atque adeo plures sunt in iis
quam in terra continente. Quip-
pe nec in plerisque vulpes
sunt, quae tum lepores tum
foetus eorum interficiunt; nec

aquillae, quae magis in monti-
bus vastis degunt, quam exi-
guis. Et sunt in insulis, ple-
rumque montes minores. Ve-
natores etiam raro in desertas
insulas veniunt, et in iis, quae
incoluntur, pauci sunt homi-
nes, neque venationis admo-
dum studiosi. Quae vero sa-
crae sunt insulae, in eis haud
fas est canes transvehi. Quo
fit, ut quum pauci de iis qui

ρᾶνται, καὶ τῶν ἐπιγιγνομένων, ἀνάγκη ἀφθό-
 ρους εἶναι. Βλέπει δὲ οὐκ ὀξύ, διὰ πολλά·
 τά τε γὰρ ὄμματα ἔχει ἕξω, καὶ τὰ βλέ-
 φαρα ἐλλείποντα, καὶ οὐκ ἔχοντα προβολὴν
 ταῖς αὐγαῖς· ἡ ὄψις οὖν διὰ ταῦτα ἀμαυρὰ,
 ἰσκιδασμίνη. "Αμα δὲ τούτοις, καὶ ἐν ὕπνῳ
 ὄν τὰ πολλά τὸ θηρίον οὐκ ὠφελεῖται πρὸς τὸ
 ὄραϊν. Καὶ ἡ ποδακία πρὸς τὸ ἀμβλυωπεῖν
 αὐτῇ πολὺ συμβάλλεται· ταχὺ γὰρ ἐκάστου
 παραφέρει τὴν ὄψιν, πρὶν νοῆσαι ὅ, τι ἐστί.
 Καὶ οἱ φόβοι τῶν κυνῶν, ὅταν διώκωνται, ἐπό-
 μενοι μετὰ τούτων, συνεξαιροῦνται τὸ προ-
 νοεῖσθαι. "Ωστε διὰ ταῦτα προσπίπτων λα-
 θάνει πρὸς πολλά, καὶ εἰς τὰς ἄρκυς ἐμπίπ-

jam illic existunt, venando ca-
 piantur, et plures semper gig-
 nantur; necessario magna sit
 eorum copia. Multae sunt au-
 tem causae, quamobrem lepore-
 res acutum non cernant. Nam
 et oculos habent exstantes, et
 palpebras curtas, quaeque sa-
 tis oculos obtegere nequeunt:
 quibus sane rebus videndi vis
 hebes redditur, quippe quae
 dissipetur. Praeterea quum e-

tiam somno plerumque fruuntur
 hoc animal, parum inde tamen
 ad visum adjumenti habet.
 Ipsa pedum velocitas ad obtu-
 sionem facultatis cernentis non
 parum confert. Nam celeriter
 ab objecto quovis oculos prius
 avertit, quam quid sit, animad-
 vertat. Etiam canum perse-
 quentium comites, ipsae formi-
 dines, inter alia providen-
 tiam omnem eis adimunt.

των. Εἰ δ' ἔφυγεν ὄρθιον, ὀλιγάκις ἂν ἔπασ-
 χε τὸ τοιοῦτον· νῦν δὲ περιβάλλων καὶ ἀγα-
 πῶν τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐγένετο καὶ ἐτράφη,
 ἀλίσκεται· κατὰ πόδας δὲ οὐ πολλάκις ὑπὸ
 τῶν κυνῶν, διὰ τάχος, κρατεῖται· ὅσοι δὲ
 ἀλίσκονται, παρὰ φύσιν τοῦ σώματος, τύχη
 δὲ χράμενοι· οὐδὲν γὰρ τῶν ὄντων ἰσομέγεθες
 τούτῳ ἂν ὁμοίον ἴσθι πρὸς δρόμον· σύγκειται
 γὰρ ἐκ τοιούτων τὸ σῶμα. Ἐχει γὰρ κεφα-
 λὴν κούφην, μικράν, καταφερῆν, στεκὴν ἐκ τοῦ
 πρόσθεν· [ᾧτα ὑψηλά·] τράχηλον λεπτόν,
 περιφερῆν, οὐ σκληρόν, μῆκος ἱκανόν· ὁμο-
 πλάτως ὀρθᾶς, ἀσυνδέτους ἀνωθεν· σκέλη τε
 ἐκ αὐτῶν ἑλαφρὰ, σύγκωλα· στῆθος οὐ βα-

Quae caussae sunt, ut impru-
 denter irruens in multa, etiam
 in retia incidat. Quod si recta
 via fugeret, non frequenter
 haec illi acciderent. Nunc
 quia complectitur atque amat
 ea loca, quibus in locis et ortus
 et educatus est, capitur: quum
 caeteroquin ob celeritatem, in
 cauum potestatem, insistentium
 ipsius vestigiis, raro perveniat.
 Quod si qui capiantur, id casu

potius quodam fit, quam natura
 corporis leporini. Quippe nul-
 lum animal est, quod lepori
 magnitudine par, enim cursus
 aequet. Ejusmodi scilicet ex
 partibus corpus ejus composi-
 tum est. Caput leve habet,
 idemque parvum, deorsum-
 spectans, anteriori parte stric-
 tius, collum exile, rotundum,
 non rigidum, justa longitudine:
 scapulas rectas, a summo natas

ράτονον· πλευρὰς ἐλαφρὰς, συμμέτρους ὀ-
 φὺν περιφερῇ· καλὴν σαρκώδη· λαγόναις ὑ-
 γρὰς, λαπαράς ἱκανῶς· ἰσχία στρογγύλας
 πλήρη κύκλῳ, ἄνωθεν δὲ ὡς χρὴ διαστῶνται·
 μηρούς μακροὺς, εὐπαγεῖς· ἔξωθεν μῦς ἐπι-
 τεταμένους, ἔνδοθεν δὲ οὐκ ὀγκώδεις· ὑποπλά-
 λια μακρὰ, στιφρά· πόδας τοὺς πρόσθεν αἰ-
 κρως ὑγροὺς, στενοὺς, ὀρθοὺς· τοὺς δὲ ὀπισθεν
 στερεοὺς, πλατεῖς· πάντα δὲ, οὐδεὶός τρα-
 χίος· φροντίζοντας· σκέλη τὰ ὀπισθεν μείζω
 πολὺ τῶν ἔμπροσθεν, καὶ ἐγκεκλιμένα μικρὸν
 ἔξω· τρίχωμα βραχὺ, κοῦφον. Ἔστιν οὖν
 ἀδύνατον μὴ οὐκ εἶναι, ἐκ τοιούτων συνηρμοσ-
 μένον, ἰσχυρὸν, ὑγρὸν, ὑπερέλαφρον. Τεκμή-

connexas: crura sub ipais le-
 via, partibus recte junctis: pec-
 tus haudquaquam angustum:
 latera levia, proportionis aptae:
 lumbos teretes, cavos, carno-
 sos: ilia mollia, satisque laxa:
 coxas rotundas, undique ple-
 nas, parte superiori a se invi-
 cem debito ex intervallo dis-
 tantes: femora oblonga, satis
 spissa, extrinsecus tensa, inte-
 rius non turgida: partes his

subjectas, parvas, firmas: pe-
 des anteriores summopere mol-
 les, angustos, rectos; postero-
 res firmos, latos; omnes nihil,
 quod asperum sit, curantes:
 crura posteriora prioribus lon-
 ge majora, nonnihil extorsum
 incurvata: pilos breves, ac
 leves. Quapropter fieri non
 potest, quin quod ex hujus-
 modi partibus compositum est,
 firmum sit, molle, vehementer

ρων δὲ ὡς ἑλαφρόν ἐστιν ὅταν ἀκρίμα δια-
πορεύηται, πηδᾷ (βαδίζοντα δὲ οὐδεὶς ἰώρῃ-
καν, αὐδ' ὄψεται) τιθεὶς εἰς τὸ ἐπέκεινα τῶν
ἐμπροσθεν ποδῶν τοὺς ὀπισθεν, καὶ ἔξω, καὶ
θεῖ οὕτως· ὁῦλον δὲ τούτου τὸ ἐν χροῖ. Οὐ-
ραν δὲ οὐκ ἐπιτηδεῖαν ἔχει πρὸς δρόμον.
Ἐπειθύνειν γὰρ οὐχ ἰκανὴ τὸ σῶμα, διὰ τὴν
βραχύτητα, ἀλλὰ τῷ ὥτι ἑκατέρῃ τοῦτο
κρίει, καὶ ὅταν ἀλίσκηται ὑπὸ τῶν κυνῶν
κατωβάλλων γὰρ καὶ παραβάλλων τὸ ἕτερον
ὡς πλάγιον, ὁπατέρᾳ ἂν λυπῇται, ἀπεριδό-
μενος· διὸ δὴ εἰς τοῦτο ὑποστρέφεται ταχὺ,
ἐν μικρῷ πολὺ καταλιπὼν τὸ ἐπιφερόμενον.
Οὕτω δὲ ἐπίχαρὶ ἐστὶ τὸ θηρίον, ὥστε οὐδεὶς

leve: cujus quidem levitatis
agilis indicium est, quod quum
etiam remissius aliquo pergit,
saltare solet; (gradientem nec
vidit quisquam, nec videbit)
adeo quidem, ut ultra extra-
que priores pedes collocet pos-
teriores, itaque currat. Mani-
festo patet hoc in colore.
Caudam habet ad cursum min-
us commodam. Non enim
propter brevitatem ad dirigen-

dum corpus idonea est, sed
hoc utraque facit aure, quan-
do in eo est ut capiatur a
canibus: alteram aurem demit-
tit, et detorquet obliquam; et
utra tandem parte laeditur, in
hanc innitens, hoc modo cele-
riter sese flectit, exiguo tem-
poris spatio longe canibus ir-
ruentibus post se relictis. Adeo
lepidum vero animal est, ut
nemo sit, qui, si eum videat,

ὅστις αὐτὸν ἄν, ἰδὼν ἰχθυόμενον, εὐρισκόμενον, μεταβιόμενον, ἀλίσκόμενον, ἐπιλάβοιτ' αὐτὸν τοῦ ἔργου. Ἐν δὲ τοῖς ἔργοις κυνηγετοῦντα ἀπέχσθαι, ἃν ὄραι φέρουσι, καὶ τὰ νόμματα καὶ τὰ ρεῖθρα ἔαν. Τὸ γὰρ ἀπτεσθαι τούτων αἰσχρὸν καὶ κακόν, καὶ ἵνα μὴ τῇ νόμῳ ἐναντίοι ὦσιν οἱ ἰδόντες· καὶ ὅταν ἀνεγρία ἱμαίπτῃ, ἀναλύειν χρὴ τὰ περὶ κυνηγίσιοι πάντα.

ε'. Κυνῶν δὲ κόσμος δέλαια, ἱμάντες, στελμοῖαι· ἔστω δὲ τὰ μὲν δέλαια, μαλακά, πλατέα, ἵνα μὴ θραύῃ τὰς τρίχας τῶν κυνῶν. οἱ δὲ ἱμάντες ἔχοντες ἀγκύλας τῇ χειρὶ, ἄλλο δὲ μηδὲν οὐ γὰρ καλῶς τηροῦσι

dum vestigatur, dum invenitur, dum cursu petitur, dum capitur, cujusvis rei carae non obliviscatur. At inter venandum in locis cultis, a fructibus venator quorumvis anni temporum abstineat, latices et flumina relinquat intacta. Nam ut ea tangere foedum ac improbum est; *cavendum est* ut ii legem venatoriam violent, qui lepores per haec loca agitari viderunt. Quod si nulla se

fera obtulerit, ad venationem pertinentia refigenda sunt omnia.

6. Canum ornatus sunt collaria, lora, cinctus. Collaria quidem mollia sint, et lata, ne pilos canum adterant. Lora pro manibus ansas habeant, praeterea nihil. Nec recte canes retinent ac servant, qui collaria de loris conficiunt. Cinctus habeant lora latiora, ne canum ilia terant. *Μηνίσι*

τὰς κύνας οἱ ἐξ αὐτῶν ἐργασσάμενοι τὰ θήρῳ
καὶ δὲ σπειροῦσι πλατεῖς τοὺς ἰμάκτας, ἵνα
μὴ τρέξωσι τὰς λαγόνιας αὐτῶν ἐγκατερ-
ραμέναι δὲ ἐγκεντρίδεις, ἵνα τὰ γένη φυλάτ-
τῃσι. Ἐξάγειν δὲ αὐτὰς οὐ χρὴ ἐπὶ τῇ
κυνηγίᾳ, ὅταν μὴ τὰ προσφερόμενα δέχον-
ται ἡδίως, (τεκμήριον δὲ τοῦτο, ὅτι σὺκ ἔρραν-
ται) μηδὲ ὅταν ἄνεμος πνέῃ μέγας διαρπά-
ζει γὰρ τὰ ἴχνη, καὶ οὐ δύνανται ὑσφραίνεσ-
θαι, οὐδὲ αἱ ἄρκυς ὑστάναι, οὐδὲ τὰ δίπτυα.
Ὅταν δὲ τούτοις μηδέτερον κωλύῃ, ἄγειν διὰ
τρίτης τῆς ἡμέρας. Τὰς δὲ ἐλάπτεκας μὴ
ἐθίζειν τὰς κύνας διώκειν· διαφθορὰ γὰρ μι-
γίστη, καὶ ἐν τῷ δύνει οὐ ποτε πάρεισιν.
Εἰς δὲ τὰ κυνηγίᾳ μεταβάλλοντα ἄγειν,

sint etiam insutis aculeis, ut ge-
nus suum conservent. Vena-
tum canes non educuntur, si
cibos qui offeruntur, non lu-
benter accipiant, quod in eis
minus commodae valetudinis
indiciū est: nec si flatus
venti magnus sit. Is enim dis-
sipat vestigia, nec canes tunc
odorari, nec tagenae retiave
parē possunt. Quod si horum

neutrum impediat, ad tertium
quemque diem educuntor. Nec
vulpes persequi adsuescant ca-
nes. Id enim eos maxime cor-
rumpit, ut quum oportet, nun-
quam praesto sunt. In edu-
cendo mutanda loca venatio-
num, ut et canes venandi, et
venator ipse regionis peritus
evadat. Exeundum est autem
diluculo, ne investigatio frustra

ἵνα ὧσιν ἔμπειροι τῶν κυνηγεσίῳ, αὐτοὺς δὲ τῆς χώρας. Ἐξίειναι δὲ πρῶτ', ἵνα τῆς ἰχθυήσεως μὴ ἀποστερῶνται· ὥς οἱ ὀψιζόμενοι ἀφαιροῦνται τὰς μὲν κύνας τοῦ εὐρεῖν τὰν λαγῶν, αὐτοὺς δὲ τῆς ὠφελείας· οὐ γὰρ ἐπιμένει τοῦ ἵχνους ἡ φύσις, λεπτὴ οὖσα, πᾶσαν ὥραν. Τὴν δὲ στολὴν ὁ ἀρκυαῖος ἐξίτω ἔχων ἐπὶ θήρα, μὴ ἔχουσιν βάρος. Τὰς δὲ ἄρκυς ἰστάτω ἀμφὶ δρόμους, ὁδοὺς τραχείας, σιμὰς, λαγαράς, σκοτεινὰς, ῥαῖς, χαράδρας, χειμάρρους ἀεινάους· εἰς ταῦτα γὰρ μάλιστα φεύγει. Ὅσα δὲ ἄλλα εἰς ἄπειρον εἰπεῖν· τούτων δὲ παρόδους, διόδους, καταφανεῖς, λεπτάς, εἰς ὄρθρον καὶ μὴ πρῶτ' ἵνα, εἰς ἢ πλησίον τὸ ἀρκυστάσιον τῶν ζητη-

fiat. Quippe qui venatum re-
tius educunt, canes inventione
leporis, seipsos fructus percep-
tione fraudant; etenim vesti-
gii natura, quum subtilis sit;
quovis anni tempore diu non
durat. Veste custos retiarius
minime ponderosa indutus ve-
natum exeat. Retia collocet
ad vias nemorum asperas, de-
cives, laxas, caliginosas; ad
rivos, convalles, aquas peren-

nes. Ad haec enim loca prae-
cipue lepus se fuga confert.
Infinitum aliquid, alia dicere
quaecumque huc pertinent. A-
ditus, transitus, manifesti, sub-
tiles, versus diluculum, non
ante lucem faciundi: ne si re-
tia prope feras inquirendas
tendantur, audiens strepitum
fera terreatur. Sin magnum
intersit spatium, minus ante
lucem aliquis ire prohibetur,

σίμων, μὴ φοβῆται ἀκούων ὁμοῦ τὸν ψόφον·
 εἰάν δὲ ἢ ἀπ' ἀλλήλων πολὺ, ἥττον κωλύεται
 πρῶτ' καθαρὰς ποιούμενος τὰς ἄρπυστασίας.
 Ἴνα δ' αὐτῶν μηδὲν ἀντέχεται, πηγνύειν τὰς
 σχαλίδας ὑπτίας, ὅπως ἂν ἐπαγόμεναι ἔχωσι
 τὸ σύντονον· ἐπὶ δὲ ἄκρας ἴσους τοὺς βρόχους
 ἐπιβαλλέτω, καὶ ὁμοίως ἀντρειδέτω, ἐπαίρων
 εἰς μέσον τὸν κεκρύφαλον. Εἰς δὲ τὸν περί-
 δρομον ἐναπτέτω λίθον μακρὸν καὶ μέγαν, ἵνα
 ἢ ἄρκυς, ὅταν ἔχη τὸν λαγῶν, μὴ ἀντιτείνη·
 στοιχιζέτω δὲ μακρὰ, ὑψηλὰ, ὅπως ἂν μὴ
 ὑπερπηδᾷ· ἐν δὲ ταῖς ἰχνείαις μὴ ὑπερμεβάλλ-
 εσθαι. ἔστι γὰρ θηρατικὸν μὲν, φιλόπονον
 δὲ, τὸ ἐκ παντὸς τρόπου ἐλεῖν ταχύ. Τὰ δὲ
 δίκτυα τεινέτω ἐν ἀπέδοις, ἐμβαλλέτω δὲ τὰ

ut loca retibus tendendis ex-
 purget. Ne quid autem eis
 obstet, furculae infigendae sunt
 supinae; ut plagae magis ten-
 tae sint, quum adducuntur.
 Summis furculis totidem la-
 queos indat, parique modo ful-
 ciat, adtollens in medio concav-
 itatem plagae. Ad margi-
 nem plagae lapidem oblongum
 magnumque adnectat, ne rete,
 quum leporem tenuerit, in

contrariam partem tendat.
 Longa vero et alta indagine
 cingat, ne forte lepus transi-
 liat. In ipsis investigationi-
 bus nulla interponenda mora.
 Quippe venatoris est, et indus-
 trii quidem, celeriter omnino
 feram capere. Retia majora,
 in planitie tendat, casses au-
 tem in vias conjiciat, et op-
 portunis extra ipsos tramites
 locis, cassium margines ad hu-

ἐπὶ δὲ εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ἐκ τῶν τριμυῶν εἰς
τὰ συμφέροντα, καθάπτων τοὺς περιδρόμους
ἐπὶ τὴν γῆν, τὰ ἀπολίμια συνάγων, πυγνύων
τὰς σχαλίδας μεταξὺ τῶν καρδονίων, ἐπὶ ἄ-
φρας ἐπιβάλλον τοὺς ἐπιδρόμους, καὶ παρὰ
δραμα συμφράττων. Φυλαττίτω δὲ ἐκπερι-
νὴν· ἰάν δὲ ἐκκλίνῃ στοῖχος ἢ ἄρκος, ὥστ' αὐ-
τῶν διωπόμενοι δὲ τὸν λαγῶ εἰς τὰς ἄρκους,
εἰς τὸ πρόσθεν προῖέσθω, καὶ ἐπιθέων μὲν ἐκ-
βοάτω· ἱμπεπτακότος δὲ, τὴν ὁργὴν τῶν κυ-
νῶν παύεται, μὴ ἀπτόμενος, ἀλλὰ παραμυ-
θαύμενος· καὶ δηλούτω τῷ κυνηγέτῃ, ὅτι ἰάλη-
κεν, ἀναβοήσας, ἢ ὅτι παραδειδράμῃκε παρὰ
τάδε, ἢ τάδε, ἢ ὅτι οὐχ' ἐώρακεν, ἢ οὐ κατεῖδε.
Τὸν δὲ κυνηγέτην ἔχοντα ἐξίέναι ἡμελημένον

manum religans, limbes summos
contrahens, inter oras rete sus-
tollentes furculus figens, funi-
culos summis furculis tenaciles
imponat, et intervalla retium,
quibus evadere fera posset, ob-
struat. Denique circumiens
undique observet. Si vel in-
dago, vel rete inclinaverit, eri-
gato. Leporem vero, dum ad
agenas agitur, antroreum rec-
ta currere sinat, ipse cum cla-

more post eum currat: atque
ubi jam in casses inciderit, tu-
num iram, non eos attingendo,
sed verbis mitigando compe-
cat: et venatori clamore sig-
nificet, vel captum esse, vel
hac illacve transcurrere, vel
non ab se visum, vel ubi con-
spicitur. Venator autem, neg-
lecto levique vestitu amictus,
eisdemque calceatus, venatam
exeat, manu clavam gestans;

ἐλαφροὺς ἐσθῆται ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, καὶ ὑπό-
 δεσιν, ἢν τι τῇ χειρὶ ρόπαλον· τὸν δὲ ἀρκυ-
 ρὸν, ἔπειθαι· πρὸς δὲ τὸ κυνηγέσιον σιγῇ προσ-
 εἶναι, ἵνα μὴ ὁ λαγὼς, εἰς τοῦ ἢ πλησίον
 ὑποκειτῇ ἀπούων τῆς φωνῆς. Δήσαντα δ' ἐν
 τῆς ὕλης τὰς κύνας, ἐπάστην χωρὶς, ὅπως αὖ
 οὐλυντο ὅσι, συνστάναι τὰς ἄρκυς καὶ τὰ
 δίκτυα, αἷς εἴρηται. Μετὰ δὲ τοῦτο τὸν μὲν
 ἀρκυρὸν εἶναι ἐν φυλακῇ· αὐτὸν δὲ τὰς κύ-
 νας λαβόντας εἶναι πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ
 κυνηγεσίου. Καὶ εὐξάμενοι τῷ Ἀπόλλωνι
 καὶ τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Ἀγροτέρᾳ μεταδούναι
 τῆς θήρας, λῦσαι μίαν κύνα, ἢ τις αὖ ἢ σο-
 φωτάτη ἰχθυεύει· εἰς μὲν ἢ χαιμῶν, αἶμ'
 ἡλίῳ ἀπέχοντι· εἰς δὲ βέρος, πρὸ ἡμέρας· τὰς

omnæque retium custos sequatur. Ad venandum vero taciti accedant, ne lepus, si forte abicubi sit in proximo, vocem audiens loco se moveat. Canibus ad silvam, seorsum singulis, ita religatis, ut facile solvi possint; casses et retia majora, seu dictum, erigunt. Inde retium custos excubias agat, venabor ipse canibus secum sumtis ad prædam in cas-

ses adducendam abeat. Votis hinc Apollini et Dianæ, quæ ruri colitur, de imperitiendis primitiis præda nuncupatis, canem unam solvat, quæ vestigandi peritissima sit, idque si tempus sit hibernum, ipso cum solis ortu; si aestas ante diem; aliis anni temporibus, quodam inter hæc tempore medio. Postquam canis ista rectum feræ vestigium

δὲ ἄλλας ὄρας, μεταξὺ τούτου. Ἐπειδὴ
 δὲ ἡ κύων λάβῃ τὸ ἵχθυος ὀρθίον ἐκ τῶν ἐπηλ-
 λαγμένων, παραλῦσαι καὶ ἑτέραν περιαινο-
 μένου δὲ τοῦ ἵχθυος, διαλιπόντα μὴ πολὺ καὶ
 τὰς ἄλλας ἀφίειναι κατὰ μίαν, καὶ ἔπειθαι
 μὴ ἐγκρίμειν, ὀνομαστὶ ἐκάστην προσαγορεύ-
 οντα, μὴ πολλὰ, ἵνα μὴ παροξύνωνται πρὸ
 τοῦ παιροῦ. Αἶδε ὑπὸ χαρᾶς καὶ μένους
 προΐᾳσιν ἐξιλοῦσαι τὰ ἵχθη, ὡς πέφυκε, δι-
 πλᾶ, τριπλᾶ, προφορούμεναι παρὰ τὰ αὐτὰ,
 διὰ τῶν αὐτῶν, ἐπηλλαγμένα, περιφερῆ, ὀρ-
 θια, καμπύλα, πυκνὰ, μανὰ, γνώριμα, ἄ-
 γνωστα, ἑαυτὰς παραβίουσαι, ταχὺ ταῖς οὐ-
 ραῖς διασείουσai, καὶ ἐπικλίνουσai τὰ ὦτα,
 καὶ ἀστράπτουσai τοῖς ὄμμασιν. Ἐπειδὴ

ex aliis variatis et implicitis
 eruerit, alterum quoque solvat.
 Dum vero vestigii finis ab his
 quaeritur, interjecto tempore
 non magno, singulatim et alias
 dimittat, ipseque sequatur, non
 urgens tamen, ac unamquam-
 que nominatim adpellet; nec
 id quidem saepius, ne ante
 tempus irritentur. Hae vero
 prae gaudio et animi ardore
 procedunt, vestigia cujusmodi

sunt, dupla, tripla, evolventes,
 hac illac, proruentes ad eadem,
 per eadem, variata, in orbem
 acta, recta, curva, densa, rara,
 nota, ignota; praetercurrentes
 se invicem, caudas celerius
 quatientes, aures inclinantes,
 oculis coruscantes. Ubi vero
 prope leporem erunt, hoc ip-
 sum venatori significabunt, u-
 na cum caudis corpora tota
 concutientes, bellico more ir-

Θὲ περὶ τὸν λαγῶ ὥσι, δῆλον ποιήσασιν τῇ
 κυνηγέτῃ, σὺν ταῖς οὐραῖς τὰ σώματα ὅλα
 συνεπιπραδαίνουσιν, πολεμικῶς ἐπιφερόμεναι,
 φιλονεικῶς παραθείουσιν, συντρέχουσιν φιλο-
 πόνως, συνιστάμεναι ταχὺ, διίστάμεναι, πάλιν
 ἐπιφερόμεναι· τελευτῶσαι δὲ ἀφίξονται
 πρὸς τὴν εὐνὴν τοῦ λαγῶ, καὶ ἐπιδραμοῦνται
 ἐπ' αὐτόν. "Ὅθ' ἐξαίφνης ἀναίξας, ἐφ' αὐ-
 τὸν ὅλαγμὸν ποιήσῃ τῶν κυνῶν καὶ κλαγγὴν
 φεύγων. Ἐμβοώντων δὲ αὐτῷ διακομίσας,
 ἰῶ κύνες, ἰῶ κακὸς, σαφῶς γὰρ ὧ κύνες, κα-
 λῶς γὰρ ὧ κύνες. Καὶ κυνοδρομεῖν περιλί-
 ξαντα ὃ ἀμπίχεται περὶ τὴν χεῖρα, καὶ τὸ
 ῥόπαλον ἀναλαβόντα, κατὰ τὸν λαγῶ, καὶ
 μὴ ὑπαντᾶν ἀπορὸν γάρ. "Ὅδε ὑποχωρῶν,

ruentes, certatim procurren-
 tes, studiosè concurrentes, ci-
 to se conjugentes, vicissim
 a se discedentes, ac rursus ir-
 ruentes. Tandem ad leporis
 cubile pervenient, et in ipsum
 incurrunt. Ille repente subsi-
 liens, canum in se latratum et
 clamorem fugiendo convertet.
 Ipsi vero inter persequendum
 clamant, Io canes, Io segnis,
 Certo canes, recte o canes.

Venator obvoluto manui, quo-
 cumque circumdatur, clavaque
 sumpta, simul incitato cursu
 more canum feratur, et leporis
 quidem a tergo, non ut ei oc-
 currat. Quoniam id difficulta-
 tem afferat. Lepus autem se
 subducens, et celeriter ex oculis
 seproripiens, rursus ea plerum-
 que loca circuit, quibus in lo-
 cis inveniebatur. Exclamet au-
 tem venator, In eum puer, In

ταχὺ ἐπλείων τὴν ὄψιν, τάλιν περιβάλλει,
 ὅθεν εὐρίσκεται, ἐπὶ τὸ πολὺ. Ἀναβοᾷν δὲ
 ποιῶν μὲν αὐτῷ παῖς, αὐτῷ παῖς, παῖ δὲ,
 παῖ δὴ ὅδε, εἴαν τε ἐαλωκὸς ᾖ, εἴαν τε μὴ,
 δηλόυτω. Καὶ εἴαν μὲν ἐαλωκὸς ᾖ ἐν τῷ
 σφύτῳ δρόμῳ, ἀνακαλεσάμενος τὰς κύνας
 ζητεῖν ἄλλαν· εἴαν δὲ μὴ, κυνοδρομεῖν ὡς τά-
 χιστα, καὶ μὴ ἀφίειναι, ἀλλ' ἐκπερᾶν φιλο-
 πόνως. Καὶ εἴαν τάλιν ἀπαιτῶσι διώκουσαι
 αἰσὸν, ἀναβοᾷν, εὐγε, εὐγε, ὦ κύνες, ἔατεσθε
 ὦ κύνες· εἴαν δὲ πολὺ προειληφύϊαι ᾖσι, καὶ
 μὴ αἴας τ' ᾗ κυνοδρομῶν ἐπιγίγνεσθαι αἰσῶϊς,
 ἀλλὰ διημαρτυρῶς ᾗ τῶν δρόμων, καὶ ἢ πλη-
 σίον πρὸ φοιτῶσας, ἢ ἐπιβοῶσας, ἢ ἐχομένας
 τῶν ἰχθυῶν μὴ θύνηται ἰδεῖν, κυνθάκεσθαι παρα-

eum puer, Puer, inquam, Puer
 heus. Ille vero significet, cap-
 tus sit, necne. Quod si primo
 cursu captus fuerit, revocatis
 canibus alium quaerat: sin mi-
 nus, quam celerrime potest,
 canum more currat, nec desis-
 tat, sed studiose omnia pervo-
 dat. Quod si rursum perse-
 quentes leporem canes occur-
 rerint, exclamet: Recte, recte,
 o canes, sequimini canes. Si

canes eum longe anteverterint,
 ac jam citato canum more cur-
 su ad eas pervenire nequeat,
 sed ab ipso cursu aberraverit,
 aut eas in propinquo vagantes,
 aut adlatrantes, aut vestigiis
 inhaerentes videre non possit:
 in transcurso, ad quemcumque
 propius venerit, exclamans in-
 terroget: Heus tu, vidistine
 canes? Ubi jam cognoverit,
 tum vero, si in vestigio fuerint,

θεῖνται ἅμα, ὅτε δὲ προσπιλάξῃ, ἀναβοῶν-
 τα, ἧ κατσίδης ὥς τὰς κύνας; Ἐπειδὴν δὲ
 πύθηται ἤδη, ἰὰν μὲν ἐν τῷ ἴχνει ᾧσι, προ-
 σφάντα ἐγκειλεύειν, τοῦνομα μεταβάλλοιτο
 ἐκείστης τῆς κυνὸς, ὅπως αὖ οἶόν τ' ὦν ᾧ
 ταῦς τέκονε τῆς φωνῆς ποιούμενοι, ὅξυν, βαρύν,
 μακρὸν, μέγα. Πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις καλεῖν
 μοσιν, ἰὰν ᾧσιν ἐν ὄρει αἱ μεταδραμαὶ, ἐπὶ
 καλεῖται τὸδε, εἴ κύνεα, εἴ ᾧ κύνας· ἰὰν δὲ
 μὴ πρὸς αὐτοῖς ᾧσι τοῖς ἴχνεσι, ἀλλ' ὑπερ-
 βάλλωσι, καλεῖται αὐτὰς, οὐ τάλην, οὐ πάλιν,
 ᾧ κύνας. Ἐπειδὴν δὲ προστῶσι τοῖς ἴχνεσι,
 περιάγει αὐτὰς· κύκλους πολλοὺς πυκνοὺς
 ποιούμενοι· ὅπου δ' αἶψα ᾧ αὐτοῖς ἀμαυρὸν τὸ
 ἴχνος, σημεῖον θέσθαι σταῖχον ἱκαντῆ, καὶ ἀπὸ

accedens hortetur, toties cu-
 jusque canis nomen vicissim
 efferrens, quoties poterit; et
 vocis intentionem formet in
 sonum acutum, gravem, par-
 vum, magnum. Praeter alias
 vero incitationes, si cursu lepo-
 res in monte petantur, sic e-
 tiam hortetur; Belle canes,
 belle o canes: Sin autem ves-
 tigiis non inhaerant, sed ex-

cesserint, tunc eas revocet in
 hunc modum: Retrorsum, re-
 trorsum, o canes. Sed post-
 quam vestigiis adstiterint, cir-
 cumducat eas, orbes multos
 crebrosque faciens: et ubicum-
 que obscura ipsis vestigia fue-
 rint, signum sibi statuatur, ipsam
 indaginem: hinc eas et exhor-
 tando et blandiendo colligat,
 donec manifesto vestigia cog-

τούτου συνείρειν, μέχρις ἂν σαφῶς γνωρίσασιν, ἐγκλιεύοντα καὶ θωπεύοντα. Αἰδῶ, ἰπιδὰν λαμπρὰ ἢ τὰ ἴχνη, ἐπὶ ῥίπτοῦσαι, παραπηδῶσαι, κοινοῦσαι, ὑπολαμβάνουσαι, ἐνσημειούμεναι, ὄρους τιθέμεναι ἑαυταῖς γνωρίμους, ταχὺ μεταβέουσιν· ὅταν δὲ οὕτως διὰ τοῦ ἴχνους πυκνῶς διάττωσι, μὴ κατέχοντα κυνοδρομεῖν, ἵνα μὴ ὑπὸ φιλοτιμίας ὑπερβάλλωσι τὰ ἴχνη. Ἐπειδὰν δὲ περὶ τὸν λαγῶ ᾧσι, καὶ τοῦτο ἐπιδεικνύωνται σαφῶς τῷ κυνηγέτῃ, προσέχειν, ὅπως ἂν μὴ ὑποκινή· εἰς τὸ πρόσθεν, πεφοβημένος τὰς κύνας· αἶδε διαῤ-ρίπτοῦσαι ταῖς οὐραῖς, καὶ ἑαυταῖς ἐμπίπτουσαι, καὶ πολλὰ ὑπερπηδῶσαι, καὶ ἐπανακλαγγάνουσαι, ἐπαναίρουσαι τὰς κεφαλὰς,

noverint. Illae vero, simul ac clara erunt vestigia, semet in ea conjicientes, adsilientes, consociantes, suspicantes, notantes, fines sibi notos statuentes, cito leporem cursu insequentur. Sed dum illae sic per ipsum vestigium frequenter huc illucque prosiliunt, venator se reprimens, cum canibus minime currat; ne contentione

quadam vestigia praetereant. At quum juxta leporem erunt, idque venatori clare ostendent; observet ne metu canum loco se movens, antequam proruat. Illae vero cum caudis hinc inde se jactantes, in se ipsas ruentes, saltu se adtollentes saepius, adlatrantes, capita supra modum erigentes, venatorem inspectantes, haec vera

ὑπερπηδῶσαι, εἰσβλέπουσαι εἰς τὸν κυνηγέτην, ἐπεγνωρίζουσαι ἀληθῆ εἶναι ἤδη ταῦτα, ὑφ' αὐτῶν ἀναστήσουσι τὸν λαγῶ, καὶ ἐπιᾶσι πεπραγυῖαι. Ἐὰν δὲ εἰς τὰς ἄρκυς ἐμπίπτῃ, ἢ ἔξω ἢ ἐντὸς παρενεχθῇ, καθ' ἐν ἑκάστον τούτων ὁ ἄρκυρὸς γεγωνεῖτω. Καὶ εἰ μὲν ἢ ἐαλωκὸς, ἕτερον ἐπιζητεῖν· εἰ δὲ μὴ, μεταθεῖν χρώμενον τοῖς αὐτοῖς ἐγκειλεύμασιν. Ἐπειδὰν δὲ μεταθέουσαι αἱ κύνες ἤδη ὑπόκοποι ᾖσι, καὶ ἢ ὥσπερ ἤδη τῆς ἡμέρας, τότε δεῖ τὸν κυνηγέτην τὸν λαγῶ ἀπειρηκότα ζητεῖν, μὴ παραλείποντα μηδὲν, ὃν ἢ γῇ ἀνίησιν, ἢ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς, τὰς ἀναστροφὰς ποιούμενον πυκνὰς, ὅπως ἂν μὴ παραλειφθῇ· (κατακλίνεται γὰρ ἐν μικρῷ τὸ θηρίον, καὶ οὐκ ἀνίσταται ὑπὸ κόπου

jam esse vestigia per seipsas adgnoscentes, ita demum leporem excitabunt, et cum latratu invadent. Quod si lepus in casses inciderit, aut exterius, aut interius evaserit, ad unumquodque horum custodes retium clamorem tollat: et, si captus fuerit, alius inquiretur; sin minus, iisdem ut ante concitationibus utendo, persequendus

erit. Sed ubi jam serum diei fuerit, canibus propemodum insequendo defatigatis; tum vero leporem venator et ipsum cursu defessum inquiret, nihil eorum relinquens inexcussum, quae terra producit, aut supra se continet; sed crebro se huc illuc convertat, ne praetereatur. Procumbit enim paullo momento lepus, nec surgit prae

καὶ φάσαι) τὰς κύνας ἵπαγόμενας, ἐγκαλεῖσθαι, παραμυθαύμενοι τῇ φιλαίνθρατοι, πολλά· τὴν ἀνθρώπῃ, ὀλίγα· τὴν μίσην, μέτρια. ὅς ᾧ ἢ ἀποκτείνῃ αὐτὸν κατὰ πόδας, ἢ εἰς τὰς ἄρκυς ἐμβάλῃ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀκλόστως τὰς ἄρκυς καὶ τὰ δίκτυα, ἀνατρίψαντα τὰς κύνας ἀπείναι ἐκ τοῦ κυνηγισίου· ἐπισείνουται, εἰς ἣν θερικὴ μεσημβρία, ὅπως ἂν τῶν κυνῶν αἱ πόδες μὴ καίωται ἐν τῇ πορείᾳ.

ζ. Συυλακεῖν δὲ αὐταῖς ἵπαικέντα τῶν πάντων τοῦ χειμῶνος, ἵνα, ἔχουσιν τὴν ἡσυχίαν, πρὸς τὸ ἕαρ ἐπώγωνται τῇ φύσιν χειμαίαν· ἡ γὰρ αἶσα πρὸς τὰς αὐξήσεις τῶν κυνῶν κρατίστη αὕτη· εἰς δὲ τίτταρες καὶ δέκα ἡμέραι, ἐν αἷς ἡ ἀνάγκη αὕτη ἔχει. Ἄγειν

lassitudine ac metu. Secum autem ducat in eum canes, et incitans has, et verbis animos addens, si qua hominis est studiosa, pluribus; si contumax, paucis; si has inter media, mediocriter; donec leporem vel e vestigio persequens interfecerit, vel in retia compulerit. Post haec autem sagena retibusque sublati, canes avocet, et a venatione discedat; alibi subhi-

tens, si meridies aestivus sit, ne capsum in itinere pedes urantur.

7. Hyeme sublevarum laboribus, ad foeturam admittat: ut quietem nactae, verum tempore sobolem generosam producant. Nam hoc anni tempus ad canum incrementa maxime convenit. Sunt autem dies quatuordecim, quibus hac ne-

δὲ καταπαυομένας, ἵνα θῶτον ἐγκύμονες
 γένηνται, πρὸς κύνας ἀγαθοὺς ἐκτεθῶν δὲ
 ὦσιν ἐπίφοροι, μὴ ἐξάγειν ἐπὶ πυτηγέσιον ἐν-
 δελεχῶς, ἀλλὰ διαλείπειν, ἵνα μὴ φιλοπο-
 νίαν διαφθείρωσι· κύουσιν ἐξήκονθ' ἡμέρας.
 Ἐπειδὴν δὲ γένηται τὰ σκυλάκια, ὑπὸ τῇ
 τεκούσῃ ἱᾶν, καὶ μὴ ὑποβάλλειν ὑφ' ἑτέρας
 κύνας· αἱ γὰρ θεραπεῖαι αἱ ἀλλότριαι οὐκ
 εἰσὶν αὐξίμοι· τὸ δὲ τῶν μητέρων καὶ τὸ γά-
 λα ἀγαθόν, καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ αἱ περιβολαὶ
 φίλαι. Ἐπειδὴν δὲ ἤδη πλανῶται τὰ σκυ-
 λάκια, δίδοιαι γάλα μέχρι ἑαυτοῦ, καὶ οἷς
 μέλλει τὸν ὅπαντα χρόνον βιώσεσθαι, ἄλλο
 δὲ μηδέν· αἱ γὰρ βαρεῖαι πληθμοναὶ τῶν
 σκυλακίων διαστρέφουσι σπέλη, σώμασι νό-

cessitate urgentur. Ad egre-
 gios vero canes, dum otio et
 quiete fruuntur, eas admittat,
 ut celerius concipiant. Ubi
 jam uterum gestant, assidue
 venatum eas non educat, sed
 aliquo interposito spatio; ne
 studio laboris sibi perniciem
 adferant. Uterum gestant die-
 bus sexaginta. Catulos, quum
 nati fuerint, sub ea relinquant,
 quae partum edidit; nec alteri

cani subijciat. Nam alienae
 curationes ad incrementa pa-
 rum conferunt. Matrum ve-
 ro et lac, et halitus bonus est,
 et complexus grati. Quum
 jam oberrant catuli, lac eis ad
 annum usque praebeatur, cum
 illis eas, quibus omnem asta-
 tem victitaturi sunt, ac praete-
 rea nihil. Graves enim reple-
 tiones catulorum crura distor-
 quent, morbos corporibus in-

σοις ἱμαιοῖσι, καὶ τὰ ἐντὸς ἄδικα γίγνεται.
 Τὰ δ' ὀνόματα αὐταῖς τίθεσθαι βραχία, ἵνα
 εὐακρόκλητα ᾖ. Εἶναι δὲ χρὴ τοιάδε· Ψυχὴ,
 Θυμὸς, Πόρπαξ, Στύραξ, Λόγχη, Λόχος,
 Φρουρά, Φύλαξ, Τάξις, Εἶφον, Φόνεξ,
 Φλέγων, Ἀλπή, Τεύχων, Ὑλιὺς, Μήδας,
 Πόρθων, Σπέρχων, Ὀργή, Βρέμων, Ὑβρις,
 Θάλλων, Ῥώμη, Ἀνθειὺς, Ἥβα, Γηθειὺς,
 Χαρά, Λεύσων, Αὐγὼ, Πολὺς, Βία, Στίχων,
 Σπουδὴ, Βρύας, Οἰνάς, Στερρός, Κραυγὴ,
 Καίτων, Τύβρας, Σθένων, Αἰθήρ, Ἀκτίς,
 Αἰχμὴ, Νόης, Γνώμη, Στίβων, Ὀρμή. Ἀγνὴν
 δὲ τὰς σκύλακας ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, τὰς μὲν
 θηλείας, ὀκταμήνους, τοὺς δὲ ἄρρενας, δε-
 καμήνους· πρὸς δὲ τὰ ἴχνη τὰ εὐναῖα μὴ

generant, interiora minus pro-
 ba reddunt. Brevia vero no-
 mina eis indantur, ut evocari
 facile possint. Et esse hujus-
 modi debent: Psyche, Thy-
 mus, Porpax, Styra, Lonche,
 Lochos, Phrura, Phylax, Tax-
 is, Kippon, Phonex, Phlegon,
 Alce, Teuchon, Hyleus, Me-
 das, Porthon, Sperchon, Or-
 ge, Bremon, Hybris, Thallon,
 Rhome, Anthous, Hebe, Ge-

theus, Chara, Lenson, Augo,
 Polya, Bia, Stichon, Spude,
 Bryas, OEnas, Sterros, Crau-
 ge, Caenon, Tyrbas, Sthenon,
 Æther, Actis, Æchme, Noes,
 Gnome, Stribon, Horme. Ad
 venationem vero catulos edu-
 cat, feminas mensium octo;
 mares, decem. Ad vestigia
 cubilium eos non solvat, sed
 laxatos longis retinens foris, ca-
 nes vestigantes subsequatur; et

λύειν, ἀλλ' ἔχοντα ὑφειμένας μακροῦς ἱμαῖ-
σιν, ἀκολουθεῖν ταῖς κυσὶν ἰχθυοῦσαις, ὥν πᾶ
αὐτὰς διατρέχειν τὰ ἴχνη. Καὶ ἐπειδὴ ὁ
λαγὼς εὐρίσκηται, εἰ μὲν καλαὶ ᾧσι πρὸς
τὸν δρόμον τὰ εἶδη, μὴ ἀνιέναι εὐθύς· ἐπει-
δὰν δὲ προλάβῃ ὁ λαγὼς τῷ δρόμῳ, ὥστε μὴ
ἐφραῖν ἔτι αὐτὸν, τὰς σκύλακας ἵναι. Ἐπεὶ
γὰρ ὁμόθεν καλὰς τὰ εἶδη οὔσας εὐψύχους
πρὸς τὸν δρόμον ἐπιλύη, ὀρῶσαι τὸν λαγῶν,
ἐντεινόμεναι ῥήγνυνται, οὐκ ἔχουσαι συνε-
στῶκα τὰ σώματα· διαφυλάττειν οὖν δεῖ τοῦ-
το τὸν κυνηγίτην. Ἐάν δὲ αἰσχίους ᾧσι
πρὸς τὸν δρόμον, οὐδὲν κωλύει ἵεναι· εὐθύς
γὰρ δὴ ἀνέλπιστοι οὔσαι τοῦ ἱλεῖν, οὐ πείσον-
ται τοῦτο. Τὰ δὲ δρομαῖα, ἕως ἄν ἔλθωσι,

catulos per vestigia currere si-
nat. Ubi jam lepus reperitur,
siquidem catulorum species ad
cursum egregie comparata sit,
non statim eos dimittat: sed
ubi cursu lepus aliquod spati-
um anticipaverit, ut jam non
amplius eum intueatur, ibi tum
catuli laxandi erunt. Nam si
specie praeditos egregia, et ad
cursum animosos comminus
salvat; intuentes hi leporem,

prae contentione rampuntur,
quum nee dum habeant corpo-
ra solide compacta. Quapropter
hoc venatori cavendum. Sin
species turpis ad cursum
parum idoneas arguat, nihil
impedit quominus abeant. Non
enim malum hoc illis accidet,
quam ad initio parum spei sit,
futurum, ut leporem capiant.
Vestigia vero, quae cursu le-
pus impremit, catulos inaequi

τῇ ἔχρει μεταβῆν ἰῶν· ἀλισκομένο δὲ τοῦ λαγῶ, δίδουσι αὐταῖς ἀναρρήγνυναι. Ἐπειδὴ δὲ μηκέτι θέλωσι προσμένειν ταῖς ἔρκεισιν, ἀλλ' ἀποσκηδαννύονται, ἐνυλαμῶσται, ἕως ἄν ἐθισθῶσιν εὐρίσκειν προσθίουσαι τὸν λαγῶ· μὴ, οὐκ ἐν πόσῳ ἀεὶ τοῦτοι ζητοῦσαι, τελευτῶσαι γίγνονται ἔκκενοι· ποτηρὸν μάθημα. Πρὸς δὲ ταῖς ἔρκεισι δίδουσι τὰ σιτία αὐταῖς, ἕως ἄν ἴσται ᾖσιν, ὅταν ἀναίσχυνται, ἢ, ἐὰν πληνηθῶσιν ἐν τῇ κυνηγεσίᾳ δι' ἀπειρίαν, πρὸς τοῦτο ἐπανιοῦσαι σώζονται. Ἀφισθήσονται δὲ τούτου, ὅταν ἤδη τῷ θηρίῳ ἔχρῃσι πολέμους, ἐπιμέλειαν δὲ ποιήσονται τούτου μᾶλλον, ἢ ἐσείνου φροντίζειν. Χρῆ δὲ καὶ εἰς τὰ πολλὰ δίδουσι τὰ ἐπιτήδεια

sinat, donec eum invenerint. Ubi lepus ab eis capitur, discernendum iisdem tradat. Quum ad retia manere nolunt, sed palantes hinc inde dispergantur: revocet eos, donec adcurrentes invenire leporem adulescant: ne semper eum absque ordine quærentes, tandem eam a societate se removeant: quod in eis docu-

mentum non probatur. Itaque dum juvenes sunt, ad eas eis escas objiciat, ubi quid invenerint: ut si propter imperitiam in venata aberraverint, ad escas redeuntes non amittantur. Hoc vero non amplius faciendum, quum infestis erant in feram animis, et hanc magis adpetent, quam escas. Plerumque vero canibus

ταῖς πυαῖν αὐτόν· ὅταν μὲν γὰρ ἰνδιεῖς ᾖσι, τούτου τὸν αἴτιον οὐκ ἴσασιν· ὅταν δὲ ἐπιθυμοῦσαι λάβωσι, τὸν διδόντα στέργουσιν.

ή. Ἰχνεύεσθαι δὲ τοὺς λαγῶς, ὅταν κίφη ὁ θεός, ὥστε ἠφανίσθαι τὴν γῆν· εἰ δ' ἐρίσται μελάγχριμα, δυσζήτητος ἔσται. Ἔστι δὲ, ὅταν μὲν ἐπικίφη, καὶ ἡ βορρῆϊον, τὰ ἴχνη ἔξω πολὺν χρόνον θῆλαι· οὐ γὰρ ταχὺ συντήκεται· εἰ δὲ νότιός τε ἦ, καὶ ἥλιος ἐπιλάμπη, ὀλίγον χρόνον· ταχὺ γὰρ διαχιῖται· ὅταν δὲ ἐπικίφη συνεχῶς, οὐδὲν δεῖ· ἐπικαλύπτει γάρ· οὐδὲ, εἰ πνεῦμα ἦ μέγα· συμφορῶν γὰρ τὴν χιόνα, ἀφανίζει. Κύνας μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ ἔχοντα ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν

ipse venator cibos objiciet. Nam quum eis non indigent, pascentem non agnoscunt: ac quum aride cibum adpetentes, accipiunt; diligunt eum qui offert.

8. Lepores investigandi sunt, quum nix ita ceciderit, ut terram operiat. Quippe si nivi loca quaedam hieme nigricantia sint interjecta, difficilis erit investigatus lepus. Quum nix

git flante borea, vestigia diu manifesta exstant. Non enim cito liquescunt; Sin et auster spiret, ac solis splendor accedat, pauillum durant, cito diffluentia. Quum vero nix continuo cadit, vestigatione nulla utendum. Nix enim vestigia tegit. Nec, quum magni ventorum flatus sunt. Quippe nivem congerens ventus, vestigia delet. Quapropter ad hu-

ταύτην· ἡ γὰρ χιὼν καίει τῶν κυνῶν τὰς ῥίνας, τοὺς πόδας, τὴν ὀσμὴν τοῦ λαγῶ ἀφανίζει διὰ τὸ ὑπέρταγες. Λαβόντα δὲ τὰ δίκτυα, μετ' ἄλλου ἐλθόντα, πρὸς τὰ ὄρη παρίναι ἀπὸ τῶν ἔργων· καὶ, ἐπειδὰν λάβῃ τὰ ἴχνη, πορεύεσθαι κατὰ ταῦτα. Ἐὰν δ' ἐπηλλαγμένα ᾖ, ἐκ τῶν αὐτῶν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἤκοντα, κύκλους ποιούμενοι, ἐκπεριϊέναι τὰ τοιαῦτα, ζητοῦντα ὅποια ἔξεισι. Πολλὰ δὲ πλανᾶται ὁ λαγὼς, ἀπορούμενος ὅπου κατακλιθῇ· ἅμα δὲ καὶ εἴθισται τεχνάζειν τῇ βαδίσει, διὰ τὸ διώκεσθαι ἀεὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἐπεὶ δ' ἂν φανῇ τὸ ἴχνη, προΐεναι εἰς τὸ πρόσθεν. Ἄξει δὲ ἢ πρὸς σύσκιον τόπον, ἢ πρὸς ἀπόκρημνον· τὰ γὰρ πνεύ-

jusmodi venationem cum canibus exeundum non est, quandoquidem nix et canum nares adurit, et pedes, et leporis odorem gelu nimio cogit evanescere: sed sumtis retibus venator, alio sibi adjuncto, cukis a locis ad montes transeat, et quum vestigia deprehenderit, secundum ea progrediatur. Si variata sint, ex iisdem, eo-

dem rediens, multis ambagibus talia vestigia circumeat, qualia exeunt. Non parum vero lepus oberrat, dubius ubi procumbat. Simul in ipso incensu, quodam uti adsuevit artificio, quod hinc peti persequendo soleat. Ubi vestigium apparuerit, antrosum progreditur. Deducetur autem ad locum vel opacum, vel abruptum

ματα ὑπερφορεῖ τὴν χιόνα ὑπὲρ τῶν τοιούτων. Παραλείπεται οὖν εὐνάσιμα πολλά· ζητεῖ δὲ τοῦτο. Ἐπειδὰν δὲ τὰ ἴχνη πρὸς τοιαῦτα φέρῃ, μὴ προσιέναι ἐγγύς, ἵνα μὴ ὑποκινή, ἀλλὰ κύκλῳ ἐκπεριῖέναι· ἐλπίς γὰρ, αὐτοῦ εἶναι. Δῆλον δ' ἔσται· τὰ γὰρ ἴχνη ἀπὸ τῶν τοιούτων οὐδαμοῦ περάσει. Ἐπειδὰν δὲ ἦ σαφές, ὅτι αὐτοῦ ἐστίν, ἐὰν μενεῖ γάρ· ἕτερον δὲ ζητεῖν, πρὶν τὰ ἴχνη ἄδηλα γενέσθαι, τῆς ὥρας ἐνθυμούμενον, ὅπως, ἂν καὶ ἑτέρους εὐρίσκη, ἔσται ἢ λειπομένη ἱκανὴ περιστήσασθαι. Ἦκοντος δὲ τούτου, περιτείνειν αὐτῶν ἑκάστῳ τὰ δίκτυα τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ ἐν τοῖς μελαγχείμοις, περιλαμ-

tum; quod venti nivem trans ejusmodi loca ferant. Itaque leporinis cubilibus illic idonea loca multa relinquuntur, quae quidem lepus ipse quaeritat. Quum vero vestigia venatorum ad hujusmodi loca ducent, non accedat propius, ne lepus se loco moveat; sed per ambages circumeat. Nam spes est, illic esse leporem: statimque patebit hoc, quum inde vestigia nullum in alium se lo-

cum ulterius porrigent. Ubi constiterit, leporem illic esse: relinquat eum ibidem, manebit enim; et alium quaerat ante quam evanescant vestigia; temporis apud animum rationem habens, ut si alios quoque reperiatur, reliquum diei leporibus indagare cingendis sufficiat. Ubi ita acciderit, retia singulis obtendat, eodem modo quo in locis nigricantibus; ita quidem, ut ubi

βαίνοντα ἐντός, πρὸς ὅτῳ ἂν ᾗ· καὶ, ἐπειδὰν ἰστηκότα ᾗ, προσελθόντα κινεῖν. Ἐὰν δὲ ἐκκυλισθῇ ἐκ τῶν δικτύων, μεταθεῖν κατὰ τὰ ἴχνη· ὁδὲ ἀφίξεται πρὸς ἕτερα τοιαῦτα χαρῖα, εἰὰν μὴ ἄρα ἐν αὐτῇ τῇ χιόνι πίεσθαι αὐτόν. Σκεψάμενοι οὖν δεῖ, ὅπου ἂν ᾗ, περιῆσθαι. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπομένη, μεταθεῖν ἀλώσεται γὰρ καὶ ἄνευ τῶν δικτύων· ταχὺ γὰρ ἀπαγορεύει, διὰ τὸ βάθος τῆς χιόνος, καὶ διὰ τὸ, κάτωθεν τῶν ποδῶν λασίων ὄντων, προσέχεισθαι αὐτῷ ὄγκον πολύν.

θ. Ἐπὶ δὲ τοὺς νεβρῶς καὶ τὰς ἐλάφους κύνας εἶναι Ἰνδικάς· εἰσὶ γὰρ ἰσχυραὶ, μεταχάλαι, ποδώκεις, οὐκ ἄψυχοι· ἔχειν δὲ ταῦτα, ἱκαναὶ γίνονται πονεῖν. Τοὺς μὲν

cumque fuerit, includatur. Retibus autem jam erectis, accedens leporem excitet. Quod si fuerit elapsus e retibus, per vestigia sequatur: quoniam ad alia lepus ejusmodi loca perveniet, nisi forte in ipsam nivem se depresserit. Itaque venator, ubi consideravit, quo loco sit, retibus eum cinget: si non subsistat, cursu insequetur. Nam sine retibus etiam capie-

tur. Quippe celeriter animum despondet, tum ob nivis altitudinem, tum etiam propterea quod quum inferius ei pedes hirsuti sint, magna nivis moles eis adhaereat.

9. Hinnulis cervisque venandis Indicae canes adhibendae sunt. Nam eae robustae, magnae, veloces sunt, nec pusillanimes: et quum tales sunt, ad labores quoque sufficient. Ac

οὗν νεογνοὺς τῶν νεβρῶν τοῦ ἥρος θηρᾶν· ταῦτα γὰρ τὴν ὥραν γίνονται. Κατασκέψασθαι δὲ πρότερον προσελθόντα εἰς τὰς ὀργάδας, οὗ εἰσὶν ἔλαφοι πλείεσται· ὅπου δ' ἂν ᾖσιν, ἔχοντα τὸν κυναγωγὸν τὰς κύνας καὶ ἀκόντια, πρὸ ἡμέρας ἐλθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦτον, τὰς μὲν κύνας θῆσαι ἀποθῆναι ἐκ τῆς ὕλης, ὅπως μὴ, ἂν ἴδωσι τὰς ἐλάφους, ὑλακτῶσιν αὐτὸν δὲ σκοπιωρεῖσθαι. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὄψεται ἀγούσας τοὺς νεβροὺς πρὸς τὸν τόπον, οὗ ἂν μέλλῃ ἐκάστη τὸν ἑαυτῆς εὐνάσκειν. Κατακλίναςαι δὲ, καὶ γάλα δοῦσαι, καὶ διασκεψάμεναι, μὴ ὀρῶνται ὑπό τινος, φυλάττει τὸν αὐτῆς ἐκάστη, ἀπειθοῦσα εἰς τὸ ἀντιπέρασ. Ἰδόντα δὲ ταῦτα τὰς μὲν κύνας

tenerae quidem aetatis hinnulos verno tempore venetur: tunc enim nascuntur. Sed primum lucos ingressus, in quibus cervi plurimi sunt, omnia contempletur, et ad locum, in quo fuerint, canum magister cum canibus et jaculis ante lucem veniens, canes a sylva procul religet; ne, si cervam viderint, latratus emittant: ipse de

specula prospiciat. Videbit autem simul, ac illuxerit, cervas illuc ducentes hinnulos, ubi suum quaelibet in cubili est collocatura. Postquam eos heic reclinarunt humi, et lactarunt, et hinc inde considerarunt, ne conspiciantur a quoquam: ita deinde in locum adversum discedentes, suum singulae custodiunt. Haec ubi viderit, ca-

λῦσαι, αὐτὸν δὲ λαβόντα ἀκόντια προΐναι
 ἐπὶ τὸν νεβρὸν τὸν πρῶτον, ὅπου εἶδεν εὐνασ-
 θέντα, τῶν τόπων ἐνθυμούμενον, ὅπως μὴ δια-
 μαρτήσεται· πολὺ γὰρ ἀλλοιοῦνται τῇ ὄψει
 ἐγγὺς προσιόντι, ἢ οἱ πόρρωθεν ἔδοξαν εἶναι.
 Ἐπειδὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν, προσίεναι ἐγγύς.
 Ὅδε ἔξει ἀτρέμα, πείσας ὥς ἐπὶ γῆν, καὶ
 εἰάσει ἀνελέσθαι (εἰὰν μὴ ἐψυγμένος ᾖ) βοῶν
 μέγα. Τούτου δὲ γενομένου, οὐ μενεῖ· ταχὺ
 γὰρ τὸ ὑγρὸν, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ὑπὸ τοῦ
 ψυχροῦ συνιστάμενον, ποιεῖ ἀποχωρεῖν αὐτόν.
 Ἀλάσεται δὲ ὑπὸ τῶν κυνῶν σὺν πόνῳ διακώ-
 μενος· λαβόντα δὲ δοῦναι τῷ ἀρκυρωῷ· ὃδε
 βοήσεται· ἢ δ' ἔλαφος τὰ μὲν ἰδοῦσα, τὰ δ'
 ἀκούσασα, ἐπιδραμεῖται τῷ ἔχοντι αὐτόν,

nes solvat : ipse sumtis jaculis,
 ad primum hinnulum progre-
 ditor, ad animum revocans, ubi
 locorum in cubili reclinatum
 conspexerit, ne forte aberret.
 Nam pleraque loca videntur
 adspectui propius accedentis
 alia quam sibi ipsi de longin-
 quo apparuerant. Quum au-
 tem hunc viderit, accedat pro-
 prius. Ille immotus manebit,
 humum versus se deprimens,

et se tolli sinet, nisi sit imbre
 madidus, et valde clamet. Id
 enim si fiat, non manebit. Nam
 humor ille, quem intra se con-
 tinet, prae frigore concreascens,
 ut celeriter inde se proripiat,
 efficit. Capietur autem a ca-
 nibus cum labore insequentibus.
 Captum custodi retium
 tradat. Tolle ille clamorem,
 et cerva partim conspectis his,
 partim auditis, cursu tenentem

ζητοῦσα ἀφελίσθαι. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ ἐγκελεύειν ταῖς κυσὶ, καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀκοντίοις. Κρατήσαντα δὲ τούτου, πορεύεσθαι καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους, καὶ τῷ αὐτῷ εἶδει πρὸς τοὺς αὐτοὺς χρῆσθαι τῆς θήρας. Καὶ οἱ μὲν νέοι τῶν νεβρῶν οὕτως ἀλίσκονται· οἱ δὲ ἤδη μεγάλοι, χαλεπῶς· νέμονται γὰρ μετὰ τῶν μητέρων καὶ ἐτέρων ἐλάφων· καὶ ἀποχωροῦσιν, ὅταν διώκωνται, ἐν μέσαις, ὅτε δὲ πρόσθεν, ἐν δὲ τῷ ὀπισθεν, ὀλιγάκις. Αἱ δ' ἐλαφοὶ τὰς κύνας, ὑπὲρ αὐτῶν ἀμυνόμεναι, καταπατοῦσιν· ὥστ' οὐκ εὐάλωτοί εἰσιν, εἰ μὴ προσμίζας τις εὐθὺς διασκεδάσῃ αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε μονωθῆναι τινὰ αὐτῶν. Βιασθεῖσαι δὲ τοῦτο, τὸν μὲν πρῶτον δρόμον

invadet, et eripiendi viam quaeret. Interea vero canes incitet venator, et jaculis utatur. Hunc ubi redegerit in potestatem, ad alios tendat; in quos eodem genere venationis utetur. Et juvenes quidem hinnuli hoc modo capientur: at vero jam grandiusculi, difficilior. Quippe cum matribus aliisque cervis pascuntur, et in eos medios se recipiunt, quo-

ties ab insequentibus cursu petuntur: interdum ante illos procurrunt, a tergo rarius esse solent. Cervae autem, hos propugnandi studio, canes proterunt et proculcant. Itaque captu difficiles sunt, nisi quis statim irruerit, et feras a se invicem ita dissipaverit, ut solus hinnulorum aliquis desertus maneat. Quum autem hoc agere coactae sunt, canes a tergo

αἱ ρύνες ἀπολείπονται· ἥ τε γὰρ ἀπουσία τῶν ἰλάφων ποιεῖ αὐτὸν περίφοβον, τό τε τάχος οὐδενὶ ἰοικός ἐστι τῶν τηλικούτων νεβρῶν· δευτέρῃ δὲ καὶ τρίτῃ δρόμῳ ταχὺ ἀλίσκονται· τὰ γὰρ σώματα αὐτῶν, διὰ τὸ ἔτι νεαρὰ εἶναι, τῷ πότῳ οὐ δύναται ἀντέχειν. Ἰστανται δὲ καὶ ποδοστράβαι ταῖς ἰλάφοις ἐν τοῖς ὄρεσι, περὶ τοὺς λειμῶνας, καὶ τὰ ῥεῖθρα, καὶ τὰς νάπας, ἐν ταῖς διόδοις, καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς ὃ, τι ἂν προσίῃ. Χρὴ δὲ εἶναι τὰς ποδοστράβας σμίλακος πεπλεγμένας, μὴ περιφλοίους, ἵνα μὴ σήκωνται, τὰς δὲ στιφάνας εὐκύκλους ἐχούσας, καὶ τοὺς ἥλους ἐναλλαξ̄ σιδηροῦς τε καὶ ξυλίνους ἐγκαταπεπλεγμένους ἐν τῷ πλοκάμῳ· μείζους δὲ

cursu primo relinquuntur. Nam et valde formidolosum reddit absentia cervarum, et himulorum id aetatis celeritas alia nulla cum celeritate comparari potest. Secundo autem tertiove cursu, cito capiuntur. Quippe corpora illorum, quum adhuc recentia sint ac tenera, laborem sustinere nequeunt. Solent etiam collocari tendi-

culae cervis, in montibus, circa prata, rivos, ac flumina, saltus ac valles, ad viarum aditus atque transitus, in agris, quocumque adierint. Tendiculae autem oportet e taxo contextas esse, delibratas, ne putrescant; et habere coronas plane orbiculares, clavio alternatim ferreis atque ligneis in reste defixis ac innexis: inter quos ma-

τοὺς σιδηροῦς, ὅπως ἂν οἱ μὲν ξύλινοι ὑπεί-
κωσι τῷ ποδὶ, οἱ δὲ πῖέζωσι. Τὸν δὲ βρό-
χον τῆς σειρίδος τὸν ἐπὶ τὴν στεφάνην ἐπιτεθη-
σόμενον, πεπλεγμένον σπάρτου, καὶ αὐτὴν τὴν
σειρίδα· ἔστι γὰρ ἀσηπτότατον τοῦτο· ὁ δὲ
βρόχος αὐτὸς ἔστω στιφρὸς, καὶ ἡ σειρίς·
τὸ δὲ ξύλον τὸ ἐξαπτόμενον, ἔστω μὲν δρυὸς ἢ
πρίνου, μέγεθος τρισπίθαμον, περίφλοιον πά-
χος παλαιστῆς. Ἰστάναι δὲ τὰς ποδοστρά-
βας, διελόντα τῆς γῆς βάθος πενταπάλαισ-
τον, περιφερὲς δὲ τοῦτο, καὶ ἄνωθεν ἴσον ταῖς
στεφάναις τῶν ποδοστραβῶν, εἰς δὲ τὸ κάτω
ἀμειβόμενον στενότητι· διελεῖν δὲ καὶ τῇ
σειρίδι καὶ τῷ ξύλῳ τῆς γῆς, ὅσον ἴζεσθαι
ἀμφοῖν. Ποιήσαντα δὲ ταῦτα, ἐπὶ μὲν τὸ

jores sint ferrei, ut pedi ce-
dant lignei, et eundem ferrei
premunt. Laqueus autem fun-
niculi coronae imponendi, cum
ipso funiculo, nexus e sparto
sit. Quippe putredini hoc mi-
nime obnoxium est. Ipse la-
queus et funiculus firmi sint.
Lignum, quod funiculo adliga-
bitur, quernum, aut ilignum
esto; longitudine trium spi-

thamarum, crassitudine unius
palmi, corticemque suum ad-
huc habeat. Tendiculas vero
collocet aperta scrobe ad quin-
que palmos in orbem, superne
coronis tendicularum aequa-
lem, inferius subinde angustio-
rem; similiter funiculo et lig-
no scrobem aperiat, quanta
demittendo utrique conveniat.
Haec ubi fecerit, in fundum

βάθος τὴν ποδοστράβην ἐπιθεῖναι κατωτέρω
 ἰσόπεδον, περὶ δὲ τὴν στεφάνην τὸν βρόχον τῆς
 σειρίδος· καὶ αὐτὴν καὶ τὸ ξύλον καθέντα εἰς
 τὴν χώραν τὴν ἑκατέρου, τῇ στεφάνῃ ἐπιθεῖναι
 δοκίδας ἀτρακτυλίδος, μὴ ὑπερτεινούσας εἰς
 τὸ ἕξω, ἐπὶ δὲ τούτων πέταλα λεπτά, ὧν ἂν ἡ
 ὥρα ᾖ. Μετὰ δὲ τοῦτο τῆς γῆς ἐπιβαλεῖν
 ἐκ' αὐτὰ πρῶτον μὲν τὴν ἐπιπολῆς ἐξαιρεθεῖ-
 σαν ἐκ τῶν ὀρυγμάτων, ἄνωθεν δὲ ταῦτα γῆς
 στερεᾶς τῆς ἀποθεν, ἵνα ᾗ τῇ ἐλάφῃ· ὅτι
 μάλιστα ἄδηλος ἡ στάσις· τὴν τε περιουῶσαν
 τῆς γῆς ἀποφέρειν πόρρῳ ἀπὸ τῆς ποδοστρά-
 βης· ἐὰν γὰρ ὀσφραίνηται νεωστὶ κεκινημέ-
 νης, δυσωπείται· ταχὺ δὲ ποιεῖ τοῦτο. Ἐπι-
 σκοπεῖν δὲ, ἔχοντα τὰς κύνας, τὰς μὲν ἐν

scrobis inferius tendiculam ae-
 quabili situ imponat; laqueum
 vero funiculi circumponat co-
 ronae. Et quum funiculum
 atque lignum suo utrumque
 loco demiserit, atractylidis vir-
 gulas imponat coronae, non
 nimium tendentes extrinse-
 cus, et super eas folia minu-
 ta spargat, quae tunc anni
 tempus habebit. Postea vero

terra eis superinjiciatur pri-
 mum e superficie scrobium
 egesta, et super eam solida
 terra procul inde sumpta, ut
 cervae quam maxime occultus
 sit locus: quodque terrae su-
 pererit e scrobibus, procul a
 tendicula deportetur. Etenim
 si motae recenter humi odo-
 rem cervae perceperit, quod
 facere statim solet, haesita-

τοῖς ὄρεσιν ἐστώσας, μάλιστα μὲν ἔωθεν, χρη-
 δὲ καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας· ἐν δὲ τοῖς ἔργοις,
 πρώτῃ. Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον τῆς
 νυκτὸς ἀλίσκονται, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἡμέραν,
 διὰ τὴν ἐρημίαν· ἐν δὲ τοῖς ἔργοις, τῆς νυ-
 κτὸς, διὰ τὸ μεθ' ἡμέραν περιφοβεῖσθαι τοὺς
 ἀνθρώπους. Ἐπειδὴν δὲ εὖρη ἀνεστραμμένην
 τὴν ποδοστράβην, μεταθεῖν ἐπιλύσαντα τὰς
 κύνας, καὶ ἐπικελεύσαντα, κατὰ τὸν ὄλκον
 τοῦ ξύλου, σκοπούμενον, ὅπου ἂν φέρεται.
 Ἔσται δὲ οὐκ ἄδηλον ἐπὶ τὸ πολὺ· οἳ τε
 γὰρ λίθοι ἔσονται κεκινημένοι, τά τ' ἐπισύρ-
 ματα τοῦ ξύλου καταφανῆ ἐν τοῖς ἔργοις·
 ἴαν δὲ τραχέας τόπους διαπερᾶ, αἱ πέτραι
 ἔξουσι τὸν φλοιὸν τοῦ ξύλου ἀφηρεασμένον,

bunda restitat. Observet au-
 tem venator, cum capibus,
 cervas quae in montibus de-
 gunt, matutino praesertim, nec
 minus etiam reliquo diei tem-
 pore; quae cultis in locis,
 ante lucem. Quippe non tan-
 tum noctu capiuntur in monti-
 bus, sed etiam interdiu, prop-
 ter solitudinem: in locis au-
 tem cultis, noctu; idque prop-
 terea, quod homines admodum

interdiu cervae metuant. Quum
 autem tendiculam eversam re-
 pererit, solutis et incitatis
 canibus insequatur, qua lig-
 num tractum erit; et quonam
 id tendat, observet. Plerum-
 que vero non obscurum erit.
 Nam et lapides erunt loco
 moti, et ligni tracti vestigia
 manifesta in arvis exstabunt.
 Si per aspera loca feratur, de-
 librati ligni cortex saxis adhae-

καὶ κατὰ τοῦτο ῥάους αἱ μεταδρομαὶ ἴσονται. Ἐὰν μὲν οὖν τοῦ προσθίου ποδὸς ἀλῶ, ταχὺ ληφθήσεται· ἐν γὰρ τῷ δρόμῳ πᾶν τὸ σῶμα τύπτει καὶ τὸ πρόσωπον· ἐὰν δὲ τοῦ ὀπισθίου, ἀφελόμενον τὸ ξύλον ἐμποδῶν ὅλῳ ἴσται τῷ σώματι· ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς δικρούας τῆς ὕλης ἐμπίπτει φερόμενον, καὶ, ἐὰν μὴ ἀπορρήξῃ τὴν σειρίδα, καταλαμβάνεται αὐτοῦ. Χρὴ δ', ἐὰν οὕτως ἔλθῃ, ἢ περιγενόμενος πόνῳ, ἐὰν μὲν ἢ ἄρρην, μὴ προσιέναι ἐγγύς· τοῖς γὰρ κέρασι παίει καὶ τοῖς ποσίν· ἀποθεν οὖν ἀκοντίζειν. Ἀλίσκονται δὲ καὶ ἄνευ ποδοστράβης διωκόμεναι, ὅταν ἢ ἡ ὥρα θερινή· ἀπαγορεύουσι γὰρ σφόδρα, ὥστε ἵστασθαι ἀκοντίζονται· ῥίπτοῦσι δὲ καὶ εἰς τὴν

rebit, et hoc ipso signo facilius erit insecutio. Quod si fera pede capta fuerit anteriori, cito in potestatem veniet. Nam signum inter currendum corpus totum et os percutit. Sin posteriore, lignum, quod aegre trahitur, universum corpus impediet. Nonnunquam et in bifida quaedam per sylvam incidit, dum ita trahitur; et nisi funiculum abrupterit, illic de-

prehenditur. Quod si fera vel hoc modo vel lassitudine victa, in potestatem venerit, et mansit; propius adiri non debet. Nam et cornibus ferit, et pedibus. Itaque jaculis eminus utendum. Capiantur etiam sine tendiculis, quum quis cervas aestate persequitur. Quippe cursu tam vehementer exanimantur, ut etiam stantes jaculis se conficiendas exhibeant.

θάλατταν, ἐὰν κατέχωνται, καὶ εἰς τὰ ὕδα-
τα ἀπορούμεναι· ὅτε δὲ διὰ δύσπνοϊαν πίπ-
τουσιν.

ί. Πρὸς δὲ τὸν ὕν τὸ ἄγριον κεκτῆσθαι κύ-
νας Ἰνδικὰς, Κρητικὰς, Λοκρίδας, Λακαί-
νας· ἄρκυς, ἀκόντια, προβόλια, ποδοστρά-
βας. Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ εἶναι τὰς κύνας
ἐκ τούτου τοῦ γένους, μὴ τὰς ἐπιτυχούσας,
ἵνα ἔτοιμοι ᾖσι πολεμεῖν τῷ θηρίῳ. Αἱ δὲ
ἄρκυς λίνων μὲν τῶν αὐτῶν, ἄνπερ αἱ τῶν
λαγωῶν· πέντε καὶ τετταράκοντα λῖνοι ἐκ
τριῶν τόνων· ἕκαστος δὲ τόνος ἐκ πεντεκαί-
δεκα λίνων· ἀπὸ δὲ τοῦ κορυφαίου τὸ μέγε-
θος δαχάμματα, τὸ δὲ βάθος τῶν βρόχων
πυγόνος· αἱ δὲ περίδραμοι, ἡμιόλιοι τοῦ τῶν

Itidem ubi tenentur, tam in
mare quam alias aquas se com-
jiciunt: nonnunquam deficien-
te spiritu, concidunt.

10. At in aprum sylvestrem
canes comparat Indicas, Cre-
tenses, Locrenses, Lacaenas:
casses, jacula, venabula, tendi-
culas. Ac primum quidem can-
es ex hoc genere oportet esse
minime vulgares, ut ad pag-

nandum cum fera paratas sint,
ac promptae. Sagenas ex iisdem
filis, quibus ad leporum vena-
tionem utendum diximus, necti
oportet: filis quinque et qua-
draginta, funibus tribus; et u-
nusquisque funis quindecim filis
constet. Longitudo nodos ha-
beat a summo fune decem,
latitudo laqueorum sit cubiti
minoria. Funiculi circuitores

ἀρκύων πάχους· ἐπ' ἄκροις δὲ δακτυλίους
 ἔχέτωσαν, ὑφείσθωσαν δὲ ὑπὸ τοὺς βρόχους,
 τὸ δὲ ἄκρον αὐτῶν ἐκπεράτω ἕξω διὰ τῶν
 δακτυλίων· ἱκαναὶ δὲ πεντεκαίδεκα. Τὰ δὲ
 ἀκόντια ἔστω παντοδαπὰ, ἔχοντα τὰς λόγ-
 χας εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις, ῥάβδους δὲ
 στιφράς. Τα δὲ προβόλια, πρῶτον μὲν λόγ-
 χας ἔχοντα τὸ μὲν μέγεθος πενταπαλαίσ-
 τους, κατὰ δὲ μέσον τὸν αὐλὸν κνώδοντας
 ἀποκεχαλκευμένους, στιφροὺς, καὶ τὰς ῥάβ-
 δους κρανεῖνας δορατοπαχεῖς. Αἱ δὲ ποδο-
 στράβαι, ὅμοιαι ταῖς τῶν ἐλάφων. Συγκυ-
 νηγέται δ' ἔστωσαν τὸ γὰρ θηρίον μόλις καὶ
 ὑπὸ πολλῶν ἀλίσκεται. Ὅπως δὲ δεῖ τού-
 των ἐκάστω χρῆσθαι πρὸς θήραν, διδάξω.

retium crassitiem habeant ses-
 quialteram, et in fastigiis anu-
 los laqueis suppositos, extrema-
 que horum per anulos exeant.
 Sufficiens vero quindecim. Ja-
 cula varia sint, quae spicula
 habeant satis lata et acuta no-
 vaculae instar, hastiliaque fir-
 ma. Venabula vero primum
 habeant spicula quinum pal-
 morum, et ubi spiculum hastili

adnectitur, illic in medio den-
 talia vel aures sint aeratae,
 firmae; ipsaque hastilia cornea
 sint, crassitudine hastae. Ten-
 diculae, quales cervorum, sun-
 to. Sed venationis comites ad-
 sint. Quippe fera ista vix a
 muleis etiam capitur. Quo-
 modo autem singulis instru-
 mentis hisce sit utendum ad
 venationem, ostendam. Pri-

Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἐλθόντας, οὗ ἂν οἴωνται εἶναι, ὑπάγειν τὸ κυνηγέσιον, λύσαντας μίαν τῶν κυνῶν τῶν Λακαινῶν, τὰς δ' ἄλλας ἔχοντας δεδεμένας συμπεριῖναι τῇ κυνί. Ἐπειδὰν δὲ λάβῃ αὐτοῦ τὰ ἔχνη, ἔπισθαι ἐξῆς τῇ ἰχνεύσει, ἡγουμένη ἀκολουθία. Ἔσται δὲ καὶ τοῖς κυνηγέταις πολλὰ δῆλα αὐτοῦ, ἐν μὲν τοῖς μαλακοῖς τῶν χωρίων, τὰ ἔχνη· ἐν δὲ τοῖς λασίοις, τῆς ὕλης κλάσματα· ὅπου δ' ἂν δένδρα ᾖ, πληγαὶ τῶν ὀδόντων. Ἡ δὲ κύων ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφίξεται τόπον ὑλώδη ἰχνεύουσα· κατακλίνεται γὰρ τὸ θηρίον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τοιαῦτα· τοῦ μὲν γὰρ χειμῶνος ἐστὶν ἀλεινὰ, τοῦ δὲ θέρους ψυχρινά· Ἐπειδὰν δ' ἀφίκηται ἐπὶ τὴν εὐνὴν, ὑλακτεῖ·

num igitur, quum ad locum
venierint, ubi aprum esse con-
jiciunt, adducere canum gre-
gem debent, una de canibus
Lacaenis soluta: reliquas loris
adstrictas tenentes, cum solu-
ta circumeant. Ubi vero ca-
nis haec apri vestigia depre-
henderit, ducentem per ea
comitando sequi debent. Sed
et ipsis venatoribus argu-

menta multa prodent aprum,
velut in mollibus locis, vesti-
gia: in sylvos, ramorum
fragmenta: ubi arbores fue-
rint, dentium ictus. Canis au-
tem ut plurimum ad locum
aliquem sylvosum indagando
perveniet, quod in ejusmodi
locis fera plerumque recum-
bat. Nam hyeme calidiuscula
sunt, aestate frigidiuscula. Cum

ὃν οὐκ ἀνίσταται ὡς τὰ πολλά. Λαβόν-
 τας οὖν τὴν κύνα, καὶ ταύτην μετὰ τῶν ἄλ-
 λων δῆσαι ἄποθεν ἀπὸ τῆς εὐνῆς πολὺ, καὶ
 εἰς τοὺς ὄρμους ἐμβάλλεσθαι τὰς ἄρκυς,
 ἐπιβάλλοντας τοὺς βρόχους ἐπὶ ἀποσχαλιδώ-
 ματα τῆς ὕλης δικρά· τῆς δὲ ἄρκυος αὐτῆς
 μακρὸν προήκοντας κόλπον ποιῆν ἀντηρίδας
 ἔνδοθεν, ἱκατέρωθεν ὑφιστάοντας κλῶνας, ὅπως
 ἂν εἰς τὸν κόλπον διὰ τῶν βρόχων αἱ αὐγαὶ
 τοῦ φέγγους ὡς μάλιστα ἐνέχωσιν, ἵνα προσ-
 θέοντι ὡς φανώτατον ἢ τὸ ἔσω· καὶ τὸν περί-
 δρομον ἐξάπτειν ἀπὸ δένδρου ἰσχυροῦ, καὶ μὴ
 ἐκ ῥάχου· συνέχονται γὰρ ἐν τοῖς ψιλοῖς αἱ
 ῥάχοι. Ὑπὲρ δὲ ἐκάστης ἐμφράττειν τῇ
 ὕλῃ καὶ τὰ δύσορμα, ἵνα εἰς τὰς ἄρκυς

ad apri cubile pervenerit, la-
 trat: ille vero plerumque sur-
 gere non solet. Sumant igitur
 canem, et eam cum aliis omni-
 no procul a cubili religent, ac
 sagenas in aditus (ad apri cu-
 bile tendentes) injiciant, et
 laqueos in erectos sylvae stipi-
 tes bifidos imponant. Ipsius
 autem sagenae sinum longum
 producentes, intrinsecus sus-

tentacula faciant, suppositis u-
 trinque ramis: quo per laqueos
 splendor lucis in illum sinum
 maxime tendat, ut accurrenti
 apro pars interior quam lu-
 cidissima sit. Funiculum cir-
 cuitorem ab arbore firma reli-
 gent, non ad spinam. Quippe
 nudis in locis spinæ nonnihil
 inveniuntur. Supra singulas
 plagas etiam aditu difficilia loca

κοιῆται τὸν δρόμον καὶ μὴ ἱξαλλάττων.
 Ἐπειδὰν δὲ στῶσιν, ἱλθόντας πρὸς τὰς κύνας,
 λῦσαι ἀπάσας, καὶ λαβόντας τὰ ἀκόντια
 καὶ τὰ προβόλια, προΐειπαι. Ἐγκειλεύειν δὲ
 ταῖς κυσὶν ἓνα τὸν ἐμπαιρότατον, τοὺς δ' ἄλ-
 λους ἔπεισθαι κοσμίως ἀπολείποντας ἀπ' ἀλ-
 λήλων πολὺ, ὅπως ἂν ἢ αὐτῷ ἰκανὴ διαδρομή·
 εἰάν γὰρ ὑποχωρῶν ἐμπέσῃ εἰς πυκνοὺς, κίνδυ-
 νος πληγῆναι· ὃ γὰρ ἂν προσπίσῃ, εἰς τοῦ-
 τον τὴν ὀργὴν κατέβητο. Ἐπειδὰν δὲ αἱ κύ-
 νες ἐγγὺς ὦσι τῆς εὐνῆς, ἐπεισίστασι· θορυβοῦ-
 μένος δ' ἱξαναπτήσεται, καὶ ἢ τις αὖ τῶν
 κυνῶν προσφέρηται αὐτῷ πρὸς τὸ πρόσωπον,
 ἀναρρίψει· θίαν δ' ἐμπιστεύεται· εἰάν δὲ μὴ,
 μεταθεῖν ἀνάγκη. Καὶ εἰάν μὲν ἢ τὸ χωρίον

ramis arborum obstruant, ut
 in ipsa retia cursu feratur, nec
 usquam deflectat. Quum retia
 tetenderint, ad canes redeant,
 omnesque solvant, et jaculis
 venabulisque sumtis procedant.
 Canes unus aliquis incitet, qui
 ejus rei peritissimus sit. Reli-
 qui ordine sequantur, magnis
 intervallis alius ab alio distan-
 tes, ut transitus ferae satis late
 pateat. Nam si retrocedens in

Tom. X.

confertos inciderit, periculum
 est ut saucientur. Etenim i-
 ram suam in eum effunderet,
 quem adoriretur. Canes au-
 tem, quum jam a cubili pro-
 pius aberunt, impetum facient:
 ille perturbatus exsurget, et
 quaecunque canis ad os ejus
 cum impetu feretur, eam in al-
 tum jactabit: simul currens, in
 plagas incidet. Sin minus, om-
 nino cursu persequendus erit.

Q

καταφερές, ἐν ᾧ ἂν ἔχη αὐτὸν ἡ ἄρκυς, ταχὺ
 ἱξαναστήσεται· ἐὰν δὲ ἄπειδον, εὐθὺς ἐστήξε-
 ται περὶ αὐτὸν ἔχων. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ
 καιρῷ αἱ μὲν κύνες προσκείσονται· αὐτοὺς δὲ
 χρῆ φυλαττομένους αὐτῷ ἀκοντίζειν, καὶ
 λίθοις βάλλειν, περιϊσταμένους ὀπισθεν, καὶ
 καλὸν ἄποθεν, ἕως ἂν κατατεῖνῃ, προωθῶν αὐ-
 τὸν, τῆς ἄρκυς τὸν περιδρόμον. Εἴτα, ὅστις
 ἂν ᾖ τῶν παρόντων ἐμπειρότατος καὶ ἐγκρα-
 τίστατος, προσελθόντα ἐκ τοῦ πρόσθεν, πᾶ
 προβολίῳ καίειν. Ἐὰν δὲ μὴ βούληται
 ἀκοντιζόμενος καὶ βαλλόμενος κατατεῖναι
 τὸν περιδρόμον, ἀλλ' ἐπανιῆς ἔχη πρὸς τὸν
 προσίοντα περιδρόμην ποιούμενος, ἀνάγκη, ὅ-
 ταν οὕτως ἔχη, λαβόντα τὸ προβόλιον προσί-

Quod si declivis fuerit locus, in quo reti captus detinetur, statim exsurget: si planus, mox intentus in seipsum stabit. Tum vero incumbent canes, et ipsi venatores ab eo sibi caventes tela conjicient, et lapides in eum torquebunt, a tergo circumstantes, et longo quidem ex intervallo, donec seipsum propellens, circum-

currentem plagae funiculum intenderit. Tunc aliquis eorum qui adsunt, peritissimus, et imprimis apro capiendis idoneus, in eum progressus, a fronte venabulo feriat. Quod si petitus ictusque telis ac lapidibus, funiculum illum circuitorem intendere noluerit, sed in accedentem conversus tendat, seipsum circumagens; tum

ναι, ἔχουσθαι δ' αὐτοῦ τῇ μὲν χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ πρόσθεν, τῇ δὲ ἑτέρᾳ ὀπίσθεν· κατορθοῦ γὰρ ἢ μὲν ἀριστερὰ αὐτοῦ, ἢ δὲ δεξιὰ ἐπεμβάλλει· ἔμπροσθεν δὲ ὁ παῦς ὁ μὲν ἀριστερὸς ἀπτίσθω τῇ χειρὶ τῇ ὁμωνύμῳ· ὁ δὲ δεξιὸς, τῇ ἑτέρᾳ. Προσιόντα δὲ προβάλλεσθαι τὸ προβόλιον, μὴ πολλῶ μείζω διαβάντα ἢ ἐν πάλῃ, ἐπιστρέφοντα τὰς πλευρὰς τὰς εὐωνύμους ἐπὶ τὴν χεῖρα τὴν εὐώνυμον· εἴτα εἰσβλέποντα εἰς τὸ ὄμμα τοῦ θηρίου, ἐνθυμούμενον τὴν κίνησιν τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς ἐκείνου. Προσφέρειν δὲ τὸ προβόλιον, φυλαττόμενον, μὴ ἐκκρούσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τῇ κεφαλῇ ἐκνεύσας· ἢ γὰρ ῥύμη τῆς ἐκκρούσεως ἔπεται. Παθόντα δὲ τοῦτο πίπτειν δεῖ

scilicet, ita re comparata, necesse est venatorem sumto venabulo accedere, tenentem id anterius manu sinistra, posterius altera. Nam telum sinistra dirigit, dextra impellit et urget. Anterius autem pes sinister manui cognomini jungatur, dexter dextrae. Accedens vero, venabulum objiciat, curibus non multo plus diva-

ricatis, quam in lucta fieri solet, ac toto latere laevo ad manum laevam converso. Deinde ferae frontem et oculos inspiciat, capitis in ea motum observans. Venabulum infligens caveat ne ictu declinatione capitis evitato, venabulum ei de manibus excutiat. Quippe sequi solet aper excussionis impetum. Id autem si cui

ἐπὶ στόμα, καὶ ἔχισθαι τῆς ὕλης κάτωθεν·
 τὸ γὰρ θηρίον, εἰ μὲν οὕτως ἔχοντι προσ-
 πίση, διὰ τὴν σιμότητα τῶν ὀδόντων, τὸ σῶμα
 οὐ δύναται ὑπολαβεῖν· εἰ δὲ μετεώρη,
 ἀνάγκη πληγῆναι. Πειρᾶται μὲν οὖν με-
 τωρίζειν· εἰ δὲ μὴ δύνηται, ἀμφιβᾶς πα-
 τεῖ. Ἀπαλλαγή δὲ τούτων μία ἐστὶ μόνη,
 ὅταν ἐν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ἔχηται, προσελθόν-
 τα ἰγγὺς τῶν συγκυνηγετῶν εἶνα, ἔχοντα
 προβόλιον, ἐρεθίζειν ὥς ἀφήσονται· ἀφίεναι δὲ
 οὐ χρὴ, μὴ τύχῃ τοῦ πεπρωκότος. Ὅταν δὲ
 ἴδῃ τοῦτο, καταλιπὼν ὃν ἂν ἔχῃ ὑπ' αὐτῇ,
 ἐπὶ τὸν ἐρεθίζοντα ὑπ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ ἐπι-
 στρέψει. Τόνδε ταχὺ ἀναπηδᾷ, τὸ δὲ προ-
 βόλιον μεμνήσθαι ἔχοντα ἀνίστασθαι· οὐ γὰρ

contigerit, pronus in os cadat
 oportet, et subjectae sibi mate-
 riei adhaereat. Nam si fera in
 aliquem ita comparatum irrue-
 rit, subjicere corpori dentes si-
 mos, ejusprehendendi causa,
 nequit: sin erectus sit, necesse
 est eum sauciari. Sublevare
 quidem altius eum nititur;
 verum id si nequeat, hinc inde
 incensum proculcat. In hoc
 vero discrimine constitutus u-

nam duntaxat hanc viam libe-
 rationis habet, ut venationis
 sociorum quispiam cum vena-
 bulo accedens, velut hoc im-
 missurus, aprum irritet. Non
 emittendum id tamen, ne lap-
 sum feriat. Hoc aper ubi
 conspexerit, omisso illo, quem
 sub se premit, in provocantem
 prae ira et furore convertetur.
 Tunc ille celeriter exsiliat, me-
 mor interim ut cum venabulo

καλὴ ἢ σώτηρία ἄλλως, ἢ κρατήσαντι. Προσφέρειν δὲ πάλιν τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ προτεῖναι ἐντὸς τῆς ὠμοπλάτης, ἢ ἡ σφαγὴ, καὶ ἀντιρεῖσαιτα ἔχειν ἐρρώμενως· ὅδε ὑπὸ τοῦ μένουσ προέισι, καὶ εἰ μὴ καλύουσιν οἱ κνώδοντες τῆς λόγχης, ἀφίκοιτ' ἂν, διὰ τῆς ῥάβδου προωθῶν αὐτὸν, πρὸς τὸν τὸ προβόλιον ἔχοντα. Οὕτω δὲ πολλὴ ἡ δύναμις ἐστὶν αὐτοῦ, ὥστε καὶ, ἃ οὐκ ἂν οἴοιτό τις, πρόσ-
εστιν αὐτῷ· τεθνεῶτος γὰρ εὐθύς, ἴάν τις ἐπὶ τὸν ὀδόντα ἐπιθῇ τρίχας, συντρέχουσιν· οὕτως εἰσὶ θερμοί· ζῶντι δὲ διάπυροι, ὅταν ἐρεθίζεται· οὐ γὰρ ἂν τῶν κυνῶν, ἀμαρτάνων τῇ πληγῇ τοῦ σώματος, ἅπρα τὰ τριχώματα περιπίμπρα. Ὁ μὲν οὖν ἄρρην,

surgat. Nam alia ratione salutis honeste non consulat, nisi fera superata. Rursus ergo venabulum eodem modo, quo prius, infligat; ac ferrum intra scapulas, ubi jugulum est, admoveat; et obnixus acriter venabulo incumbat. Ille prae animi ardore progreditur, et nisi aures spiculi prohiberent, per hastile se propellens ad eum penetraret, qui venabu-

lum tenet. Adeo autem magna vis ejus est, ut ipsi etiam insint ea quae nemo putaret: quippe recenter occisi dentes adeo fervent, ut eis impositi pilii, in se contrahantur. Videnti vero, si quando provocatus irritetur, ignescunt. Nam alioquin aberrans in ictu a canum corpore, summos eorum pilos hanc inde non aduret. Ac mas quidem tot ne-

τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω πράγματα παρα-
σχών, ἀλίσκεται. Ἐὰν δὲ θήλεια ἢ ἡ ἱμ-
πесоῦσα, ἐπιθέοντα καίειν, φυλαττόμενον, μὴ
ᾧσθεις πίση· παθόντα δὲ τοῦτο πατεῖσθαι
ἀνάγκη καὶ δάκνεσθαι. Ἐκόντα οὖν οὐ χρεὶ
ὑποκίπτειν· ἰὰν δὲ ἄκων ἔλθῃ εἰς τοῦτο, δια-
ναστάσεις γίγνονται αἱ αὐταί, ὥσπερ ὑπὸ
τοῦ ἄρρενος· ἐξαναστάντα δὲ δεῖ καίειν τῇ
προβολίῳ, ἕως ἂν ἀποκτείνῃ. Ἀλίσκονται
δὲ καὶ ὧδε· ἴστανται μὲν αὐτοῖς αἱ ἄρκυς
ἐπὶ τὰς διαβάσεις τῶν νακῶν, εἰς τοὺς δρυ-
μοὺς, τὰ ἄγκη, τὰ τραχέα· εἰσβολαὶ δὲ εἰς
τὰς ὀργάδας, καὶ τὰ ἔλη, καὶ τὰ ὕδατα.
Ὁ δὲ τεταγμένος, ἔχων τὸ προβόλιον, φυ-
λάττει τὰς ἄρκυς. Οἱ δὲ τὰς κύνας ἐπά-

gotiis, atque etiam pluribus ex-
hibitis, capitur. At foeminam,
si ea inciderit in retia, venator
accurrens feriat; non sine cau-
tione tamen, ne impulsus ca-
dat: quod si contigerit, pro-
teratur necesse est, ac mordea-
tur. Non est igitur sponte
cadendum, At si quis huc
pervenerit invitus, ei non ali-
ter surgendum est, quam qui

sub masculo ceciderit. Exsur-
gens vero, venabulo percutiat
oportet, donec eam occiderit.
Solent autem hoc etiam modo
capi. Tenduntur eis plagae
ad exitus convallium in loca
nemorosa, et edita montium
aspera, ubi patent aditus ad
lucos et paludes, et aquas
alias. Is, cui datum est hoc
negotii, retia venabulo in-

ποιῶσι, τοὺς τόπους ζητοῦντες τοὺς καλλίστους· ἐπειδὴν δὲ εὗρεθῇ, διώκεται. Ἐὰν οὖν εἰς τὴν ἄρκυν ἐμπίπτῃ, τὸν ἀρκυωρὸν, ἀναλαβόντα τὸ προβόλιον, προσίεναι καὶ χρῆσθαι ὡς εἴρηκα· εἰάν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, μεταθεῖν. Ἀλίσκεται δὲ καὶ, ὅταν ἡ πνίγη, διωκόμενος ὑπὸ τῶν κυνῶν· τὸ γὰρ θηρίον, καίπερ ὑπερβάλλον δυνάμει, ἀπαγορεύει ὑπέρσθμον γιγνόμενον. Ἀποθνήσκουσι δὲ κύνες πολλαὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ θήρᾳ, καὶ αὐτοὶ οἱ κυνηγέται κινδυνεύουσιν. Ὅταν δ' ἐν ταῖς μεταδρομαῖς ἀπειρηκότι ἀναγκάζονται προσίεναι τὰ προβόλια, ἢ ἐν ὕδατι ὄντι, ἢ ἀφιστῶντι πρὸς ἀποκρήμνῳ, ἢ ἐκ δασείας μὴ θέλοντι ἐξίεναι· (οὐ γὰρ κωλύει αὐτὸν οὔτε ἄρκυς,

structus servat: alii canes adducunt, et aptissima quaeque loca perquirunt. Ubi fera inventa fuerit, insequendo petitur. Quod si in casses incidit, retium custos accedat, sumto venabulo; et cum fera sic agat, quemadmodum diximus: sin minus, cursu interceptiendus est. Capitur etiam, dum aestu medio premitur a canibus. Nam licet haec fera

viribus supra modum praestet, prae nimio tamen anhelitu exanimatur. Pereunt vero multae in ejusmodi venatione canes, atque etiam venatores ipsi periclitantur. Quum autem persequendo exanimatae admoveere venabula coguntur, sive in aqua, seu in rupis secessu praeruptae fuerit, seu de loco sylvis denso prodire noluerit, (quandoquidem nec a reti,

οὔτε ἄλλο οὐδὲν φέρεσθαι ὁμώσει τῷ πλησιέ-
 ζοντι) ὅμως μέντοι προσιτέον, ὅταν ἔχη οὕτως,
 καὶ ἐπιδεικτέον τὴν εὐψυχίαν, δι' ἣν εἴλοιτο
 ἐκποιεῖν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην. Χρηστέον δὲ
 τῷ προβολίῳ καὶ πῶς προβολαῖς τοῦ σώμα-
 τος, ὡς εἴρηται· εἰ γάρ τι καὶ πάσχοι, οὐκ
 ἂν διὰ γε ὁρθῶς ποιῇν πάσχει. Ἰστανται
 δὲ αἱ ποδοστράβαι αὐτοῖς, ὥσπερ τοῖς ἐλά-
 φοις, ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, καὶ ἐπισπείψεις αἱ
 αὐπαὶ, καὶ μεταδρομαὶ, καὶ αἱ πρόσοδοι, καὶ
 αἱ χρεῖαι τοῦ προβολίου. Τὰ δὲ ιερογενῆ
 αὐτῶν ὅταν ἀλίσσῃται, χαλεπῶς τοῦτο πά-
 σχει· οὔτε γὰρ μονοῦται, ἕως ἂν μακρὰ ᾗ·
 ὅταν τε αἱ πύκτες εὐρωσιν, ἢ προϊῶν τι, ταχὺ
 εἰς τὴν ὕλην ἀφανίζεται· ἔπονται τε ἐπὶ τὸ

nec alia re quavis impediri se
 patitur, quominus iam adpropin-
 quantem irruat:) ubi redacta
 huc fuerit, eundem in eam, et
 animi magnitudo, cujus causa
 cupiditati suae cum labore
 satisfaciendum statuerunt, de-
 claranda. Utendum est autem
 venabulo, et gestu objectuque
 corporis, ut dictum est. Nam
 hoc modo siquid etiam ad-
 versi contingat, non id propte-

rea, quod recte agat venator,
 contigerit. Ponuntur vero ip-
 sis tendiculae in iisdem locis si-
 cut et cervis: et speculationes
 eadem sunt, et insequutiones,
 et aditus, et usus venabuli.
 Quum foetus eorum recens
 editi capiuntur, hoc ipsam gra-
 viter ferunt. Quippe non so-
 lent eos relinquere solos, domes
 adulti sunt: et quum canes
 eos invenerint, vel aliquid ipsi

πολὺν ὢν ἂν ὧσιν ἄμφω χαλεποὶ ὄντες τότε, καὶ μᾶλλον μαχόμενοι ὑπὲρ ἐκείνων ἢ ὑπὲρ αὐτῶν.

ιά. Λέοντες δὲ, παρδάλεις, λύγκες, πάνθηρες, ἄρκτοι, καὶ τᾶλλα, ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία, ἀλίσκεται ἐν ξέναις χώραις, περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος, καὶ τὸν Κιττὸν τὸν ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας, τὰ δ' ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῷ Μυσίῳ, καὶ ἐν Πινδῷ, τὰ δ' ἐν τῇ Νύσῃ τῇ ὑπὲρ τῆς Συρίας, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄρεσιν, ὅσα οἷά τ' ἐστὶ τρέφειν τοιαῦτα. Ἀλίσκεται δὲ τὰ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι φαρμάκῳ διὰ δυσχωρίαν ἀκοντικῷ. Παραβάλλουσι δὲ τοῦτο οἱ θηρώμενοι, συμμιγνύντες εἰς τὸ αὐτὸ, ὅτῃ ἂν ἕκαστον χαίρῃ, περὶ τὰ ὕδατα, καὶ πρὸς ὃ,

praesenserint, statim se abdunt in sylvas, et ambo sequuntur eos ut plurimum, quorum sunt; id temporis saeviores, et pro illis acrius quam pro seipsis pugnantes.

11. At leones, pardi, lynceae, pantherae, ursi, et aliae, quaecumque sunt ejusmodi ferae, partim peregrinis in locis capiuntur, circa Pangaeum montem, et Cittum qui supra Ma-

cedoniam est; partim in Olympo Mysio, et Pindo; aliae in Nysa supra Syriam, et juxta montes alios, quotquot idonei sunt alendis hujus generis belluis. Capiuntur vero partim in montibus aconitico veneno, propter asperitatem regionum. Hoc autem venatores rebus iis miscentes, quibus quaeque delectatur fera, secus aquas illis obijciunt, et si quid

τι ἂν ἄλλο προσίη. Τὰ δὲ αὐτῶν καταβάν-
οντα εἰς τὸ πεδίον τῆς νυκτός, ἀποκλεισθέν-
τα, μετὰ ἵππων καὶ ὄπλων ἀλίσκεται, εἰς
κίνδυνον καθιστάντα τοὺς αἰροῦντας. Ἔστι
δὲ οἷς αὐτῶν καὶ ὀρύγματα ποιοῦσι περιφερῆ,
μεγάλα, βαθεῖαν ἐν μίσῳ λείποντες κίονα
τῆς γῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦτον εἰς νύκτα ἐπέθεσαν
θήσαντες αἶγα, καὶ ἔφραξαν κύκλῳ τὸ ὄρυγ-
μα ὕλη, ὥστε μὴ περιορᾶν, εἴσοδον οὐ λείπον-
τες. Τάδε, ἀκούοντα τῆς φωνῆς ἐν τῇ νυκτί,
κύκλῳ τὸν φραγμὸν περιθίουσι, καὶ ἐπειθὰν
μὴ εὕρισκῃ δίοδον, ὑπερπηδᾷ καὶ ἀλίσκεται.

ιβ'. Περὶ μὲν αὐτῶν τῶν πράξεων, τῶν ἐν
τοῖς κυνηγεσίοις, εἴρηται. Ὀφελήσονται δὲ
οἱ ἐπιθυμήσαντες τούτου τοῦ ἔργου πολλά·

aliud adire consueverint. Par-
tim etiam illae, quae noctu in
plana descendunt, equis et ar-
mis interclusae et circumven-
tae, nec sine ventorum discri-
mine, capiuntur. Sunt quibus
et foveas amplas orbiculari
forma conficiunt, profundam
in medio relinquentes terrae
columnnam, cui sub noctem,
capram religatam imponunt,
et undique foveam materiae

sylvestri circumsepiunt et ob-
struunt, ne circumspiciendi fa-
cultas sit, aditu ad ingredien-
dum nullo relicto. Illae vo-
cem noctu audientes, sepe
circumcursitant; et quum nus-
quam inveniunt aditum, tran-
siliunt, et capiuntur.

12. Hactenus de iis quae in
venatione faciunda sunt, dic-
tum. Huic autem labori ac
studio dediti, magnam inde u-

ὑγίειάν τε γὰρ ταῖς σώμασι παρεσκευάσουσι
καὶ ὄρεῖν καὶ ἀκούειν μᾶλλον, γηράσκειν δὲ
ἤττον τὰδε πρὸς τὸν πόλεμον μάλιστα πα-
δεύει. Πρῶτον μὲν τὰ ὄπλα ὅταν ἔχοντες
πορεύωνται ὁδοὺς χαλεπὰς, οὐκ ἀπεροῦσιν·
ἀνέξονται γὰρ τοὺς πόνους, διὰ τὸ εἰθίσθαι
μετὰ τούτων αἰρεῖν τὰ θηρία. Ἐπειτα εὐ-
νάζεσθαι τε σκληρῶς δυνατοὶ ἔσονται, καὶ
φύλακες εἶναι ἀγαθοὶ τοῦ ἐπιτακτομένου.
Ἐν δὲ ταῖς προσόδοις ταῖς πρὸς τοὺς πολεμί-
ους, ἅμα οἷοί τε ἔσονται ἐπιέναι, καὶ τὰ πα-
ραγγελλόμενα ποιεῖν, διὰ τὸ οὕτω καὶ αὐτοὶ
αἰρεῖν τὰς ἄγρας. Τεταγμένοι δ' ἐν τῇ
πρόσθεν, οὐ λείψουσι τὰς τάξεις, διὰ τὸ

tilitatem capient. Nam et cor-
poribus valetudinem bonam
conciliabunt, et visu audituque
meliori fruentur, et serius se-
nescent. Ad disciplinam vero
militarem potissimum eos ve-
natio instituit. Primum, ubi
gestantibus arma per difficiles
vias eundum erit, animos haud
despondebunt. Quippe labo-
res sustinere propterea pote-
runt, quod iis ad feras capien-

das adsuefacti fuerint. Deinde
poterunt etiam cubare duriter,
et egregios se declarare custo-
des in eo quod fuerit impera-
tum. In hostibus adeundis si-
mul et progredi adversus eos,
et facere poterunt, quas impe-
rantur; idque propterea, quod
eadem ratione feras etiam ca-
pere consueverint. In fronte
collocati, quum labores tole-
rare norint, acies haud dese-

καρτερεῖν δύνασθαι. Ἐν φυγῇ δὲ τῶν πολε-
μίων ὀρθῶς καὶ ἀσφαλῶς διώξονται τοὺς ἐναν-
τίους ἐν παντὶ χωρίῳ, διὰ συνήθειαν. Δυσ-
τυχήσαντος δὲ οἰκείου στρατοπέδου, ἐν χωρίοις
ὕλῃδεσι, καὶ ἀποκρήμνοις, ἢ ἄλλοις χαλε-
ποῖς οἳοί τ' ἴσονται καὶ αὐτοὶ σώζεσθαι μὴ
αἰσχυρῶς, καὶ ἑτέρους σώζειν· ἡ γὰρ συνήθεια
τοῦ ἔργου παρίξει αὐτοῖς πλείον τι εἶδέναι.
Καὶ ἤδη τινὲς τῶν τοιούτων, πολλοῦ ὄχλου
συμμάχων τρεφθέντος, τῇ αὐτῶν εὐεξία καὶ
θράσει διὰ δυσχωρίαν ἀμαρτόντας τοὺς πολε-
μίους νενικηκότας ἀναμαχόμενοι ἐτρέψαντο·
αἰεὶ γάρ ἐστι τοῖς τὰ σώματα καὶ τὰς ψυ-
χὰς εὖ ἔχουσιν ἐγγὺς εἶναι τοῦ εὐτυχεῖν.

rent. In hostium fuga prop-
ter consuetudinem et usum
quibusvis in locis adversarios
recte pariter ac tuto prose-
quentur. Si quid infeliciter
exercitui suo cesserit, in syl-
vosis, praeruptis, aliisque dif-
ficilibus locis tam seipsos quam
alios absque macula turpitudi-
nis conservare poterunt. Nam
praebebit hoc iis ipse rei usus,
ut plus aliis norint. Nonnulli

quidem tales aliquando, mag-
na sociorum turba in fugam
conjecta, jam victores hostes,
ob difficultates locorum in er-
rorem abreptos, suo ipsi robo-
re atque audacia proelium in-
staurando terga dare coëge-
runt. Semper enim illi, qui
tum a corporibus tum animis
egregie comparati sunt, haud
procul absunt ab eo ut rem
prosperè gerant. Quum au-

Εἰδότες δὲ καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ὅτι ἐντεῦθεν
 εὐτύχουν πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐπιμέλειαν τῶν
 νέων ἐποιήσαντο· σπανίζοντες γὰρ καρπῶν τὸ
 ἐξαρχῆς, ἐνόμισαν ὅμως τοὺς κυνηγέτας μὴ
 καλύειν, διὰ τὸ μηδὲν τῶν ἐπὶ τῇ γῇ φουμέ-
 νων ἀγρεύειν. Πρὸς δὲ τούτῳ, μὴ νυκτερεύειν
 ἐντὸς πολλῶν σταδίων, ἵνα μὴ ἀφαιροῖντο τὰς
 θήρας αὐτῶν οἱ ἔχοντες ταύτην τὴν τέχνην·
 ἐώρων γὰρ, ὅτι τῶν νεωτέρων ἡ ἡδονὴ μόνη αὐ-
 τῇ πλεῖστα ἀγαθὰ παρασκευάζει· σῶφρονάς
 τε γὰρ ποιεῖ καὶ δικαίους, διὰ τὸ ἐν τῇ ἀλη-
 θείᾳ παιδεύεσθαι. Τὰ τε τοῦ πολέμου διὰ
 τῶν τοιούτων εὐτυχοῦντες ἡσθάνοντο· τῶν τε
 ἄλλων εἴ τι βούλονται ἐπιτηδεύειν καλῶν,

tem majores quoque nostri cognovissent, hinc prosperos adversus hostes successus suos manare, juventutis curam sibi suscipiendam censuerunt. Nam licet ab initio frugum inopia laborarent non tamen venatoribus interdiciendum venatione judicarunt; quum ii nihil eorum quae supra terram nascuntur, venari soleant. Praeterea vetuerunt, intra multa

stadia [propter urbem] pernoctari, ne hujus artis periti homines suis ipsius praediis ac venatione frandarent. Videbant enim hanc unam voluptatem junioribus utilitates adferre plurimas; quum et prudentes eos reddat, et justos, quod in veritate instituantur. Itidem res bellicas per haec sibi cedere feliciter intelligebant. Eadem voluptas a caeteris que-

οὐδενὸς ἀποστρεῖν, ὥσπερ ἕτεραι κακαὶ ἡδοναί, ἃς οὐ χρὴ μακθάνειν ἐκ τῶν τοιούτων· οὐν στρατιῶνται τε ἀγαθοὶ, καὶ στρατηγοὶ γίγνονται. Ὡν γὰρ οἱ πόνοι τὰ μὲν αἰσχρὰ καὶ ὑβριστικὰ ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀφαιροῦνται, ἐπιθυμίαν δ' ἀρετῆς ἐνηύξωσαν, οὗτοι ἄριστοι· οὐ γὰρ ἂν περιῖθουσι οὔτε τὴν πόλιν τὴν ἑαυτῶν ἀδικουμένην, οὔτε τὴν χώραν πάσχουσαν κακῶς. Λέγουσι δέ τινες, ὥς οὐ χρὴ ἐξαῖν κυνηγεσίαν, ἵνα μὴ τῶν οἰκείων ἀμελῶσιν· οὐκ εἰδότες, ὅτι οἱ τὰς πόλεις καὶ τοὺς φίλους εὖ ποιοῦντες, πάντες τῶν οἰκείων ἐπιμελέστεροί εἰσι. Εἰ οὖν οἱ φιλοκυνηγέται παρασκευάζουσιν αὐτοὺς τῇ πα-

que praeclaris et honestis rebus, quibus se dare velint, minime juvenes arcet; quod aliae voluptates improbae faciunt, quae discendae non sunt. Ex his igitur et boni milites, et imperatores boni evadunt. Quorum enim labores ex animis et corporibus turpitudinem ac insolentiam expellunt, et studium virtutis excitant, ii praestantissimi sunt: quippe

qui nec injurias patriae, nec regionis et agri vastationem sint neglecturi. Dicunt vero nonnulli, non esse studio venationis indulgendum, ne res familiaris negligatur: quum non norint, eos omnino patres-familias adtentiores esse, qui de republica et amicis bene merentur. Quod si studiosi venationis ita se comparant, ut patriae maximis in rebus utiles

τρίθι χρησίμους εἶναι εἰς τὰ μέγιστα, οὐδ' αὖ
τὰ ἴδια πρόσιντο· σὺν γὰρ τῇ πόλει καὶ σώ-
ζεται καὶ ἀπόλλυται τὰ οἰκεῖα ἐκάστου·
ὥστε πρὸς τοῖς αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων
ἰδιωτῶν οἱ τοιοῦτοι σώζουσι. Πολλοὶ δὲ ἀπὸ
φθόνου ἀλόγιστοι τῶν ταῦτα λεγόντων, αἰ-
ροῦνται διὰ τὴν αὐτῶν κακίαν ἀπολέσθαι
μαλλον, ἢ ἐτέρων ἀρετῇ σώζεσθαι· αἱ γὰρ
ἡδοαὶ αἱ πολλαὶ καὶ κακαὶ, ὧν ἡττώ-
μενοι ἢ λέγειν ἢ πράττειν ἐπαίρονται τὰ χεί-
ρα. Εἴτα ἐκ μὲν τῶν ματαίων λόγων ἔχ-
θρας ἀναιροῦνται, ἐκ δὲ τῶν κακῶν ἔργων νό-
σους, καὶ ζῆμίας, καὶ θανάτους, καὶ αὐτῶν,
καὶ παίδων, καὶ φίλων, ἀναισθήτως μὲν τῶν
κακῶν ἔχοντες, τῶν δὲ ἡδονῶν πλεον τῶν ἄλ-

sint; nec privata certe negli-
gent, Nam uniuscujusque for-
tunae sic cum republica con-
junctae sunt, ut cum ea pari-
ter et incolumes sint, et ever-
tantur. Itaque viri tales si-
mul et suam et aliorum rem
privatam conservant. Multi
tamen ex illis, qui haec dicti-
tant, per invidiam impruden-
tes, sua ipsorum ignavia perire
malunt, quam aliorum virtute

servari. Nam multae volup-
tates ac pravae sunt, quibus
servientes, ut pejora dicant
aut faciant, inducuntur. Hinc
vana et inconsiderata oratione
sibi odia pariunt, improbis ve-
ro factis morbos, damna, ne-
ces, non sibi solum, sed etiam
liberis, et amicis arcessunt;
omni vitiorum sensu destituti,
sed eodem ad voluptates cae-
teris acriore praediti; quorum

λων αἰσθανόμενοι, οἷς τίς ἂν χρήσαιτο εἰς πό-
λεως σωτηρίαν; Τούτων μέντοι τῶν κακῶν οὐ-
δεὶς ὅστις οὐκ ἀφίξεται, ἐρασθεὶς ὧν ἐγὼ παρ-
αινῶ· παιδεύσεις γὰρ καλὴ διδάσκει χρῆσ-
θαι νόμοις, καὶ λέγειν περὶ τῶν δικαίων, καὶ
ἀκούειν. Οἱ μὲν οὖν παρασχόντες αὐτοὺς
ἐπὶ τὸ αἰεὶ τι μοχθεῖν τε καὶ διδάσκεισθαι,
αὐτοῖς μὲν μαθήσεις καὶ μελέτας ἐπιπόνους
ἔχουσι, σωτηρίαν δὲ ταῖς αὐτῶν πόλεσιν· οἱ
δὲ μὴ θέλοντες, διὰ τὸ ἐπίπονον, διδάσκεισθαι,
ἀλλὰ ἐν ἡδοναῖς ἀκαίροις διάγειν, φύσει αὐ-
τοὶ κάκιστοι. Οὔτε γὰρ νόμοις, οὔτε λό-
γοις ἀγαθοῖς πείθονται· οὐ γὰρ εὐρίσκουσι,
διὰ τὸ μὴ πονεῖν, οἷον χρὴ τὸν ἀγαθὸν εἶναι

opera quis uti ad reipublicae salutem velit? At his a vitiis nemo non abstinebit, qui excitatus illorum studio fuerit, quae ipse praecipio. Nam honesta institutio docet parere legibus, deque iis et loqui, et audire quae justa sunt. Quapropter illi qui sic se gerunt, ut semper aliquem obire laborem, et doceri velint, studia quidem illi et exercitationes

sibi laboriosas sectantur, sed civitatibus suis salutare: qui vere laboris vitandi causa doceri nolunt, sed vitam potius in voluptatibus immodicis exigendam statuunt, ingenius praediti sunt improbiis. Quippe nec legibus, nec admonitionibus rectis obtemperant. Dum enim laborem fugiunt, qualis esse vir fortis et egregius debeat, non inveniunt.

ὅσπερ οὐτε θεοσεβεῖς δύνανται εἶναι, οὐτε σοφοί· τῷ δὲ ἀπαιδευτῷ χρώμενοι, πολλὰ ἐπιτιμῶσι τοῖς πεπαιδευμένοις. Διὰ μὲν οὖν τούτων οὐδὲν ἂν καλῶς ἔχοι· διὰ δὲ τῶν ἀμεινόνων ἅπασαι αἱ ἀφέλειαί τοῖς ἀνθρώποις εὗρηται· ἀμείνους οὖν οἱ θέλοντες ποιεῖν. Καὶ τοῦτο ἐπιδέδεικται μεγάλῃ παραδείγματι· τῶν γὰρ παλαιότερων οἱ παρὰ Χείρων, ὧν ἐπεμνήσθην, νέοι ὄντες, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν κυνηγεσίῳ, πολλὰ καὶ καλὰ ἔμαθον· ἐξ ὧν ἐγένετο αὐτοῖς μεγάλη ἀρετὴ, δι' ἣν καὶ νῦν θαυμάζοντας ἥς ὅτι μὲν ἐρῶσι πάντες, εὐδαλον ὅτι δὲ διὰ πόρον ἐστὶ τυχεῖν αὐτῆς, οἱ πολλοὶ ἀφίστανται. Τὸ μὲν γὰρ κατεργά-

Itaque nec religiosi esse possunt, nec sapientes: quumque se gerant, ut rectae institutionis expertes, bene institutos plerumque reprehendunt. Nequit ergo quidquam in statu per hos esse prospero, quum his meliorum opera mortalibus omnia commoda conciliantur. Ideoque sequitur, eos esse meliores, qui labores suscipere non recitant. Exemplum id

TOM. X.

demonstratum insigni. Nam veteres illi apud Chironem, quorum mentionem feci, facto a venationibus aetate prima initio, multas et egregias artes didicerunt: ex quibus magnum virtutis fructum consequuti sunt, propter quam nunc quoque sunt in admiratione. Atque hanc quidem ab omnibus amari, manifestum est; sed quia labore comparatur,

R

σασθαι αὐτὴν ἄδηλον, οἱ δὲ πόνοι οἱ ἐν αὐτῇ
 ἐόντες φανεροί. Ἴσως μὲν οὖν, εἰ ἦν τὸ σῶ-
 μα αὐτῆς δῆλον, ἥττοιν ἂν ἡμέλουν οἱ ἄνθρω-
 ποι ἀρετῆς· εἰδότες, ὅτι, ὥσπερ αὐτοῖς ἐκείνη
 ἐμφανὴς ἐστίν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ὑπ' ἐκείνης ὄρ-
 ῶνται. Ὅταν μὲν γάρ τις ὄραται ὑπὸ τοῦ
 ἐρωμένου, ἅπας ἑαυτοῦ ἐστὶ βελτίων, καὶ οὐ-
 τε λέγει οὔτε ποιεῖ αἰσχρὰ, οὐδὲ κακὰ, ἵνα
 μὴ ὀφθῇ ὑπ' ἐκείνου. Ὑπὸ δὲ τῆς ἀρετῆς
 οὐκ οἴομενοι ἐπισκοπεῖσθαι, πολλὰ κακὰ καὶ
 αἰσχρὰ ἐναντίον ποιοῦσιν, ὅτι αὐτὴν ἐκείνοι
 οὐχ ὄρωσιν· ἡ δὲ πανταχοῦ πάρεστι, διὰ τὸ
 εἶναι ἀθάνατος, καὶ τιμᾷ τοὺς περὶ αὐτὴν
 ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ κακοὺς ἀτιμάζει. Εἰ οὖν
 εἴδοιεν τοῦτο, ὅτι θεᾶται αὐτούς, ἔντο ἂν

multi quasi resiliunt. Etenim adipiscendi eam spes dubia est, in adipiscendo labores manifesti sunt. Quod si virtutis quasi corpus quoddam conspici posset, minus eam mortales fortasse negligenter: quando perinde scirent ab ea se cerni, atque ipsa eorum oculis esset exposita. Quilibet enim, quum ab amato conspicitur, seipso melior existit: et a dictis ac fac-

tis turpibus et improbis abstinere, ne ab illo talia conspiciantur. Quum autem a virtute se non putent adspici, multa palam et improba et foeda perpetrant; idque propterea, quod ne ipsi quidem eam cernant. Illa vero quum immortalis sit, ubique adest: et recte se in eam gerentes, honore addicit; improbos infamia notat. Itaque si conspici se ab ea scirent,

ἐπὶ τοὺς πόνους καὶ τὰς παιδεύσεις, αἷς ἀλείσκεται μόλις, καὶ κατεργάζοντο ἂν αὐτήν.

ιγ'. Θαυμάζω δὲ τῶν σοφιστῶν καλουμένων, ὅτι φασὶ μὲν ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν οἱ πολλοὶ τοὺς νέους, ἄγουσι δ' ἐπὶ τούναντίον· οὔτε γὰρ ἂν ἄνδρα που ἐωράκαμεν ὄντιν' οἱ νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν, οὔτε γράμματα παρέχονται, ἐξ ὧν χρὴ ἀγαθοὺς γίγνισθαι. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ματαίων πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται, ἀφ' ὧν τοῖς νέοις αἱ μὲν ἡδοναὶ κεναὶ, ἀρετὴ δ' οὐκ ἐν· διατριβὴν δ' ἄλλως παρέχει τοῖς ἐλπίσασί τι ἐξ αὐτῶν μαθήσασθαι μάτην, καὶ ἑτέρων κωλύει χρησίμων, καὶ διδάσκει κακά. Μίμφομαι οὖν αὐτοῖς τὰ

ad labores et disciplinas accederent, quibus capitur, licet aegrè; suamque in potestatem illam redigerent.

13. Mirum hoc vero mihi de illis hominibus videtur, qui sapientiae professores appellantur, quod eorum plerique se juvenibus ad virtutem duces esse dicant, quum potius eis ad contraria se duces praebeant.

Quippe neminem adhuc vidimus, quem illi modo sapientiae professores egregium virum effecerint; neque scripta proferunt, quibus homines effici meliores possint. Sed multa de rebus vanis ab eis praescripta sunt, ex quibus voluptates quidem inanes juvenus, at fructum virtutis nullum percipit. Eadem et remorantur ac

μὲν μεγάλα μερίζοντες· περὶ δὲ ἂν γράφουσιν, ὅτι τὰ μὲν ῥήματα αὐτοῖς ἐζήτῃται, γινῶμαι δὲ ὀρθῶς ἔχουσιν, αἷς ἂν παιδεύοιντο οἱ νεώτεροι ἐπ' ἀρετὴν, οὐδαμοῦ. Ἐγὼ δὲ ἰδιώτης μὲν εἰμι, οἶδα δὲ, ὅτι κράτιστον μὲν ἐστὶ παρὰ τῆς αὐτῆς φύσεως τὸ ἀγαθὸν διδάσκεισθαι· δεύτερον δὲ, παρὰ τῶν ἀληθῶς ἀγαθὸν τι ἐπισταμένων, μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἐξαπατᾶν τέχνην ἔχόντων. Ἴσως οὖν τοῖς μὲν ὀνόμασιν οὐ σεσοφισμένως λέγω· (οὐδὲ γὰρ ζητῶ τοῦτο) ἂν δὲ δέονται εἰς ἀρετὴν οἱ καλῶς πεπαιδευμένοι, ὀρθῶς ἐγνωσμένα ζητῶ λέγειν ὀνόματα μὲν γὰρ οὐκ ἂν παιδεύσειαν, γινῶμαι δὲ, εἰ καλῶς ἔχουσιν. Ψέγουσι δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοὺς νῦν σοφιστὰς, καὶ οὐ τοὺς φιλοσό-

detinent illos qui frustra doctrinam ex eis aliquam sibi pollicentur; et ab aliis utilibus avocant, illorumque loco vitiosas tradunt. Quamobrem eos ob illa quae graviora sunt, gravius reprehendo: in scriptis vero, quod verba quidem exquisita sunt, rectae vero sententiae, quibus juniores ad virtutem instituerentur, nusquam

adpareant. Equidem licet rerum imperitus, scio tamen optimum esse, ab ipsa natura id quod bonum est, doceri: proximum, ab iis potius qui vere boni alicujus scientiam nacti sunt, quam ab aliis qui fallendi artificium tenent. Itaque verbis forsitan non eleganter utor, quod haec non adfecto; sed ea, quibus ad virtutem

Φους, ὅτι ἐν τοῖς ὀνόμασι σοφίζονται, καὶ εὐκ
ἐν ταῖς νοήμασιν. Οὐ λανθάνει δέ με, ὅτι
καλὸν καὶ ἐξῆς γεγράφθαι· ῥάδιον γὰρ ἴσται
αὐταῖς ταχὺ, μὴ ὀρθῶς, μέμψασθαι. Καί-
τοι γέγραπται γε οὕτως, ἵνα ὀρθῶς ἔχῃ, καὶ
μὴ σοφιστικούς ποιῇ, ἀλλὰ σοφούς, καὶ ἀγα-
θούς· οὐ γὰρ δοκεῖν αὐτὰ βούλομαι μᾶλλον,
ἢ εἶναι χρήσιμα, ἵνα ἀνεξελέγκτα ἢ εἰς αἰεί.
Οἱ σοφισταὶ δ' ἐπὶ τὸ ἱξαπατᾶν λέγουσι καὶ
γράφουσιν, ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν κέρδει, καὶ οὐδένα
οὐδὲν ὠφελοῦσιν· οὐδὲ γὰρ σοφὸς αὐτῶν ἐγί-
νετο οὐδεὶς, οὐδ' ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἀρκεῖ ἐκάσ-
τω σοφιστὴν κληθῆναι, ὃ ἔστιν ὄνειδος παρὰ
γε τοῖς εὖ φρονοῦσι. Τὰ μὲν οὖν τῶν σοφισ-
τῶν παραγγέλματα παραινῶ φυλάττεσθαι,

praeclare institutis opus est, a
me recte cognita proferre cu-
pio. Nam verba quidem ut
parum ad institutionem confe-
runt; ita sententiae sunt utiles,
si doctrinam egregiam conti-
neant. Vituperant autem et alii
plerique professores istos sapi-
entiae saeculi nostri, non sa-
pientiae studiosos; quod in
verbis, non animorum sensi-

bus, sapientiae suae acumen
ostendent. Nec me latet, quod
praestaret haec a me scripta
non esse. Nam facile ipsis
erit, aliquid cito, licet non rec-
te, reprehendere. Scripta ta-
men ita sunt, ut recte se ha-
beant; nec ostentatores sapi-
entiae, sed reapse sapientes ac
bonos efficiant. Neque enim
haec videri malo, quam esse

τὰ δὲ τῶν φιλοσόφων ἐνθυμήματα, μὴ ἀτιμά-
 ζειν οἱ μὲν γὰρ σοφισταὶ πλουσίους καὶ τέ-
 ους θηρῶνται, οἱ δὲ φιλόσοφοι πᾶσι κοινοὶ καὶ
 φίλοι τύχας δὲ ἀνδρῶν οὔτε τιμῶσιν, οὔτε
 ἀτιμάζουσι. Μὴ ζηλοῦν δὲ μηδὲ τοὺς ἐπὶ
 τὰς πλεονεξίας εἰκῇ ἰόντας, μὴδ' ἐπὶ τὰς
 ἰδίας, μὴτ' ἐπὶ τὰς δημοσίας ἐνθυμηθέντα,
 ὅτι οἱ μὲν ἄριστοι αὐτῶν γιγνώσκονται μὲν ἐπὶ
 τὰ βελτίω, ἐπίκονοί τ' εἰσὶν, οἱ δὲ κακοὶ πάσ-
 χουσί τε κακῶς, καὶ γιγνώσκονται ἐπὶ τὰ
 χείρω. Τὰς τε γὰρ τῶν ἰδιωτῶν οὐσίας
 ἀφαιρούμενοι, καὶ τὰ τῆς πόλεως, εἰς τὰς κοι-
 νὰς σπηρίας ἀναφειλέστεροί εἰσι τῶν ἰδιωτῶν
 τὰ τε σώματα πρὸς τὸν πόλεμον κάκιστα καὶ

utilia; ut nunquam refutari possint. At illi sapientiae professores ad fallendum et profuerunt et scribunt sua, lucri sui causa, nec quidquam ulli hominum prosunt. Quippe nullus eorum nec fuit, nec est sapiens: sed unicuique sufficit habere nomen professoris sapientiae, quod apud recte sentientes ignominiosum est. Quapropter horum sapientiae pro-

fessorum praecepta cavenda moneo, sapientiae vero studiosorum inventa cogitataque nequaquam rejicienda. Nam ut illi sapientiae professores aucupantur eos qui divites sunt, et juvenes: ita communes sunt et amici omnibus, hi sapientiae studiosi. Fortunas hominum iidem ut in pretio non habent, ita nec ignominiosas ducunt. Non illos item moneo tibi as-

αἰσχίστα ἔχουσι, ποιεῖν οὐ δυνάμενοι. Οἱ δὲ κυνηγέται εἰς τὸ κοινὸν τοῖς πολίταις καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ κτήματα καλῶς ἔχοντα παρέχουσιν. Ἔρχονται δὲ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ θηρία, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς φίλους. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τοὺς φίλους ἰόντες, δύσκληϊαν ἔχουσι παρὰ πᾶσιν· οἱ δὲ κυνηγέται ἐπὶ τὰ θηρία ἰόντες, εὐκληϊαν ἔλόντες μὲν γάρ, πολέμια νικῶσι· μὴ ἔλόντες δὲ, πρῶτον μὲν, ὅτι πάσης τῆς πόλεως ἐχθροῖς ἐπιχειροῦσιν, ἔπαινον ἔσχον· ἔπειτα, ὅτι οὔτ' ἐπ' ἀνδρὸς βλάβη οὔτε φιλοπερδεία ἔρχονται. Ἐπειτα ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐπιχειρήματος βελτίους γίνονται πρὸς πολλὰ καὶ σοφώτεροι· δι' οὗ, διδάξομεν. Ἐὰν

mulandos, qui ad captandas conditiones meliores temere feruntur, sive privatis in rebus, seu publicis: et hac quidem in consideratione, quod optimi ex illis ob res bene gestas noti sint tanquam laboriosi; quum improbi turpiter in aerumnas incidant, et flagitiosis e rebus clari sint. Quippe quum et privatis auferant bona sua, et rempublicam expilent, minus ad salutem communem utilita-

tis adferunt, quam homines imperiti; et habent corpora bello ineptissima, foedeque constituta, quum laboribus ferendis impares sint. At venatores et corpora et bona sua civibus bene comparata in medium exhibent. Et hi quidem feras invadunt, illi amicos. Qui amicos adgrediuntur, apud omnes infames sunt: venatores, dum feras adoriuntur, laudem inveniunt. Nam si feras

γὰρ μὴ πόνοις καὶ ἐνθουμήμασι καὶ ἐπιμελεί-
αις πολλαῖς ὑπερβάλλονται, οὐκ ἂν ἔλοιεν
ἄγρους. Τὰ γὰρ ἀντίπαλα αὐτῶν, ἐπὶ τῆς
ψυχῆς ἀγωνιζόμενα, καὶ ἐν τῇ αὐτῶν οἰκί-
σει, ἐν ἰσχυρί πολλῇ ἐστίν· ὥστε τῷ κυνηγῆ-
ματι οἱ πόνοι γίνονται, ἢ μὴ μείζονι φι-
λοπονίᾳ καὶ πολλῇ συνέσει κρατήσῃ αὐτῶν.
Οἱ μὲν οὖν κατὰ πόλιν βουλόμενοι κλεινα-
τεῖν, μελετῶσι νικᾶν φίλους· οἱ δὲ κυνηγέται,
ποινοὺς ἐχθρούς· καὶ τοὺς μὲν ἢ μελέτη αὐτῇ
ποιεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους πολεμίους ἀμείνους,
τοὺς δὲ πολὺ χεῖρους· καὶ τοῖς μὲν ἢ ἄγρῳ
μετὰ σφροσύνης, τοῖς δὲ μετὰ αἰσχροῦ θρά-
σους. Κακοηθείας δὲ καὶ αἰσχροπερδείας οἱ

ceperint, belluas hostiles vin-
cunt; sin minus, laudantur ta-
men: primum, quia civitatis
totius inimicos adgrediuntur:
deinde, quod nec ullius homi-
nis damno, nec lucri cupiditate
id faciant. Ex hoc ipso deni-
que conatu ad pleraque melio-
res et peritiores evadunt ex
ratione quam ostendemus.
Quippe nisi laboribus, et cogi-
tationum inventis, et magna
diligentia longe praestarent,

praedas nullas caperent. Nam
hostes eorum pro vita dimican-
tes, et in suo ipsorum domici-
lio, magnum robur habeant.
Itaque venator frustra labora-
ret, nisi feras industria majori,
ac prudentia copiosa superaret.
Ergo quotquot in civitate me-
liori esse supra caeteros condi-
tione volunt, amicos vincere
contendant: venatores autem,
communes inimicos. Et hos
quidem haec exercitatio praes-

μὲν δύνανται καταφρονεῖν, οἱ δ' οὐ δύνανται·
 φωνὴν δὲ οἱ μὲν εὐεπῇ ἰᾷσιν, οἱ δ' αἰσχροῖν·
 πρὸς δὲ τὰ θεῖα τοῖς μὲν οὐδὲν ἐμποδὼν ἀσ-
 εῖν, οἱ δ' εὐσεβέστατοι. Λόγοι γὰρ παλαιοὶ
 κατέχουσιν, ὥς καὶ θεοὶ τούτῳ τῇ ἔργῳ χαί-
 ρουσι καὶ πράττοντες καὶ ὁρῶντες· ὥστε
 ὑπάρχειν ἐνθυμουμένους τούτων, θεοφιλεῖς τ'
 εἶναι καὶ εὐσεβεῖς τοὺς νέους, τοὺς ποιοῦντας
 ἂν ἐγὼ παραινῶ, οἰομένους ὑπὸ θεῶν του ὁ-
 ρᾶσθαι ταῦτα. Οὗτοι δ' ἂν εἶεν καὶ το-
 κεύσιν ἀγαθοὶ, καὶ πάσῃ τῇ ἑαυτῶν πό-
 λει, καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν πολιτῶν καὶ φί-
 λων. Οὐ μόνον δὲ, ὅσοι ἄνδρες κυνηγε-
 σίων ἡράσθησαν, ἐγένοντο ἀγαθοὶ, ἀλλὰ καὶ

stantiores facit adversus alios
 hostes, illos multo deteriores:
 et sua utrisque venatio, his
 cum prudentia, illis cum turpi
 audacia conjuncta. Malitiam
 et quaestum hi contemnere
 possunt, illi non possunt: vo-
 cem hi bona proferentem e-
 mittunt, illi turpem. Adver-
 sus ipsum numen nihil illos ab
 impietate deterret, at hi reli-
 giosissimi sunt. Perhibetur

enim antiquo mortalium ser-
 mone, Deos etiam hoc opere
 tum faciundo tum spectando
 voluptatem percipere. Quo
 fit, ut juvenes haec ad animos
 revocantes, quae ipse moneo,
 si ea faciant, religioni sunt et
 pii, quum haec ab aliquo nu-
 mine spectari arbitrentur:
 iidemque in parentes, in patri-
 am universam, in unumquem-
 que civium, in amicos egregie

αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδωκεν ἡ θεὸς ταῦτα Ἀρ-
 τειμις, Ἀταλάντη, καὶ Πρόκρις, καὶ εἴ τις
 ἄλλη.

se gerent. Neque viri dun- taxat, quotquot venationum fuere studiosi, laudem praecla- ram adepti sunt; sed etiam	foeminae, quibus haec Diana largita est, ut Atalanta, Pro- cris, et si qua praeter has alia fuit.
---	--

ΕΚ ΤΗΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ

ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΣΥΝΤΙΤΧΩΝ μοι Ἑρμογένης τά τε ἄλλα διεξ-
ήει, καὶ περὶ σοῦ δὲ πυθομένου, ἦν τινα ἔχῃς
φιλοσοφίας ἐπιμέλειαν, ἀπεκρίνατο, τὴν αὐ-
τὴν Σωκράτει. ἐγὼ δὲ καὶ ἠνίκα Αῤῥήνησι διέ-
τριβες, τῆς γνώμης σε ἠγάσθην. Ὡσπερ

EX EPISTOLA

XENOPHONTIS

AD

AESCHINEM.

POSTEAQUAM me convenisset	sophiae studium sequeretur:
Hermogenes, cum alia quae-	idem, respondit, quod Socra-
dam narravit, tum me de te	tes. Ego vero etiam quum
interrogante, quodnam philo-	Athenis ageres, propter hunc

οὖν ἡρξάμην σε θαυμάζων, οὕτω καὶ νῦν,
 παρ' ὄντιν' οὖν τῶν σοφίαν ἀσπασαμένων, τεθαύ-
 μακα τὸ ἀμετάκλαστόν σου τῆς γνώμης. μέ-
 γιστον γὰρ, ὥς ἐγῶμαι, τεκμήριον ἀρετῆς,
 ἀλόντος ὑπὸ τάνδρ' ἐκείνου, εἴπερ θνητὸν
 καλεῖν τὸν Σωκράτους ἡγοῦντο βίον. Ὅτι
 μὲν γὰρ τὰ θεῖα ὑπὲρ ἡμᾶς, παντὶ δῆλον.
 ἀπόχρη δὲ τῷ κρείττονι τῆς δυνάμεως αὐτοῦς
 σέβειν. οἷοι δὲ εἰσιν, οὗ τε εὐρεῖν ῥάδιον, οὗ
 τε ζητεῖν θεμιτόν. οὐδὲ γὰρ δεσποτῶν φύσιν ἢ
 πρᾶξιν δούλους δεῖ εἰδέναι, οἷς οὐδὲν πλεον
 ὑπηρεσίας προσήκει. Καὶ τὸ μέγιστον, ὅσα
 χρὴ ἄγασθαι τὰνθρώπινα διαποιούμενον, το-
 σῶδε τῆς δόξης ἐκ πολλῶν ἀκαίρων καὶ κενῶν

animum te admiratus sum. Quemadmodum igitur admi-
 rari te coepi, sic nunc quoque
 prae quovis alio philosophiae
 studioso animi tui constantiam
 demiror. Maximum enim, ut
 mihi videtur, argumentum est
 virtutis tuae; quod is vir te
 ceperit, si modo vitam Socra-
 tis mortalem aliquis dicendam
 putat. Caeterum numina su-
 pra nos esse, cuius constat.
 Satis quidem est ea majorem

ob potestatem venerari. Qua-
 les autem et qui sint Dii, nec
 inveniri facile potest, nec in-
 quiri fas est. Quippe servo-
 rum etiam non interest scire
 naturam aut facta dominorum
 suorum; ut quibus nihil prae-
 terea conveniat, quam inser-
 vire. Quodque maximum est,
 quanto majorem admirationem
 merentur, qui res humanas
 tractant; tanto plus hoc illi
 adfert oneris ac molestiae, qui

γλιχομένοις ἄχθος φέρει. Πότε γὰρ, ὦ Αἰσχίνη, Σωκράτους ἀκήκοέ τις οὐρανίαν πέρι λέγοντος, ἢ γραμμαῖς εἰς ἐπανόρθωσιν παραιοῦντος μανθάνειν; μουσικὴν μὲν γὰρ ἴσμεν αὐτὸν μέχρι ὧτων συνιέντα. διστέλει δὲ ἐκάστοτε αὐτοῖς λέγων τί καλόν, καὶ τί ἀνδρίατι, καὶ δικαιοσύνη, καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταί. Ἀνθρώπινα γὰρ αὐτὰ ἀγαθὰ ἐκάλει, τὰ δ' ἄλλα ἢ ἀδύνατα ἀνθρώποις ἀλῶναι ἔφασκεν, ἢ μύθων εἶναι συγγενῆ, μετ' ὀφρύος σοφιστῶν παίγνια διεξιόντων. καὶ οὐκ ἔλεγε μὲν ταῦτα, οὐχὶ δὲ ἔπραττε. γράφειν δὲ τὰ πραχθέντα εἰδότι σοί, καίπερ οὐκ ἀηδὲς ἐσόμενοι, χρόνον ἔχει, ἀνέγραψά τε ἄλλοθι. Πausάσθωσαν

gloriam de multis intempestivis ac vanis rebus adfectant. Nam quando audivit quisquam, o Aeschines, Socratem de rebus coelestibus disserentem, vel ad lineas ac figuras emendandae vitae gratia discendas hortantem? Musicum enim scimus ipsum intellexisse non ultra iudicium aurium. Quin semper aliquid egregii suis dicere non desinebat, quid esset fortitudo, quid justitia, quid virtutes

caeterae. Vocabat autem haec bona humana, caetera vero vel homines adsequi non posse, vel fabulis esse cognata dicebat, qualia superciliosi sapientiae professores ridicula commemorarent. Neque vero verbis haec ita tradebat, ut factis eadem non praestaret. Verum ad te illa non ignorantem praescribi, quae a Socrate gestae sunt, quamquam ingratum futurum non sit; tamen et pro-

οὐν ἐλεγχομένοι, ἢ πρὸς τὸ εἰκὸς ἴτωσαν, οἷς
ὁ Σωκράτης οὐκ ἤρεσκεν, ᾧ ζῶντι μὲν ὁ θεὸς
σοφίαν ἐμαρτύρησεν, οἱ δὲ πτείναντες τῆς με-
τανοίας ἀποκάθαρσιν οὐχ εὔραν. Τὸ δὲ κα-
λὸν ἄρα, Αἰγύπτου ἠγάσθησαν, καὶ τῆς Πυ-
θαγόρα τερατώδους σοφίας, ᾧν τὸ περιττὸν καὶ
μὴ μόνιμον ἐπὶ Σωκράτην ἤλεγξεν ἔως τυ-
ραννίδος, καὶ ἀντὶ διαίτης λιτῆς, Σικελιωτὶς
γαστρὸς ἀμέτρου τράπεζα.

fixum fuerit, et alibi a nobis
est praestitum. Desinant igi-
tur convicti, vel ad id acce-
dant, quod probabile est, qui-
bus Socrates non placuit; quum
ei vivo sapientiae testimonium
Deus exhibuerit, interfectores
vero ejus poenitentiae suae
purgationem non invenerint.

Illi vero egregii viri, Aegypti
et prodigiosae Pythagorae sa-
pientiae amore capti sunt, quo-
rum supervacaneum et incon-
stans erga Socratem studium
tyrannidis amor redarguit, et
Sicula ventris immoderati men-
sa frugalitati victus antepo-
sita.

ΕΚ ΤΗΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ

ΚΡΙΤΩΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

Ἐχ γὰρ ἴσθι Σωκράτην πρὸς ἡμᾶς πολλάκις
εἰπόντα, ὅτι οἱ τῶν υἱέων ἵνα πολλὴν μὲν ἔχα-
σιν οὐσίαν φροντίζοντες, ἵνα δὲ καλοὶ καγα-
θοὶ γένωνται ἀμελοῦντες, ἴσον πεπόνθασι τοῖς
ἱπποτροφοῦσι, καὶ τὰ μὲν πολεμικὰ οὐ δι-

EX EPISTOLA

XENOPHONTIS

AD

CRITONEM.

Scias frequenter ad nos dixisse Socratem, quod illi, qui libe- ris suis de multis facultatibus prospiciunt, ut autem boni ac	egregii evadant, negligunt; simile quid agant equos alenti- bus, qui bellicos ad usus eos non instituunt, et multum pa-
---	--

δάσκουσι, τροφήν δὲ παμπόλλην παρέχόμε-
νοις. Οὕτω γὰρ πιοτέροις μὲν τοῖς ἵπποις
χρήσονται, ἀπείροις δὲ ὧν χρή. εἶναι γὰρ
ἵππου ἀρετὴν, οὐ τὴν εὐσαρκίαν, τὴν δὲ κατὰ
πόλεμον εὐτολμίαν καὶ ἐμπειρίαν. Τὰ αὐ-
τὰ δ' οὖν ἐξαμαρτάνειν καὶ τοὺς γῆν πολλὴν
πτημένους τοῖς υἷεσιν, αὐτῶν δὲ μὴ ἐπιμελο-
μένους. ἃ γὰρ κεκτήσονται, πολλοῦ ἄξια
νομισθησονται, αὐτοὶ δὲ ὀλίγου· προσήκει δὲ
τὸ φυλάττον τοῦ πτηθέντος ἀξιοτιμότερον εἶ-
ναι. Καὶ τοίνυν ὁ τὸν ἑαυτοῦ παῖδα πολλοῦ
ἄξιον ἀποδείξας, καὶ ὀλίγα καταλίπη, πολ-
λὰ ἔδωκε. γνώμη γὰρ ἢ πλείω ἢ ἐλάττω γι-
γνόνται, ἀγαθῇ μὲν ἔμμετρα, ἐκμελεῖ δὲ καὶ

buli exhibent. Sic enim equos habituri sunt pinguiore, sed eorum, quae praestare oportebat, imperitos. Nam equi virtutem ac laudem non in corpulentia, sed audacia peritiaque bellici usus, sitam esse. Eodem modo et illos peccare, qui filiis multos agros comparant, ipsosmet vero negligunt. Nam praedia magni pretii aestimationem habebunt, ipsi viles

erunt: quum oporteat e contrario custodientem re possessa longe majoris esse dignitatis ac pretii. Quamobrem si quis filium suum magni pretii hominem effecerit, quamvis paucas opes ei relinquat, multa tamen largitus est. Animas enim facit, ut res vel multae vel pacae appareant, quippe animo bono, quidquid possidet, moderatum est: rudi autem et

ἀπαιδεύτῳ, ὀλίγα. Σὺ δὲ οὐδὲν πλείω τῇ
 ἀναγκαίῳ παρέχεις, ἂ τοῖς μὲν διὰ παιδεύ-
 σεως ἰοῦσιν ἀναγκαῖά τε καὶ πλούσια νομίζε-
 ται· τοῖς δ' ἀμαθείσι τὸ μὲν ἀλγεινὸν τῆς
 σαρκὸς ἐκλύει, τὴν δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος
 δυσελπιστίαν οὐ μειοῖ.

recte non instituto, exiguum.
 Tu vero non plura, quam ne-
 cessitas postulat, das filiis tuis;
 quae sane recta institutione u-
 tentes, ut necessaria, sic satis
 esse sibi copiosa existimant:

impetitis vero praesentem qui-
 dem corporis molestiam remit-
 tunt, at futuri temporis expec-
 tationem metu plenam non im-
 minuunt.

ΕΚ ΤΗΣ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ
ΣΩΤΕΙΡΑΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ἘΜΟΙ' δὲ δοκεῖ, ὦ Σώτειρα, οὔτε ὁ θάνατος
αἰσχρὸν, οὔτε τι καλὸν εἶναι· ὅρος δὲ ζωῆς,
οὐχ εἰς πάντων, ἀνισάριθμον ἐτῶν φέρων τὸ μὴ
ὅμοιον τῆς γενέσεως, τῇ ἰσχύϊ ἢ ἀρρώστια·
τὴν δὲ πρόφασιν τοτὲ μὲν αἰσχρὰν οὔσαν,

EX EPISTOLA
XENOPHONTIS
AD
SOTIRAM.

MIHI vero mors ipsa nec turpe quiddam, nec honestum esse videtur: sed tantum esse vitae terminus, non idem omnium,	inaequalitatem annorum ferens ex dissimilitudine ipsius ortus, et pro ratione roboris aut in- firmitatis: occasionem vero
---	--

ἐφίλκεσθαι θάνατον, ὅπου δὲ καλὴν καὶ πρε-
πώδη.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.

Ἄλλ' οὔτε ἐπὶ θανάτῳ προσήκει τοσοῦτον
πένθος εὐρέσθαι· ἐπισταμένην, ὅτι ὁδοῦ ἀν-
θραπίνης χρὴ νομίζειν ἀρχὴν μὲν γένεσιν, τέ-
λος δὲ θάνατον. ἀπέθανε δὲ, ὅπερ ἂν καὶ ὁ
μὴ θέλων ἔπαθε· τὸ δὲ καλῶς, ἐκόντος τε ἔρ-
γον, καὶ ἃ χρὴ παιδευθέντος. μακάριος οὖν
δὴ Γρύλλος, καὶ ὅστις οὐ τὸ μήκιστον ἐλό-
μενος τοῦ βίου, τὸ δὲ μετὰ ἀρετῆς, καὶ εἰ
βραχὺν οἱ ἔδωκεν αἰῶνα ὁ Θεός.

nonnunquam turpem, inter-
dum pulchram ac decoram, ho-
mini mortem adtrahere.

Ex eadem Epistola.

Ne quidem mortis causa tan-
tum luctum excogitare conve-
nit, quum scias, initium viae
mortalium existimari debere
nativitatem; finem vero, mor-

tem. Est autem mortuus, quod
cuivis etiam invito contingit:
praeclare vero mortuum esse
hominis voluntarii, et ut con-
venit instituti, opus est. Bea-
tus est igitur Gryllus, et qui-
cumque non longissimam, sed
cum virtute conjunctam vitam
eligit: etsi breve tempus aeta-
tis Deus ei concesserit.

ΕΚ ΤΗΣ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΠΡΟΣ
ΛΑΜΠΡΟΚΛΕΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ,
ΕΝΗΡΕΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΤΩ ΞΕΝΟΦΑΝΙ ΑΝΑΓΙΓΕΑΣΣΙ

Πρῶτον γὰρ ἂν δέξαιτο Σωκράτους ὑπερφυῖς
δίδαγμα, πλοῦτον μετρίῃ χρήσει. οὐ γὰρ
ἔφη Σωκράτης εἶναι τὴν ὑπέρμετρον κτῆσιν,
πλοῦτον· τὸ δὲ, ὅσοις προσήκει χρῆσθαι· ἔπει-

EX EPISTOLA
XENOPHONTIS

AD
LAMPROCLEM,
QUAM ALII XENOPHANI ADSCRIBUNT.

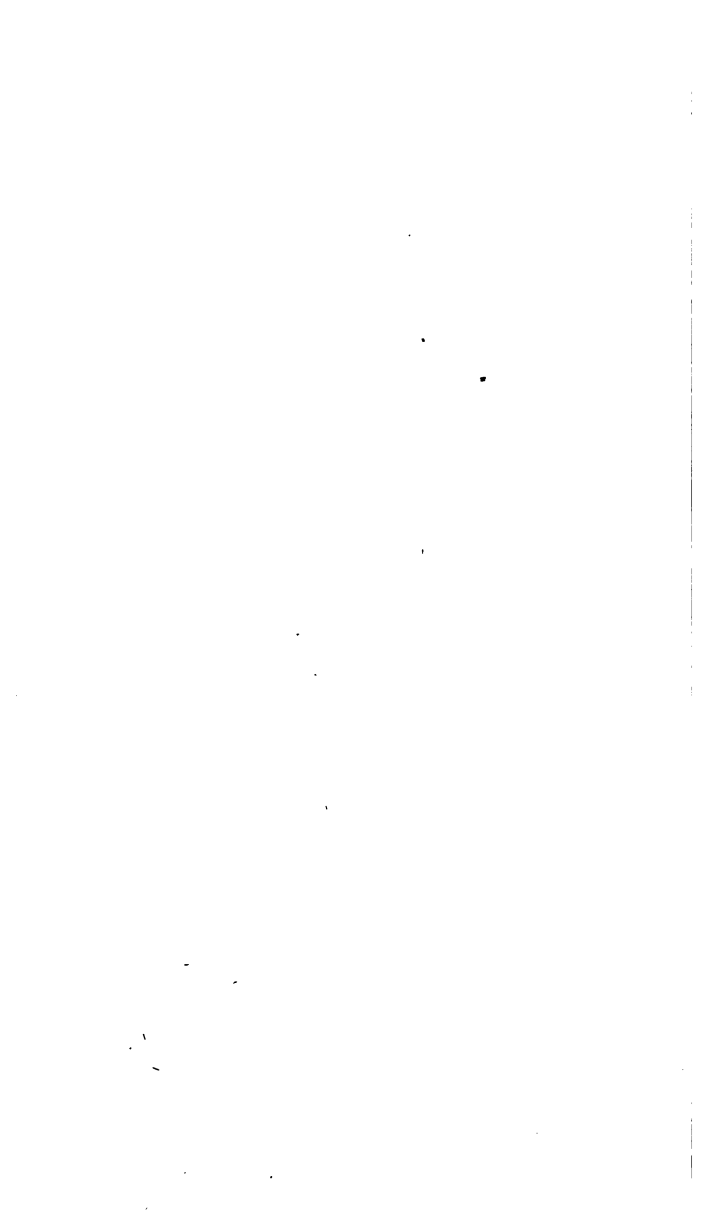
PRIMUM Socratis admirabilem doctrinam approbare debes, qui divitias ex usu metiri jubebat. Non enim immensas possessiones, divitias vocabat; sed tantum quantum requiritur ad

τα δὲ τούτων μὴ διαμαρτάνειν. τῇ γὰρ ὄντι
 τούτους κεκληῖσθαι εὐπόρους, τοὺς δὲ ἄλλους
 πένητας ἀπεκάλει, καὶ ἀνίατον αὐτοὺς ἔφασκε
 πενίαν πένεσθαι. ψυχῆς γὰρ εἶναι τὸ ἀρρώ-
 στημα, οὐ κτήσεως.

usum decentem. Monebat au-
 tem, ne in his iudicio fallere-
 mur. Illos enim vocari revera
 divites: reliquos autem, pau-

peres adpellabat: et incurabili
 paupertate laborare dicebat:
 quod animi esset imbecillitas,
 non possessionis.

FINIS.

INDEX

ORUM QUAE APUD XENOPHONTEM SUNT MEMORABILIA.

In hoc Indice, sequentia observanda sunt. Primus numerus ad tomum, secundus ad librum, et tertius ad caput refertur:—Inst. Cyri Institutio seu Cyropaedia notat: Ag. Agesilai Encomium: Exp. Cyri Expeditio seu Anabasis: Hi. Hiero: H. G. Historia Graeca: Mem. Socratis Memorabilia: Ap. Socratis Apologia: Oec. Oeconomicus: Lac. Lacedaemoniorum Respublica: Ath. Atheniensium Respublica: C. Convivium: Pec. De Vectigalibus: E. De Re Equestri: Ma. De Magistri Equitum Officio: Ven. De Venatione: Ep. Epistolae.

ABARNIS promont. t. vi. *H. G.*
II, 1.

Abrazdatus, Susiorum rex, maritus Pantheae, mittitur legatus ad regem Bactrianorum de societate belli, t. ii. *Inst. V.* 1: ab uxore arcessitus fit socius Cyri fidelissimus, t. ii. *Inst. VI.* 1: Cyri rem curulem adjuvat, *ib.*: praeest centum curribus, et in pugna cum Croeso sortitur locum periculosissimum contra Aegyptiorum phalangem, t. ii. *Inst. VI.* 3: ornatur et excitatur a conjuge carissima, t. ii. *Inst. VI.* 4: cadit in pugna, t. iii. *Inst. VII.* 1: ejus cadaver misere concisum defertur a conjuge ad Pactolum amnem, t. iii. *Inst. VII.* 3: lugetur a Cyro, t. iii.

Inst. VII. 3: qui ei parentat, *ib.*

Abrazelmius Thrax, t. v. *Exp. VII.* 6, aliis Eboselmius.

Abrocomas, qui Harpocrati dicitur Satrapa Artaxerxis regis Persarum, hostis Cyri ad Euphratem, t. iv. *Exp. I.* 3: ab eo Graeci mercenarii deficiunt ad Cyrum, t. iv. *Exp. I.* 4: nec Ciliciae portas nec Phoenicem defendit, t. iv. *Exp. I.* 4: comburit naves, ne Cyrus Euphratem trajiciat, t. iv. *Exp. I.* 4: quinto die demum, postquam pugnatum est ad Cunaxa, advenit cum suis copiis, t. iv. *Exp. I.* 7.

Abydus, t. vi. *H. G. I.* 1. et alibi.

Academia, gymnasium Athenis celeberrimum, ab Academo

- quodam, qui dedicavit, sic dictum, t. vii. *H. G.* VI, 5: Ibi quoque decursiones equestres fiebant, t. x. *Ma.* 3.
- Acanthus, t. vii. *H. G.* V, 2.
- Acarmania, t. iii. *Ag.* 2.
- Acarnanes vincuntur ab Agesilao, *ib.*
- Achaei, incolentes Achaiam Peloponnesi partem Arcadiae finitimam, multi fuerunt in exercitu, t. iii. *Exp.* V, 9: t. vi. *H. G.* I, 9: t. iii. *Ag.* 2.
- Ἀχαιὴν Φόλιος ἔην, t. vi. *H. G.* IV, 3.
- Acherusia Cherrhonesua, peninsula in ora Pontis prope Heracleam. Ibi Hercules descendit ad Cerberum educendum, t. v. *Exp.* V, 10.
- Achilles, Peleiet Thetidos filius, Patroclo amico utitur, t. ix. C. 8: utitur Chirone et Phoenice magistris, *ib.* t. x. *Ven.* I.
- Achilleum, t. vi. *H. G.* III, 2. IV, 8.
- Acragas, t. vi. *H. G.* I, 5. II, 2.
- Acrisius Sicyon, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Acrocorinthus, t. vi. *H. G.* IV, 4.
- Ἀκρόκορινθος, t. vi. *H. G.* III, 2; t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Actis, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
- Acumenus, medicus celebris, quo familiariter usus est Socrates, t. viii. *Mem.* III, 13.
- Adaeus vel Ἀδαῖος, t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Adeas Sicyon, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Ἀδύμαντος ἢ Ἀδωνιάσιδος Athen. t. vi. *H. G.* I, 4, 7. II, 1.
- Aduisus, Persa, redigit dolo ad concordiam Caras dissidentes, t. iii. *Inst.* VII, 4: adjuvat Hystaspam in subigenda Phrygia, *ib.*: fit satrapa Cariae, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
- Aechme, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
- Aeëtae filius rex Phasianorum, t. v. *Exp.* V, 6.
- Aegae, t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Aegeus pontus, t. ix. *Oec.* 20.
- Aeginerae, t. vi. *H. G.* II, 2.
- Aegospotami, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Aegosthena, t. vii. *H. G.* VI, 4. Plinius, 4.11. Aegosthemonenes contributi Megariensibus.
- Aegyptii, Croesi socii, utuntur clypeis magnis longisque hastis, t. ii. *Inst.* VI, 2: aciem altissimam instruunt, t. ii. *Inst.* VI, 3: fortiter pugnant, t. iii. *Inst.* VII, 1: occidunt Abradatam, *ib.*: repellunt Persas, *ib.*: a Cyro tandem pedem referre coguntur et caeduntur, *ib.*: pactu se dedunt Cyro, *ib.*: hostes Persarum, t. iv. *Exp.* II, 5: duo reges eligunt, t. iii. *Ag.* 2.
- Aegyptus, pars Asiae, secundum veterum geographorum descriptionem, subigitur a Cyro, t. i. *Inst.* I, 1: t. iii. *Inst.* VIII, 8: t. viii. *Mem.* I, 4. Hinc mercatores Athenas advehebant navibus res ad victum suaves, t. ix. *Ath.* 2.
- Aeneas Stymphalius, *h. e.* oriundus Stymphalo oppido Ar-

- cadiae prope Tegeam, lochagus perit, t. iv. *Exp.* IV, 7. t. vii. *H. G.* VII, 3.
- Aeneas, Anchisae et Veneris filius. Penates et parentem servavit; unde pius est dictus: a quo, Troja capta, omne jus belli abstinerunt Achivi, t. x. *Ven.* 1.
- Aenianes, habitantes ad Oetam montem finitimi Thessalia. *Hinc* sunt in copiis Menonis Thessali, t. iv. *Exp.* I, 2: horum saltatio, t. v. *Exp.* V, 9: *vid. etiam* t. vi. *H. G.* III, 5: t. iii. *Ag.* 2.
- Aeolis, regio Asiae minoris maritima ab Ionia usque ad Troadem seu Hellespontum, t. v. *Exp.* V, 6: refertur ad satrapiam Phrygiae majoria, t. iii. *Inst.* VIII, 6. *Hinc* dicuntur Aeoles, Croesi socii adversus Cyrum, t. ii. *Inst.* VI, 2: *vid. etiam* t. vi. *H. G.* III, 1: t. iii. *Ag.* 1.
- Aeschylus Philius, amicus Socratis, t. ix. *C.* 4.
- Aeschines Acarnan, *h. e.* ex Acarnania Graeciae regione inter Ambracium sinum et Acheloum amnem, praest cohorti peltastarum Arçadicorum, t. iv. *Exp.* IV, 3.
- Aesculapii in templo bibebatur aqua calida, t. viii. *Mem.* III, 13.
- Aesculapius, Apollinis ex Coronide nympha filius, Chironis discipulus, mortuos in vitam revocandi et morbos sanandi facultate praeditus, inter deos est relatus, t. ix. *Ven.* 1.
- Aether, nomen canis, t. ix. *Ven.* 7.
- Aethiopia, terminus imperii Persici versus meridiem, t. iii. *Inst.* VIII, 6, 8.
- Aetoli, t. iii. *Ag.* 2.
- Agatho Poëta, t. ix. *C.* 8.
- Agasias Eleus, haruspex, t. v. *Exp.* VII, 8, ubi Codd. *Basilius* habent.
- Agasias Stymphalius, lochagus gravis armaturae, t. iv. *Exp.* IV, 1: indicat servilem statum Apolloniades, t. iv. *Exp.* III, 1: rem strenue gerit, t. iv. *Exp.* IV, 7: t. v. *Exp.* V, 2: ridet Lacedaemoniorum regnandi aviditatem, t. v. *Exp.* V, 9: legatus mittitur ad Heracleotas, t. v. *Exp.* V, 10: suadet, ne exercitus separetur, t. v. *Exp.* VI, 2: eripit Dexippo militem, t. v. *Exp.* VI, 4: ultro se sistit Cleandro ad iudicium, t. vi. *Exp.* VI, 4: vulneratur, dum fortiter pugnat, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Agésilas, Lacedaemoniorum rex, redit ex Asia adversus Boeotios, t. v. *Exp.* V, 3.
- Agésilas Archidami filius, rex Spartae, amicus Xenophonis; *vid. de eo* Xenoph. *Encomium*.
- Agestratus Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Agias Arcas strategus cum caeteris ducibus dolo capitur a Tissapherne, t. iv. *Exp.* II, 5: obtruncatur, t. iv. *Exp.* II, 6: laudatur, *ib.*
- Agis, Agésilai frater et Leoty-

- chidis pater, t. iii. *Ag.* 1 :
Deceleam tenet, t. vi. *H. G.*
I, 1.
Agyrius Athen. t. vi. *H. G.* IV.
8.
Aenesias Laced. Ephorus, t. iv.
H. G. II, 3.
Aeschines Athen. t. vi. *H. G.*
II, 3.
Agathinus Corinth. t. vi. *H. G.*
IV, 8.
Agesipolis, t. vi. *H. G.* IV, 2.
Aglaitadas, Persa morosus, qui
improbat jocos, t. i. *Inst.* II,
2.
Agnon Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
Ἀγνωνίς, t. vi. *H. G.* II, 4.
Ἀλα Atticae, t. vi. *H. G.* II, 4.
Alcathus, pater Periboeae,
Atheniensis fuisse videtur, t.
x. *Ven.* 1.
Alce, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Alcetas, Laced. t. vii. *H. G.* V,
4.—Epiri rex, t. vii. *H. G.*
VI, 1, 2.
Alceunas, dux Cadusiorum, t.
ii. *Inst.* V, 3.
Alcibiades, Cliniae filius, Socra-
tis discipulus, in democratia
multa violenter fecit, t. viii.
Mem. I, 2: cur Socrate ma-
gistro usus sit, *ib.*: quibus
causis corruptus, *ib.*: dispu-
tat cum Pericle tutore suo, *ib.*
Alcibiades, t. vi. *H. G.* I, 1:
ejus consanguineus, 1, 2.
Alcibiadis frater natu minor
Clinias, pulcherrimus, quem
osculatur Critobulus, t. viii.
Mem. I, 3.
Alcimenus Corinth. t. vi. *H. G.*
IV, 4.
Ἀλῖα Minerva Laced. t. vii.
H. G. VI, 5.
Alexander Thessal. t. vii. *H. G.*
VI, 4. VII, 5.
Alexander, seu Paris, Priami
filius, judicavit de pulchritu-
dine, t. ix. *C.* 4.
Alexias Archon Attic. t. vi.
H. G. II, 1.
Alexippidas Ephorus Laced. t.
vi. *H. G.* II, 3.
Ἀλιπερίδης, t. vi. *H. G.* III, 5.
Ἀλυσίς, t. vi. *H. G.* IV, 2. VI,
2.
Ἀλυσίδης, t. vi. *H. G.* II, 4.
Ἀλυσαρνία, t. vi. *H. G.* III, 1.
Ἀλυζία, t. vii. *H. G.* V, 4.
Alypetus Laced. t. vii. *H. G.*
V, 4.
Amadocus, *vid.* Madocus.
Amadocus Thrax. t. vi. *H. G.*
IV, 8.
Ἀμαξινός, t. vi. *H. G.* III, 1.
Amazonum securis, t. iv. *Exp.*
V, 4.
Ἀμφίον Thebis, t. vii. *H. G.* V,
4.
Amphiarus, Chironis discipu-
lus, dux Graecorum contra
Thebas, ut deus honoratus
est, v. x. *Ven.* 1.
Amphicrates occiditur, t. iv.
Exp. IV, 2.
Ἀμφίδωρος, t. vi. *H. G.* III,
2.
Ἀμφίπολις Maced. t. vi. *H. G.*
IV, 3.
Amphipolitanus, *vid.* Episthe-
nea.
Amyclae, t. iii. *Ag.* 8: t. vii.
H. G. VI, 5.
Amyntas, rex Maced. t. vii.
H. G. V, 2.
Ἀπαίτιος Athen. t. vi. *H. G.* II,
3.
Anaphlystus, oppidum Atticae,

- argentifodinis nobile, t. x. *Vec.* 4.
- Anaxagoras, Clazomenius, Physicus sectae Ionicae, castigatur a Socrate, quod solem statuerint esse ignem, t. viii. *Mem.* IV. 7.
- Anaxibius Spartanae classi praefectus Byzantii, a Pharnabazo corruptus, spe stipendii facta pellicit Graecos ex Asia Byzantium, t. v. *Exp.* V. 1. V, 9. VII, 1. sed fidem fallit, et Graecos Byzantio fraudulentem emittit, t. v. *Exp.* VII, 1; quorum metu fugit in arcem: decedit Byzantio, t. v. *Exp.* VII, 2. mittit Xenophontem ad exercitum, t. v. *Exp.* VII, 8.—Laced. t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Anaxicrates Byzant. t. vi. *H. G.* I, 3.
- Anaxilaus Byzant. *ibid.*
- Anaximander interpretes Homeri, t. ix. *C.* 3.
- Andramias, Medus, praest Medorum peditibus, t. ii. *Inst.* V, 3.
- Androclides Theb. t. vi. *H. G.* III, 5. V, 2.
- Andromachus Eleus. t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Andrus, t. vi. *H. G.* I, 4.
- Angenides Ephorus Laced. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Anippus Syrac. t. vii. *H. G.* VI, 2.
- Annibal, t. vi. *H. G.* I, 1.
- Antalcidas Lac. t. vi. *H. G.* IV. 8.
- Antandrus, urbs maritima Troadis, t. v. *Exp.* VII, 8. t. vi. *H. G.* I, 1.
- Antheus, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
- Antigines Archon Athen. t. vi. *H. G.* I, 3.
- Antileon Thurius, *h. e.* ex Thurie urbe maritima Calabriae, quae olim Sybaris dicta est, pertaesus itineris terrestriis mavult navigare, t. v. *Exp.* V, 1.
- Antilochus, Nestoris filius nobilissimus, pro patre mortuus cognominatus est *φιλοπατρης*, t. x. *Ven.* 1.
- Antiochus Arcas, pancratiasta, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Antiochus Athen. t. vi. *H. G.* I, 5.
- Antiphon Ath. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Antiphon Sophista refutatur e Socrate, t. viii. *Mem.* I, 6.
- Antisthenes, Atheniensis, ex oeconomia factus imperator, t. viii. *Mem.* III, 4.
- Antisthenes, Atheniensis, Socratis discipulus, cum eo disputat Socrate de amicorum pretio, t. viii. *Mem.* II, 5. nunquam relinquit Socratem, t. viii. *Mem.* III, 11. Socratem interrogat, cur Xanthippen non erudiat, t. ix. *C.* 2. videtur negasse, virtutem docere posse, t. ix. *C.* 2. homo pauper, et tamen divitiis gloriatur, t. ix. *C.* 3, 4: Calliam adduxit ad Sophistas Prodicum et Hippiam, t. ix. *C.* 4: Aeschylum Phliasium commendavit Socrati, t. ix. *C.* 4:—Laced. t. vi. *H. G.* III, 2.

- Anytus**, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Aphrodisium Megarorum**, t. vii. *H. G.* V, 4.
- Ἀπολλών**, Thraciae, t. vii. *H. G.* V, 3.
- Apollo** cutim detrahit Mareyae, t. iv. *Exp.* I, 2: ei duces consecrant decimas praedae, t. v. *Exp.* V, 3: sacra facit Kenophon, t. v. *Exp.* VII, 8: inventor venationis, t. x. *Ven.* 1: ei vota faciebant ad venantem exeuntes, t. x. *Ven.* 6.
- Apollodorus**, Atheniensis, assiduus Socratis discipulus, t. viii. *Mem.* III, 11.
- Apollophanes Cyzicenus**, t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Apollonia**, oppidum Lydiae juxta Thyatira, t. v. *Exp.* VII, 8: t. vii. *H. G.* V, 2.
- Apolliniades**, Lydae, auribus pertusis, ob ignaviam abigitur ab exercitu, t. iv. *Exp.* III, 1.
- Arabes**, subjiciuntur ab Amyriis, t. i. *Inst.* I, 5: adjuvant Croesum adversus Cyrum, t. ii. *Inst.* VI, 2: subiguntur a Cyro, t. i. *Inst.* I, 1: VII, 4.
- Arabia**, pars Mesopotamiae juxta Euphraten inter Araxem et Maecam amnes, t. iv. *Exp.* I, 5: t. v. *Exp.* VIII, 8.
- Aracus**, Laced. t. vi. *H. G.* II, 1: ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3. III, 2: t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Araspa**, Medus, Cyri aequalis et familiaris, donatus a Cyro veste Medica, fit captes Pantheae, t. ii. *Inst.* V, 1: contendit amorem esse in hominis potestate, t. ii. *Inst.* V, 1: sed, captus amore Pantheae, *ibid.*: comatur vim inferre ei, *ibid.*: mittitur tanquam transfuga ad Croesum, t. ii. *Inst.* VI, 1: inde sedit et haecium exponit statum, t. ii. *Inst.* VI, 3: praesest coram dextro in proelio cum Croeso, *ibid.*
- Aratus**, Laced. t. v. *H. G.* VI, 5.
- Araxes quantum ex**, t. iv. *Exp.* I, 4, colligere licet, est annis Mesopotamiae, qui se effudit in Euphraten. Sed secundum Plutarchum in Anton. c. 49. est annis altitudine et violentia difficilis tractu et Mediam ab Armenia distinguens. Sine vero Ptolemaei Chaboras, uti nonnulli putant, est incertum.—Z.
- Arbaces**, seu Arbacia, dux in exercitu Artaxerxis, t. iv. *Exp.* I, 7: Mediae Satrapa, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Arcades**, ex Arcadia, regione Peloponnesi Mediterranea, multi fuerunt in exercitu Gr. t. v. *Exp.* V, 10: eorum salutatio, t. v. *Exp.* VI, 1: cum Achacis se separant a caeteris, t. v. *Exp.* V, 10: sed mox suae temeritatis dant poenam, t. v. *Exp.* VI, 1: Arcas quidam temere accusat Xenophontem, t. v. *Exp.* VII, 6: t. iii. *Ag.* 2: his opem tulerunt Athenienses duce Lysistrato, t. x. *Voc.* 2.
- Archagoras Argivus**, Argisurbe

- Argolidis in Peloponneso oriundus, exul, lochagus, t. iv. *Exp.* IV, 2.
- Archodemus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 7: homo pauper et discretus, liberat Critonem a sycophantarum petulantia, t. viii. *Mem.* II, 9.
- Archestratus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 5. II, 2.
- Archias, Theb. t. vii. *H. G.* V, 4. VII, 3.
- Archidamus, Laced. Ages. fil. t. vii. *H. G.* V, 4.
- Archidamus Eleus, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Archytas Laced. ephorus, t. vi. *H. G.* II, 1, 3.
- Aresias, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Arexio Arcas, idem dicitur Parrhasius a parte Arcadiae, haruspex, t. v. *Exp.* VI, 2, 3.
- 'Agyis Eleus, t. vii. *H. G.* VII, 1, 4.
- 'Agyisus, t. vi. *H. G.* I, 6.
- Argivi, t. iii. *Ag.* ii.
- Argo, navis Argonautarum, t. v. *Exp.* VI, 2.
- Ariadne, t. ix. *C.* 9.
- Ariæus, Cyri amicus, præest cornu sinistro, t. iv. *Exp.* I, 8, 9: fugit interfecto Cyro, t. iv. *Exp.* I, 9: imperium Persarum oblatum non accipit, t. iv. *Exp.* II, 2: rationem itineris proponit, &c.: impetrata venia a rege minus curat Graecos, t. iv. *Exp.* II, 4: t. vi. *H. G.* IV, 1: t. in. *Osc.* 4.
- Aribæus, Cappadocum rex, Assyrios adjuvat adversus Medos, in fuga occiditur ab Hyrcaniis, t. iv. *Inst.* IV, 2.
- Ariobarzanes, proditus a filio, t. iii. *Inst.* VIII, 8: t. vi. *H. G.* I, 4: t. vii. *H. G.* V, 1: VII, 1: praefectus Lydiae et Ioniae, t. iii. *Ag.* 2.
- Ariopagi senatus laudatur constantia, gravitas, justitia, t. viii. *Mem.* III, 5.
- Aristarchus harmosta Lacedaemonius Byzantii vendit quadringentos amplius Graecos, t. v. *Exp.* VII, 2: corruptus a Pharnabazo prohibet Cyrenes a trajectu in Asiam, t. v. *Exp.* VII, 2, 6: insidiatur ipsi Xenophonti, t. v. *Exp.* VII, 2:—Athen. t. vi. *H. G.* I, 7: II, 3: ejus inopiam sublevat consilium Socratis, t. viii. *Mem.* II, 7.
- Aristæas Chius, centurio levis armaturae, vir fortis, t. iv. *Exp.* IV, 1, 6.
- Aristodemus, unus ex Heracalis posteris rediit primus Spartam, t. iii. *Ag.* 8.
- Aristippus Thessalus, civis Larissae, a Cyro hospite accipit pecuniam et quatuor milia militum contra seditiosos cives, t. iv. *Exp.* I, 1: his praeficit Menonem, t. iv. *Exp.* II, 6:—Socraticus, Cyrenaicae sectae auctor, cum eo disputat Socrates de voluptate, &c. t. viii. *Mem.* III, 8.
- Aristo, Atheniensis, legatus mittitur ad Sinopenses, t. v. *Exp.* V, 6.
- Aristocles, Athen. t. vii. *H. G.* VI, 3.

Aristocrates, Athen. t. vi. *H. G.* I, 4, 5.

Aristodemus, unus ex Herculis posteris rediit primus Spartam, t. iii. *Ag.* 8:—Lac. t. vii. *H. G.* IV, 2: cognomine Parvus, contemptor divinationis et religionis, a Socrate redicitur ad Deos colendos, t. viii. *M. m.* I. 4.

Aristogenes, Sicul. t. vi. *H. G.* I, 5: Athen. t. vi. *H. G.* I, 5.

Aristolochus, Lac. t. vii. *H. G.* V, 4.

Ariston Byzant. t. vi. *H. G.* I, 3.

Aristonymus, Methydriens Arcas, ex Methydrio urbe Arcadiae, lochagus praest gravi armaturae, t. iv. *Exp.* IV, 1, 6: rem strenue gerit, t. iv. *Exp.* IV, 7. eundem pro Chirisocho nominant Edd. veteres, t. iv. *Exp.* IV, 6.

Aristophon. Athen. t. vii. *H. G.* VI, 3.

Aristoteles Athen. t. vi. *H. G.* II, 2: forte idem, t. vi. *H. G.* II, 3.

Aristus Arcas, vide Arystas.

Armenia, regio Asiae finitima Mediae versus septentriones, ejus satrapa Orontas, t. iv. *Exp.* III, 5: in ea sunt fontes Tigridis et Euphratis, t. iv. *Exp.* IV, 1: eam Centrites amnis distinguit a Carduchorum regione, t. iv. *Exp.* IV, 3: ejus montes, *ib.*: eam peragrant Graeci, t. iv. *Exp.* IV, 4: Armeniae occidentalis satrapa Teribazus, *ib.*: Armeniorum pueri vicem

pincernarum sustinent, t. iv. *Exp.* IV, 5: eorum equi describuntur, *ib.*

Armenii, finitimi Medis, t. ii. *Inst.* II, 1: ab Aastyge Medorum rege bello victi tributum pendere sunt coacti, t. i. *Inst.* III, 1: horum rex deficit a Medis, t. i. *Inst.* II, 4: capitur a Cyro, t. i. *Inst.* III, 1: subit capitis indicium, *ib.*: defenditur a Tigrane filio, *ib.*: et mittit Cyaxari tributum copiasque, *ib.*: occidit filii magistrum innocentem, t. i. *Inst.* III, 1.

Arnapes, t. vi. *H. G.* I, 3.

Arsamas, Persa, dux peditum Persarum, t. iii. *Inst.* VII, 1.

Artabatas, Persa, praest curribus in pompa, t. iii. *Inst.* VIII, 3: satrapa Cappadociae, t. iii. *Inst.* VIII, 6.

Artabazus, Medus, cupidus osculandi Cyrum, t. i. *Inst.* I, 4: suadet Medis, ut Cyrum sequantur, t. ii. *Inst.* IV, 1: et cum Cyro maneant, t. ii. *Inst.* V, 1: suadet, bellum esse continuandum, t. iii. *Inst.* VI, 1: mittitur a Cyro ad Araspam, ne hic vim inferat Pantheae, t. ii. *Inst.* VI, 1: est chiliarchus peditum in proelio cum Croeso, t. ii. *Inst.* VI, 3: in oratione repetit summam rerum a Cyro gestarum, t. iii. *Inst.* VII, 5. equo donatur a Cyro, t. iii. *Inst.* VIII, 3: vocatur ad convivium a Cyro, t. iii. *Inst.* VIII, 4: jocatur, *ib.*: donatur aureo poculo, *ib.*

Artabazus, Persa, ducit Persa-

- rum cetratos et sagittarios, t. iii. *Inst.* V, 3.
- Artacamas, satrapa Phrygiae magnae, t. iii. *Inst.* VIII, 6: t. v. *Exp.* VII, 8.
- Artaezus sive Artaozus Cyri amicus, t. iv. *Exp.* II, 4, 5.
- Artagersas, chiliarchus peditum, t. ii. *Inst.* VI, 3. VII, 1.
- Artagerses, praest sexmillibus equitum in Artaxerxis exercitu; t. iv. *Exp.* I, 7: occiditur ab ipso Cyro in pugna, t. iv. *Exp.* I, 8.
- Artamas, Phrygiae majoris rex, opem fert Assyriis, t. i. *Inst.* II, 1.
- Artapatas eunuchus Cyri fidelissimus, t. iv. *Exp.* I, 6: immoritur Cyro, t. iv. *Exp.* I, 8.
- Artaxerxes, Persarum rex, Darii et Parysatidis filius, Cyri minoris frater, cognomine Mnemon, vino deditus, venandi studium negligere coepit, t. iii. *Inst.* VIII, 8: natus antequam pater regnum adeptus esset, t. iv. *Exp.* I, 1: succedit patri, *ib.*: Cyrum non necat exoratus a matre, *ib.*: ejus frater spurius, t. iv. *Exp.* II, 4: vulneratur a Cyro in acie, t. iv. *Exp.* I, 8: occisi Cyri castra diripit, t. iv. *Exp.* I, 10: metuit Graecos victores, t. iv. *Exp.* II, 2, 3: poscit a Graecis arma, t. iv. *Exp.* II, 1: inducias facit cum Graecis, t. iv. *Exp.* II, 3: obtruncat Graecorum ducem, t. v. *Exp.* II, 6: *v. etiam* t. vi. *H. G.* II, 1.
- Artimas, Lydiae satrapa, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Artuchas, Hyrcaniorum dux, t. ii. *Inst.* V, 3: ejus mercenarii, t. iv. *Exp.* IV, 3. Videtur fuisse satrapa: sed cuius regionis, incertum est.
- Arystas Arcas, homo vorax, t. v. *Exp.* VII, 3. ubi erat *Aperus*.
- Asea Arcad. t. vii. *H. G.* VI, 5: VII, 5.
- Asia, *Asia Minor*, t. iii. *Ag.* 1.
- Asiadatas, chiliarchus equitum t. ii. *Inst.* VI, 3: nobilis et opulentus Persa oppugnatur a Xenophonte frustra, t. v. *Exp.* VII, 8: tandem capitur cum suis, *ib.*
- Asiatici, cur secum in bellum ducant uxores et res pretiosissimas, t. ii. *Inst.* IV, 3: utuntur in bello curribus Cyrenaicis, t. ii. *Inst.* VI, 1.
- Asina Lacon. t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Aspasia Phocensis, h. e. ex Phocide Graeciae regione, Cyri concubina capitur ab Artaxerxe, pulchra et prudens mulier, t. iv. *Exp.* I, 10: — magistra eloquentiae qua Socrates usus est, t. viii. *Mem.* II, 6: t. ix. *Oec.* 3.
- Aspendii, cives Aspendi urbis Pamphylicae ad Eurymedontem amnem, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Aspendus, t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Assus, urbs, t. iii. *Ag.* 2.
- Assyriorum rex infert bellum Medis, t. i. *Inst.* I, 5: cum viginti millibus equitum, ducentis curribus et ingenti peditum vi, t. i. *Inst.* II, 1:

- hortatur suos ante proelium, t. i. *Inst.* III, 9: victus a Cyro. et Cyanare repellitur in castra, *ibid.*: cadit in proelio, t. ii. *Inst.* IV, 1: Assyrii noctu castra relinquunt, *ibid.*: castrorum metandorum ratio, t. i. *Inst.* III, 8: novus rex parat sibi socium Croesum, t. ii. *Inst.* VI, 1: a Gadata et Gebrya confoditur in regia, t. iii. *Inst.* VII, 5.
- Astyages, Medorum rex, avus Cyri maternus, t. i. *Inst.* I, 2: Armenios subigit bello, t. i. *Inst.* III, 1: moritur, t. i. *Inst.* I, 5.
- Astyochus, t. vi. *H. G.* I, 1.
- Astyrine Diana, t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Atalanta, nupsit Melanioni, t. x. *Vec.* 1: nobilis venatrix, &c.
- Atarneus, urbs Mysiae ad mare Aegeum, t. v. *Exp.* VII, 8: t. vi. *H. G.* III, 2.
- Athenadas Sicyonide, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Atheneae, in media Graecia et medio terrarum orbe sitae, t. x. *Vec.* 1: ibi magna servorum et inquilinorum fuit licentia, t. ix. *Ath.* 1.
- Athenienses furantur pecunias publicas, t. iv. *Exp.* IV, 6: horum opes magnae franguntur a Lacedaemoniis, t. v. *Exp.* VII, 1: fidem laudat Seuthea, t. v. *Exp.* VII, 2: et suos cognatos vocat, *ibid.*: laudantur et reprehenduntur, t. viii. *Mem.* III, 5: victi a Boeotiis, *ibid.*: nunquam sedes mutarunt, *ibid.*: minus colunt omnes, *ibid.*: non parent magistratibus, etc. *ibid.*: quomodo democratiae servent, t. ix. *Ath.* 1: utuntur lingua et vivendi ratione mixta, t. ix. *Ath.* 2: gloria majorum excellunt, t. x. *Ma.* 7: magnos sumptus impendunt in choros et ludas, t. x. *Ma.* 1: distributi sunt in decem tribus, t. x. *Vec.*
- Atheniensium ignavia in bello perstringitur, t. ix. *G.* 2.
- Atramyttium, urbs maritima Mysiae, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Autolytus, Atheniensis, Lyconis filius, pancratio vicit, amatus Calliae, qui in ejus honorem convivium instituit, t. ix. *G.* 1: parte gloriatur, t. ix. *G.* iii.
- Autophradates, Lydiae satrapa, qui regis jussu bello persequabatur eos qui defecerant, Ariobarzanem obsidet in Aeo, t. iii. *Ag.* 2.
- Attica, cincta et divisa montibus, t. viii. *Mem.* III, 5: pars Graeciae celeberrima, fertilis, t. ix. *Ath.* 1: abundat marmore, *ibid.*: dives argentifodinis, t. x. *Vec.* 3.
- Augo, nomen canis, t. x. *Vec.* 7.
- Aulis, t. yi. *H. G.* III, 4.
- Aulon, Laconiae, t. vi. *H. G.* III, 2, 3.
- Autobolusacer Perseus, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Autocles Strombichidae filius, Athen. t. vii. *H. G.* VI, 3.

B

BABYLON, urbs Asiae maxima et opulentissima, ad Euphratem, t. ii. *Inst.* V, 2: t. iii. *Inst.* VII, 2: moenibus altis et latis, t. iii. *Inst.* VII, 5: capitur a Cyro repente, Euphrate in fossam derivato, t. iii. *Inst.* VII, 5: in ejus agro sunt multae palmae et procerae, t. iii. *Inst.* VII, 5: Babylone; ob coelum tepidum, Cyrus septem menses hibernos degit, t. iii. *Inst.* VIII, 6: quantum distet a loco, ubi pugnatum est, t. iv. *Exp.* II, 2: quantum distet a Cotyoris Ponti, t. v. *Exp.* V, 5: ad eam pugna inter Cyrum et Artaxerxem accidisse dicitur, *ibid.*

Babylonia regio, t. iv. *Exp.* I, 7: II, 2.

Bacchus concreditur cum Ariadne, t. ix. C. 9.

Bactriani seu Bactrii. Horum rex, hospes Abradatae Susiorum regis, invitatur ab Assyrio ad societatem belli, t. ii. *Inst.* V, 1: Bactrii parent Cyro, t. i. *Inst.* I, 1: tentantur Bactrii ab Assyriis, t. i. *Inst.* I, 5.

Bageus Persa, t. vi. *H. G.* III, 4.

Basias Arcas occiditur a Carduchia, t. iv. *Exp.* IV, 1: t. v. *Exp.* VII, 8: ubi *Βασίας* 'Βλίας μάντις est in Codicibus.

Belesis Syriae et Assyriae satrapa, t. iv. *Exp.* I, 4: t. v. VII, 8.

Bithyni, t. vi. *H. G.* II, 4.

Bia, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.

Bisanthe, urbs maritima Thraciae inter Perinthum et Gannum ad Propontidem, (*Helle-sponti* urbem dicit *Herodotus* VII, 137) eadem auctore *Ptolemaeo* dicta est *Παρθένον*: hodie vocatur *Rodosto*, t. v. *Exp.* VII, 2, 5.—Z.

Bithyni *Θεσσαί*, t. vi. *H. G.* I, 3: III, 2.

Bito affert pecunias exercitui, t. v. *Exp.* VII, 8.

Boeotiam vastant Athenienses, t. viii. *Mem.* III, 5.

Boeotii comparantur cum Atheniensibus, *ibid.*: puerorum a mori turpi sunt dediti, t. ix. *Lac.* 2: Atheniensibus imperant, t. ix. *Ath.* 3: gloriam majorum florent; t. x. *Ma.* 7: t. iii. *Ag.* 2.

Bithyni, in ora Ponti, t. iv. *Exp.* V, 10: Horum satrapa erat *Pharnabazus*, t. v. *Exp.* VII, 6:—dicuntur

Βιθυνίαι *Lac.* t. vi. *H. G.* I, 4.

Boiscus, Thessalus pugil, homo ignavus et improbus, t. v. *Exp.* V, 8.

Βραχίδας *Lac.* t. vi. *H. G.* II, 3.

Ephorus.

Bremo, nomen canis, t. x. *Ven.*

7.

Bryas, nomen canis, t. x. *Ven.*

7.

Byzantium, urbs in Bosporo Thracio celeberrima, in eam vi irrumpunt Graeci, t. vii. *Exp.* VII, 1: ante bellum Peloponnesiacum fuit Atheniensium, t. vii. *Exp.* VII, 1.

C

CADMEA arx Theb. t. vi. *H. G.* V, 1.

Cadusii, gens magna et bellicosa, infensa Assyriis, t. ii. *Inst.* V, 2: fiunt Cyri socii, t. ii. *Inst.* V, 3: temere excurrentes clade afficiuntur, t. ii. *Inst.* V, 5: novum ducem sibi creant, *ibid.*—t. vi. *H. G.* II, 1.

Caenae, urbs magna Mesopotamiae ad Tigrim, t. iv. *Exp.* II, 4.

Caeno, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.

Caïci Campus, pars Mysiae fertilissima et optima ad Caicum amnem, qui in sinum Elaiticum fluit, t. v. *Exp.* VII, 8.

Callias Laced. t. vi. *H. G.* IV, 1: affert epistolam Agesilao a rege Persarum de hospitio, t. iii. *Ag.* 8.

Callias Athen. Hipponici filius, t. vi. *H. G.* IV, 5: t. vii. *H. G.* V, 4: VI, 3: ἰδανός, *ibid.*: Archon, t. vi. *H. G.* I, 6: Protagorae, Gorgiae, ac Prodicō sapientiae mercedem dedit pecuniam multam, t. ix. *G.* 1, 4: amator Autolyçi, t. ix. *C.* 1: gloriatur arte homines emendandi, t. ix. *C.* 3, 4: ditissimus, *ibid.*: sacerdos deorum τῶν ἀπ' Ἐγεχθίων, t. ix. *C.* 8.

Callibius Lac. t. vi. *H. G.* II, 3: Tegeates, t. vii. *H. G.* VI, 5.

Callicratides Lac. t. vi. *H. G.* I, 6.

Callimachus Parrhasius Arcas, lochagus gravis armaturae, t. iv. *Exp.* IV, 1, 7: rem strenue gerit, *ibid.*: legatus mittitur ad Sinopenaeam, t. v. *Exp.* V, 6: it. ad Heracleotas, t. v. *Exp.* V, 10: seditiosa sibi arrogat imperium Arcadum et Achaeorum, t. v. *Exp.* V, 10.

Callimедon Ath. t. vi. *H. G.* IV, 8.

Callipides, histrio, hominibus lacrimas commovet, t. ix. *C.* 3.

Callisthenes Ath. t. vi. *H. G.* IV, 8.

Callistratus Athen. t. vi. *H. G.* II, 4: VI, 3: Demagogus, t. vi. *H. G.* VI, 2.

Callixenus Ath. Demagogus; t. vi. *H. G.* I, 7.

Calpes portus Ponti in Bithynia sive Thracia Asiatica, t. v. *Exp.* V, 10: VI, 1: describitur, t. v. *Exp.* VI, 2.

Calydon, t. vi. *H. G.* IV, 6.

Camarina, t. vi. *H. G.* II, 3.

Cambyses, Cyri pater, Persarum rex ex gente Persidarum, t. i. *Inst.* I, 2: revocat Cyrum domum, t. i. *Inst.* I, 4: deducit eundem, et egregie disserit de imperatoris summi officio, t. i. *Inst.* I, 6: stabilis regnum Persarum Cyro, t. iii. *Inst.* VIII, 5.

Cambysea, Cyri filius natu major, constituitur a patre moriente heres imperii paterni, t. iii. *Inst.* VIII, 7.

- Canoni psephanna, t. vi. *H. G.* I, 7.
- Cappadoes, sunt Croesi socii, t. ii. *Inst.* VI, 2: subiguntur a Cyrò, t. i. *Inst.* I, 1: t. iii. *Inst.* VII, 4: accipiunt satrapam Persam, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
- Cappadocia, regio Asiae inter Tauram et Antitauram propinqua Ciliciae et Phrygiae, t. i. *Inst.* I, 2: t. iii. *Inst.* VII, 8.
- Cardia, t. vi. *H. G.* I, 1.
- Carduchus praest carpentis mulierum, t. ii. *Inst.* VI, 3.
- Cardachi, s. Cardueni, Cordaei, Gordi, Gordiaci, hodie Curdes, populi ad ripam sinistram Tigris in Armeniae et Assyriae confiniis, liberi, bellicos, montani, t. iv. *Exp.* III, 5: t. v. *Exp.* V, 5: VII, 8: horum montes petunt Graeci, t. iv. *Exp.* III, 5: IV, 1: frustra eos sibi amicos reconciliare student, t. iv. *Exp.* IV, 1: urgent agmen extremum Graecorum, t. iv. *Exp.* IV, 1, 3.
- Cares, sollicitantur frustra ab Assyrio adversus Medos, t. i. *Inst.* I, 5: II, 1: dissidentes ad concordiam rediguntur ab Adusio, t. iii. *Inst.* VII, 4: quem a Cyro petunt satrapam, t. iii. *Inst.* VII, 4: VIII, 6.
- Caria, t. iii. *Ag.* 1: t. vi. *H. G.* I, 1.
- Carthaginenses, t. vi. *H. G.* I, 1: imperium Libyae tenent, t. viii. *Mem.* II, 1.
- Caryae Lycon, t. vii. *H. G.* VI, 5: VII, 1.
- Castolus, t. vi. *H. G.* I, 4.
- Castoli Campus, t. iv. *Exp.* I, 1, 9.
- Castor, frater Pollucis et Helenae, discipulus Chironis, inter Deos relatus, t. x. *Ven.* 1: ab eo nomen habent canes castoriae, quae et Lacenae dicuntur, t. x. *Ven.* 3.
- Catana, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Καὶν κάρην, t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Cayster, amnis, in Caystri Campo rex Phrygiae minoris congregat copias, t. i. *Inst.* II, 1.
- Caystri Campus, urbs, t. ix. *Exp.* I, 2.
- Cebes, Thebanus, t. vii. *Mem.* III, 2: Socratis auditor laude dignus, t. viii. *Mem.* I, 2.
- Κεῖβης, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Cecrops, antiquissimus Atticae rex, dijudicavit litem deorum, t. vii. *Mem.* III, 5.
- Cedriae, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Celaenae urbs magna Phrygiae majoris, t. iv. *Exp.* I, 2: ubi erat Cyri praetorium et paradisus, per quem fluit Meander, *ibid.*: arcem ejus exstruxit Xerxes, *ibid.*
- Cenchreae, t. iv. *H. G.* IV, 5: t. v. *H. G.* VI, 5.
- Centrites, amnis qui fluit in Tigrim et distinguit Armeniam a Carduchorum regione, t. iv. *Exp.* IV, 3: hunc tandem trajiciunt Graeci, *ibid.*
- Cephalus, maritus Procris, nobilis venator, ab Aurora raptus, t. x. *Ven.* 1.
- Cephisodorus, Cephisophontis filius Atheniensis, lochagus,

- t. iv. *Exp.* IV, 2: occiditur, *ibid.*
- Cephisodotus, t. vi. *H. G.* II, 1: Athen. t. iii. *H. G.* VI, 3: VII, 1.
- Cephisophon, t. vi. *H. G.* II, 4.
- Cephissus fluv. Attic. t. vi. *H. G.* II, 4: Boeotiae ex Parnasso, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 3.
- Ceramicus portus, t. vi. *H. G.* I, 4: II, 1.
- Ceramicus Attic. t. vi. *H. G.* II, 4.
- Ceramo, Atheniensis, locuples multos alebat servos, t. viii. *Mem.* II, 7.
- Ceramorum Forum, urbs in finibus Mysiae, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Cerasus, hodie *Kercsoun*, urbs Graeca et maritima in Colchide, Synopensium colonia, t. v. *Exp.* V, 3: quibus et tributum pendebat, t. v. *Exp.* V, 5: incolae vocantur Cerasuntii, t. v. *Exp.* V, 7.
- Cerberus, t. v. *Exp.* V, 10.
- Κερύρα*, t. vii. *H. G.* V, 4.
- Cersus, seu Carsus, amnis Ciliciae, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Certonium urbs Mysiae, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Chabrias, t. vi. *H. G.* V, 1.
- Chaerecrates, Atheniensis, frater minor Chaerephontis, t. viii. *Mem.* II, 3: Socratis discipulus probabilis, t. viii. *Mem.* I, 2.
- Chaereleus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Chaerephon, Atheniensis, populo Sphettius, *vid. Suid. h. v.* frater Chaerecratis, t. viii. *Mem.* II, 3: Socratis discipulus honestus, t. viii. *Mem.* I, 2.
- Chaerides Lac. ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Caeron, Lac. t. vi. *H. G.* II, 4.
- Chalcedon, urbs Bithyniae e regione Byzantii, Turcis hodie vocatur *Kadi—Kevi*, t. v. *Exp.* VII, 1, 2.
- Chalcedonia, ager Chalcedonis, t. v. *Exp.* VI, 4.
- Chaldaei, finitimi Armeniae, t. i. *Inst.* III, 1: a Cyro coguntur pacem facere cum Armeniis, t. i. *Inst.* III, 2: sunt bellicosi et mercede militant apud Indos, *ibid.*: apud Cyrum ipsum, a quo ob praedandi libidinem castigantur, t. iii. *Inst.* VII, 2: liberi, fortes, mercenarii: eorum arma, t. iv. *Exp.* IV, 3: t. v. *Exp.* V, 5: VII, 8.
- Chalus, amnis Syriae piscosus, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Chalybes, duo hujus nominis apud Nostrum populi occurrunt, alii liberi, t. v. *Exp.* VII, 8: finitimi Armeniae, t. iv. *Exp.* IV, 5: qui stipendia merent apud Teribazum, t. iv. *Exp.* IV, 4: occurrunt Graecis, t. iv. *Exp.* IV, 6: laudantur ob fortitudinem, et eorum arma describuntur, t. iv. *Exp.* IV, 7: alii vero in Ponto Mosynocorum imperio parentes, t. v. *Exp.* V, 5.
- Chara, nom. canis, t. x. *Men.* 7.
- Charadra Nemeae, t. vi. *H. G.* IV, 2.

Chares Athen. t. vii. *H. G.* VII, 2.

Charicles, t. vi. *H. G.* II, 3 : cum Critia fuit legislator tempore xxx tyrannorum, t. viii. *Mem.* I, 2.

Charmanda, urbs magna ad Euphraten, t. iv. *Exp.* I, 5.

Charmides Glauconis fil. t. vi. *H. G.* II, 4 : t. viii. *Mem.* III, 6, 7 : ad remp. capessendam excitatur a Socrate, *ibid.* : paupertate gloriatur, t. ix. *C.* 3, 4.

Charminus Laco, legatus Thimbronis, t. v. *Exp.* VII, 6 : defendit Xenophontem, *ibid.*

Charon Theb. t. vii. *H. G.* V, 4.

Charopus Eleus, t. vii. *H. G.* VII, 4.

Chersonesi Thraciae urbes quot? t. vi. *H. G.* III, 2.

Χερσονήσους, t. vi. *H. G.* III, 2.

Chersonesus Thraciae e regione Abydi, t. iv. *Exp.* I, 1 : II, 5 : regio amoena et fertilis, t. v. *Exp.* V, 6 : VII, 4.

Chilon Lac. t. vii. *H. G.* VII, 4.

Chilo, filius Saturni et Naidis nymphae, t. *Ven.* 1 : Justitia nobilis, *ibid.* : praeceptor multorum, *ibid.* : diu vixit, Centaurus praeceptar Achillis, a quo ob disciplinam honoratur, t. ix. *C.* 3.

Chirisopus Lacedaemonius adducit septingentos milites gravis armaturae, t. iv. *Exp.* I, 4 : mittitur ad Ariaeum, t. iv. *Exp.* II, 1 : laudat Xenophontem, t. iv. *Exp.* III, 1 : hortatur duces, t. iv. *Exp.*

III, 2 : cur semel a Xenophonte sit vituperatus, t. iv. *Exp.* IV, 6 : salse perstringit Athenienses, *ibid.* : Trapezunte navigat ad naves afferendas, t. v. *Exp.* V, 1 : sed redit cum una triremi, t. v. *Exp.* V, 9 : imperium totius exercitus in eum confertur, *ibid.* : sed mox eo privatur, t. v. *Exp.* V, 10 : medicamento sumto perit, t. v. *Exp.* VI, 2.

Chiro, Centaurus, t. ix. *C.* 8 : t. x. *Ven.* 1.

Chremon Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.

Chrysantas, Persa *ἰπώριππος*, corpore nec magnus nec robustus, sed animo fortis et prudens, t. i. *Inst.* II, 3 : suadet pro sua cujusque dignitate praemia esse distribuenda, t. i. *Inst.* II, 2, 3 : mittitur ad montes Armeniae celeriter et clam occupandos, t. i. *Inst.* II, 4 : laudatur a Cyro ob fortitudinem et facilem obedientiam, t. ii. *Inst.* IV, 1 : fit ex centurione chiliarchus, *ibid.* : probat Cyri consilium de equitatu Persico constituendo, t. ii, *Inst.* IV, 3 : adjuvat Cyrum in pavore exercitus sedando, t. ii. *Inst.* VI, 2 : praest equitatui, t. iii. *Inst.* VII, 1 : est myriarchus, t. iii. *Inst.* VIII, 3 : laudatur a Cyro eximie, t. iii. *Inst.* VIII, 4 : fit Lydiae Ioniaeque satrapa, t. iii. *Inst.* VIII, 6.

Chrysopolis, *hodie Scutari*, urbs Bithyniae propinqua Chalcedoni, e regione Byzantii, in

- Bosphoro Thracio, t. v. *Exp.* VI, 4: VII, 1: t. vi. *H. G.* I, 1.
- Cilices, frustra tentantur ab Assyrio adversus Medos, t. i. *Inst.* I, 5: II, 1: sed adiuvant Croesum, t. ii. *Inst.* VI, 2: liberi sine satrapa prelinquuntur, t. iii. *Inst.* VII, 4: VIII, 6.
- Cilicia, regio Asiae minoris contra Cyprum, aditu difficilis, t. iv. *Exp.* I, 2: ejus situs et natura, *ibid.*: pylae ejus, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Cinadon Lac. t. vi. *H. G.* III, 3.
- Circe mutat Ulyssis socios in sues, t. viii. *Mem.* I, 3.
- Ciribus Athen. pistor, t. viii. *Mem.* II, 7.
- Cissidas Syrac. t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Cissus, mons supra Macedoniam, *hodie*, auctore Leonclavio Pandect. Turc. c. 30. et 93. Tuganis, et Turcis Zoga dicitur, t. x. *Ven.* 11.
- Cithaeron, t. vi. *H. G.* V, 4.
- Cius Mysiae, t. vi. *H. G.* I, 4.
- Cladaus fluv. t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Clazomenae insula, t. vi. *H. G.* I, 1: t. vii. *H. G.* V, 1.
- Cleænetus perit cum aliis, t. v. *Exp.* V, 1.
- Cleagoras pinxit frontispicium Lycei, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Cleander, harmosta Byzantii Laco, t. v. *Exp.* VI, 4: venit Calpen, t. v. *Exp.* VI, 4: hospitium init cum Xenophonte, t. v. *Exp.* VI, 4: VII, 1: imperium exercitus oblatum non recipit religione impeditus, t. v. *Exp.* VI, 4.
- Cleander, Sicyon, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Cleanor Arcas, natu maximus dux secundum Clearchum, t. iv. *Exp.* II, 1: Orchomenius, graviter vituperat Ariæum, t. iv. *Exp.* II, 5: sufficitur in locum Agiae Arcadiae, t. iv. *Exp.* III, 1: hortatur duces ad perfidiam Persarum ulciscendam, t. iv. *Exp.* III, 2: praeest Arcadibus gravis armaturae, t. iv. *Exp.* IV, 8: Arcadem rogat Xenophon, ut sacra diligenter inspiciat, t. v. *Exp.* VI, 2: Cleanor simpliciter nominatus cum Phrynisco contendit ire militatum apud Scutheben, t. v. *Exp.* VII, 2: honorifice sentit de Xenophonte, t. v. *Exp.* VII, 5.
- Clearchus exul Lacedaemonius comparat copias pecunia, quam a Cyro acceperat, t. iv. *Exp.* I, 1, 3: II, 6: venit ad Cyrum Celaenas cum 1000 militibus gravis armaturae, 800 peltastis Thracibus et 200 Cretensibus sagittariis, t. iv. *Exp.* I, 2: praeest cornu sinistro, *ibid.*: saxis petitur ab exercitu, t. iv. *Exp.* I, 3: sedat milites, *ibid.*: a Menonis militibus saxis petitur, t. iv. *Exp.* I, 5: praeest cornu dextro in pugna, t. iv. *Exp.* I, 8: minus auscultat Cyro, *ibid.*: eum maximi fecit Cyrus, t. iv. *Exp.* I, 1, 6: et suum consilium

- de bello inferendo regi communicavit, t. iv. *Exp.* III, 1 : laudatur ut bonus imperator, t. iv. *Exp.* II, 3, 6 : colloquitur cum Tissapherne de metu insidiarum, t. iv. *Exp.* II, 5 : dolo capitur a Tissapherne, t. iv. *Exp.* II, 5 : trucidatur, t. iv. *Exp.* II, 6 : ejus vita et mores describuntur, *ibid.* :—Rampii fil. Lac. t. vi. *H. G.* I, 1, 3.
- Clearetus lochagus temere perit, t. v. *Exp.* V, 7.
- Cleocritus Athen. t. vi. *H. G.* II, 4.
- Cleombrotus Lac. t. vii. *H. G.* V, 4.
- Cleomedes Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Cleon Lac. t. vii. *H. G.* V, 4.
- Cleomae, t. vii. *H. G.* VII, 5 : Thucyd. VI, 95.
- Cleonymus Laco, vir fortis, interficitur a Carduchia, t. iv. *Exp.* IV, 1 : t. vii. *H. G.* V, 4.
- Cleophon Athen. t. vi. *H. G.* I, 7.
- Cleothenes Lac. ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Cleostratus Argiv. t. vi. *H. G.* I, 3.
- Κλεοσίμης Acanth. t. vii. *H. G.* V, 2.
- Κλεοσίλης Corinth. t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Climas, Alcibiadis frater, t. viii. *Mem.* I, 3 : amatus Critobulo, t. ix. *C.* 4.
- Climomachus Lac. ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Clito, Atheniensis statuarius, quocum disserit Socrates de arte statuaria, t. viii. *Mem.* III, 10.
- Clitorii, t. vii. *H. G.* V, 4.
- Cnipus Syrac. t. vii. *H. G.* VI, 2.
- Cocylitae, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Coeratades, Thebanus, artem imperatoriam profitetur et vult praeesse Graecis, t. v. *Exp.* VII, 2.
- Coeti videntur esse gens Pontica libera inter Tibarenos et Mosynoecos, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Καλῶσσα Argiva, t. vii. *H. G.* IV, 7.
- Καρωνίδας Boeot. t. vi. *H. G.* I, 3.
- Colchi, populis Ponti Euxini versus orientem, resistunt Graecis, t. iv. *Exp.* IV, 8 : sed fugantur, *ibid.* : Graeci ibi vescuntur melle insaniam inferente, *ibid.* : illorum legati lapidantur, t. v. *Exp.* V, 7 : sunt liberi, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Coloniae, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Colophon, t. vi. *H. G.* I, 2.
- Colossae, urbs opulenta et magna Phrygiae majoris, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Colyttus, t. vi. *H. G.* V, 1.
- Comania videtur esse castellum non procul Pergamo, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Conon, t. vi. *H. G.* I, 4.
- Coressus, mona, t. vi. *H. G.* I, 2.
- Corinthiaca pugna, t. iii. *Ag.* 2.
- Corinthus, t. iii. *Ag.* 2.
- Corinthetaeum templum conflagratur, t. vi. *H. G.* IV, 5.
- Coronea, urbs Boeotiae, pugna

- ad ora, t. v. *Exp.* V, 3: t. iii. *Ag.* 2.
- Coruete, urbs deserta ad Mascanum, t. iv. *Exp.* I, 5.
- Corylas, atrapa Paphlagoniae, t. v. *Exp.* VII, 8: V, 5, 6.
- Coryphaeum Lacon. t. vi. *H. G.* I, 2.
- Cotys, Paphlagonum dynasta et rex, obsidet Sestum, t. iii. *Ag.* 2: Agesilao auxiliares adducit, t. iii. *Ag.* 3: t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Cotyora, urbs Graeca, Sinopensium colonia in regione Tiberenorum ad Pontum Euxinum, t. v. *Exp.* V, 5.
- Cranium Cor. t. vi. *H. G.* IV, 4.
- Cranonii, incolae Cranonis urbis Thessaliae, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 3.
- Cratesippidas Lac. t. vi. *H. G.* I, 1, 5.
- Crauge, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
- Cremaete, t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Cretensium arcus, t. iv. *Exp.* III, 3: eorum opera multum prodest, t. iv. *Exp.* IV, 2.
- Creusis, Thespiensium portus, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 5: t. vii. *H. G.* V, 4. VI, 4.
- Crinippus, t. vii. *H. G.* VI, 2.
- Critias, Ath. t. vi. *H. G.* II, 3: t. viii. *Mem.* I, 2.
- Crito, Atheniensis, pater Aristobuli, t. viii. *Mem.* I, 3: Socratis discipulus probabilis, t. viii. *Mem.* I, 2: tutus redditur a sycophantarum injuria, t. viii. *Mem.* II, 9.
- Cricobulus, Critonis filius, osculatur Alcibiadem pulcrum, t. viii. *Mem.* I, 3: cum eo disserit Socrates, de amicis delegendis et conciliandis, t. viii. *Mem.* II, 6: Socratis auditor, cum eo habetur sermo de oeconomia, t. ix. *C.* 2: formosissimus, pulcritudine gloriatur, t. ix. *C.* 3, 4: Cliniam amat, *ibid.*: Socrates certat cum eo de forma, t. ix. *C.* 5.
- Croesus, Lydorum rex, adest Assyrio adversus Medos cum ingenti vi peditum equitumque, t. i. *Inst.* I, 5. II, 1: fugit cum caeteris sociis domum, t. ii. *Inst.* IV, 1, 2: Eligitur summus dux sociorum adversus Cyrum, t. ii. *Inst.* VI, 2: habet socios belli plurimos, *ibid.*: mittit Lacedaemona de societate, *ibid.*: conatur Cyri exercitum multitudine cingere, t. iii. *Inst.* VII, 1: sed repellitur, *ibid.*: equitatus ejus fugatur metu camelorum, *ibid.*: ipe fugit Sardes, t. iii. *Inst.* VII, 2: captis Sardibus se dedit Cyro, *ibid.*: dissuadet urbis direptionem, *ibid.*: exponit de Apollinis oraculis, et se stultitia damnat, *ibid.*: clementer et benigne habetur a Cyro, *ibid.*: tradit thesauros, t. iii. *Inst.* VII, 3, 4: monet Cyrum ne nimis sit liberalis, t. iii. *Inst.* VII, 2.
- Κρεμύων, t. vi. *H. G.* IV, 4: Plinio 4. a. II. Cremmyon in ora maritima oppidum. Scylax, οὐχὸς Κρεμύων Κερύϊον Κορινθίων.

Cromnus, Arcad. t. vii. *H. G.* VII, 4.

Cronius collis, t. vii. *H. G.* VII, 4.

Kronius vel *Kronius*, Thessal. t. vi. *H. G.* II, 3.

Ctenias, medicus, sanat Artaxerxem vulneratum, t. iv. *Exp.* I, 8 : laudatur ejus testimonium, *ibid.*

Ctesicles, Athen. t. vii. *H. G.* VI, 2.

Cuma, t. vi. *H. G.* III, 4.

Cyaxares, Astyagis filius et avunculus Cyri, vituperat Cyrum, t. i. *Inst.* I, 4 : ignavus, *ibid.* : succedit Astyagi patri, t. i. *Inst.* I, 5 : contra Assyrios auxilium petita Persis, *ibid.* : timidus queritur de paucitate Persarum, t. i. *Inst.* II, 1 : recenset hostium copias, *ibid.* : reprehendit Cyrum, quod non splendida veste Medica sit indutus, t. i. *Inst.* II, 4 : proficiscitur cum Cyro adversus Assyrios, t. i. *Inst.* III, 3 : intempestiva ejus cum hoste confligendi cupiditas refutatur a Cyro, *ibid.* : ob livorem et ignaviam non vult Cyrum persequi hostes, t. ii. *Inst.* IV, 1 : in castris captis Assyriorum indulget vino et ignorat, Medos abire cum Cyro, t. ii. *Inst.* IV, 5 : re comperta tandem ira percitus minitatur, furit frustra et mittit qui Medos revocet, *ibid.* : delectatur formosis mulieribus, t. ii. *Inst.* IV, 5 : arcessitus a Cyro in castra, t. ii. *Inst.* V, 5 : queritur gravi-

ter de Cyro, *ibid.* : sed tandem reconciliatus deducitur in tabernaculum egragie instructum, *ibid.* : ubi genio, more suo, indulget, *ibid.* : apud eum fit consultatio de bello continuando, t. ii. *Inst.* VI, 1 : ipse, dum Cyrus proficiscitur contra Croesum, domi remanet cum tertia Medorum parte, t. ii. *Inst.* VI, 3 : offert Cyro filiam et Mediam dotis loco, t. iii. *Inst.* VIII, 5.

Cyclon, Arg. t. vi. *H. G.* III, 5.

Cydnus amnis Tarsum mediam interfluens, t. iv. *Exp.* I, 2.

Cydon, Byzant. t. iv. *H. G.* I, 3.

Cyllene, t. iii. *Inst.* VII, 1 : Eleor. t. iv. *Exp.* III, 2 : t. v. *Exp.* VII, 4.

Cyme, t. iii. *Inst.* VII, 1.

Cynisca, soror Agesilai, t. iii. *Ag.* 9.

Cyniscus, t. v. *Exp.* VII, 1.

Cynocephalae, Theban, t. iii. *Ag.* 2 : t. vi. *H. G.* V, 4.

Cyprus, insula maris Mediterranei, est terminus imperii Persici versus occidentem, t. iii. *Inst.* VIII, 6, 8 : hinc bellaria advehuntur, t. iii. *Ath.* 2.

Cyprii, socii Croesi, t. ii. *Inst.* VI, 2 : cur ad eos non mittatur satrapa, t. iii. *Inst.* VII, 4 : VIII, 6.

Cyrebion, *vid.* Ciribus.

Cyrenaicus currus, t. ii. *Inst.* VI, 1, 2.

Cyrus, Major, auctor imperii Persici, Cassybia ex Man-

dane Attyagis filia filius, t. i. *Inst.* I, 3 : annos XII natus cum matre proficiscitur ad avum, t. i. *Inst.* I, 3 : orat matrem, ut ipsum relinquat, t. i. *Inst.* I, 3 : narrat iudicium a se puero exercitum, *ibid.* : benevolos sibi reddit aequales, t. i. *Inst.* I, 4 : amat et colit avum, *ibid.* : cur paulo loquacior ab initio fuerit, *ibid.* : studet aemulari praestantiores, *ibid.* : equitare discit, *ibid.* : venatione delectatur, *ibid.* : mittitur venatum cum Cyaxare, t. i. *Inst.* I, 4 : cum Astyage ipso exit venatum, *ibid.* : annos XVI natus specimen artis imperatoriae edit, t. i. *Inst.* I, 4 : redeuntem in Persidem deducunt Medi, *ibid.* : mittitur cum exercitu auxilio Cyaxari, t. i. *Inst.* I, 5 : milites hortatur, *ibid.* : disserit cum patre de officio imperatoris, *ibid.* : nova arma suos capere jubet, t. i. *Inst.* II, 1 : meditationes campestres instituit, *ibid.* : arcessitus a Cyaxare dat responsum legatis Indorum, t. i. *Inst.* II, 4 : Armeniorum regem capit, t. i. *Inst.* III, 1 : et amicum sociumque fidelem reddit, *ibid.* : Chaldaeos Armeniis amicos et sibi socios reddit, t. i. *Inst.* III, 2 : legatum mittit ad Indum de pecunia, *ibid.* : cum Cyaxare educit copias contra Assyrios, *ibid.* : quos victos in castra fugat, *ibid.* : castra illa occupat, t. ii. *Inst.* IV, 1 : Cy-

axarem, qui non vult hostes esse persequendos, dolo deludit, *ibid.* : ad eum deficiunt Hyrcanii, t. i. *Inst.* IV, 2 : equitatum Persicum instituit, t. ii. *Inst.* IV, 3 : novum militem arcessit ex Perside, t. ii. *Inst.* IV, 5 : Cyaxari Medos avocanti litteras mittit, *ibid.* : non vult videre Pantheam, t. ii. *Inst.* V, 1 : efficit ut Medi secum maneant, *ibid.* : proficiscitur ad Gobryam, t. ii. *Inst.* V, 2 : Assyriam denuo vastat, t. ii. *Inst.* V, 3 : ducit exercitum ad Babylonem et provocat frustra Assyrium ad pugnam, *ibid.* : auxilium fert Gadatae, *ibid.* : cur nominatim appellet duces, *ibid.* : liberat Gadatam, t. ii. *Inst.* V, 4 : ulciscitur cladem Cadusiorum, *ibid.* : pactum init cum Assyrio de parcendis agris, *ibid.* : cur nolit exercitum reducere prope Babylonem, *ibid.* : tribus castellis potitur, *ibid.* : Arcësit Cyaxarem, t. ii. *Inst.* V, 5 : ei obviam procedit, *ibid.* : ejus irae et invidiae medetur, *ibid.* : de hibernorum ratione disserit, t. ii. *Inst.* VI, 1 : currus falcatos invenit, *ibid.* : turres rotatas aedificat, *ibid.* : sedat pavorem exercitus, t. ii. *Inst.* VI, 2 : parat expeditionem adversus Croesum, *ibid.* : quomodo aciem instruxerit, t. ii. *Inst.* VI, 3 : hortatur duces ante proelium, t. ii. *Inst.* VI, 4 : ejus arma, t. iii. *Inst.* VII, 1 : hortatur

militēs, *ibid.* : excutitur ab equo vulnerato, *ibid.* : capit Sardes et Croesum, t. iii. *Inst.* VII, 2 : quem clementer habet, *ibid.* : luget mortem Abradatae, t. iii. *Inst.* VII, 3 : cum Croeso ejusque thesauris profectus Sardibus, in itinere Phrygibus, Capadocibus, Arabibusque subactis, petit Babylonem, t. iii. *Inst.* VII, 4 : adit Babylonem, t. ii. *Inst.* VII, 5 : fossam ducit, *ibid.* : turres extruit, *ibid.* : Euphrate in fossam derivato urbem opprimit, *ibid.* : regiam intrat, *ibid.* : eunuchos eligit corporis custodes, *ibid.* : satellites regiae et urbis praesidium instituit, *ibid.* : munera palatina inducit, t. iii. *Inst.* VIII, 1 : cum Croeso disse-rit de utilitate liberalitatis, t. iii. *Inst.* VIII, 2 : pompam ducit, t. iii. *Inst.* VIII, 3 : ejus tiara recta et reliquis vestitus regius, *ibid.* : adoratur, *ibid.* : excipit amicos convivio, t. iii. *Inst.* VIII, 4 : proficiscitur in Persidem ad parentes, t. iii. *Inst.* VIII, 5 : devertitur apud Cyaxarem, quem invitat Babylonem, *ibid.* : ducit Cyaxaris filiam, *ibid.* : satrapas mittit, t. iii. *Inst.* VIII, 6 : equos per stationes disponere coepit, *ibid.* : imminente vitae fine agit diis gratias, t. iii. *Inst.* VIII, 7 : habet orationem ad filios, *ibid.* : moritur, *ibid.*

Cyrus, minor, Artaxerxis frater, t. iii. *Inst.* VIII, 8 : con-

stituitur a Dario patre satrapa, t. iv. *Exp.* I, 1 : mortuo patre ab Artaxerxe, calumnia Tissaphernis, conjiciuntur in vincula, *ibid.* : sed mox precibus matris liberatus remittitur in satrapiam. Inde bellum parat clam, *ibid.* : clemens erga Xeniam et Pasionem, t. iv. *Exp.* I, 4 : liberalis ergo Silanum, t. iv. *Exp.* I, 7 : nudo capite proelium committit, t. iv. *Exp.* I, 8 : occidit Artagersem in acie, *ibid.* : vulnerat Artaxerxem, *ibid.* : interficitur. *ibid.* : ejus encomium, t. iv. *Exp.* I, 9 : t. vi. *H. G.* II, 1 : III, 1 : cum munera distribueret militibus ejus dictum, t. ix. *Oec.* 4 : amatur a militibus, *ibid.* : cum Artaxerxe fratre bellum gerit, *ibid.* : ipse in horto arbores plantavit, *ibid.*

Kabnēia, t. vi. *H. G.* IV, 8.

Cyzicus urbs Mysiae ad Propontidem, t. v. *Exp.* VII, 2 : t. vi. *H. G.* I, 1.

D.

DARDALUS, Atheniensis, ob artis peritiam captus a Minos servus factus, inde cum filio aufugere conatus filium amisit, et ad barbaros delatus servivit, t. viii. *Mem.* IV, 2.

Dailochus, amatus Hieroni puer, t. v. *Hi.* 1.

Daipharnes, tarde obedit Cyro t. iii. *Inst.* VIII, 3.

- Damaratus**, Lacedaemonius, t. iv. *Exp.* II, 1: t. v. *Exp.* VII, 8.
- Damatas**, dux Cadusiorum, t. ii. *Inst.* V, 3.
- Dana**, urbs major Cappadociae, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Daphnagoras**, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Daradax**, amnis Syriae, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Darius Nothus**, rex Persarum, frater Xerxis secundi, pater Artaxerxis Mnemonis et Cyri minoris, t. iv. *Exp.* I, 1: t. vi. *H. G.* I, 2: II, 2: *Δαρείου*, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Datamas**, myriarchus, t. iii. *Inst.* VIII, 3.
- Dauchus**, praefectus fabrum, t. ii. *Inst.* VI, 3.
- Decelia**, locus in Attica, t. ix. *Vec.* 4.
- Διῦγμα* in portu Peiraeo, t. vi. *H. G.* V, 1.
- Δίονον*, Lac. t. vii. *H. G.* V, 4: VI, 4.
- Δαίλιον*, Attic. t. vi. *H. G.* I, 2: II, 2.
- Delia**, t. viii. *Mem.* IV, 8.
- Delium**, oppidum Boeotiae ab Aulide distans xxx stadia, auctore Strabone; hic victi sunt Athen. t. viii. *Mem.* III, 5.
- Delphi**, urbs Phocidis, templo et oraculo Apollinis Pythii nobilis, t. ix. *Lac.* 8: t. iii. *Ag.* 1: in templo Apollinis fuit inscriptio: *Nosce te ipsum*, t. viii. *Mem.* IV, 2.
- Delphico** in templo Apollinis habent thesaurum Athenienses, t. iv. *Exp.* V, 3.
- Delphicus Deus**, *h. e.* Apollo, quid responderit de modo colendi Deo, t. viii. *Mem.* IV, 3.
- Delphinium**, t. vi. *H. G.* I, 5.
- Delphion Phlasijs**, t. vii. *H. G.* V, 8.
- Delta Thraciae**, t. v. *Exp.* VII, 1, 5.
- Delus**, insula maris Aegaei; huc chorus mittitur a Graecis, t. viii. *Mem.* III, 3: ab Atheniensibus quotannis navis sacra mittitur huc, t. viii. *Mem.* IV, 8.
- Δημεινότες*, Athen. t. vi. *H. G.* I, 1.
- Demaratus**, Lac. t. vi. *H. G.* III, 1.
- Demarchus**, Epidoci fil. Sicul. t. vi. *H. G.* I, 1.
- Demeas Collytensis**, artifex chlamydem, t. viii. *Mem.* II, 7.
- Democrates Temerites**, homo diligens et certus, t. iv. *Exp.* IV, 4.
- Demostratus**, Aristophontis fil. Athen. t. vi. *H. G.* VI, 3.
- Demoteles**, t. vi. *H. G.* VII, 1.
- Demotion**, Athen. t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Dercyllidas**, Laco, bellum gerit, cum Pharnabazo, t. v. *Exp.* V, 6.
- Derdas**, rex, t. vi. *H. G.* V, 2.
- Dernes**, satrapa Phoenices et Arabiae, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Dexippus Laconicus** periocus, nave a Trapezuntiis accepta fugit, t. v. *Exp.* V, 1: VI, 4: calumniator Xenophontem apud Anixibium, t. v. *Exp.* V, 9: accusat exercitum apud Cleandrum, t. v. *Exp.*

- VI, 4: et ipse accusatur ab Agasio, *ibid.*: occiditur in Thracia a Nicandro Spartano, t. v. *Exp.* V, 1.
- Diana, Jovis ex Latona filia, venationis inventrix et praeses, t. x. *Ven.* 1, 13: Ephesia, t. iii. *Ag.* 2: Dianae relinqui dicitur fera, quam ob teneram aetatem non licet venari, t. x. *Ven.* 5: ei vota faciunt ad venandum exeuntes, t. x. *Ven.* 6: Dianae partem mannibarum consecrant duces Graecorum, t. v. *Exp.* V, 3: ei fanum, lucum et sacra instituit Xenophon, *ibid.*
- Diodorus, Socratis familiaris, compellitur ad benefaciendum Hermogeni, t. viii. *Mem.* II, 10,
- Diomedes, Tydei filius, cujus opera capta est Troia, t. x. *Ven.* 1.
- Diomedon, Athen. t. vi. *H. G.* I, 5, 6.
- Dion, Athen. t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Dionysius, Tyrann. t. vi. *H. G.* II, 2: t. vii. *H. G.* VI, 2: —Atheniensis, t. vii. *H. G.* V, 1.
- Dionysodorus profitetur artem militarem, t. viii. *Mem.* III, 1.
- Dionysus, Bacchus, t. ix. C. 8.
- Diopithes, Lac. t. vi. *H. G.* III, 3.
- Dioscuri, ob virtutem immortales facti, t. ix. C. 8.
- Diotimus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 3: t. vii. *H. G.* V, 1.
- Diphilas, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Diphridas, Eac. t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Dodona, urbs Chaoniae in Epiro, in cujus nemore templum Jovis Dodonaei fuit, in quo oraculum omnium antiquissimum fuisse dicitur, t. x. *Vec.* 6.
- Dolopes populi Epiri, t. iv. *Exp.* I, 2: t. vii. *H. G.* VI, 1.
- Dorieus, Diagorae fil. t. vi. *H. G.* I, 1, 5.
- Dorotheus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 3.
- Dracon Pellenaeus, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Draconis leges, t. ix. *Oec.* 14.
- Dracontides, Ath. t. vi. *H. G.* III, 3.
- Dracontius Spartiates, exul ob homicidium, praeest certaminibus cursus, t. iv. *Exp.* IV, 8: mittitur ad Cleandrum deprecandi gratia, t. v. *Exp.* VI, 4.
- Drilae, s. Drillae, t. v. *Exp.* V, 2.

E

- EBOSZLMIVS, interpretes Seuthae, t. v. *Exp.* VII, 6.
- Ecbatana, urbs Mediae celeberrima, t. iv. *Exp.* II, 4. III, 5: hic ob coelum frigidius Cyrus duo menses aestivos degit, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
- Ecdicus, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 8.
- 'Εἰδῶ, t. vi. *H. G.* I, 5.
- 'Ηλῆς, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Elei, gens Elidos in Peloponneso, obsceno amoru puero-

- rum dediti, t. ix. *Lac.* 2: t. iii. *Ag.* 2: eorum amor erga pueros, t. ix. *C.* 8.
- Eleusis, t. vi. *H. G.* II, 4.
- Eleusinium, t. x. *Ma.* 3: templum Cereris Athenis magnificentum, quod Pericles extruendum curavit, uti narrat Plutarchus in Pericle, cap. 13.
- Eleutheræ, t. vi. *H. G.* V, 4.
- Elimia, Mac. t. vi. *H. G.* V, 2.
- Elis, sine moeniis, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Hellesponti latitudo ad Aegopotamos, t. vi. *H. G.* II, 1: ad Abydum duo stadia ponit Polybius, XVI, p. 627.
- *Ελος, Lacon. t. vii. *H. G.* VI, 5.
- *Ελευσία, Arcad. t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Embas, ducit Armeniorum pedites, t. ii. *Inst.* V, 3.
- Enodias, Iochagus vulneratur, t. v. *Exp.* VII, 4: Evodeus Cod. vide Hieronymus Enodias.
- Eryalius, nomen Martis, t. iii. *Inst.* VII, 1: t. v. *Exp.* V, 2: t. vi. *H. G.* II, 3.
- *Ερυαίον, *Ερυων, Αἴψων, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Ephesus, urbs Ionæ maritima, t. iv. *Exp.* II, 2: t. iii. *Ag.* 1: Ephesi a Sardibus distantia, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Epicharmus, Cous, poëta comicus, ex ejus comoediis laudatur versus, t. iii. *Mem.* II, 1.
- *Επιτυχία, t. v. *H. G.* IV, 2, 4.
- Epigenes, Socratis discipulus, corporis negligentior, t. viii. *Mem.* III, 12.
- *Επιτιμῆς, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 2.
- Epidosus Sicul. t. vi. *H. G.* I, 1.
- *Επιλυσιδης, Laced. t. viii. *H. G.* V, 4.
- Episthenes Amphipolitanus, h. e. ex urbe Amphipoli Macedoniae, praeest peltastis, t. iv. *Exp.* I, 10: vir prudens, *ibid.*: ei committit Xenophon puerum custodiendum, t. iv. *Exp.* IV, 6: quem domum secum abducit, *ibid.*
- Episthenes Olynthius, puorum amator formosorum, t. v. *Exp.* VII, 4.
- *Επιτάλιον, *Επιταλῆς, t. iv. *H. G.* III, 2.
- Epyaxa Syennesis regis Cilicum conjux, t. iv. *Exp.* I, 2.
- *Ηραία, t. vi. *H. G.* III, 2: t. vii. *H. G.* VI, 5. VII, 2.
- *Ηρακλῆα Τραχινία, t. vi. *H. G.* I, 2. III, 5: t. vii. *H. G.* VI, 4.
- *Ηράκλειον τὸ τῶν Χαλκηδόνων, t. vi. *H. G.* I, 3.
- Æginae, t. vii. *H. G.* V, 1, et infra: t. vii. *H. G.* VI, 4.
- Erechtheus, rex Atheniensium, ejus educatio, hospitium, et bellum cum Graecis, t. viii. *Mem.* III, 5: —alter, sacrorum Eleusin. auctor, t. ix. *C.* 8.
- Erymadius Dardaneus, t. v. *Exp.* V, 6.
- Erythra, t. v. *Exp.* V, 4.
- Erythrum mare, t. iii. *Inst.* VIII, 6, 8: terminus imperii Persici versus orientem.
- Eteonicus claudit portas Byzan-

- tli, t. *Exp.* VII, 1: fugit,
ibid.: t. vi. *H. G.* I, 1, 6:
 t. viii. *H. G.* V, 1.
- Etymocles, Lac. t. vii. *H. G.*
 V, 4. VI, 5.
- Evagoras Eleus, t. vi. *H. G.*
 I, 2.
- Evagoras Cyprius, t. vi. *H. G.*
 II, 1.
- Evalces, Athen. athleta, t. vi.
H. G. IV, 1.
- Euarchus, Lac. ephorus, t. vi.
H. G. II, 3.
- Euarchippus, Lac. ephorus, t.
 vi. *H. G.* I, 2. II, 3.
- Euboea capta, t. vi. *H. G.* II,
 3.
- Euboei, incolae Euboeae insu-
 lae, t. iii. *Ag.* 2.
- Eubotas, Cyren. t. vi. *H. G.* I,
 2.
- Eubulus, Athen. t. vi. *H. G.* I,
 1.
- Eucles, Sicul. t. vi. *H. G.* I, 2.
- Euclides Phliasius, *h. e.* ex Phli-
 unte, urbe Achaiae in Pe-
 loponneso, Cleagorae picto-
 ris filius, haruspex, t. v. *Exp.*
 VIII, 8:—Atheniensis, t. vi.
H. G. II, 3.
- Euctemon, Ath. Archon, t. vi.
H. G. I, 2.
- Eudamidas, Lac. t. vii. *H. G.*
 V, 2.
- Euodeus, t. v. *Exp.* VII, 4.
- Eudius, Lac. ephorus, t. vi. *H.*
G. II, 3: idem Eudicus, *ibid.*
- Eudicus, Lac. t. vii. *H. G.* V, 4.
- Eumachus, t. vi. *H. G.* I, 1.
- Eumathes, Ath. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Eunomus, Ath. vii. *H. G.* V, 1.
- Euphratas, praefectus turrium
 rotatarum, t. ii. *Inst.* VI, 3.
- Euphrates, Asiae fluvius cele-
 berrimus, ejus latitudo, t. iv.
Exp. I, 4: Cyrus cum copiis
 transit, *ibid.*: eundem Graeci
 non procul a fontibus tra-
 jiciunt, t. iv. *Exp.* IV, 5:
 t. iii. *Inst.* VII, 5.
- Euphron Sicyon. t. vii. *H. G.*
 VII, 1.
- Europa, habet gentes liberas,
 t. i. *Inst.* I, 1.
- Eurylochus Lusienus, *sive* Lusi-
 ates, *h. e.* ex Lusiis oppido
 Arcadiae, haud dubie locha-
 gus gravis armaturae, prote-
 git Xenophontem clypeo, t.
 iv. *Exp.* IV, 2: rem strenue
 gerit, t. iv. *Exp.* IV, 7: le-
 gatus mittitur ad Anaxibium,
 t. iv. *Exp.* VII, 1: censet de
 stipendio Scuthae extorquen-
 do idem quod Xenophon, t.
 v. *Exp.* VII, 6.
- Eurymedon fluv. t. vi. *H. G.*
 IV, 8.
- Eurysthenes, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Euryptolemus Ath. Pisianactis
 fil. t. iv. *H. G.* I, 4.
- Eutaea, t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Eutherus, Atheniensis, pauper
 bello factus compellitur ad
 vitae genus convenientius, t.
 viii. *Mem.* II, 8.
- Euthycles, Lac. t. vii. *H. G.* VII,
 1.
- Euthydemus, cognomine For-
 mosus, ab initio alienus ab
 omni disciplina, postea assi-
 duus Socratis discipulus, t.
 viii. *Mem.* IV, 2: ad Deos
 colendos excitatur, t. viii.
Mem. IV, 3: cum eo dispu-
 tat Socrates de intemperantia,
 t. viii. *Mem.* IV, 5: amatus
 a Critia, t. viii. *Mem.* I, 2.

Euxinus, t. vii. *H. G.* VII, 1.
Euxenus, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 2.
Euxinus pontus, terminus regni
 Persici versus septentriones,
 t. ii. *Inst.* VIII, 6, 8: t. x.
Oec. 20.

G

GABAEUS, rex Phrygiae minoris,
 auxilio est Assyriis adversus
 Medos, t. i. *Inst.* II, 1: fugit
 domum, victis Assyriis,
 t. ii. *Inst.* IV, 2.

Gadatas, cur eunuchus sit factus,
 t. ii. *Inst.* V, 2: deficit ab Assyrio,
 et tradit Cyro castellum dolo captum,
 t. ii. *Inst.* V, 3: ejus terram invadit
 Assyrius, *ibid.*: illapsum in insidias
 et vulneratum a perfido servat Cyrus,
 t. ii. *Inst.* V, 4: cum suis recipitur
 in Cyri exercitum, *ibid.*: ejus regio
 est prope Babylonem, *ibid.*: interficit
 regem Assyriorum, t. iii. *Inst.* VII,
 5: praefectus eunuchis, t. iii. *Inst.*
 VIII, 4.

Galaxidorus, Theb. t. vi. *H. G.*
 III, 5.

Γάλαξιον, t. vi. *H. G.* III, 1.

Ganus, oppidum sive castellum
 maritimum Thraciae ad Propontidem,
 t. v. *Exp.* VII, 5.

Ganymedes, propter animi
 virtutem a Jove raptus, t. ix.
 C, 8.

Gaulites, exul Samius, h. e. ex
 Samo insula maris Aegaei,
 Cyro fidelis, t. iv. *Exp.* I, 7.

Γαύριον, Andri. t. vi. *H. G.* I, 2.

Γίλα, t. vi. *H. G.* II, 3.

Γαύριον, t. vi. *H. G.* III, 4: t.
 vii. *H. G.* V, 4.

Γαύριον, Lac. t. vii. *H. G.* VI, 1.

Γίγης, t. vi. *H. G.* III, 1.

Gethusa, nomen canis, t. x.
Ven. 7.

Glauco, Aristonis filius, temere
 reip. capessendae cupidus, t.
 viii. *Mem.* III, 6.

Glauco, Charmidis pater, t. viii.
Mem. III, 6.

Glaucō, t. ix. *C.* I.

Glus, filius Tami, t. iv. *Exp.*

II, 1: verbis Cyri promittit

Graecis praemia, t. IV. *Exp.*

I, 4: jussu Cyri plaustra tra-

hit e locis palustribus, t. iv.

Exp. I, 5: mortem Cyri

nunciat Graecis, t. iv. *Exp.*

II, 1: observat Graecos, t.

iv. *Exp.* II, 4.

Gnessippus, lochagus Athe-

niensis, facete petit munus a

Seuthe, t. v. *Exp.* VII, 3.

Gnome, nomen canis, t. x. *Ven.*

7.

Γαύριον Sicul. t. vi. *H. G.* I, 1.

Gobryas, Assyrius, vir opulen-

tus, deficit ad Cyrum, t. ii.

Inst. IV, 6: priuatus filio a

rege Assyriorum *ibid.*: et,

filiam, et omnia sua permit-

tit fidei Cyri *ibid.*: recipit

Cyrum in castellum muni-

tissimum, t. ii. *Inst.* V, 3:

admiratur Persarum coenam

frugalem *ibid.*: occidit re-

gem Assyriorum in regia, t.

iii. *Inst.* VII, 5: laudat ami-

cos Cyri, t. iii. *Inst.* VIII, 4:

locat nuptum filiam, *Hysta-*

pae ibid.: dux oppidanum

Artaxerxis, t. ix. *Exp.* I, 7.

Assyrius est in Cyrop. 4. 6.

ubi Graeci pugnae vide Rhe-
paras.

Gongylus Eretrianus, t. v. *Exp.*
VII, 8: t. vi. *H. G.* III, 1:

Polydorus, t. vi. *H. G.* I, 4.

Gorgias Leontinus, h. e. ex
Leontio urbe Siciliae mari-
tima, Sophista celeberrimus
et antiquissimus fere rhe-
tor; Proxenus ejus auditor
fuit, t. iv. *Exp.* II, 6: t. ix.
C. 1: genus dicendi tangi-
tur, t. ix. C. 2.

Gorgio, frater Gongyli, t. v.
Exp. VII, 8: t. vi. *H. G.*
III, 1.

Gorgones, t. ix. C. 4.

Gorgopae, Lac. t. vii. *H. G.*
V, 1.

Graeci, quot ascenderint cum
Cyro, t. iv. *Exp.* I, 2, 7:
nolunt contra Artaxerxem
ascendere, t. iv. *Exp.* I, 3,
4: vincunt et fugant barba-
ros, t. iv. *Exp.* I, 8, 10:
redeunt in castra sua, t. iv.
Exp. I, 10: mortem Cyri
aegre ferunt, t. iv. *Exp.* II,
1: redeunt ad Ariaeum, t.
iv. *Exp.* II, 9: non uno loco
cum Ariaeo castra ponunt, t.
ix. *Exp.* II, 4: perveniunt
ad Zabatae amnem, ubi
eorum duces dolo Tissapher-
nis capti interficiuntur, t. iv.
Exp. II, 5: eorum animos
excitat Xenophon, t. iv. *Exp.*
III, 1: iter faciunt pugnan-
tes, t. iv. *Exp.* III, 3: fu-
gant Persas, t. iv. *Exp.* III,
4: pellunt Persas de colle
Mabak: iter molestissimum fa-
ciunt per montes Carducho-
rum, quibuscum per septem

dies continuo pugnare con-
guntur, t. iv. *Exp.* IV, 3:
vadunt per Armeniam, t. iv.
Exp. IV, 4: vexati nive et
frigore, t. iv. *Exp.* IV, 5:
superant Chalybes, Taochos,
et Phasianos, t. iv. *Exp.* IV,
6: pergunt per Scythino-
rum fines, t. iv. *Exp.* IV, 7:
cum Macronibus foedus fa-
ciunt, t. iv. *Exp.* IV, 8:
vincunt Colchos *ibid.*: per-
veniunt Trapezunta, *ibid.*:
aggrediuntur Drilas, t. iv.
Exp. V, 2: Mosynoecorum
metropolin expugnant, t. iv.
Exp. V, 4: Cotyoris navi-
gant Sinopen, t. iv. *Exp.* V,
9: inde Heracleam Ponti,
t. iv. *Exp.* V, 10: seditione
orta, exercitus trifariam di-
viditur, t. iv. *Exp.* V, 10:
sed mox rursus se conjun-
gunt, t. v. *Exp.* VI, 2:
Bithynos acie vincunt, t. v.
Exp. VI, 3: perveniunt Chry-
sopolin, *ibid.*: trajiciunt By-
santium, t. v. *Exp.* VII, 1:
apud Seuthen stipendia me-
rent et vincunt Thraces, t.
v. *Exp.* VII, 3: tandem con-
jungunt se cum Thimbronis
exercitu, t. v. *Exp.* VII, 8:
quomodo puellas educent, t.
ix. *Lac.* 1: quomodo pus-
ros, t. ix. *Lac.* 2: Graeci
debent esse retiarii: cujus
rei causa haec est, ut possint
intelligere, quae praecipiant
venatores, t. x. *Ven.* 2.

Graeci Asiatici, an socii Assy-
riorum fuerint adversus Me-
dos, incertum est, t. i. *Inst.*
II, 1: sed adjuvant Croesum

adversus Cyrum, t. ii. *Inst.*
VI, 2: tributum pendere
coguntur Cyro t. iii. *Inst.*
VII, 4: t. i. *Inst.* I, 1.
Γαῖος οὐρανός, vel *Γαῖος*, t. vi. *H.*
G. V, 4.
Gratiae saltantes scite, t. ix. *C.*
7.
Γέρωνες, t. vi. *H. G.* III, 1.
Γέρωνες vel *Γέρωνες* t. vi. *H. G.* I,
4: t. vii. *H. G.* VI, 5.
Γερμασίον Attic. t. vi. *H. G.* II,
2.
Gylis Lac. t. vi. *H. G.* IV, 3.
Gylus seu Gylis, polemarchus,
t. iii. *Ag.* 2.
Gymnias, urbs magna in re-
gione Scythinorum, t. iv.
Exp. IV, 7.

H

HALISARNES, oppidum My-
siae, t. v. *Exp.* VII, 8.
Halys, amnis Paphlagoniae, t.
v. *Exp.* V, 6.
Harmene, vicus Paphlagoniae,
t. v. *Exp.* V, 9.
Harpasus, amnis qui distinguit
Chalybes a Scythinis, t. iv.
Exp. IV, 7.
Heba, nomen canis, t. x. *Ven.*
7.
Hecatonymus, legatus Sinopen-
sium, t. v. *Exp.* V, 5: 6.
Hegesander, lochagus, t. v.
Exp. VI, 1.
Hegesandridas Lac. t. vi. *H.*
G. I, 1: 3.
Hegiseleus, dux Atheniensium,
t. x. *Vec.* 3.
Helico, mons, t. iii. *Ag.* 2.

Helirus Megar. t. vi. *H. G.*
I, 3.
Hellas Gongyli Eretriensis u-
xor, t. v. *Exp.* VII, 8.
Hellespontii, t. iii. *Ag.* 1.
Hellespontus, t. iii. *Ag.* 2.
Helotum seditio, t. vi. *H. G.*
I, 2.
Heraclea, urbs Ponti Graeca,
Megarensium colonia, in
Mariandynorum regione, t.
v. *Exp.* V, 10: quantum
distet a Byzantio, t. v. *Exp.*
VI, 2: multae ibi appellant
naves, t. v. *Exp.* V, 6.
Heraclidae adjuti ab Athe-
niensibus t. viii. *Mem.* III,
5: nepotes Herculia. Ex
hoc loco non inepte colligunt,
Lycurgum non ita diu post
bellum Trojanum vixisse,
t. x. *Lac.* 10.
Heracleota, t. ix. *C.* 4.
Heracleotis, ager Heracleota-
rum t. v. *Exp.* V, 10.
Heraclides Maronites, *h. e.* ex
Maronea urbe maritima
Thraciae ad mare Aegaeum,
hortatur convivas, ut Seu-
thae dent munera, t. v. *Exp.*
VII, 3: ei traditur praeda
vendenda, t. v. *Exp.* VII, 4,
5: calumniatur Xenophon-
tem, *ibid.*: t. vi. *Exp.* VII,
6: Graecus dicitur, *ibid.*—
Sicul. t. vi. *H. G.* I, 2.
Herculi viae duci sacra sunt,
t. iv. *Exp.* IV, 8: t. v. *Exp.*
V, 10: ubi descenderit ad
Cerberum educendum, t. v.
Exp. V, 10.
Hercules, Jovis filius, Troja ex-
pugnata, praemii loco dedit

- Telamoni comiti Hesionem, t. x. *Ven.* 1: pubescens, t. viii. *Mem.* II, 1: ob virtutem Deus factus, t. ix. *G.* 8.
 Herippidas, Lac. t. vi. *H. G.* III, 4: t. iii. *Ag.* 2.
 Hermae, locus Athenis, mercurialibus statuis sic dictus, t. x. *Ma.* 3.
 Hermocrates Syrac. t. vi. *H. G.* I, 1: discipulus Socratis, t. viii. *Mem.* I, 2.
 Hermogenes Ath. t. vi. *H. G.* IV, 8: Hipponici filius, hortatur Socratem, ut de apologia cogitet; t. viii. *Mem.* II, 10: IV, 8: amicorum, *h. c.* Deorum potentia et benignitate gloriatur, t. ix. *G.* 3, 4: vir bonus *ibid.*: rogatus explicat, quid sit *ragusia*, t. ix. *G.* 6.
 Hermon, Megar. t. vi. *H. G.* I, 6.
 Herodas, Syrac. t. vi. *H. G.* III, 4.
 Hesiodus, hujus versus laudantur, t. viii. *Mem.* I, 2, 3: II, 1.
 Hesione, Laomedontis Trojanorum regis filia et soror Priami, quam, Troja capta, Hercules praemii loco dedit Telamoni socio, t. x. *Ven.* 1.
 Hesperitae, populi partem Armeniae occidentalem incolentes, t. v. *Exp.* VII, 8.
 Hieramenes, Pers. t. vi. *H. G.* II, 1.
 Hierax, Lac. t. vi. *H. G.* V, 1.
 Hiero, Ath. t. v. *H. G.* II, 3. *Laced.* t. vi. *H. G.* VI, 4: Syracusanorum tyrannus, t. v. *Hi.* 1.
 Hieronymus lochagus, t. v. *Exp.* VII, 4: *vide* Enodias.
 Hieronymus, Eleus, *h. c.* ex Elide regione Peloponnesi, Proxeni lochagorum natu-
 maximus, t. iv. *Exp.* III, 1: t. v. *Exp.* VI, 2: legatus mittitur ad Anaxibium, t. v. *Exp.* VII, 1.
 Himera capta, t. vi. *H. G.* I, 1.
 Hippias, Samius, t. vi. *H. G.* I, 6: Eleus t. vii. *H. G.* VII, 4: sophista, disputat cum Socrate, de justitia et legibus naturalibus, t. viii. *Mem.* IV, 4: Calliam artem memoriae docuit, t. ix. *G.* 4.
 Hippo Sicul. t. vi. *H. G.* I, 2.
 Hippocrates, Lac. t. vi. *H. G.* I, 1: dux Atheniensium victus ad Delium, t. viii. *Mem.* III, 5.
 Hippodamium forum Attic. t. vi. *H. G.* II, 4.
 Hippodamus, Sicyon. t. vii. *H. G.* VII, 1.
 Hippolochus, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
 Hippolytus, Thesei ex Hippolyta Amazone filius; frustra tentata ejus pudicitia est a Phaedra noverca; studio venationis nobilis, et Dianae fuit in deliciis, t. x. *Ven.* 1.
 Hippomachus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 3.
 Hipponicus, Atheniensis dives homo, qui sexcenta mancipia in argentifodinis Atticis occupata habuit, t. x. *Ven.* 4.
 Homerus, carminis epici princeps, t. viii. *Mem.* I, 4: lo-

cas ejus laudatur, t. viii.
Astr. I, 2: II, 6: fore de
 omnibus rebus exposuit, t.
 ix. C. 4.
 Horae satantes, t. ix. C. 7.
 Hermo, nomen canis, t. x.
Ven. 7.
 Hyacinthia Lacedaemoniorum,
 t. iii. *Ag.* 2.
 Hybris, nomen canis, t. x. *Ven.*
 7.
 Hyleus, nomen canis, t. x.
Ven. 7.
 Hypates, Theb. t. vii. *H. G.*
 VII, 8.
 Hypatodorus Tanagraeus, t.
 vii. *H. G.* V, 4.
 Hypermenes, Lac. t. vii. *H. G.*
 VI, 2.
 Hyrcanī, finitimi Assyriis, t.
 ii. *Inst.* IV, 2: subiguntur
 ab Assyriis I, 5: deficient
 ad Cyrum, t. ii. *Inst.* IV, 2:
 V, 3: illis praestitit Artuchus,
 t. ii. *Inst.* V, 3: proprie
 populi Aesae majoris ad
 mare Caspium: sed fortas-
 sis, t. iii. *Exp.* VII, 8: in-
 telliguntur populi Hyrcaniae
 oppidi in Lydia prope Thya-
 tira.
 Hystaspas, Persa nobilis, nar-
 rat morositatem cujusdam
 convivae, t. i. *Inst.* II, 2:
 probat Cyri consilium de
 praeda, t. ii. *Inst.* IV, 2:
 praestitit dimidiae parti equi-
 tum Persicorum, t. iii. *Inst.*
 VII, 1: subigit Phrygiam
 minorem, t. iii. *Inst.* VII, 4:
 queritur, quod Cyrus prae-
 ferat Chrysantam, t. iii. *Inst.*
 VIII, 4: ducit in matrimo-
 nium filiam Gobryae, *ibid.*

i

Iacchus, t. ix. C. 8.
 'Idrus, Thessal. t. vii. *H. G.*
 VI, 1.
 Jasonium litus, quod et pro-
 montorium dicitur, est inter
 Cotyora et Sinopen narium:
 ibi Argo appulit, t. v. *Exp.*
 V, 10.
 Ichthys Elei agri, t. vii. *H. G.*
 VI, 2.
 Iconium, urbs Phrygiae ex-
 tremas versus Lycaniam, t.
 iv. *Exp.* I, 2.
 Ida, mons Troiae, t. v. *Exp.*
 VII, 8: t. vi. *H. G.* I,
 1.
 'Ιάδρυς, Lac. Ephorus, t. vi.
H. G. II, 8.
 Ilenses, t. vi. *H. G.* III, 1.
 Illyrii, aliis gentibus non im-
 perant, t. i. *Inst.* I, 1.
 Imbrus, t. vi. *H. G.* IV, 8.
 Indi, sollicitantur ab Assyriis
 adversus Medos, t. i. *Inst.* I,
 5: auro abundant, t. i. *Inst.*
 III, 1: eorum legati adve-
 niunt ad Cyaxarem, t. i.
Inst. II, 4: Cyrus ad eos
 mittit legatum de pecunia,
 t. 1. *Inst.* III, 2: legati In-
 dorum afferant pecunias Cy-
 ro, t. ii. *Inst.* VI, 2: mit-
 tuntur a Cyro ad hostem
 speculandi causa, *ibid.*: rede-
 untium narratio terret Cyri
 exercitum, t. 2. *Inst.* VI, 2.
 Indicae canes aptae sunt ad
 apros venandos, t. x. *Ven.*
 10.
 Ionia, t. iii. *Ag.* 1: hujus et
 Lydiae estrapa fit Charyan-
 tes, t. iii. *Inst.* VIII, 6:

iones sunt socii Croesi, t. ii. *Inst.* VI, 2.
 Ionicae urbes, (duodecim recensentur ab Harpocrate) deficient a Tissapherne ad Cyrum, t. iv. *Exp.* I, 1.
 Issa, Sciritidis, t. vii. *H. G.* VI, 5.
 Iphicrates, t. vi. *H. G.* IV, 5, 8: t. vii. *H. G.* VI, 2.
 Issa, amnis Paphlagoniae, qui inter Thermodontem et Halyn insuit in Pontum Buxinum, t. v. *Exp.* V, 6.
 'Ισάριος, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
 Ischolaus, Lac. t. vii. *H. G.* VI, 5.
 Ischotnachus, καλὸς ἀθύρτης dictus, t. ix. *Oec.* 6, 7.
 'Ισότης, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
 Ismeniae, Theb. t. vi. *H. G.* III, 5: t. vii. *H. G.* V, 2.
 Issi, urbs Ciliciae maritima, magna et opulenta, t. iv. *Exp.* I, 2, 4.
 Isthmus, t. iv. *Exp.* II, 6: —i Thracici latitudo, t. vi. *H. G.* III, 2.
 Mistiaci, t. iv. *H. G.* II, 2.
 Itabellus opem fert Asidatæ, t. v. *Exp.* VII, 8.
 Iuno, t. i. *Inst.* I, 4.
 Jupiter, patrius, t. i. *Inst.* I, 6: t. iii. *Inst.* VIII, 7: rex, t. i. *Inst.* III, 3: II, 4: t. iii. *Inst.* VII, 5:
 Jovi mactat Cyrus tauros, t. iii. *Inst.* VIII, 3: —Μίνος, s. hospitalis, t. iv. *Exp.* III, 2: Εὐρύς, s. servator, t. iv. *Exp.* III, 2: IV, 8: Rex; huic sacra facit Xenophon

de imperio oblato recipiendo, t. v. *Exp.* VI, 1, 4: Μιλχιος, h. e. placabilis, placidus, t. v. *Exp.* VII, 3: —unus plura habet nomina t. ix. *G.* 3: —filius Saturni ex Rhea et Chironis frater, t. x. *Fen.* 1: Ἀγέρως cognominatus est Lacedaemone propterea, quod præerat expeditioni militari: hinc sacra ei fiebant a proficiiscentibus in bellum, t. ix. *Lac.* 13.

L

LABOTAS, Lac. t. vi. *H. G.* I, 2.

Lacaenae tunc, quae et castoriae dicuntur, aptae sunt ad apros venandos, t. x. *Fen.* 1.

Lacedaemona mittit Croesus de belli societate, t. ii. *Inst.* VI, 2.

Lacedaemonii; horum principes in pueritia furari discunt, sed in furto deprehensi virgis caeduntur, t. iv. *Exp.* IV, 6: contendunt cum Atheniensibus de principatu, t. v. *Exp.* V, 3: quem quoque consecuti sunt, t. v. *Exp.* VI, 4: quae loca ipsorum imperio subjecta erant, t. v. *Exp.* VII, 1: colunt senes, t. viii. *Mem.* III, 5: corpus exercent, *ibid.*: parent legibus, *ibid.*: et IV, 4: mutuam colunt concordiam, t. viii. *Mem.* III, 5: utuntur clypeis et hastis, t. viii. *Mem.* III, 9: puellis

- non minus quam pueris corporis exercitia proponunt, t. ix. *Lac.* 1. apud hos sponsus modeste accedit ad sponsam, *ibid.*: maritus uxorem cedit alteri prolis procreandae gratia, *ibid.*: educatio liberorum commissa est magistro publico, t. ix. *Lac.* 2: pueris nudia pedibus, et uno vestitu induti, incedunt, *ib.*: iidem parco cibo utuntur, ut furari cogantur, sed deprehensi in furto verberibus caeduntur, *ibid.*: cura liberorum est communis, *ibid.*: amor puerorum castus, *ibid.*: pueri sunt modesti et temperantes, t. ix. *Lac.* 3: ephēbi exercentur venando, t. ix. *Lac.* 4: cives, publice epulantur, t. ix. *Lac.* 5: a lucri studio arcentur, t. ix. *Lac.* 7: magistratus et leges colunt, t. ix. *Lac.* 8: honestati student, t. ix. *Lac.* 9: senes indicium subeunt vitae honeste transactae, t. ix. *Lac.* 10: rei militari student, t. ix. *Lac.* 11: Lacedaemonii beneficiis provocati concedunt Atheniensibus principatum Graeciae, t. x. *Pec.* 5: invadunt Atticam cum universis Graecis, t. x. *Ma.* 7: —orum amor erga pueros, t. ix. *C.* 8: ii imperium habent ob virtutem suam, *ibid.*
- Lacratas Olympionica, t. vi. *H. G.* II, 4.
- Lamprocles, Socratis filius natu maximus, matri iratus placatur, t. viii. *Mem.* II, 2.
- Lampsacus, urbs Mysiae minoris cum porta commoda ad Hellespontum, inter Parium et Abydam e regione Callipolis, t. v. *Exp.* VII, 1.
- Λάρισα, urbs magna, sed deserta, ad Tigrim, t. iv. *Exp.* III, 4: Aecolios, t. iii. *Inst.* VII, 1: Aegyptia dicta, t. vi. *H. G.* III, 1: alia *ibid.*: Thessal. t. vii. *H. G.* VI, 4.
- Lariassaei, t. iii. *Ag.* 11: virtutis, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Λάρισος, fluv. t. vi. *H. G.* III, 2.
- Λαρίον, ἡ, urbs, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Λαρίονες, t. vi. *H. G.* IV, 4: t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Lebadia, oppidum Boeotiae; hic clades Atheniensium accidit, t. viii. *Mem.* III, 5.
- Lechaeum, portus Corinthiacus, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 4.
- Lemnus, t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Leon, Ath. t. vi. *H. G.* I, 5: t. vii. *H. G.* VII, 1: Salamin: t. vi. *H. G.* II, 3.
- Leon, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Leontiades, Theb. t. vi. *H. G.* V, 2.
- Leontini, Sicil. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Leontychus, Athen. t. vii. *H. G.* V, 1.
- Leotychides Agidis, fil. Laced. t. iii. *Ag.* 1: t. vi. *H. G.* III, 3.
- Λεοτίων, Λεοτίωνες, t. vi. *H. G.* III, 2: t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Leucolophides, Ath. t. vi. *H. G.* I, 4.

- Acropolis, Acropolis*, t. vi. *H. G.* III, 2: t. vii. *H. G.* IV, 5.
Leucas, t. vii. *H. G.* VI, 2.
Leucophrys, ibi *Dianae* templ. t. vi. *H. G.* III, 2: IV, 8.
Leuctra, oppidum *Boeotiae*, t. iii. *Ag.* 2: t. vii. *H. G.* VI, 4: *Lacon.* t. vii. *H. G.* VI, 5.
Leuctrica pugna, t. iii. *Ag.* 2.
Leuso, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Libya, t. ii. *Inst.* VI, 2.
Libyes, parent *Carthaginiensibus*, t. viii. *Mem.* II, 1.
Libys, *Lysandri* frater, t. vi. *H. G.* II, 4.
Lichas, *Lacedaemonius*, t. vi. *H. G.* III, 2: peregrinos hospitio excepit, t. vi. *H. G.* I, 2.
Λικητορ κύνες, t. vi. *H. G.* II, 4.
Lochos, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Locri, t. iii. *Ag.* 2: *Opuntii*, t. vi. *H. G.* III, 5: *Ὀζόλαι*, t. vi. *H. G.* IV, 2.
Locrides canes sunt idoneae ad apros venandos, t. x. *Ven.* 10.
Lonche, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Lotophagi, t. iv. *Exp.* III, 2.
Λύκαρτος vel *Λύκαιος*, *Ath.* t. vi. *H. G.* VI, 3.
Λυκάριος, *Lac.* *Ephorus*, t. vi. *H. G.* II, 3.
Λύκειον γυμνάσιον, t. vi. *H. G.* I, 1.
Λυκαίου ὄρος, t. vi. *H. G.* II, 4.
Lycabettus, *Atticae* mons, t. ix. *Oec.* 19.
Lycaea, ludus *Arcadum*, t. iv. *Exp.* I, 2.
Lycaonia, regio *Asiae* minoris, vastatur a *Cyro*, t. iv. *Exp.* I, 2: *Satrapa* ejus est *Mithridates*, t. v. *Exp.* VII, 8: *Lycaones* sunt *Croesi* socii, t. ii. *Inst.* VI, 2: non parent regi *Persarum*, t. iv. *Exp.* III, 2.
Lyceum, gymnasium *Athenis* celebre, t. v. *Exp.* VII, 8: t. x. *Ma.* 3.
Lyciscus, *Ath.* *Demag.* t. vi. *H. G.* I, 7.
Lycius, *Polistrati* filius *Atheniensis* praest equitatus, t. iv. *Exp.* III, 3: IV, 3, 7.
Lycius *Syracusanus* eques speculatum mittitur a *Clearcho*, t. iv. *Exp.* I, 10.
Lycus *Acheus* adversatur *Xenophonti*, t. v. *Exp.* V, 6: refert stulte ad exercitum, ut pecuniam poscant *Heracleotas*, t. v. *Exp.* V, 10: legatus hanc ob causam *Heracleam* mittitur, *ibid.*: auctor seditionis, *ibid.*
Lycus, *Autoly*ci pater, t. ix. *C.* 1, 2: filio suo gloriatur, t. ix. *C.* 3.
Lycomedes, *Mantin.* t. vii. *H. G.* VII, 1.
Lycophron, *Phraeus*, t. vi. *H. G.* II, 3.
Lycurgus, *Byzant.* t. vi. *H. G.* I, 3.
Lycurgus, legislator *Lacedaem.* vixit temporibus *Heraclicidarum*, t. ix. *Lac.* x: sapientia ejus laudatur, quod formam civitatis constituerit a caeteris diversam, t. ix. *Lac.* 1: oraculo *Apollinis* leges suas confirmavit, t. ix. *Lac.* 8: fecit ut *Spartani*

quae caeteris obedirent legibus, t. viii. *Mém.* IV, 4.
 Lycia, aemula Paphlagoniae, t. v. *Exp.* V, 10.
 Lydia, regis Asiae minoris, t. v. *Exp.* VII, 8: feras vini, ficorum, olei, aliorumque bonorum, t. ii. *Just.* VI, 2.
 Lydia, subjecti Persarum imperio, t. viii. *Mém.* II, 1: mercede conducti militavit in exercitu Atheniensium, t. x. *For.* 2: Lydorum magnam multitudinem secum abducit Cyrus, t. iii. *Just.* VII, 4.
 Lytander, Laced. t. vi. *H. G.* I, 5: venit ad Cyrum minorem, t. ix. *Oes.* 4.
 Lybia, Ath. t. vi. *H. G.* I, 6.
 Lysimachus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 4.
 Lysimachus, Sicyon. t. vii. *H. G.* VII, 1.
 Lysippus, Lac. t. vi. *H. G.* III, 2.
 Lystratus, dux Atheniensium, qui auxilio missus est Ascanibus, t. x. *For.* 3.

M

Macedonia, t. iii. *Ag.* 2.
 Machao, Aesculapii filius, Chironis discipulus, artis medicus et bellicae peritus, t. x. *For.* 1.
 Macchus, Macistii, t. vi. *H. G.* III, 2.
 Macrones, gens Asiae confinis Colchis et Armeniae, t. iv. *Exp.* IV, 8: t. v. *Exp.* V,

5: suis legibus utantur, t. *Exp.* VII, 8.
 Madatas, Persa, ducit Persarum equites, t. iii. *Just.* V, 3.
 Madytum, t. vi. *H. G.* I, 11.
 Maeander, fluvius Asiae minoris valde flexuosus, t. iv. *Exp.* I, 2: campus Maendrium, t. vi. *H. G.* III, 2, 4: IV, 8: t. iii. *Ag.* 1.
 Maentae, in Europa subjecti sunt Scythia, t. viii. *Mém.* II, 1.
 Maesades, pater Saurhan, rex Thraciae, t. v. *Exp.* VII, 2, 5.
 Magnetes, cives Magnesiae urbis maritimae Thessaliae: horum saltatio, t. v. *Exp.* V, 9.
 Μαλίσ, t. vii. *H. G.* VI, 5.
 Μαλία, Lacon. t. vi. *H. G.* I, 2.
 Μαλιάρη, t. vii. *H. G.* VI, 5: Lesbii, t. vi. *H. G.* I, 6.
 Mandane, Astyagis filia, mater Cyri, t. i. *Just.* I, 2: proficiscitur cum Cyro ad Astyagem, t. i. *Just.* I, 2: inde redit, t. i. *Just.* I, 4.
 Mania mulier Asiae t. vi. *H. G.* III, 1.
 Μαννίνα, t. vii. *H. G.* V, 2.
 Mantinenses, ex oppido Arcadiae Mantinea, t. iii. *Ag.* 2: horum saltatio, t. v. *Exp.* V, 9.
 Mantheus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 1, 3.
 Maraces populi, t. *H. G.* VI, 1.
 Maragdus, Assyriorum socius,

- Macedonii**, t. iv. *Exp.* IV, 3: ubi erant ante Mygdonii.
- Mariandyni**, t. i. *Inst.* I, 1: gens Paphlagoniae aut Bithyniae in ora Ponti Euxini: horum in regione sita fuit Heraclea, t. v. *Exp.* IV, 10.
- Maronites**, *vid.* Heracleides.
- Marsyas**, amnis exiguus, oriens non procul Celaenis influit in Maeandrum: hic Apollo dicitur cutim detraxisse Marsyae, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Mascae**, amnis Mesopotamiae influens in Euphratem, t. iv. *Exp.* I, 5: putatur esse Ptolemaei Saocorae.
- Mausolus**, rex Cariae, Sestum et Assum classe obaidet, t. iii. *Ag.* 2.
- Media**, regio Asiae celeberrima, finitima Assyriae, t. i. *Inst.* I, 4: Persidi, t. i. *Inst.* II, 1: et Armeniae, t. i. *Inst.* II, 4: per hanc redeunt Graeci, t. iv. *Exp.* II, 4: III, 5.
- Medi**, populi Asiae antiquissimi, solent oculos pingere, capillis adsciticiis et vestitu exquisito uti, t. i. *Inst.* I, 3: reguntur solo regis nutu, *ibid.*: numerus copiarum, t. i. *Inst.* II, 1: Darii accedunt, t. vi. *H. G.* I, 2: sunt iidem, qui vulgo dicuntur Persae, t. x. *Vec.* 3: Medorum feminae pulchrae et magnae laudantur, t. iv. *Exp.* III, 2: eorum imperio potiuntur Persae vi, t. iv. *Exp.* III, 4.
- Media regis Medorum** uxor, t. iv. *Exp.* III, 4.
- Mediae maris**, t. iv. *Exp.* I, 7: II, 4.
- Medocus** seu Amadocus, rex Odrysarum, t. v. *Exp.* VII, 2, 3, 7.
- Medosades** mittitur a Seuthe ad Xenophontem, t. v. *Exp.* VII, 1, 2, 7.
- Megabates**, Spithridatis filius, t. iii. *Ag.* 5.
- Megabazus**, t. iv. *H. G.* IV, 1.
- Megabyzus**, Arabiae satrapa, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
- Megabyzus**, Dianae Ephesiae aedituus, t. v. *Exp.* V, 3.
- Megalopolitani**, t. vii. *H. G.* VII, 5.
- Megaphernes**, Persa purpuratus regius occiditur a Cyro, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Megara**, urbe ad Isthmum Corinthiacum, media inter Peloponnesum, Boeotiam et Atticam, abest ab argentifodinis Atticis quingenta stadia, t. x. *Vec.* 4:
- Megarenses** plerique occupati sunt exomidum confectione, t. viii. *Mem.* II, 7.
- Megalius**, Lac. t. vi. *H. G.* III, 4.
- Melandeptae**, gens Thraciae, t. v. *Exp.* VII, 2.
- Melanio**, Chironis discipulus, consecutus est nuptias Atalanta, t. x. *Ven.* I.
- Melanippides**, carminis dithyrambici princeps, t. viii. *Mem.* I, 4.
- Melanippus**, Rhod. t. vii. *H. G.* VI, 2.

- e. i. *Iust.* II, 1: occiditur in fuga, t. ii. *Iust.* IV, 2.
Εργασίης, t. vi. *H. G.* III, 2: IV, 2: t. vii. *H. G.* VII, 4.
Melanopus, Athen. t. vii. *H. G.* VI, 3.
Melanthius, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
Meleager, Chironis discipulus, culpa patris fait infelix, t. x. *Ven.* 1.
Melii, t. vi. *H. G.* II, 2.
Μελαιός, t. vi. *H. G.* III, 5: IV, 2.
Melinophagi, populi Thraciae, sic dicti a *Μελίς*, h. e. panice, quo vescabantur, t. v. *Exp.* VII, 5.
Melitus, Atheniensis, t. vi. *H. G.* II, 4: accusator Socratis, t. viii. *Mem.* IV, 4, 8.
Mellon, Theb. t. vii. *H. G.* V, 4.
Melobius, Athen. t. v. *H. G.* II, 3.
Menander, Ath. t. vi. *H. G.* I, 2: *H.* 1.
Megarae, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 2.
Menecles, Demag. Ath. t. vi. *H. G.* I, 7.
Menecrates, Sicul. t. vi. *H. G.* I, 1.
Menestheus, Pelei filius, Atheniensium dux in bello Trojano, laude venationis et rei militaris clarus, t. x. *Ven.* 1.
Meno Atheniensis, opifex pae-nularum, t. viii. *Mem.* II, 7.
Mene Thessalus, ex Larissa urbe, ducit ad Cyrum mille pedites gravis armaturae et quingentos cetratos, t. iv. *Exp.* I, 2: mittitur a Cyro in Ciliciam, *ibid.*: prius cum suis transit Euphratem, t. iv. *Exp.* I, 4: ejus milites injuria afficiunt Clearchum et hujus milites, t. i. *Exp.* I, 5: corum sinistro Graecorum praecet, t. iv. *Exp.* I, 7, 8: hospes Ariaci, t. iv. *Exp.* II, 1: suspectus est ob preditionem, t. iv. *Exp.* II, 5: capitur a Tissapherne, *ibid.*: misere trucidatur, t. iv. *Exp.* II, 6: ejus miore pessi, *ibid.*
Menon Thespiens. t. vii. *H. G.* V, 4.
Mespila, urbs olim Medorum capta a Persia, t. iv. *Exp.* III, 4.
Messene, urbs Peloponnesi, t. iii. *Ag.* 2.
Messenii, incolae Messenes urbis in Peloponneso, a Lacedaemoniis devieti sunt, t. ix. *Att.* 3.
Metrobates, Pers. t. vi. *H. G.* I, 3.
Μήδων, t. vi. *H. G.* I, 2.
Midas, Brigum vel Phrygam rex, capit Satyrum, t. iv. *Exp.* I, 2.
Μιδία, t. vii. *H. G.* VII, 1.
Midias, Asiat. t. vi. *H. G.* III, 1.
Migden, Lac. t. vi. *H. G.* III, 4.
Milesia, Cyri peller fugit ad Graecos, t. iv. *Exp.* I, 10.
Milesii, incolae Miletii urbis in Caria Ionum antiquissimae et nobilissimae. Horum optimates plebem trucidant, t. ix. *Att.* 3.
Miletus, urbs maxima Cariae

- antiquissima, sed ab Ionibus habitata, obuidetur, t. iv. *Exp.* I, 1, 4: tur non defecerit ad Cyrum, t. iv. *Exp.* I, 9.
- Miltocysthes, Thrax cum suis transfugit ad regem, t. iv. *Exp.* II, 2.
- Minardae, Lac. t. iv. *Exp.* I, 1.
- Minervae vovent Athenienses ante pugnam Marathoniam tot capras, quot hostes interfecturi forent, t. iv. *Exp.* III, 2:—Atticae templum vetus conflagrant, t. vi. *H. G.* I, 6: sacrificant Lacedaemonii, postquam ad patriae fines pervenerunt, t. ix. *Lac.* 13: senes *καλλοφόροι* delinguntur, t. ix. *G.* 4.
- Misogolaidas, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Mithras, sol Persarum deus, t. iii. *Inst.* VII, 5.
- Mithridates, patris proditor, t. iii. *Inst.* VIII, 8: Cyri amicus, t. iv. *Exp.* II, 5: III, 3: adoritur Graecos abeuntes, *ibid.*: iterum adoritur, t. iv. *Exp.* III, 4: idem esse videtur qui satrapa Lycaoniae et Cappadociae dicitur, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Mitraeus, Pers. t. vi. *H. G.* II, 1.
- Μιράειν*, t. vi. *H. G.* I, 6.
- Mnasippus, Lac. t. vii. *H. G.* VI, 2.
- Mnesilochus, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Mnesitheides, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Munychia, t. vi. *H. G.* II, 4: Diana, *ibid.*: et theatrum, Mosynoecei, populi Asiae minoris ad Pontum Euxinum, finitimi Colchis et Tibarenis, t. v. *Exp.* V, 5: non parent Persis, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Mygdonii, t. iv. *Exp.* IV, 3: ubi dedit Mardonii.
- Myriandrus, urbs Syriae ad mare mediterraneum, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Myrina, t. vi. *H. G.* III, 1.
- Myscon Menecratis, fil. Sicul. t. vi. *H. G.* I, 7.
- Mysia, regio Asiae minoris ad Hellespontum et mare Aegeum, t. v. *Exp.* VII, 8: Hinc dicuntur
- Mysi: populantur Cyri satrapiam, t. iv. *Exp.* I, 6: bellum gerit Cyrus cum his, t. iv. *Exp.* I, 9: non parent regi Persarum, t. iv. *Exp.* III, 2: libertate utuntur, et populantur Persarum regionem, t. viii. *Mem.* III, 5.
- Mysus, quidam saltus, t. v. *Exp.* V, 9: alius insidias simulat, t. v. *Exp.* V, 2.

N

- NAIDES, Deae pariunt Silenos, t. ix. *G.* 5.
- Nais nymphea, peller Jovis et mater Chironia, t. x. *Ven.* 1.
- Narthacius, mona. t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 3.
- Naustes, Lac. t. vi. *H. G.* III, 2.
- Nausicles, Lac. t. vii. *H. G.* VII, 1.

Nauclides, Lac. Ephorus, t. vi.
H. G. II, 4.

Naupactus, t. vi. H. G. IV, 6.

Nauplia, t. vi. H. G. IV, 7.

Nausicydes, Atheniensis, mul-
tos alebat servos ad polen-
tam faciendam, t. viii. *Mem.*
II, 7.

Naupeus, t. vi. H. G. III, 1.

Naxia, t. vi. H. G. IV, 2, 7:
t. vii. H. G. VII, 2, 5.

Neo Asinaeus, ab oppido Laco-
niae Asine sic dictus, vicem
absentis Chirisophi impera-
toris gerebat, t. v. *Exp.* V,
6: calumniatur Xenophon-
tem, t. v. *Exp.* V, 7: mali-
tiosae suadet eidem, ut seor-
sim iter faciat, t. v. *Exp.* V,
10: succedit in locum Chi-
risophi vita defuncti, t. v.
Exp. VI, 2: temere educit
nonnullos praedatum, *ibid.*:
affectat imperium totius ex-
ercitus, t. v. *Exp.* VII, 2:
dissidet a caeteris, t. v. *Exp.*
VII, 2, 3.

Neontichos, Νέος τῆς οὐχίας, castel-
lum maritimum Thraciae, t.
iv. *Exp.* VII, 5.

Nestor, Pyliorum dux contra
Trojanos, Chironis discipu-
lus, t. x. *Ven.* 1: artis mili-
taris peritissimus, *ibid.*

Nicander Laco occidit Dexip-
pum, t. v. *Exp.* V, 1.

Nicarchus Arcae, lochagus,
vulneratus nunciat calami-
tatem ducum, t. iv. *Exp.* II,
5: cum viginti hominibus
transfugit ad Persas, t. iv.
Exp. III, 3.

Niceratus, pater Niciae, fami-
liaris Calliae, t. ix. C. 1:

novus maritus, t. ix. C. 2:
Homeri carmina edidit, t.
ix. C. 3: divitiarum cupi-
dior, t. ix. C. 4: t. vi. H. G.
II, 3: t. x. *Vec.* 4.

Nicias, Nicerati filius, homo
locupletissimus, emit talento
servum qui praecesset argen-
tifodinis, t. viii. *Mem.* II, 5:
mille servos in argentifodinis
Atticis occupatos habuit, t.
x. *Vec.* 4: τῶν ἀργύρων, t. ix.
Oec. 11.

Nicolochus, Lac. t. vii. H. G.
V, 1, 4.

Nicomachides, Atheniensis, re-
pulsam tulit praeturae, t.
viii. *Mem.* III, 4.

Nicomachus Oetaeus, sic dic-
tus, ab Oeta urbe, praest
peltastis, t. iv. *Exp.* IV, 6.

Nicophemus, Athen. t. vi. H.
G. IV, 8: antea erat ibi
Niciphebus Athen.

Nicostratus pulcher, Athen. t.
vi. H. G. II, 4: histrio te-
trametra ad tibiam recitat,
t. ix. C. 6.

Noës, nomen canis, t. x. *Ven.*
7.

Néus, Colophon, t. vi. H. G.
I, 2.

Nymphae saltantes, t. ix. C. 7.

Nysa, mons Syriae, t. x. *Ven.*
5: eodem nomine decem
urbes appellatas esse, narrat
Stephanus de Urbibus.

O

Odeum, Attic. t. vi. H. G.
II, 4.

Odrysae, gens Thraciae Euro-

- pacae potentissima olim, cujus sedes Solinus circa Hebrum fluvium fuisse ait: sed Thucydides, lib. II. inter Abderam urbem, ostium Ietri et Pontum Euxinum collocat, t. v. *Exp.* VII, 2, 3, 4, 5: solent equis decurrere per declivia, t. x. *E.* 8: conf. Xenoph. Hist. Gr. III, 2.
- Odryas, antiquus, cujus filius Terea t. v. *Exp.* VII, 5.
- Odrysi, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Oenas, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
- Oenoe, Attic. t. vi. *H. G.* I, 7: Corinth. t. vi. *H. G.* IV, 5.
- Oivada, t. vi. *H. G.* IV, 6.
- Oivaiu, t. vi. *H. G.* I, 2: III, 5.
- Ολαντις, Lac. t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Olympia, urbs Elidis in Peloponneso, ubi ludi Olympici celebrantur mense quoque quinquageno, t. v. *Exp.* V, 3: t. viii. *Mem.* III, 13: Olympii Jovis templum et ludos curabant Elei, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Olympicus mons, t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Olympus Mysius, mons Mysiae, t. x. *Ven.* 11: in eodem Croesi filius Atys venans aprum occisus est ab Adrasto. *Herodot.* I, 36.
- Olynthus, urbs Macedoniae maritima. Hinc dicuntur Olynthii, t. iv. *Exp.* I, 2: t. vii. *H. G.* V, 2.
- Olurus, t. vii. *H. G.* 7, 4:
- Phnio, 4. et 6. Oluros Pellicaeorum castellum.
- Όνισσος, mons, t. vii. *H. G.* VI, 5: VII, 1, 2.
- Onomacles, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3: Lac. Ephorus, *ibid.*
- Onomantius, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Ophrynum, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Opis, urbs magna ad Physcum amnem, t. iv. *Exp.* II, 4.
- Orchomenus, Arcad. t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Orchomenii, t. iii. *Ag.* 2.
- Όρεϊς, t. vii. *H. G.* V, 4.
- Orestes Pyladis amicus, t. ix. *G.* 8.
- Orge, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
- Orontas, Persa generis regii, insidias struit Cyro, t. iv. *Exp.* I, 6: mortis damnatur, *ibid.*
- Orontas, gener regis, t. iv. *Exp.* II, 4: III, 4: comitatur Graecos redeuntes, t. iv. *Exp.* II, 4, 5: satrapa Armeniae, t. iv. *Exp.* III, 5: IV, 3.
- Όρωνος, t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Ornippus, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 2.
- Όριλλος, Lac. t. vii. *H. G.* V, 4.
- Όριλλος, t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Orthia, cognomen Dianae, ad t. ix. *Lac.* 2.

P

PACTOLUS, amnis Lydiae: circa hunc cogit copias Croe-

- ana, t. ii. *Inst.* VI, 2:—t. iii. *Ag.* 1.
- Pagasaë, t. vii. *H. G.* V, 4.
- Παλαγγάριον, t. v. *H. G.* III, 1.
- Palamedes, Nauplii Euboeae regis filius, celebrer, ob sapientiam invisus Ulyssi perit, t. viii. *Mem.* IV, 2: prudentissimus hominum suae aetatis, injusto supplicio affectus est, quod Dii eximie sunt ulti, t. x. *Ven.* 1.
- Palantium, t. vii. *H. G.* VI, 5: VII, 5.
- Pallene, t. vii. *H. G.* V, 2.
- Pamphilus, Ath. t. vii. *H. G.* V, 1.
- Panathenaea magna, t. ix. *G.* 1.
- Pangaei aurifodinae, t. vii. *H. G.* V, 2.
- Pangaea, mons Thraciae, t. x. *Ven.* 11.
- Pantaclea, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* I, 3: II, 3.
- Panthea, uxor Abradatae, capta in Assyriorum castris, mulier omnium Asiaticarum formosissima, seligitur Cyro, t. ii. *Inst.* IV, 6: traditur custodienda Araspae, t. ii. *Inst.* V, 1: a quo tentata rem defert ad Cyrum, t. ii. *Inst.* VI, 1: arcessit maritum, *ibid.*: ornat eum et hortatur, t. ii. *Inst.* VI, 4: occisum fert ad Pactolum amnem, t. iii. *Inst.* VII, 3: et ibi mortuo marito moritur ipsa, *ibid.*
- Paphlagonia, regio Asiae minoris ad Pontum Euxinum Bithyniae finitima, describitur, t. v. *Exp.* V, 6: Corylas est ejus satrapa, t. v. *Exp.* VII, 8: Paphlagonicae galcae, t. v. *Exp.* V, 2, 4.
- Paphlagones, ab Assyriis sollicitati adversus Medos non parent, t. i. *Inst.* I, 5: II, 1: sed Croesi socii, t. ii. *Inst.* VI, 2: cur non reguntur a satrapa Persico, t. iii. *Inst.* VIII, 6: t. iii. *Ag.* 3.
- Parapita Pers. mulier, t. vi. *H. G.* IV, 1.
- Παρρασία, t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Parium, hodie Camanar, urbs Asiae Min. ad Propontidem inter Cyzicum et Lampsaecum cum portu, t. v. *Exp.* VII, 2, 3: t. vi. *H. G.* I, 1. Hinc dicuntur Pariani, *ibid.*
- Parrhasius, Atheniensis pictor, quocum Socrates disserit de arte pingendi, t. viii. *Mem.* III, 10.
- Parthenium, urbs Mysiae, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Parthenius, fluvius inter Paphlagoniam et Bithyniam influens in Pontum Euxinum, t. v. *Exp.* V, 6, 10.
- Parysatis, filia Ochi ex Andia Babylonica, soror Bagapaci, uxor Darii, mater Artaxerxis et Cyri, t. iv. *Exp.* I, 1: Cyrum magis amat quam Artaxerxem, *ibid.*: ejus praedia in Syria, t. iv. *Exp.* I, 4: in Media, t. iv. *Exp.* II, 4.
- Pasimachus, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 4.
- Pasimelus, Corinth. t. vi. *H. G.* IV, 4: t. vii. *H. G.* VII, 3.
- Pasio Megarensis, &c. ex Me-

- garis urbe inter Atticam et Isthmum, praest septingentia, t. iv. *Exp.* I, 2: a quibus desertus fugit domum, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Pasippidas, Lac. t. vi. *H. G.* I, 1, 3.
- Patagyas, Persa, Cyri amicus, t. iv. *Exp.* I, 8.
- Patesiadas, Lac. Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.
- Patrocles, Phlias. t. vii. *H. G.* VI, 5: alibi Procles.
- Patroclus, Achilli carus, t. ix. *C.* 8.
- Pausanias rex Lac. t. v. *H. G.* II, 2, 4: Agathonis amator, t. ix. *C.* 8: ejus sententia de exercitu ex amantibus et amatis conflato, *ibid.*
- Περικλῆς, theatrum, t. vi. *H. G.* II, 4.
- Περικλῆς, Corinth. t. vi. *H. G.* IV, 5.
- Περικλῆς, Argiv. t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Peleus, pater Achillis et Telamonis frater, discipulus Chironis in cujus aedibus Dii celebrant nuptias Thetidos et Pelei, t. x. *Ven.* 1.
- Pella, t. vii. *H. G.* V, 2.
- Pellene, t. vii. *H. G.* VII, 5.
- Pelopidas, Theb. t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Peloponnesus, *hodie Morea*, t. ix. *Ath.* 2: Peloponnesi pylae, t. iii. *Ag.* 2: Peloponnesii bellum gerunt cum Atheniensibus, t. viii. *Mem.* III, 5.
- Pekae, urbs Phrygiae majoris, t. iv. *Exp.* I, 2: Percope, t. vii. *H. G.* V, 1.
- Pergamus, urbs Mysiae majoris celeberrima, t. v. *Exp.* VII, 8.
- Periboea, filia Alcathi Atheniensis, t. x. *Ven.* 1.
- Pericles, Xanthippi ex Agarrista filius, orator et de Rep. Athen. optime meritus, dicitur δ' αὖτε, t. viii. *Mem.* III, 5: tutor Alcibiadis et civitatis praefectus, t. viii. *Mem.* I, 2: disserit de legibus, *ibid.*: disertissimus, t. viii. *Mem.* II, 6: consuluit patriae, t. ix. *C.* 8.
- Pericles, Perichis illius nothus; cum eo disputat Socrates de revocandis Atheniensibus ad pristinam fortitudinem, t. viii. *Mem.* III, 5: nepos, t. vi. *H. G.* I, 5.
- Perinthus, urbs Thraciae cum portu ad Propontidem, t. iv. *Exp.* II, 6: t. v. *Exp.* VII, 2, 4: t. vi. *H. G.* I, 1.
- Persis regio finitima Mediae, t. i. *Inst.* II, 1: montana, t. i. *Inst.* I, 3: aspera, t. iii. *Inst.* VII, 5.
- Persae, populus Asiae; victus et habitu viliori utuntur, t. i. *Inst.* I, 3: t. iii. *Inst.* VII, 5: solent cognatos osculari, t. i. *Inst.* I, 4: eorum leges, instituta, arma, frugalitas, forma civitatis et multitudo, t. i. *Inst.* I, 2: coena parca, t. ii. *Inst.* V, 2: jocandi liberalitas, *ibid.*: sunt curiosi et religiosi in sacris, t. iii. *Inst.* VIII, 3: uti coeperunt stola Medica, *ibid.*: a Cyri institutis deficiunt, t. iii. *Inst.* VIII, 8: sine Graeco-

- rum auxilio non audent bellum suscipere, *ibid.* : horum feminae laudantur ob formam, t. iv. *Exp.* III, 2: arcus magni, t. iv. *Exp.* II, 4: IV, 4: equitatus nocte est inutilis, t. iv. *Exp.* III, 4: saltatio, t. v. *Exp.* V, 9: imperium Asiae tenent, t. viii. *Mem.* II, 1: domini Asiae et Europae usque ad Macedoniam, t. viii. *Mem.* III, 5: Persarum rex quomodo agriculturae prospiciat remque militarem curet, t. ix. *Oec.* 9: adversus Graecos expeditionem suscipit, t. iii. *Ag.* 1: jubet Messenen relinquere, t. iii. *Ag.* 2: solent equis decurrere per declivia, t. x. *E.* 8: Persicus modus equum condescendi, t. x. *E.* 6: *Ma.* 1.
- Perceus, Jovis et Danaes filius, maritus Andromedae, Cephelai filiae, t. i. *Inst.* I, 2.
- Persidae, posteri Persei, e quibus erant Persarum reges, t. i. *Inst.* I, 2.
- Phaedo, Eliensis, Eliacae sectae princeps, Socr. discipulus probabilis, t. viii. *Mem.* I, 2: ubi alii libri Phaendoea.
- Phaedrias, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Phalerica palus in Attica, t. ix. *Oec.* 19.
- Phalynus Zacynthius, *h. e.* ex Zacyntho insula maris Ionii, Tissapherni carus, t. iv. *Exp.* II, 1: artem certandi armis et tacticen profitebatur, *ibid.* : negat, Graecos invito rege salvos redire posse, t. iv. *Exp.* II, 1.
- Phanias, Athen. t. vii. *H. G.* V, 1.
- Phanosthenes, t. vi. *H. G.* I, 5.
- Pharax, Laced. t. vi. *H. G.* III, 2: t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Pharnabazus Bithyniae satrapa, t. v. *Exp.* VII, 8: sed idem et Phrygiae praefuit, t. v. *Exp.* VI, 2, 5: ejus equites clade afficiunt Graecos palantea, t. v. *Exp.* VI, 2: praemiis et pollicitationibus sollicitat Anaxibium, ut Cyrianis liberat Asiam, t. v. *Exp.* VII, 1: similiter postea Aristarchum, t. v. *Exp.* VII, 2; t. vi. *H. G.* I, 1: equitatus molestus est Agesilao, t. iii. *Ag.* 1: offendit Spithridatem, t. iii. *Ag.* 3: colloquitur cum Agesilao, *ibid.*
- Pharali, t. iii. *Ag.* 2.
- Pharnuchus, chiliarchus equitatus, t. ii. *Inst.* VI, 3: t. iii. *Inst.* VII, 1: satrapa Phrygiae minoris et Aesoliae, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
- Phasia, urbs et regio ad Phasim amnem in Colchia. Hinc Phasianum linum dicitur, t. x. *Ven.* 2.
- Phasis, fluvius Asiae. t. iv. *Exp.* IV, 6.
- Phasiani videntur habitasse ad ripas Phasidis in Colchide, t. iv. *Exp.* IV, 6: referantur ad satrapiam Tiribazi, *h. e.* ad Armeniam occidentalem, t. v. *Exp.* VII, 8.

Pharsa, *Metech.* t. vi. *H. G.* IV, 8.

Pheraei *Thessal.* t. vii. *H. G.* VI, 4.

Pheratlas, Persa plebeius, Cyri familiaris, vir fortis, suadet ut Cyrus fiat praemiorum iudex, t. i. *Inst.* II, 3: curator pompae, t. iii. *Inst.* VIII, 9: donatur equo a Sacae quodam, *ibid.*: concedit Sacae bona sua, *ibid.*: laudatur, *ibid.*

Philemonides, homo dives Atheniensis, qui argentum fodendum curavit, t. x. *Vec.* 4.

Philesius, Achaeus, sufficitur in locum Menonis, t. iv. *Exp.* III, 4: idem et Sophænétus dicuntur natu maximi duces, t. v. *Exp.* V, 3: adversatur Xenophonti, t. v. *Exp.* V, 6: damnatur repētundarum, t. v. *Exp.* V, 8: legatus mittitur ad Anaxibium, t. v. *Exp.* VII, 1.

Philippus, Theb. t. vii. *H. G.* V, 1:—scurra, t. ix. *C.* 1: eoque gloriatur, t. ix. *C.* 4.

Philiscus, Abyden. t. vii. *H. G.* VII, 1.

Philocles, Athen. t. vi. *H. G.* I, 7: II, 1.

Philocrates, Ephialtis fil. Ath. t. vi. *H. G.* IV, 8.

Philodices, Athen. t. vi. *H. G.* I, 3.

Philoxenus Peleneus, ex Pelene oppido Achaiae, rem fortiter gerit, t. v. *Exp.* V, 2.

Phlegō, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.

Phliasii, t. iii. *Ag.* 2.

Phlius, t. vi. *H. G.* IV, 4: t. vii. *H. G.* VII, 2: multa.

Phocenses, populi Phocidis, in qua Delphi fuerunt. Hi per Thebanos apud Amphictyonum consilium accusati, quod agrum Apollini sacrum excoluissent, et damnati sunt pecunia ingenti. Igitur ad illam solvendam, Philomelo duce, templum Delphicum spoliarunt. Hinc bellum ortum est Phocicum, sive sacrum: t. x. *Vec.* 5: t. iii. *Ag.* 2.

Phocaeense, Minervae templ. conflamat, t. vi. *H. G.* I, 3.

Phocais, Cyri pellax prudens et pulcra, capitur in castris, t. iv. *Exp.* I, 10.

Phoebidas, Lac. t. vi. *H. G.* V, 2.

Phoenice, regio Asiae maritima ad mare mediterraneum, pars Syriae, t. iii. *Ag.* 2: t. v. *Exp.* VII, 8.

Phoenices, sunt Croesi socii, t. ii. *Inst.* VI, 2: subacti a Cyro, t. i. *Inst.* I, 1.

Phoenicia navis magna, t. ix. *Oec.* 8.

Phoenicus, portus Cytheriae, t. vi. *H. G.* IV, 8.

Phoenix, cultus ab Achille ob disciplinam, t. ix. *C.* 8.

Pholoë, mons Arcadicus, cujus radices in Elide sunt prope Olympiam, est silvosus, t. v. *Exp.* V, 3.

Phonex, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.

Phrasias, Atheniensis, t. v. *Exp.* VI, 3.

Phriza, t. vi. *H. G.* III, 2.

Phrura, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.

Phrygia, regio Asiae minoris t. v. *Exp.* V, 6: VII, 8:—Phrygia minor, t. i. *Inst.* II, 1: dicitur Phrygia ad Hellespontum; subigitur bello ab Hystaspa, t. iii. *Inst.* VII, 4: satrapa ejus est Pharnuchus, t. iii. *Inst.* VIII, 6: t. iii. *Ag.* 2:—Phrygia, major seu magna, subigitur a Cyro, t. iii. *Inst.* VII, 4: ejus satrapa fit Artacamias, t. iii. *Inst.* VIII, 6.

Phryges, populi Asiae minoris, utrique societatem ineunt cum Assyrio adversus Medos, t. i. *Inst.* I, 5: adjuvant Croesum, t. ii. *Inst.* VI, 2: parent Persis, t. viii. *Mem.* II, 1: militant in exercitu Atheniensium, t. x. *Vec.* 2.

Phryniscus Achaeus, t. v. *Exp.* VII, 2: strategus, *ibid.*: et 5: negat, se sine Xenophonte militaturum esse, *ib.*

Phthia, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 3.

Phyle castellum, t. vi. *H. G.* II, 4.

Phyllidas, Theb. t. vi. *H. G.* V, 4.

Physcus, amnis Assyriae, qui in Tigrim influit, t. iv. *Exp.* II, 4.

Pigres Car, Cyri interpret, t. iv. *Exp.* I, 2, 5, 8.

Pindus, mons Thessaliae, alit feras majores, t. x. *Ven.* 11.

Piraeus, (Παγκραῖος) portus et pagus Atheniensis: in eo erat domus Calliae, t. ix. *C.* 1: *Ath.* 1: t. x. *Vec.* 3.

Piraeus, (Παίραρος) portus Corinthiacus, t. iii. *Ag.* 2.

Pirithous Thesei amicus, t. ix. *C.* 8.

Pisander, Atheniensis, homo timidus, t. ix. *C.* 2.—*Lac.* t. vi. *H. G.* III, 4.

Pisatae, t. vii. *H. G.* VII, 4.

Pisidae, incolebant regionem Asiae Min. inter Pamphyliam, Phrygiam et Lycaniam: hos bello se petere simulabat Cyrus, t. iv. *Exp.* I, 2: cum iis olim bellum gesserat, t. iv. *Exp.* I, 9: hostes erant regi Persarum, t. iv. *Exp.* II, 5: III, 2.

Pison, Ath. t. vi. *H. G.* II, 3.

Pistias, loricarum opifex, t. viii. *Mem.* III, 10.

Pitis vel Pityas, *Lac.* Ephorus, t. vi. *H. G.* I, 6: II, 3.

Plataeenses, civitate donati ab Atheniensibus. t. vii. *H. G.* VI, 3.

Plato amatur a Socrate, t. viii. *Mem.* III, 6.

Πλειστολέας, *Lac.* Ephorus, t. vi. *H. G.* II, 3.

Podalirius, Aesculapii filius et discipulus Chironis, artis medicae et militaris peritus, t. *Ven.* 1.

Podanemus Phlias, t. vii. *H. G.* V, 3.

Polemarchus, *Lac.* t. vi. *H. G.* IV, 8: aliis Podanemus.

Pollis, *Lac.* t. vi. *H. G.* IV, 8: t. vii. *H. G.* V, 4.

- Polux**, Jovis ex Leda filius, discipulus Chironis, inter Deos relatus, t. x. *Ven.* 1.
Polus Laco, navarchus succedit Anaxibio, t. v. *Exp.* VII, 2.
Polyænidas, Lac. t. viii. *H. G.* VII, 4.
Polyanthes, Corinth. t. vi. *H. G.* III, 5.
Polyarchus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 3.
Polybiades, Lac. t. vii. *H. G.* V, 3.
Polyboten, Atheniensem pro Polycrate nominant Codices, t. iv. *Exp.* IV, 5.
Polycharmus, Lac. t. vii. *H. G.* V, 2:—Pharsalius, equitum praefectus, t. iii. *Ag.* 2.
Polycletus, statuariorum princeps, t. viii. *Mem.* I, 4.
Polycrates Atheniensis, lochagus occupat vicum, t. iv. *Exp.* IV, 5: mittitur ad naves conquirendas, t. v. *Exp.* V, 1: cum Xenophonte it ad Seuthen, t. v. *Exp.* VII, 2: defendit Xenophontem, t. v. *Exp.* VII, 6.
Polydamas, Pharsal. t. vii. *H. G.* VI, 1, 4.
Polydorus, Thessal. t. vii. *H. G.* VI, 4.
Polymachus vel **Polycharmus**. Pharsal. t. vi. *H. G.* IV, 3.
Polynicus legatus Thimbronis, t. v. *Exp.* VII, 2, 6.
Polyphron, Thessal. t. vii. *H. G.* VI, 4.
Polynicus legatus Thimbronis, t. v. *Exp.* VII, 2, 6.
Polys, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Polytropus, t. vii. *H. G.* VI, 5.
Polyxenus, Lac. t. vii. *H. G.* V, 1.
Pontus, pars Asiae minoris ad Pontum Euxinum, t. ix. *Ath.* 2: ora maritima Ponti Euxini t. v. *Exp.* V, 6: pontus Euxinus ipse, *ibid.*
Porpax, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Portho, nomen canis, t. x. *Ven.* 7.
Potanius Gnosiae. Sicul. t. vi. *H. G.* I, 1.
Potidaea, t. vii. *H. G.* V, 2.
Potniae, Theb. t. vii. *H. G.* V, 4.
Pras, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 3.
Prasiae, Lacon. t. vii. *H. G.* VII, 2.
Praxitas, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 4.
Priene, t. vi. *H. G.* III, 2: IV, 8.
Proaenus, Corinth. t. vi. *H. G.* IV, 8.
Procles a Damarato Lacedaemonio ortus, Teuthraniae praefectus, t. iv. *Exp.* II, 1, 2: t. v. *Exp.* VII, 8: t. vi. *H. G.* III, 1: Phliasius, Hippon. filius, t. vii. *H. G.* V, 3: VI, 5: VII, 1.
Procris, Iphidis filia et uxor Cephalis, nobilis venatrix, t. x. *Ven.* 13.
Procrustes, latro, t. viii. *Mem.* II, 1.
Prodicus, sapiens; ejus narratio de Hercule, t. viii. *Mem.* II, 1. Teste Suida liber ejus

inscriptus fuit *Ἰσχυρὸς*:—magister Calliae, t. ix. *C.* 1, 4.
Προμαχῶν, t. vi. *H. G.* I, 1.
 IV, 8.
 Prometheus, Thessal. t. vi. *H. G.* II, 3.
 Prothous, Lac. t. vii. *H. G.* VI, 4.
 Protagoras, sophista, t. ix. *C.* 1.
 Protomachus, Athen. t. vi. *H. G.* I, 5.
 Proxenus, Boeotius, Thebanus amicus Cyri, cujus consilio milites conscribit adversus Pisidias, t. iv. *Exp.* I, 1: ducit ad Cyrum 1500 milites gravis armaturae et 500 levis armaturae, t. iv. *Exp.* I, 9. studet Clearchi et Menonis rixas componere, t. *Exp.* I, 5: invitat Xenophontem et commendat Cyro, t. iv. *Exp.* III, 1: respondet legatis regis de armis tradendis, t. iv. *Exp.* II, 1: captus dolo a Tissapherne, t. iv. *Exp.* II, 5: trucidatur, t. iv. *Exp.* II, 6: ejus mores describuntur, *ibid.* et V, 3.
 —Sicul. t. vi. *H. G.* I, 3:
 —Tegeates, t. vii. *H. G.* VI, 5:—Rellenaeus, t. vii. *H. G.* VII, 2.
 Psyche, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
Πυγίλα, t. vi. *H. G.* I, 2.
 Punicum linum, t. x. *Ven.* 2.
 Pylades, Orestae amicus, t. ix. *C.* 8.
 Pylae, Ciliciae et Syriae, t. iv. *Exp.* I, 4.
 Pylae Babyloniae ad Euphratem, t. iv. *Exp.* I, 5.
 Pylus Elea, t. viii. *H. G.* VII, 4.

Pyramus, armis Ciliciae, t. iv. *Exp.* I, 4.
 Pyrias Arcas, t. v. *Exp.* VI, 5.
 Pyrrholochus, Argiv. t. x. *H. G.* I, 3.
 Pythia, Apollinis Delphici sacerdos, t. vii. *Mem.* I, 3.
 Pythii, ita dicti sunt Lacedaemone duo juvenes, qui comites et contubernales erant regis in bello, t. ix. *Lac.* 15.
 Pythagoras, Lacedaemonius, praefectus classi, quam Lacedaemonii Cyro miserant auxilio, t. iv. *Exp.* I, 4.
 Pythodorus, Attic. Archon. t. vi. *H. G.* II, 3.

R

RHAMBACAS, Medus, ducit equitatum Medorum, t. ii. *Inst.* V, 3.
 Rhamphius, Lac. Clearchi pater. *Supra.*
 Rhapsodi, t. ix. *C.* 3.
 Rhathines Persa, misit Pharnabazo cum copiis contra Graecos, t. v. *Exp.* VI, 3: t. vi. *H. G.* III, 4.
 Rhathonices, Cadusius, victoriam reportat in certamine equestri, t. iii. *Inst.* VIII, 3.
 Rheomithres, Persa, homoperfidus, t. iii. *Inst.* VIII, 8.
 Rhodii laudantur ut boni funditores, t. iv. *Exp.* III, 3, 4:
 Rhodius quidam promittit pontem ex utribus inflatis, t. iv. *Exp.* III, 5.
 Rhome, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Rhoparas, satrapa Babyloniae,

t. v. *Exp.* VII, 8: idem cum Gobrya.

**Pier*, t. vi. *H. G.* IV, 6.

**Teirrus*, t. vi. *H. G.* I, 1:

S

SACAE, finitimi Hyrcaniis vexantur ab Assyriis, t. ii. *Inst.* V, 2: fiunt Cyri socii, t. ii. *Inst.* V, 3: Horum pedites ducit Damatas, *ibid.*

Sacas, pocillator Astyagis, t. i. *Inst.* I, 3: contemnitur a Cyro puero, *ibid.*

Sacas, quidam plebeius, equum praemii loco accipit, t. iii. *Inst.* VIII, 3: quem donat Pheraulae, *ibid.*: a quo fit particeps omnium bonorum, *ibid.*

Salmydessus, urbs Thraciae in ora Ponti Euxini, inter Byzantium et Apolloniam, t. v. *Exp.* VII, 5.

Sambaulas, centurio Persa, adolescentem deformem amat, t. i. *Inst.* II, 2.

Samina, Lac. t. vi. *H. G.* III, 1.

Samolus Achaeus mittitur legatus ad Sinopenses de navibus, t. v. *Exp.* V, 6: praestit ducis hominibus subsidariis, t. v. *Exp.* VI, 3.

Sardes, caput Lydiae, regia Croesi, in latere Tmoli montis, unde Pactolas defluebat, urbs opulentissima Asiae secundum Babylonem, t. iii. *Inst.* VII, 2: capitur a Cyro, *ibid.*: ibi praesidium Persicum relinquatur, t. iii. *Inst.* VII, 4: illuc cogit Cyrus

contra fratrem; t. iv. *Exp.* I, 2: huc venit Xanthophon accessus a Proxeno, t. iv. *Exp.* III, 1: t. vi. *H. G.* I, 1: t. iii. *Ag.* 1.

Sardianus *είρος*, h. e. territorium Sardinum, ager Sardianus, t. iii. *Ag.* 1.

Satyrus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 8. Sarus, amnis Ciliciae, t. iv. *Exp.* I, 4.

Satyrus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 8: capitur a Mida, t. iv. *Exp.* I, 2.

Scepsis, t. vi. *H. G.* III, 1.

Scillus, urbs Triphyliaca non procul ab Elide urbe, prope Olympiam. Hanc Lacedaemoni exstructam (*sive* potius restauratam) Xenophonti exuli dederunt, t. v. *Exp.* V, 3.

Scilluntii, t. vii. *H. G.* VI, 5.

Scionzaei, t. vi. *H. G.* II, 2.

Sciritae Lacedaemoniorum, t. ii. *Inst.* IV, 2: t. vii. *H. G.* V, 2: VI, 5: VII, 4: t. ix. *Lac.* 12, 13.

Sciro, latro in finibus Megarensium, t. viii. *Mem.* II, 1.

Scolus, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* V, 4.

Scotusaei, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* IV, 2.

Scopas, Thessal. t. vii. *H. G.* VI, 1.

Scylla, monstrum marinum, t. viii. *Mem.* II, 6.

Scyrus, t. vi. *H. G.* IV, 8: t. vii. *H. G.* V, 1.

Scythae, gens magna, t. i. *Inst.* I, 1: excellunt usu arcuum, t. viii. *Mem.* III, 9. *ibid.* II, 1.

Scythia, Laced. t. vi. *H. G.* III, 4.

Scythini, populi Asiae liberi, Armeniae occidentali finitimi, t. iv. *Exp.* IV, 7.

Scythotoxetae, t. iv. *Exp.* III, 4.

Selinus, amnis templum Dianae Ephesiae praeterfluens: it. amnis Peloponnesi prope Olympiam, ad quem Xenophon exstruit templum et lucum Dianae, t. v. *Exp.* V, 3.

Selinus, Sicil. t. vi. *H. G.* I, 1.

Sellasia, t. vi. *H. G.* II, 4: t. vii. *H. G.* VI, 5: VII, 4.

Σελύβρια, Selybria, seu Scyllymbria, urbs Thraciae ad Propontidem, inter Byzantium et Perinthum, t. v. *Exp.* VII, 2, 5: t. vi. *H. G.* I, 1.

Σεστία, Sestus, t. iii. *Ag.* 2: t. vi. *H. G.* I, 1.

Seuthes, Thraciae rex, invitat Graecos ad stipendia facienda, t. v. *Exp.* VII, 1, 2: sortem patris narrat, t. v. *Exp.* VII, 2: Athenienses vocat cognatos suos, *ibid.*: Graecorum duces vocat ad coenam, t. v. *Exp.* VII, 3: incendit vices hostium, t. v. *Exp.* VII, 4: captivos ipse jaculo configit, *ibid.*: conatur corrumpere duces, t. v. *Exp.* VII, 5: fit alienus a Xenophonte, *ibid.*: agit cum Lacedaemoniorum legatis de remittendis Graecis, t. v. *Exp.* VII, 6: Xenophontem tantum ob studium erga milites accusare potest, *ibid.*: tandem oratione Xenophontis commovetur, ut reliquum

stipendium solvat militibus, t. v. *Exp.* VII, 7: promissa Xenophonti non praestat, t. v. *Exp.* VII, 5, 6, 7: conatur retinere Xenophontem, t. v. *Exp.* VII, 6, 7: t. vi. *H. G.* III, 2: IV, 8.

Sicilia, insula maris Mediterranei celeberrima, t. ix. *Ath.* 2.

Siculum mare, t. ix. *Oec.* 20.

Sicyon, t. vi. *H. G.* IV, 2.

Sidon, t. iii. *Ag.* 2.

Silanus, Ambraciota, *h. e.* ex Ambracia urbe Thesprotiae in Epiro ad sinum Ambracium, haruspex accipit decem talenta a Cyro, t. iv. *Exp.* I, 7: t. v. *Exp.* V, 6: divulgat arcanum Xenophontis, t. v. *Exp.* V, 6: minitantur milites ei, si solus domum abire audeat, *ibid.*: sed Heraclea, nave conducta, clam domum aufugit, t. v. *Exp.* V, 2.—Macestius, *h. e.* ex Macesto oppido Elidis in Peloponneso, signum dat tuba, t. iv. *Exp.* VII, 4.

Sileni, statuae, t. ix. *C.* 4.

Simo, Atheniensis, qui equum acreum Eleusinii dedicavit, et scripsit de re equestri, quem Xenophon est imitatus, t. x. *E.* prooem.: idem laudatur, t. x. *E.* 1, 11.

Simonides ad Hieronem tyrannum venit, t. v. *Hi.* 1.

Sinnis, latro, cognomine *σιννης*, in Isthmo sublatu a Theseo, t. viii. *Mem.* II, 1.

Sinope, urbs Graeca maritima Ponti Euxini in Paphlagonia, Milesiorum colonia, t. v. *Exp.*

- V, 9: legatus hujus civitatis superbe loquitur cum Graecis, t. v. *Exp.* V, 5.
- Sirenes, t. viii. *Mem.* II, 6.
- Sitace, urbs Babyloniae magna ad Tigrim, t. iv. *Exp.* II, 4.
- Sitalcas, rex Thraciae, t. x. *Exp.* V, 9.
- Smicres, dux cohortis Arcadam perit cum suis, t. v. *Exp.* VI, 1.
- Soclidas, Spartan. t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Socrates, Achaeus, Cyri hospes conscribit milites, t. iv. *Exp.* I, 1: ducit ad Cyrum 500 milites gravis armaturae, t. v. *Exp.* I, 2: dolo captus a Tissaphernae, t. v. *Exp.* II, 5: trucidatur, t. v. *Exp.* II, 6: laudatur, *Ibid.*
- Socrates, Atheniensis, interrogatus a Xenophonte de itinere ad Cyrum, quid responderit, t. iv. *Exp.* III, 1.
- Socrates, Sophronisci fil. t. vi. *H. G.* I, 7: senator fuit, t. viii. *Mem.* I, 1: pater Lamproclis, t. viii. *Mem.* II, 2: ejus familiares aliquot, t. viii. *Mem.* I, 2: cur Xanthippen ferat, t. ix. C. 2: lenocinio gloriatur, t. ix. C. 3, 4: similis est Silenis, t. ix. C. 4: cum Critobulo de pulcritudine certat, t. ix. C. 1: *ῥοδωκόνης* vocatur, t. ix. C. 6.
- Sol, Persarum deus: huic sacrificat Cyrus equos, t. iii. *Inst.* VIII, 8: cf. 7. cui equos nutriunt et immolant Armenii, t. iv. *Exp.* IV, 5.
- Soli, urbs maritima Ciliciae, inter Lamum fluvium et Tarsum, postea a Pompeio instauratore Pompeiopolis dicta, t. iv. *Exp.* I, 4.
- Solon, legislator, t. ix. C. 8: ejus leges, t. ix. *Oec.* 14.
- Sophaenetus, Arcas, ducit ad Cyrum Celaenas mille pedites gravis armaturae, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Sophaenetus, Stympalius, *h. e.* ex Stymphalo oppido Arcadiae, hospes Cyri, t. iv. *Exp.* I, 1: cum mille peditibus gravis armaturae venit ad Cyrum, t. iv. *Exp.* I, 2: foras prodit ad Ariaeum, t. iv. *Exp.* II, 5: relinquitur ad castra tutanda, t. iv. *Exp.* IV, 4: natu maximus ducum, t. v. *Exp.* V, 8: sed ibi sine cognomine patriae, t. v. *Exp.* VI, 3: damnatur muneris neglecti, t. v. *Exp.* V, 8.
- Sophocles, Athen. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Sosias, Syracusanus, venit ad Cyrum cum mille peditibus gravis armaturae, t. iv. *Exp.* I, 2.
- Sosias, Thrax, cui Nicias locavit servos, qui operarentur in argentifodinis, t. x. *Vec.* 4.
- Sosis, vide ad t. iv. *Exp.* I, 2.
- Sostratides, Lac. Eph. t. vi. *H. G.* II, 3.
- Soteridas, Sicyonius, ex Sicyone urbe antiquissima Peloponnesi prope Isthmum, homo ineptus et iniquus erga Xenophontem, t. ix. *Exp.* III, 4.
- Sparta, urbs paucorum incolae

ram, sed potentissima in Graecia, t. ix. *Lac.* 1.
 Spatriatæ, studiosi venationis, t. ix. *Lac.* 4: coronati proelium ineunt, t. ix. *Lac.* 13.
Vid. Lacedaemonii.
 Spartolus, t. vii. *H. G.* V, 3.
 Spercho, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Σπαρτιάς, t. vii. *H. G.* VI, 1.
 Sphodrias, *Lac.* t. vii. *H. G.* V, 4.
 Spithridates, Persa, t. vi. *H. G.* III, 4: defecit a Pharnabazo, qui ejus filla, concubinae loco, uti cupierat, t. iii. *Ag.* 3: a Pharnabazo mittitur adversus Graecos, t. v. *Exp.* VI, 3.
 Spude, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Stages, Pera. t. vi. *H. G.* I, 2.
 Stalcas, Eleus, t. vii. *H. G.* VII, 4.
 Stasippus Tegeates, t. vii. *H. G.* VI, 4, 5.
 Sterrhos, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Stesicles, Ach. t. vii. *H. G.* VI, 2.
 Stesimbrotus, interpres Homeri, t. ix. *C.* 3.
 Stheno, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Stibo, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Sticho, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Stratocles, Cretensis, praest sagittariis Cretensibus, t. iv. *Exp.* IV, 2.
 Stratolus Eleus, t. vii. *H. G.* VII, 4.
 Stratus, Acarn. t. vi. *H. G.* IV, 6.
 Strombichides, Athen. t. vii. *H. G.* VI, 3.
 Struthas, Persa, t. vi. *H. G.* IV, 8.

Styrax, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
 Susa, urbs regionis Susianae princeps, t. iv. *Exp.* II, 4: eorum situs, t. iv. *Inst.* III, 5. hic degit Cyrus tres menses vernos, t. iii. *Inst.* VIII, 6.
 Syennesis, Cilicum rex, t. iv. *Exp.* I, 2: t. vi. *H. G.* III, 1: custodit aditum Ciliciae, t. iv. *Exp.* I, 2, 4: se tradit Cyro commotus ab uxore, t. iv. *Exp.* I, 2: adjuvat Cyrum pecunia et donatur ab eo, *ibid.*
 Syracusius, praestigiator, t. ix. *C.* 2: de stultitia hominum gloriatur, t. ix. *C.* 4.
 Syria, pro Assyria apud nostrum ponitur, t. ii. *Inst.* V, 4: VI, 1, 2: t. iii. *Inst.* VIII, 3, 6: t. iv. *Exp.* I, 4: sensu latissimo est regio inter mare Mediterraneum et Tigrim: ferax frumenti, ovium, palmarum fructiferarum, t. ii. *Inst.* VI, 2: Sytia inferior, *ibid.*: Syriae portae, t. iv. *Exp.* I, 4.
 Syri, populi Asiae nobilissimi, ab Assyriis, Persis, Arabibus, Phoenicibus, et Babylonii distinguuntur, t. i. *Inst.* I, 1, 5: colunt piceas majores et columbas ut Deos, t. iv. *Exp.* I, 4: militant in Atheniensium exercitu, t. x. *Ven.* 2.

T

Tamoz Aegyptius praest navibus Spartanorum et Cyri, t. iv. *Exp.* I, 2: cum classe

- Cyri obsidet Miletum**, t. iv. *Exp.* I, 4. Secundum Diodorum Siculum hic fides Cyri amicus natione Memphites, occiso Cyro, Tisaphernis metu cum classe fugit in Aegyptum ad Psammitichum regem, a quo una cum liberis jugulatus est.
- Tanaoxares**, Cyri filius natu minor, decernitur a patre moriente satrapa Medorum, Armeniorum et Cadusiorum, t. iii. *Inst.* VIII, 7.
- Tantalus** in fabula dicitur timere, nobis meriatur, t. ix. *Oec.* 21.
- Taochi**, populi Asiae inter Armeniam et Pontum Euxinum, stipendia merent apud Teribazum, t. iv. *Exp.* IV, 4: resistunt Graecis, t. iv. *Exp.* IV, 6: horum castellum expugnant Graeci, t. iv. *Exp.* IV, 7: non parent regi Persarum, t. v. *Exp.* V, 5.
- Tarsus**, urbs Ciliciae magna et opulenta, per quam fluit Cydnus amnis, t. iv. *Exp.* I, 2: diripitur a Menonis militibus, *ibid.*
- Taxis**, nom. canis, t. x. *Von.* 7.
- Tegea**, t. iii. *Ag.* 2.
- Tegeatarum templ.** Dianae, t. vii. *H. G.* VI, 5.
- Telamo**, frater Pelei et Ajacis pater, Chironis discipulus, duxit Periboeam Alcathi filiam, comes Herculi, a quo accepit Stesionem, t. x. *Von.* 1.
- Teleboas**, amnis exiguus Armeniae occidentalis, putatur influere in Euphratem, t. iv. *Exp.* IV, 4.
- Telontias**, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 4, 8.
- Temnus**, t. vi. *H. G.* IV, 8.
- Teres**, unus e majoribus, *vel* *Scythae*, t. v. *Exp.* VII, 2: Odryssae filius, t. v. *Exp.* VII, 5.
- Teribazus**, satrapa Armeniae occidentalis, t. iv. *Exp.* IV, 4: sive Phasianorum et Hesperitarum, t. v. *Exp.* VII, 8: regi carus, t. iv. *Exp.* IV, 4: inducias facit cum Graecis, *ibid.*: vult adoriri Graecos, *ibid.*: ejus tentorium capitur, *ibid.*
- Terra**, Dea: ei sacrificat Cyrus, t. iii. *Inst.* VIII, 3.
- Teucho**, nom. canis, t. x. *Von.* 7.
- Teuthrania**, civitas Mysiae ad Caicum amnem, a Teuthrante Telephi patre, qui ibi olim regnavit, dicta, t. iv. *Exp.* II, 1: t. v. *Exp.* VII, 8: t. vi. *H. G.* III, 1.
- Thalamae Rhoer.** t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Thallo**, nom. canis, t. x. *Von.* 7.
- Thambradas**, praest Sacarum peditibus, t. ii. *Inst.* V, 3.
- Thambrasia**, Mediae, t. vi. *H. G.* II, 1.
- Thapsacus**, urbs Syriae ad Euphratem, postea Amphipolis dicta. Hic transit Cyrus Euphratem, t. iv. *Exp.* I, 4: ibidem postea quoque Darius ab Alexandro victus trajecit.
- Tharypas**, amasius Menonis, t. iv. *Exp.* II, 6.

- Thasus, t. vi. *H. G.* I, 1.
 Thasium vinum, t. ix. *C.* 4.
 Theagenes, Locrensis, lochagus vulneratur, t. v. *Exp.* VII, 4.
 Thebae, urbs distans ab argentifodinis Atticis 600 stadia amplius, t. x. *Vec.* 4.—campus in Asia, t. vi. *H. G.* IV, 1.
 Thebari vincuntur ab Agesilao, t. iii. *Ag.* 2: eorum regio vastatur, *ibid.*: erga caeteros Boeotios injuri, t. viii. *Mem.* III, 5: eorum amor erga pueros, t. ix. *C.* 8: beneficiis provocati, concesserunt Atheniensibus imperium Graeciae, t. x. *Vec.* 4.
 Theches, mons sacer, unde Graeci pontum Euxinum summa cum laetitia despexerunt, t. iv. *Exp.* IV, 7.
 Themistocles benefaciendo sibi paravit civium amorem, t. viii. *Mem.* II, 6: apud barbaros celebris, t. viii. *Mem.* III, 6: unde factum sit, ut civibus excelleret, t. viii. *Mem.* IV, 2: liberavit Graeciam, t. ix. *C.* 8.
 Themistogenes, Syrac. scriptor, t. vi. *H. G.* III, 1.
 Theodorus, geometra celebris, t. viii. *Mem.* IV, 2.
 Theodota, meretrix, t. vii. *Mem.* III, 2.
 Theogenes, Ath. t. vi. *H. G.* I, 3: II, 3: Duker ad Thucyd. IV, 27.
 Theognis, Ath. poëta, t. vi. *H. G.* II, 3: distichon ejus citatur, t. viii. *Mem.* I, 2.
 Theognidis versus ludatur, t. ix. *C.* 2.
 Theopompus, Ath. t. iv. *Exp.* II, 1: ubi erat Xenophon.
 Theopompus, Miles. t. vi. *H. G.* II, 1.
 Theramenes, t. vi. *H. G.* I, 1: II, 3.
 Therimachus, Lac. t. vi. *H. G.* IV, 8.
 Thermodon, fluvius Paphlagoniae in Pontum Euxinum influens, t. v. *Exp.* V, 6, 10.
 Theseus, rex Atheniensium nobilissimus, Graeciae hostes sustulit, et patriam auxit, t. x. *Ven.* 1: hoc imperante Atheniens. bella bene gesserunt, t. viii. *Mem.* III, 5: amat Erithoum propter virtutem, t. ix. *C.* 8.
 Thespienses ejecti, t. vi. *H. G.* VI, 3.
 Thessali vincuntur ab Agesilao, t. iii. *Ag.* 2.
 Thibrachus, t. vi. *H. G.* II, 4.
 Thimbro arcensit Cyrianos contra Tissaphernem, t. v. *Exp.* VII, 6: tradito exercitu bellum gerit contra Tissaphernem et Pharnabazum, t. v. *Exp.* VII, 8.
 Thimbron, Lac. t. vi. *H. G.* III, 1: IV, 8.
 Thisbae, t. vii. *H. G.* VI, 4.
 Thorax, Boeotius, adversatur Xenophonti, t. v. *Exp.* V, 6.
 Thorax, Lac. t. vi. *H. G.* II, 1.
 Thoricus munitur, t. vi. *H. G.* I, 2.
 Thoricos, oppidum Atticae, t. ix. *Vec.* 4.

- Thracia Asiatica**, seu **Bithynia** describitur, t. v. *Exp.* VI, 2: **Thrace**s Asiatici obsident **Arcadas**, t. v. *Exp.* VI, 1.
- Thracia Europae**, t. v. *Exp.* VII, 1: **Thracum** saltatio, t. v. *Exp.* V, 9: convivium, t. v. *Exp.* VII, 3: vestitus adversus frigus, t. v. *Exp.* VII, 4: *ἡμεῖς* vel *ἡμεῖς* *Θρακῆς*, *ibid.*: modus fugiendi, *ibid.*
- Thrace**s excellunt usu peltarum et jaculorum, t. viii. *Mem.* III, 9: *Θρακῆς οἱ ἀκρίβοι*, t. vii. *H. G.* I, 3.
- Thracium**, locus **Byzantii**, t. v. *Exp.* VII, 1: t. vi. *H. G.* I, 3.
- Thranipsae** sive **Tranipsae**; populus **Thraciae Europaeae**, t. vii. *H. G.* VII, 2.
- Thraonidas**, **Eleus**, t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Thrasylus**, **Stiriensis**, t. vi. *H. G.* I, 1: IV, 8: **Collytensis**, t. vii. *H. G.* V, 1.
- Thrasylus**, **Eleus**, t. vi. *H. G.* III, 2.
- Thrasylus** vel **Thrasyllus**, t. vi. *H. G.* I, 1: praetor ab Atheniensibus morte multatus, t. viii. *Mem.* I, 1.
- Thraustus**, t. vii. *H. G.* VII, 4.
- Thriae**, **Attic.** t. vii. *H. G.* V, 4.
- Thyamia** castell. t. vii. *H. G.* VII, 2.
- Thymbrara**, urbs, t. ii. *Inst.* VI, 2: t. vii. *Inst.* VII, 1.
- Thymbrium**, urbs **Phrygiae superioris**, t. iv. *Exp.* I, 2: hic est fons **Midae**, *ibid.*
- Thymus**, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.
- Thyni**, populus **Thraciae** in Europa nocte bellicosissimus, t. v. *Exp.* VII, 2: cf. VII, 4.
- Tibareni**, populus Asiae liber ad **Pontum Euxinum** finitimi **Chalybibus**, t. v. *Exp.* V, 5: VII, 8.
- Tigranes Armeniorum** regis filius natu major, t. i. *Inst.* III, 1: patris causam agit, *ibid.*: amat uxorem, *ibid.*: amatur ab eadem, *ibid.*: uxore secum ducta, praestit Armeniis in exercitu **Cyri**, *ibid.* et t. ii. *Inst.* V, 3: se **Cyro** addictum fatetur, t. ii. *Inst.* V, 1: victoriam in certamine equestri reportat, t. iii. *Inst.* VIII, 3: vocatur ad coenam a **Cyro**, t. iii. *Inst.* VIII, 4: ejus uxor donatur a **Cyro**, *ibid.*
- Tigris**, ortus in montibus **Armeniae** influit in sinum **Persicum**: ex hoc fluvio canales ducti sunt in **Euphratem**, t. iv. *Exp.* I, 7: II, 4: per pontem trajiciunt eum **Graeci**, t. iv. *Exp.* II, 4: fontes ejus praeterant **Graeci**, *ibid.*
- Timagoras**, **Ath.** t. vii. *H. G.* VII, 1.
- Timasio**, **Dardanius**, h. e. ex **Dardano** urbe **Troadis** ad **Hellespontum**, in locum **Clearchi** sufficitur, t. iv. *Exp.* III, 1: t. v. *Exp.* VI, 1: exul **Troadis**, t. v. *Exp.* V, 6: cum **Clearcho** et **Dercyllida** antea militaverat in **Asia**, *ibid.*: cum **Xenophonte** est natu minimus ducum, t. iv. *Exp.* III, 2: impedit, ne **Xenophon** urbem condant in

- Idi* a se studet suspicionem
 Ponta, t. v. *Exp.* V, 6: prae-
 est equitibus Xenophontis,
 t. v. *Exp.* VI, 1, 5: VII, 3:
 habet multa pocula et tape-
 tes Persicos, t. v. *Exp.* VII,
 3: negat, se sine Xenophonte
 esse militataram, t. v. *Exp.*
 VII, 3.
 Timocithens, Trapezuntius, t. v.
Exp. V, 4.
 Timochares, t. vi. *H. G.* I, 1.
 Timocrates, t. vi. *H. G.* I, 7:
 —Rhodius, t. vi. *H. G.* III, 5:
 —Laced. t. vii. *H. G.* VII, 1:
 —Syracus. t. vii. *H. G.* VII, 4.
 Timolans, Coriinth. t. vi. *H. G.*
 III, 5: IV, 2.
 Timomachus, Athen. t. vii. *H.*
G. VII, 1.
 Timotheus, Ath. t. vii. *H. G.*
 V, 4: VI, 2.
 Tiribasus, Pera. t. vi. *H. G.* IV, 8.
 Timmanus, vates Lac., t. vi. *H.*
G. III, 3.
 Timphonus, Theosal. t. vii. *H.*
G. VI, 4.
 Tissaphernes, Ioniae et Cariae
 satrapa, cum Cyre adacendit
 ad Dariam, t. iv. *Exp.* I, 1:
 calumniatur Cyrum apud
 fratrem, *ibid.*: Milesiorum
 alios occidit, alios expellit,
ibid.: aperit regi consilium
 Cyri, t. iv. *Exp.* I, 2: II, 3:
 unus ex quatuor Artaxerxis
 ducibus, t. iv. *Exp.* I, 7: ab
 eo deficient omnes civitates
 ad Cyrum, t. iv. *Exp.* I, 9:
 homo impius et subdolan, t.
 iv. *Exp.* II, 5: jactat suam
 erga Graecos benevolentiam,
 t. ix. *Exp.* H, 3: facit foe-
 dus cum Graecia, *ibid.*: amo-
 iniditaram, t. iv. *Exp.* II, 6:
 dolo capit duces Graecorum,
ibid.: adoritur Graecia, t.
 iv. *Exp.* III, 4: decernunt
 Lacedaemonii bellum contra
 eum, t. v. *Exp.* VII, 6, 8:
 t. vi. *H. G.* I, 1: III, 1.
 Tissaphernes, satrapa regis Per-
 sarum, cum Agesilao indu-
 cis factis dolose exercitum
 comparat, t. iii. *Ag.* 1: ab
 Agesilao decipitur stratage-
 mate, *ibid.*: vincitur, *ibid.*:
 jussu regis interficitur, *ibid.*
 Tithranotes Tissaphernem in-
 terficit, t. ii. *Ag.* 1: Agesi-
 lao multum pecuniae promit-
 tit, si velit e provincia abire,
 t. iii. *Ag.* 4: t. vi. *H. G.* III,
 4: Tlemonidas, Lac. t. vii.
H. G. V, 3.
 Tolmidas, Atheniensium dux,
 victus ad Lebadiam, t. viii.
Mem. III, 5: cf. *Plutarch.*
in Pericle, 15.
 Tolmides, Eleensis, praeco op-
 timus, t. iv. *Exp.* II, 2.
 Totónaei, t. vi. *H. G.* II, 2.
 Tralles, urbs Lydiae ad Mæ-
 andrum fluvium, t. iv. *Exp.*
 I, 4: t. vi. *H. G.* III, 2.
 Trapezus, urbs Graeca ad Pon-
 tum Euxinum, Sinopensium
 colonia, in Colchorum regi-
 one, t. iv. *Exp.* IV, 8: pen-
 debat tributum Sinopensi-
 bus, t. v. *Exp.* V, 5.
 Τραπεζον castell. t. vii. *H. G.*
 VII, 2.
 Τραπεζία, Aeginae, t. vii. *H. G.*
 V, 1.
 Τροία, t. viii. *H. G.* VI, 5:
 VII, 1.
 Trous vel Troja, regio Phrygiae

- minoris ad mare Aegaeum, t. v. *Exp.* V, 6: VII, 8.
 Troja, urbs, capta ab Hercule, t. x. *Ven.* 1: iterum capta est consilio et opera Ulyssis et Diomedis, *ibid.*
 Trojanus currus, t. ii. *Inst.* VI, 1, 2.
~~Opus~~, Aetern. t. vii. *H. G.* VI, 2.
 Tydeus, Ath. t. vi. *H. G.* II, 1.
 Tyrbas, nom. casis, t. x. *Ven.* 7.
 Tyriaeum, urbs Phrygiae, t. iv. *Exp.* I, 2.

V

- Venus coelestis et vulgaris, t. ix. *C.* 8.
 Vesta, t. i. *Inst.* I, 6: t. iii. *Inst.* VII, 5.
 Ulysses, ejus opera capta est Troja, t. x. *Ven.* 1: dormiens rediit in patriam, t. v. *Exp.* V, 1: Mercurii monitu ab incantationibus liber, t. viii. *Mem.* I, 9: orator probabilis, t. vii. *Mem.* IV, 6.

X

- XANTICLES, Achaeus, sufficitur loco Socratis Achaei, t. iv. *Exp.* III, 1: repetundarum damnatur, t. v. *Exp.* V, 8.
 Xenias, Parthasius, sive Arcas, ascenderat antea cum Cyro ad patrem, t. iv. *Exp.* I, 1: nunc cum quatuor millibus gravis armaturae venit ad Cyrum, t. iv. *Exp.* I, 2: celebrat Lycaea, *ibid.*: deser-

- tus a militibus etiam aufugit domum, t. iv. *Exp.* I, 4.
 Xenias, Eleus, t. vi. *H. G.* III, 2.
 Xenocles, Lac. t. vi. *H. G.* III, 4.
 Xenophon, Atheniensis, invitatus a Proxeno hospite, ut Cyrum sequeretur, impellitur a Socrate, ut Apollinem de hoc itinere consulat, t. iv. *Exp.* III, 1: venit ad Cyrum Sardes, *ibid.*: Cyro aperit Graecorum tesseram ante pugnam, t. iv. *Exp.* I, 8: respondet fortiter Phalyno, a quo ridetur ut philosophus et juvenis, t. iv. *Exp.* II, 1: respondet Ariaeo, t. iv. *Exp.* II, 5: valde sollicitus vidit somnium, t. iv. *Exp.* III, 1: surgit et convocat lochagos Proxeni, *ibid.*: a quibus dux creatur loco Proxeni, *ibid.*: abigit Apollonidem, *ibid.*: ostendit ducibus, quid fieri debeat, t. iv. *Exp.* III, 1: hortatur milites, t. iv. *Exp.* III, 2: rationem itineris proponit, *ibid.*: praestet agmini extremo, *ibid.*: persequitur hostes frustra, t. iv. *Exp.* III, 3: igitur instituit funditores et equites, *ibid.*: celeritate occupat montem, t. iv. *Exp.* III, 4: lenis erga militem iniquum, *ibid.*: fallit hostes strategemate, t. iv. *Exp.* IV, 2: magna cum arte ducit copias per montes Carduchorum, t. iv. *Exp.* IV, 2: deseritur ab armigero, *ibid.*: iterum valde sollicitus somnio spem bonam

accipit, t. iv. *Exp.* IV, 3: strategema eius, *ibid.*: transigit noctem sine igne et cibo sub die, t. iv. *Exp.* IV, 5: perhumane tractat vici praefectum Armenium, *ibid.*: de eodem fit rixa inter Xenophontem et Chirisophum, t. iv. *Exp.* IV, 6: ejus consilium de hostibus aggrediendis, *ibid.*: idem de oppugnando castello Taochorum, t. iv. *Exp.* IV, 7: mutat prudenter aciem, t. iv. *Exp.* IV, 8: suadet, quomodo tempus recte transigat exercitus, quamdiu sit Trapezunte, t. v. *Exp.* V, 1: oppugnat Drilarum castellum, t. v. *Exp.* V, 2: cum Agesilao ex Asia redit, et interest pugnae ad Coroneam, t. v. *Exp.* V, 3: exul habitat Scillunte, *ibid.*: ex praeda ibi exstruit fanum Dianae, *ibid.*: conatur urbem condere in Ponto, t. v. *Exp.* V, 6: defendit se contra criminationem ducum, t. v. *Exp.* V, 7: lustrat exercitum, *ibid.*: defendit se contra crimen insolentiae et petulantiae, t. v. *Exp.* V, 8: imperium exercitus oblatum repudiat, t. v. *Exp.* V, 9: consulit Herculem, prositne ei apud exercitum manere, t. v. *Exp.* V, 10: auxilio proficiscitur Arcadibus obsessis, t. v. *Exp.* VI, 1: adhortatur milites ad hostes

aggrediendos, t. v. *Exp.* VI, 3: sedat tumultum militum, t. v. *Exp.* VI, 4: hortatur milites, ut Cleandro gratificentur, *ibid.*: iram militum contra Byzantinos sedat, t. v. *Exp.* VII, 1: valedicit exercitui et cum Cleandro discedit, *ibid.*: sed jussu Anaxibii redit ad exercitum, t. v. *Exp.* VII, 2: ei insidiatur Aristarchus, *ibid.*: proficiscitur ad Seuthen, *ibid.*: refert ad milites, velintne stipendia mereri apud Seuthen, t. v. *Exp.* VII, 3: in convivio Seuthae donat se et suos, *ibid.*: defendit suam innocentiam, et docet, se non esse in culpa, quod Seuthes stipendium promissum non solvat, t. v. *Exp.* VII, 6: fortiter respondet Medosadae, t. v. *Exp.* VII, 7: persuadet tandem Seuthae, ut stipendium hic solvat, *ibid.*: vendit equum, ut viaticum habeat, t. v. *Exp.* VII, 8: capit Asidatem cum multis opibus: hinc locupletatus discedit, *ibid.*: refutatur a Socrate, cum negasset osculum esse periculosum, t. viii. *Mem.* I, 3.

Xerxes, victus terra marique a Graecis, t. iv. *Exp.* III, 2: post cladem in Graecia acceptam aedificat Celaenarum arcem et regiam, t. iv. *Exp.* I, 2.

Xipho, nom. canis, t. x. *Ven.* 7.

Z

ZABATUS, sive Zates, amnis
Assyriae, t. iv. *Exp.* II, 5 :
III, 3.

Zelarchus, curator fori rerum
promercialium, t. v. *Exp.* V,
7.

Zenis, Dardan. t. vi. *H. G.* III, 1.

Zeuxippus, Heracleota, t. ix. *C.*
4.

Zeuxippus, Laced. ephorus, t.
vi. *H. G.* II, 3.

Zeuxis, pictorum princeps, t.
xiii. *Mem.* I, 4: t. ix. *Oec.* 10.

Zoster, Attic. t. vii. *H. G.* V, 1.

Excudebat C. STEWART,
Academiae Edinensis Typographus.

Lately published by
W. LAING, EDINBURGH,
Price £3 : 3. in boards,

HERODOTUS,

GRÆCÆ & LATINÆ,

7 Vols.

ACCEDUNT
ANNOTATIONES SELECTÆ

NECNON
INDEX LATINUS,

EX EDITIONIBUS
WESSELINGII ET REIZII,

CURA
R. PORSONI ET G. DUNBARI.

N.B. The same on large Paper, 7 vols. price £4 : 11. in boards.

*A few Copies of the following to be had in Sets, uniformly Printed,
on the same Paper and Type, Price £10 : 16 : 0. in boards.*

THUCYDIDES, Gr. et Lat. Accedunt Indices, ex edit. Wassii
et Dukeri, cura P. Elmaleii, 6 vols.

HERODOTUS, Gr. et Lat. Accedunt Annotationes Selectæ,
necnon Index Latinus, ex editionibus Wesselingii et Reizii,
cura R. Porsoni et G. Dunbari, 7 vols.

XENOPHONTIS quæ exstant Opera, Gr. et Lat. ex edi-
tionibus Schneideri et Zeunii. Accedit Index Latinus, cura
A. Dickinsoni, 10 vols.—In all 23 Vols.

N.B.—The same on large Paper, 23 Vols. Price £15 : 15. in
boards.

